

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Estudi i edició crítica de la *Medicina de peccat* de Ramon Llull

Anna Fernàndez Clot

ADVERTIMENT. La consulta d'aquesta tesi queda condicionada a l'acceptació de les següents condicions d'ús: La difusió d'aquesta tesi per mitjà del servei TDX (www.tdx.cat) i a través del Dipòsit Digital de la UB (diposit.ub.edu) ha estat autoritzada pels titulars dels drets de propietat intel·lectual únicament per a usos privats emmarcats en activitats d'investigació i docència. No s'autoritza la seva reproducció amb finalitats de lucre ni la seva difusió i posada a disposició des d'un lloc aliè al servei TDX ni al Dipòsit Digital de la UB. No s'autoritza la presentació del seu contingut en una finestra o marc aliè a TDX o al Dipòsit Digital de la UB (framing). Aquesta reserva de drets afecta tant al resum de presentació de la tesi com als seus continguts. En la utilització o cita de parts de la tesi és obligat indicar el nom de la persona autora.

ADVERTENCIA. La consulta de esta tesis queda condicionada a la aceptación de las siguientes condiciones de uso: La difusión de esta tesis por medio del servicio TDR (www.tdx.cat) y a través del Repositorio Digital de la UB (diposit.ub.edu) ha sido autorizada por los titulares de los derechos de propiedad intelectual únicamente para usos privados enmarcados en actividades de investigación y docencia. No se autoriza su reproducción con finalidades de lucro ni su difusión y puesta a disposición desde un sitio ajeno al servicio TDR o al Repositorio Digital de la UB. No se autoriza la presentación de su contenido en una ventana o marco ajeno a TDR o al Repositorio Digital de la UB (framing). Esta reserva de derechos afecta tanto al resumen de presentación de la tesis como a sus contenidos. En la utilización o cita de partes de la tesis es obligado indicar el nombre de la persona autora.

WARNING. On having consulted this thesis you're accepting the following use conditions: Spreading this thesis by the TDX (www.tdx.cat) service and by the UB Digital Repository (diposit.ub.edu) has been authorized by the titular of the intellectual property rights only for private uses placed in investigation and teaching activities. Reproduction with lucrative aims is not authorized nor its spreading and availability from a site foreign to the TDX service or to the UB Digital Repository. Introducing its content in a window or frame foreign to the TDX service or to the UB Digital Repository is not authorized (framing). Those rights affect to the presentation summary of the thesis as well as to its contents. In the using or citation of parts of the thesis it's obliged to indicate the name of the author.

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

ESTUDI I EDICIÓ CRÍTICA
DE LA *MEDICINA DE PECAT* DE RAMON LLULL

VOLUM II. EDICIÓ CRÍTICA

Anna Fernàndez Clot

TESI DOCTORAL

dirigida pel Dr. Albert Soler i Llopart

PROGRAMA D'ESTUDIS AVANÇATS EN LLENGUA I LITERATURA CATALANES

Departament de Filologia Catalana i Lingüística General

Facultat de Filologia

Universitat de Barcelona

2017

ÍNDEX

VOLUM II. EDICIÓ CRÍTICA

MEDICINA DE PECAT

Sigles de manuscrits i edicions	11
Títols	13
[Pròleg]	15
[I] De la primera part d'est libre qui es de contricció	17
[I.I] D'amor	17
[I.II] De temor.....	19
[I.III] De dolor	21
[I.IV] De valor	23
[I.V] De elegiment	25
[I.VI] De penediment	27
[I.VII] De falliment	29
[I.VIII] De obligament.....	31
[I.IX] De desobediencia	33
[I.X] De vergonya	35
[I.XI] De mentir	37
[I.XII] De engan	39
[I.XIII] De crueltat.....	41
[I.XIV] De desesperar.....	43
[I.XV] De jurar	45
[I.XVI] De infamia	47
[I.XVII] De escusació	49
[I.XVIII] De impaciencia	51
[I.XIX] De desleyaltat	53
[I.XX] De seyornar.....	55
[I.XXI] De occiositat	57
[I.XXII] De sentir	59
[I.XXIII] De cogitar	61

[I.XXIV] De parlar	63
[I.XXV] De obrar	65
[I.XXVI] De carreres	67
[I.XXVII] Del cor	69
[I.XXVIII] De ymaginació	71
[I.XXIX] De perdre	73
[I.XXX] De mal exempli	75
[I.XXXI] De indiscreció.....	77
[I.XXXII] De ublidar	79
[II] De la .ii. ^a part d'aquest libre qui es de confessió.....	81
[II.I] De Deu	81
[II.II] De la unitat de Deu	83
[II.III] De trinitat	85
[II.IV] De bontat	87
[II.V] De granea.....	89
[II.VI] De eternitat	91
[II.VII] De poder	93
[II.VIII] De saviea	95
[II.IX] De volentat	97
[II.X] De vertut	99
[II.XI] De veritat	101
[II.XII] De gloria	103
[II.XIII] De justícia.....	105
[II.XIV] De misericordia	107
[II.XV] De la humanitat de Jhesucrist.....	109
[II.XVI] De la passió de Jhesucrist.....	111
[II.XVII] De senyoria	113
De santa Maria.....	115
[II.XVIII] De santetat.....	115
[II.XIX] De altetat	117
[II.XX] De nobilitat	119
[II.XXI] De virginitat	121
[II.XXII] De constansa	123

[II.xxiii] De humilitat.....	125
[II.xxiv] De esperansa	127
[II.xxv] De maternitat.....	129
[II.xxvi] De pietat.....	131
[II.xxvii] De angels.....	133
[II.xxviii] De prophetes	135
[II.xxix] De apostols.....	137
[II.xxx] De martirs.....	139
[II.xxxi] De confessors	141
[III] De la .iii. ^a part d'aquest libre qui es de satisfació	143
[III.i] De un Deu.....	143
[III.ii] De colre festa.....	145
[III.iii] No penrás lo nom de Deu en va	147
[III.iv] No farás fals testimoni	149
[III.v] Honrarás ton payre e ta mayre	151
[III.vi] No farás ladronici.....	153
[III.vii] No farás homicidi.....	155
[III.viii] No lutzuriarás.....	157
[III.ix] No cobejarás la muller de ton vesí	159
[III.x] No cobejarás los bens de ton vesí	161
[III.xi] De veer	163
[III.xii] De oyr.....	165
[III.xiii] De odorar.....	167
[III.xiv] De gustar	169
[III.xv] De tocar.....	171
[III.xvi] De affar	173
[III.xvii] De ymaginació	175
[III.xviii] De memoria	177
[III.xix] De enteniment.....	179
[III.xx] De volentat.....	181
[III.xxi] De justicia	183
[III.xxii] De prudencia.....	185
[III.xxiii] De fortitudo.....	187

[III.xxiv] De tempransa	189
[III.xxv] De fe	191
[III.xxvi] De esperansa	193
[III.xxvii] De caritat	195
[III.xxviii] De castetat	197
[III.xxix] De humilitat	199
[III.xxx] De diligencia.....	201
[III.xxxi] De leyaltat.....	203
[III.xxxii] De paciencia	205
[IV] De la quarta part d'est libre qui es de temptació	207
[IV.i] De mal angel e bo.....	207
[IV.ii] De esser Deu	211
[IV.iii] De trinitat	217
[IV.iv] De creació	253
[IV.v] De encarnació.....	269
[IV.vi] De la passió de Jhesucrist	289
[IV.vii] De resurrecció	293
[IV.viii] Del sacrament del altar	301
[IV.ix] Dels claus de sent Pere.....	311
[IV.x] De mort	315
De .x. comensamens radicals.....	319
[IV.xi] De veer en temptació	321
[IV.xii] De oyr en temptació	327
[IV.xiii] De odorar en temptació.....	331
[IV.xiv] De gustar en temptació	337
[IV.xv] De tocar en temptació	343
[IV.xvi] De parlar en temptació.....	347
[IV.xvii] De ymaginació en temptar	351
[IV.xviii] De memoria	361
[IV.xix] De enteniment.....	369
[IV.xx] De volentat.....	377
De .x. raons naturals d'ome.....	387
[IV.xxi] De bontat.....	389

[IV.xxii] De granea.....	395
[IV.xxiii] De duració	401
[IV.xxiv] De poder	407
[IV.xxv] De virtut.....	417
[IV.xxvi] De veritat	421
[IV.xxvii] De gloria.....	425
[IV.xxviii] De bellea.....	429
[IV.xxix] De libertat	433
[IV.xxx] De perfecció	447
[V] De oració.....	453
[V.i] De oració <i>que</i>	455
[V.ii] De oració <i>de que</i>	469
[V.iii] De oració <i>per que</i>	481
[V.iv] De oració de quantitat.....	493
[V.v] De oració de qualitat	499
[V.vi] De oració de temps.....	511
[V.vii] De oració de loc	525
[V.viii] De manera d'oració	539
[V.ix] De oració <i>ab que</i>	549
[Colofó]	557

MEDICINA DE PECAT

SIGLES DE MANUSCRITS I EDICIONS

TESTIMONIS EN CATALÀ

B = Barcelona, Biblioteca de Catalunya, ms. 2017, ff. 53v-67r (s. XIV, segona meitat)

D = Dublín, University College, Archives, ms. B 100, part II, ff. 211v-217v (s. XIV)

I = Roma, Collegio di Sant' Isidoro, ms. 1/71, ff. 31r-34v (s. XV)

L = Palma, Societat Arqueològica Lul·liana, ms. Aguiló 110, ff. 70r-90r, 143v-145r, 149v-151r (s. XVI-XVII)

L' = mà que corregeix algunes lliçons, probablement Jeroni Rosselló.

M = Munic, Bayerische Staatsbibliothek, ms. Clm. 10504, ff. 15r-24r (s. XIV, inici)

M' = mà que corregeix algunes lliçons després de la còpia

N = Vaticà, Biblioteca Apostolica Vaticana, ms. Ottob. lat. 542, ff. 52v-74v (s. XIV)

P = Palma, Biblioteca del Convent de Sant Francesc, ms. 14, ff. 42v-52v (s. XVIII)

P' = mà posterior que corregeix algunes lliçons.

S = Palma, Societat Arqueològica Lul·liana, ms. 2, ff. 142r-180v (s. XIV)

S' = mà medieval que afegeix i corregeix algunes lliçons després de la còpia

T = Munic, Bayerische Staatsbibliothek, ms. Hisp. 69, part I, ff. 1-6 (s. XVII)

TESTIMONIS EN LLATÍ

Lt₁ = Palma, Arxiu Diocesà, Causa Pia Lul·liana, c. 3, ll. 2, núm. 6, ff. 1-26 (s. XVIII)

Lt₂ = Magúncia, Martinus Bibliothek, ms. 220b, part XIV, pp. 1-9 (s. XVIII)

Lt₃ = Palma, Biblioteca Pública, ms. 1072, pp. 113-118 (s. XVIII)

EDICIONS

r = Palma, *Obras rimadas de Ramón Llull*, ed. Jeroni Rosselló, pp. 431-602 (1859)

g = Palma, *Obres de Ramon Llull, Rims. Tom II (ORL XX)*, ed. Salvador Galmés, pp. 1-205 (1938)

lat. = Turnhout, *Raimundi Lulli Opera Latina, 86-91. Parisiis, Barcinonae et in Civitate Maioricensi annis MCCXCIX-MCCC composita*, ed. Fernando Domínguez Reboiras (ROL XIX), pp. 424-455 (1993)

TÍTOLS

«Deus ab vostra gran pietat Fas medicina de peccat» [ms. *B*, s. XIV; Guillem de Vall, 1373; ms. *P*, s. XVIII]

De contritione, confessione [Causa Lulliana, inici s. XVII]

De quinque virtutibus [Sant'Isidoro 1, 1690; Custurer, 1700; Bover & Medel, 1847]

Dictat de les .v. virtuts [ms. *D*, s. XIV]

Liber de contritione, confessione, satisfactione et oratione [Eimeric, 1376; Albizzi, 1620]

Liber de medicina peccati [Electorium, 1311-1314; Nicolau de Cusa, s. xv; Bouvelles, 1511; Gesner, 1583; Gonon, 1625; Munic SB Clm. 10561, s. XVII; Munic SB Clm. 10573, s. XVII; Custurer, 1714; Büchels, 1714; ms. *Lt1*, s. XVIII]

Medicina peccati [Escola de Barcelona, 1466; Arias de Loyola, 1594; París BN lat. 17829, s. XVII; Hauteville, 1666; Perroquet, 1667; Vernon, 1668; Juan de San Antonio, 1733; Pasqual, 1778 i 1891; Rosselló, 1861; ROL, 1959 i ss.]

Medicina de peccat / Medicina de peccat [Pere d'Aragó i d'Anjou, 1351; Sedacer, 1431; Perpinyà, 1435; Littré & Hauréau, 1885; Rubió i Lluch, 1911; Longpré, 1926; Ottaviano, 1930; Glorieux, 1933; Carreras i Artau, 1939; Avinyó, 1935; Sbaralea 2, 1936; ROL, 1959 i ss.; Llinarès, 1963; Platzeck, 1964; Cruz Hernández, 1977; Perarnau, 1982; Bo – Lull DB]

Tractat de les cinc virtuts [ms. *L*, s. XVI-XVII; Barceló, 1715]

Tractatus quinque virtutum [Barceló, 1715]

Volumen metricum [Juan de San Antonio, 1733; Sbaralea 2, 1936]

Títol Deus – peccat] Dictat quen .R. Luul feu de les .v. virtuts *D*, Fragment del tractat de les sinc virtuts rubricat a l'encapçalament de la pàgina i De Contricció Cap. primer a la primera columna *L*, Prologus et Operis Divisio *afegeix Lt₁*

2 encara satisfació] *manca DL*; satisfació] *satsfacio B*

3 bona] *hona g*; temptació] *entencion D*, *intencio L*

4 oració] *la oracio DL*

5 ongent] *anguent DL*, *onguent P*, *ongüent g*

7 d'estes] *desta P*; .v.] .v^{es}. *D*, *sinc Lr*, a la interlínia *P*

10 E] *manca DL*, *després de do ratllat P*; es] *est BPr*; departit] *partit DL*, *després de tractat ratllat P*

12 pel] *del DL*, *per el P*; Sperit] *segueix aut ratllat D*

13 per mant hom] *per mal home P*, *ab omni homine malo Lt₁*; sabut] *aut DL*

15 home] *hom BDLPr_g*; cahut] *caygut P*

17 tractat ama molt] *peccat amava (mor afegit a la interlínia i ratllat D) DL*

18 e aporta] *es saduts D*, *es saluts L*, *e aparta P*; gaug] *guayg D*, *guaig L*

||| Deus, ab vostra gran pietat,
fas Medicina de peccat.

|B 2r^a |D 215v^a |L 149v^a
|P 1r^a

1 Contricció, confessió,
2 encara satisfació,
3 e la bona temptació,
4 e oració exament,
5 son medicina e ongent
6 contra peccat e falliment.
7 E d'estes .v. fas est tractat,
8 lo qual vull que sia rimat
9 car mils pot esser decorat.
10 E est tractat es departit
11 segons que damunt havem dit;
12 e sia pel Sant Sperit
13 donat e per mant hom sabut,
14 car carrera es de salut,
15 e leva tot home cahut
16 en peccat de la mala mort,
17 si lo tractat ama molt fort,
18 e aporta gaug e confort.

Títols De la – D’amor] manca DL, Cap. 1. *afegeix una mà moderna B*; De la primera part de est libre, qui es de contricció. i. D’amor r; I. DE CONTRICCIÓ i. D’amor g

19 A - tort] manca la marca d’inici de capítol (la primera inicial de vers no és caplletra) DL; bon’amor] bone amor D, bona Amor L, bon amor r; qual] *després de mal ratllat D*

20 fayt] fet P

21 m’a acusat] me escusa DL; mal’amor] mala mort P, mala sors Lt₁, mala amor rg

22 estar ‘xi] axi star D, axi estar L, estar axí g

23 qu’eu] quen DLg

25 mal’amor] mala mort P, mors mala Lt₁, mal amor r

27 bon’amor] bone amor D, bona Amor L, bona mort P, bon amor r

29 fuja mal’amors] fuscha malamor DL, fugiam a mala morte Lt₁, fuja mal amors r, fuj’a mal’amors g

30 procura] procura P; dolors] dolor DL

31 mal tots temps] tostemps mal D, tots temps *afegeix mal a la interlínia L*; haver] haura *corregit per haver per una mà posterior P*

33 bon’amors] bone mor D, bona Amor L, bon amor r; tan mal] tamal BP, ten mal (*l’abreviatura de la -n és afegida sobre ma- i ratllada*) D

34 vas] vay DL

35 Mort] la -t a la interlínia B; so] son DL

36 veng’a] venga a r, ad me veniat Lt₁

De la primera part d'est libre qui es de contricció, e primerament

[I.I.] D'amor

19 A bon'amor! E per qual tort
20 que us haja fayt, a mala mort
21 m'a acusat la mal'amor,
22 qui·m fa estar 'xi peccador,
23 || qu'eu pauc no son desesperat? |B 2r^b |P 1r^b
24 Car home qui es en peccat
25 e qui mal'amor lo te pres,
26 sens contricció no fa res.
27 | A bon'amor! Poretz-me dar |D 215v^b
28 contricció de mon mal far,
29 per so que fuja mal'amors,
30 qui procura plors e dolors,
31 e·n infern mal tots temps haver,
32 per so car fa·n a son voler?
33 | A bon'amors! Tan mal me sent, |L 149v^b
34 car vas vos ay fayt falliment.
35 Mort so si de mi no us sové,
36 e que veng'a vostra mercé.

48 aon] *substantiu masculí que significa 'abundància, satisfacció del desig'* (GGL, aon). Vegeu, també, els versos 984 i 4842.

Títol De temor] manca D, Capítol .2. L, Cap. 2. *afegeix una mà moderna B*

37 fin'e] fina Lg, fine r, perfectó (*a la interlínia corregeix solido ratllat*) Lt₁

38 Contricció] contricion DL; vostr'ostal] vostre osdal D, vostre hostal LPg

40 li] lo DL

41 paor] pauor P; qui] que DL

42 a] a la interlínia D

43 E] manca DL; vos] la v- escrita sobre una lletra raspada B; fa] fan L; d'engan] dengany P

44 no·m ... d'aquí] que nom ... dir DL, hom ... de qui P; avan] *afegeix una -t i la ratlla L*

45 qu'ela·m pres] quelan pres L, qua me coepit Lt₁, que l'ampres (*afegeix qu'ela ha'm pres en nota*) r, qu'él'ha·m pres g

46 Car] E car DL; lo] li (*la -i sobre una o raspada B*) BPr_g

47 com] en L

49 temor] temors P; d'hom] la d *afegida a la interlínia B*, del hom DL, home P; enamorat] la e- *afegida a la interlínia B*, namorat P

51 A vos] A de vos D; contricció] contricion (*esmena contricion D*) DL

52 ab qui] A lo que DL; perdó] perdon DL

53 qui·m] quem DL

54 Deus] deu DL

[I.ii] De temor

37 Temor d'amor fin'e leyal!
38 Contricció, en vostr'ostal,
39 es medicina de dolor
40 qui fa plorar li peccador
41 per la paor qui res no val,
42 e tots los seus gita a mal.
43 E car vas vos fa tant d'engan,
44 no·m tenc per seu d'aquí avan,
45 e maldic lo jorn qu'ela·m pres.
46 Car lo senyor de tot quant es
47 no hay tant temut com lo mon,
48 qui de null be no ha aon.
49 A temor d'hom enamorat,
50 || qui tem e plora son peccat!
51 | A vos deman contricció,
52 ab qui puscha trobar perdó,
53 e qui·m fasa soven plorar
54 los meus peccats e Deus amar.
55 E qui vos no ha, res no val,
56 ni fa d'amor son cor ostal.

|B 2v^a |P 1v^a

|D 216^a

Títol De dolor] manca DL, Cap. 3. *afegeix una mà moderna B*

57 A – dolor] manca la marca d'inici de capítol (la primera inicial de vers no és caplletra) DL, *afegeix una marca al marge D; A] manca DL; es] eus P*

58 sostenon li peccador] sostenen li peccador DL, *sustinet Peccator Lt₁*

59 servexen] servit cum Lt₁; contricció] contriccion DL

60 perdó] perdon DL

61 bon'amistat] bone amistat D, bona Amistat L

62 vensre] *corregit per vençre L', venser P, a vençre r, a vensre g*

63 mi] a mi DL; tant] ten D

64 Car] *després de Cal ratllat P; al] el DL*

65 e·s fo] es fe DL, es fou P, se fecit Lt₁; carnal] mortal DL

66 desleyal] desleal P

68 vehia] vesia DL, veia g

69 fahien] -hi- *escrit sobre lletres raspades (la primera una y) B, fasson D, fason L, feyan P*

70 tant] ten D

71 venon] manca DL, venen P

72 plaen] plasen DL

73 contricció] contriccion DL

74 per qui] per que DL, *perque r; perdó] perdon DL*

75 faytz-me doler] fets me dolor DL, *feytsme dolor P; tant] ten D*

76 estia] esta P

[I.III] De dolor

57 A, com es dousa la dolor
58 que sostenon li peccador
59 can servexen contricció
60 e de peccats queren perdó!
61 A dolor de bon'amistat!
62 Aydats-me vensre lo peccat
63 | qui mi ha vensut tant espés; |L 150r^a
64 car al rey qui per mi mort pres
65 e·s fo per mi home carnal,
66 son estat fals e desleyal,
67 car no havia greu dolor
68 quant vehia la desonor
69 que li fahien li malvat
70 qui son per ell tant fort honrat.
71 A dolor, d'on venon li plor
72 qui plaen a Nostre Seyor!
73 Venits ab tal contricció
74 per qui puscha trobar perdó,
75 | e faytz-me doler tant soven, |D 216r^b
76 | que tots jorns estia temén. |B 2v^b

Títol De valor] manca *D*, Capítol .3. *L*, Cap. 4. *afegeix una mà moderna B*

77 A] manca *DL*; Deu] deus *DL*

78 vulla] deya *D*, deja *L*

79 contricció] contricción *DL*

80 procurar] precurar *P*; perdó] perdon *DL*

81 contricció] contricción *D*; valets] volets (*corregit per valets L'*) *DLP*

82 contra peccat] contan peccat *P*, quomodo tanto peccatore *Lt₁*

83 e li] al *DL*

85 en lo] al *DL*; creador] credor *D*, tresor *L*

86 trametrá, per vostr' amor] tremet pura amor *DL*, trametra per vostre amor *P*

87 sejús] seyos *D*, senyors *L*; perdó] perdon *DL*

88 e una] es .i^a. (una *L*) *DL*; devoció] devoción *DL*

89 pot qui la ha] pora yames (james *L*) *DL*

90 hom] prmer (-er *abreujat*) *D*, primer *L*; delir] dolere *Lt₁*

91 contricció] contrición *DL*; valor] dolor *DL*

92 fa] tan *afegeixen DL*; home] hom *P*

93 qui] tant que *DL*; senes] sens *BDLPrg*; en res] re *DL*

94 ans sta] anans es *DL*, ans esta *Prg*, immo es *Lt₁*

95 vos ha sta] nos stat *DL*, vos (*segueix esta ratllat P*) ha esta *Prg*

96 e] e del *DL*

77 A, que val soven Deu pregar,
78 que peccats vulla perdonar,
79 si hom no ha contricció,
80 que val a procurar perdó?
81 Contricció, pus tant valets
82 contra peccat, tot me prenets,
83 lo cor e·ls uylls e li sospir;
84 car li plor me faran ausir
85 sus en lo cel al creador,
86 qui·m trametrá, per vostr'amor,
87 sejús pietat e perdó,
88 e una tal devoció,
89 que no pot qui la ha fallir
90 e pot hom tot peccat delir.
91 Contricció, vostre valor
92 fa valer home peccador,
93 qui senes vos en res no val,
94 ans sta digne de tot mal;
95 e qui vos ha sta complit
96 de virtut e Sant Sperit.

Títol De elegiment] manca DL, Cap. 5. afegeix una mà moderna B

97 Contricció – eleta] manca la marca d'inici de capítol DL; qui us] quis BP; eleta] electa BPr, aleta D

98 be] Hon DL; a] ab DL

99 devant] donem DL; la] lo BP, le D; querre perdó] querrem (la nasal abreujada) perdon D, querrem perdo L

101 home si·s vostr'amich] hom vostre bon amich DL; vostr'amich] vostre amich P

102 Contricció, a] Per que me dopmna (ma domna L) DL

103 lo] mon DL

104 a] per DL

105 e eleyg] e selie DL

106 dona] dopna DL

108 que – res] quap (que'b L) vos prech deus quem do tots bes DL

109 pus] peus P; son] som r; sí] ten D, tan L

111 que] queu DL

112 e de los] e que dels DL

113 dampnat, on] gitat si y DL, esborrar, delir afegeix en nota g

114 hay] an D

115 A] Ay DL; fol e pauc de] fol a pauc de BP, fols et ab pauch DL

116 lexa·l be] lexa ben DL

[I.v] De elegiment

97   Contricció, qui us ha eleta
98   be pot estar a cara dreta
99 || devant la crots querre perdó; |D 216v^a |L 150r^b
100   car ja Deus no dirá de no
101   a null home si·s vostr'amich.
102 | Contricció, a vos ublic |B 3r^a
103   lo cor a soven suspirar
104 | e·ls uylls a lagremes gitar, |P 2r^a
105   e eleyg vos contra peccat
106   e dona de ma voluntat;
107   e vull-vos esser tant sotsmés,
108   que sens vos no prec Deus de res.
109   E pus vos son sí obligat,
110   procurats-me tal pietat
111   que sia elet ab los salvats
112   e de los libres dels dampnats
113   sia dampnat, on son escrit
114   aytantes vets com hay fallit.
115   A, com es fol e pauc de sen
116   qui lexa·l be e lo mal pren!

- Títol** De penediment] manca D, Capítol .4. L, Cap. 6. *afegeix una mà moderna B*
- 117** Contricció, penediment] Contriccion penidament D
- 118** sots quant] etz con DL; home] hom DLPg; erament] aramen (*corregit per errament amb les lletres sobreescrites L'*) DL
- 119** e ha] he D, e L
- 120** fort] for BP; sa amor] s'amor Lr
- 121-122** Si – compulsió] Si soven vos compolcio (*salt de vers a partir del mot-rima*) DL
- 123** tement] turment DL
- 127** qui us] quin (*la nasal abreujada D*) DL
- 128** fet] fayt DLrg
- 129** estarets] ne serets DL; lo sanament] laetanter Lt, losanament r
- 130** contra·l] contra DL
- 131** seran – plor] *repeteix el vers D*
- 132** s'acusará] *segueix lo (expuntuat B) BP, sa (se L) curara DL*
- 133** Penediment] penident L; contricció] contriccion DL
- 134** aportats-me] portats me L; perdó] perdon DL
- 136** adés – penet] asi que us ho promet DL; que·s] queus DLP

[I.VI] De penediment

117 Contricció, penediment
118 sots quant home fa erament
119 contra Deu e ha gran dolor
120 e penet-se fort per sa amor.
121 Si soven vos, contricció,
122 me donavets compulsió
123 al cor, tement foc infernal,
124 ja no faria tant de mal,
125 | e penedir-m'ia soven |D 216v^b
126 quant faria lo fallimen.
127 | Penediment, sel qui us haurá, |B 3r^b
128 après lo mal que fet haurá,
129 vos estarets lo sanament
130 contra·l peccat, e mantinent
131 seran en el suspir e plor,
132 e s'acusará peccador.
133 || Penediment, contricció, |L 150v^a |P 2r^b
134 aportats-me de Deu perdó,
135 car tot lo meu cor vos sutzmet,
136 ve·l-vos adés e que·s penet.

Títol De falliment] manca *D*, Capítol .5. *L*, Cap. 7 afegeix una mà moderna *B*

137 Contricció] Contricion (contricicion *el segon -ci- ratllat D*) *DL*; mercé vos rent] nostre vos tent *P*, adversum te conquerir *Lt*; mercé] merces *DL*

138 tant] ten *D*

139 hay fet] fayt ay *DL*

140 dona, me·n penet] dopne men stayn *D*, dompne men estay *L*

141 vos] vos <vos> *g*; donar] dar *BPr**g*

142 a] en *DL*; mas] may *DL*

144 qui·m fayts] som fets *DL*

145 tristor] tristos *D*, tristors *L*

146 suspir d'amor] sospirs demors (d'Amors *L*) *DL*

147 per que·n] per que en *DL*, per quem *P*, perque *r*

148 e d'alegrament] alegrament *DL*, e d'alegrament *rg*

150 no·m] not *DL*, no *P*; venir] a la interlínia corregeix desir ratllat *D*

151 quant so] can (cant *L*) son *DL*; meytadat] mantedat *D*, mancedat *L*

152 si·m] sil *DL*

153 m'ajude·ncontinent] majuda mentinent *DL*, m'ajuda encontinent *rg*

154 bo] bon *DL*

[I.vii] De falliment

137 Contricció, mercé vos rent,
138 car me fayts estar tant dolent
139 del greu falliment que hay fet,
140 car per vos, dona, me·n penet;
141 car, on mays vos voletz donar
142 a mon cor, mas me faytz plorar
143 e sanar de mon falliment,
144 per qui·m fayts trist e penedent.
145 Lo qual penedir e tristor
146 me fan gitar suspir d'amor,
147 per que·n mi faytz acordament
148 de tristor e d'elegrament;
149 | lo qual atorç, am e desir, |D 217r^a
150 car falliment no·m pot venir
151 quant so enaxí meytadat;
152 car si·m vol alegrar peccat,
153 | tristor m'ajude·ncontinent, |B 3v^a
154 e sí·s fa bo alegrament,
155 car tristor me vol enganar
156 e vol que no puscha amar.

Títol De obligament] manca D, Capítol .6. L, Cap. 8 *afegeix una mà moderna B*

157 enamorat] *un forat sobre la e- B*

158 obliga] sobliga DL

160 servir-lo a son] servir lo seu DL

163 que n'está] que esta L

164 Deu] *la -u a la interlínia B*; son] *suy D, suy corregit per fuy L*; volgut] *vengut (corregeix volgut raspant L) DL*

165 car] *E car L*; doná] *done D*

168 E car] *Car DL*; metex] *abreujat D, manc L*; me] *men DL*

169 pusch] *puc L*

170 Deus] *Deu P*; nom] *non L*

171 doná] *don DL*; contricció] *contricción DL*

172 compulsió] *complación DL*

173 me] *mo B, m'ho r*

174 Mercé] *al afegeixen DL*

175 contrit] *constrich (segueix una a ratllada) en D, contric L*

176 que el] *que (la vocal abreujada) el B, quel DLP, qu'él rg*

[I.VIII] De obligament

157 Sí com home enamorat
158 | qui obliga a son amat |P 2v^a
159 la libertat de son voler
160 en servir-lo a son plaser,
161 ay obligada a peccat
162 la mia franca volentat,
163 tant, que n'está en servitut.
164 E per Deu ne son mal volgut,
165 car el me doná libertat
166 per so que no l'amás forsat,
167 | car forsa d'amor no val res. |L 150v^b
168 E car eu metex me son pres,
169 no pusch exir de mon peccat
170 si Deus no·m rent la libertat
171 que·m doná, ab contricció
172 de cor, ab tal compulsió,
173 | que tot me tenga per fallit, |D 217r^b
174 clamant «Mercé, Sant Sperit!»,
175 ab cor contrit, enamorat,
176 que el me renda ma libertat.

Títol De desobediencia] manca D, Capítol .7. L, Desobediencia P, Cap. 9. *afegeix una mà moderna B*

177 Desobeir] desobesir DL

178 qui·s] quius P; a] ab DL; bon'amor] bon amor r

179 desobeir] desobesir DL

181 suy] fuy L

182 de] del L

183 qui·s] quius P; a] ab DL; mal'amor] mal amor r

184 qui·n] quen DL

185 me] men DL

187 e] manca DL; contricció] contriccion DL

188 de Deu] Deu P; m'aport] me port DP; perdó] perdon DL

189 be] ben DL; faydit] manca (*espai en blanc*) L

190 vestit] faydit D, manca (*espai en blanc*) L

191 no·m] no P

192 si·n – doler] si nom fay molt lo cor dolor (doler L) DL; doler] dolor DP, dolorem Lt₁

193 e – sospir] entant quen get mal greu sospir DL; que·n] quem P

194 que·m] queu DL

195 que mala] que per mala DL, en nulla *afegit en llapis a la interlínia P'*, ut nulla Lt₁, que·n nula g

196 vas] ves DL, *subratllat i me afegit en llapis a la interlínia P'*

177 Desobeir a son senyor,
178 qui·s vol servir a bon'amor,
179 es desobeir descortés,
180 e fa hom vil en tota res.
181 Vil suy eu, doncs, qu'ay obeyt
182 a senyor de mal sperit,
183 qui·s vol servir a mal'amor,
184 qui·n infern met son servidor.
185 Per qu'eu me tenc molt per falit,
186 | car a mal senyor ay servit;
187 e si no·m val contricció,
188 qui de Deu m'aport gran perdó,
189 estaray de tot be faydit
190 e de tota pena vestit.
191 Contricció no·m pot valer
192 si·n mon cor no ay gran doler,
193 e tant gran, que·n git mant suspir
194 e que·m ublic a Deu servir
195 tant, que mala ocasió
196 no fasa vas el falió.

- Títol** De vergonya] *manca D*, Capítol .8. *L*, Cap. 10. *afegeix una mà moderna B*
- 198** val] var *corregit per val P'*
- 199** desvergonyat] desvergonyant *P*
- 200** plaer] pleser *D*, plaser *L*; fer] far *DLg*
- 201** qu'eu] quiu *P*; e vergonyós] *després de desvergo ratllat D*
- 202** com ay] cor he *DL*
- 204** que·n] quem *P*
- 205** far] fer *DL*
- 207** es a home] es homo *D*, es home *L*
- 208** qu'eu] quiu *P*; per²] ten *D*, tan *L*
- 209** no·m] no *L*, non *P*; tinc pres] tench pris *DL*
- 210** tan] tent *la -t a la interlínia D*; que no falís en res] quen ren no felis (fallis *L*) *DL*
- 211** a] *manca DL*
- 215** consirar] consisar *D*
- 216** que hom] *abreujat B*, c'om *g*

[I.x] De vergonya

197 | Qui a vergonya de far be |D 217v^a
198 ha vergonya que no val re;
199 | e aquel es desvergonyat, |L 151r^a
200 qui ha plaer en fer peccat.
201 | Per qu'eu son trist e vergonyós |B 4r^a
202 com ay estat tant viciós
203 contra vergonya, qui·s donada
204 per so que·n sia refrenada
205 la volentat quant vol far mal;
206 e per so vergonya moral
207 es a home bona virtut.
208 Per qu'eu me tenc per dessebut,
209 car ab vergonya no·m tinc pres
210 tan fort, que no falís en res.
211 E vir-me a contricció,
212 penedent de la falió,
213 ab tal compulsió de cor,
214 | que am mays vergonya que or, |P 3r^a
215 car vergonya fa consirar
216 lo mal ans que hom lo vulla far.

225-228 amar] *enteneu* “amarg” (adj.).

Títol De mentir] *manca D*, Capítol .9. *L*, Cap. 11. *afegeix una mà moderna B*

217 com] *després de la fulla ratllat P*

220 falsa·l te en poder] falsa lo (*parcialment esborrat D*) ten mosoneguer *DL*

221 veritat] e *afegeixen DL*, virtut (*seguit de leay ratllat*) *P*, virtutem *Lt1*

222 E] *afegit al marge sense acolorir B*, manca *P*; son] *suy D*, fuy *L*

223 ay·ne al] *aynal BP*, Hon ay al *DL*, Hayne'l *r*

224 que·l] *quil P*; qu'als uyls me do] que ans me (men *L*) don *DL*

225 qui] *quem DL*, que *Prg*; dous] *dons DL*; gran] *greu DL*, grans *Pg*; amar] *corregeix amat (la -t raspada i la -r a la interlínia) B*

226 e] tant *DL*

227 Dous] *Dons DL*, et *Lt1*; *querre perdó*] *querer perdon DL*

228 e amar] a martir *D*, a mart *L*, e amor *P*, et amorem *Lt1*; *contricció*] *contriccion L*

229 serrats les dents] *sarets (serets L) perdens DL*

230 tant] *la -t expuntuada B*; *mintents*] *metens (potser mentens amb les dues nasals abreujades en una mateixa titlla D) DL*

232 senyorejats] *seyorayats DL*, senyoretjats *r*; rahó] *rayso DLr*

233 que·n ... parts] *quan ... pretis P*

234 e a veritat] *E sse veritats D*, e sa veritats *L*, e veritat *P*

235 fayts·me] *fets me DL*

236 e enemic] *E senemich DL*; mentir] *servir D*, manca (*espai en blanc*) *L*

[I.XI] De mentir

217 Sí com la fulla qui pel vent
218 a totes parts está movent,
219 está movent hom mentider,
220 car falsia·l te en poder
221 contra veritat, leyaltat.
222 | E car mentider son estat, |D 217v^b
223 ay-ne al cor molt gran dolor;
224 per que·l prec qu'als uyls me do plor
225 qui sia dous, gran e amar,
226 | e que no ses de sospirar. |B 4r^b
227 Dous sia per querre perdó
228 e amar, per contricció.
229 E vos, boca, serrats les dents
230 tant, que mays no siats mintents.
231 E vos, dona contricció,
232 senyorejats tant ma rahó,
233 | que·n totes mes parts sia pres |L 151r^b
234 e a veritat tot sotsmés;
235 e fayts-me veritat servir
236 e enemic de tot mentir.

Títol De engan] manca *D*, Capítol .10. *L*, Cap. 12. *afegeix una mà moderna B*

237 A engan] Degan (*la lletra d'espera és una a però el copista ha escrit una D en vermell B*) *B*, Angan *D*, Engan *L*, Dengany *P*; vos] ves *DL*

238 serets jutgats] serets jutgat *D*, vitgats *P*, veniatis *Lt₁*

239 .i. tant] .i. tan (*tan ratllat i tant afegit al marge*) *B*, hun ten *D*, un tan *L*, tant *P*, tam *Lt₁*; costreyniment] costrenyiment (*la primera nasal abreujada*) *B*, costreymement *D*, constrenyiment *L*, constrenyiment *P*

240 tot n'estarets] tots nesterets *D*, tots ne serets *L*, tots n'estarets *r*

241 e es gran dret] he ses greu dret *DL*, unjustum autem est *Lt₁*; que o] prouo *amb -ro- ratllat P*, que ho *rg*

242 metex] *la primera -e- escrita sobre una lletra raspada B*, meteys *D*

243 matex] metex *afegeix una -s a la interlínia D*; menás] menats *la -t- expuntuada B*, manas *DL*, menats *P*, menaç *r*

244 eu estay] eu estar *Br*, eu escau *DL*, en estar *P*, eu estag *g*; cas] pas *ratllat i corregit per cars D*

246 qui] queus *L*

247 per que·n] per queu *B*, que a *L*, per quiu *P*

248 fayt ay] hay fayt *L*

250 que] queu *L*; me] mi *L*

251 contricció] contriccion *L*; e ab] cap *P*

252 con a home gran] si con hom quis molt *L*

253 no perdetz] nom perdrets *L*

254 avetz] no havets *L*

255 faytz-m'estar] fay mestar *L*, faytsme estar *r*; home] net et *L*

256 e enemic] e lenemic *L*

[I.xii] De engan

237 A engan, que vos enganats!
238 Per leyaltat serets jutgats
239 a .i. tant greu costreyniment,
240 que tot n'estarets en turment;
241 | e es gran dret que o fasatz, |P 3r^b
242 car vos metex vos infernatz.
243 A las, a mi matex menás!
244 Car eu estay en aquel cas, | D**
245 e son aquel enganador
246 qui hay enganada valor
247 en tot so per que n mi no val;
248 car de mon cor fayt ay ostal
249 a engan e a trayment.
250 Per que a leyaltat me rent,
251 ab contricció e ab plor,
252 | con a home gran peccador. |B 4v^a
253 E vos, leyaltat, no perdetz
254 si de mi pietat avetz,
255 e faytz-m'estar home leyal
256 e enemic de tot fayt mal.

258 tant – errat] *vers de cinc síl·labes (hipomètric).*

Títol De crueltat] Capítol .11. *L*, Cap. 13. *afegeix una mà moderna B*

257-258 A – errat] Crueltat tan fort hay errat (*escrit en la mateixa línia d'escriptura*) *L*; *escrit inicialment en la mateixa línia d'escriptura, el segon vers ratllat i reescrit en la línia d'escriptura següent P*

259 mala amistat] mala'mistat *L*

260 E quant consir] Que quant penes ne consir *L*

261 com] qu'hom *r*

262 se·n fa] ser sera *raspat i corregit per sen fa (fa a la interlínia) B*; per vil] nil (*resultat d'esmena*) *L*

263 me] men *L*

264 car - nelet] con per vos hestat de nalet *L*

265 coven-me·n estar] conve menester *P*, cové me·n estar *g*

268 hauray] no 'uray? *afegeix en nota g*

271 .i^a.] in *P*

[I.XIII] De crueltat

257 A crueltat,
258 tant fort ay errat
259 per la vostra mala amistat!
260 E quant consir
261 com vos fa mal servir,
262 e hom se·n fa per vil tenir,
263 molt me penet,
264 car per vos ay nelet; | *L***
265 e coven-me·n estar a dret
266 de jutjament,
267 e ja acorriment
268 de vos hauray, mas noyment.
269 Contricció,
270 estats-me·n a rahó,
271 | a .i^a. tal compulsió *P 3v^a*
272 de cor amar,
273 ab sospirs e plorar,
274 que crueltat puscha sobrar.

279 estat jasé] estat ja se *r*, estant a se *g*; Galmés corregeix la lliçó *ope ingenii*. El mot *jasé* (o *jassé*) és un adverbi d'origen occità que significa 'sempre, per sempre, sense cessar mai' (*GGL*, *jassé* adv.); vegeu, també els versos 413, 1934 i 2504.

Títol De desesperar] Cap. 14. *afegeix una mà moderna B*

275 Jens] Sens (*la lletra d'espera és una s llarga B*) *BP*; cové] conve *P*

276 que·n] que (*amb abreviatura B*) *BPr*

278 be] *segueix una lletra ratllada B*

279 estat jasé] per se stat *Lt₁*, estat ja se *r*, estant a se *g*

280 hom] *després de Que ratllat i expuntuat B*

286 cors] corts *P*

287 Fayts-me] feyts me *P*

288 vostro] *vostron r, vostre g*

275 Jens no·s cové
276 que·n so qui de no-re
277 es vengut, hom haja gran fe,
278 e en lo be
279 qui es estat jasé,
280 hom haja desesper de re.
281 A desesper,
282 qui faytz infern haver,
283 ja no us pogués en mi saber!
284 A penedir,
285 qui faitz sospirs exir
286 del cor, e·l cors forment languir!
287 Fayts-me doler
288 a tot vostro poder,
289 car anc ay aut desesper
290 per mon peccat
291 de la gran pietat
292 d'aquel senyor qui m'a creat.

Títol De jurar] Cap. 15. *afegeix una mà moderna B*

296 fa a scient] fa asrient *P*, laetus fit *Lt₁*

297 lo] *corregeix yo P*

298 .i.] *manca P Lt₁*, un *rg*

299 qui petit val] *després de yo mon mintent ratllat P*

300 esser] *la e- sobre una lletra raspada B*

302 o·l «cap de Deu»] «O'l cap de Deu» *r*

304 home] *hom P*

307 conort] *escrit a l'intercolumni i en la línia d'escriptura de la columna dreta B*

[I.XV] De jurar

293 A de jurar!
294 E com fa mant mal far,
295 e majorment quant perjurar
296 fa a scient,
297 | lo mon mintent |B 5r^a
298 per .i. pauc de cobejament
299 | qui petit val; |P 3v^b
300 e fa esser gran mal
301 quant hom jura «sí Deus me sal»
302 o·l «cap de Deu».
303 A falliment tan greu!
304 Tant home faitz esser romeu
305 a mala mort,
306 e estar en tal port
307 on ha totz temps mal sens conort.
308 Contricció,
309 faytz-me querre perdó
310 dels juramentz on perjur so.

317 car blastomament] *vers de cinc síl·labes (hipermètric).*

Títol De infamia] Cap. 16. *afegeix una mà moderna B*

316 Per qu'eu] Per quiu *P*, Porqu'eu *r*

319 femna] femma *rg*

325 qu'afamar] que (*amb abreviatura*) famar *P*

326 fa·s] fas *rg*

327 no·m] non *P*

328 hagr'esper] hagré esper *r*

[I.XVI] De infamia

311 A, tan mal fa
312 qui a tort afamá
313 la persona qui vertut ha,
314 car satisfacer
315 no li pot per haver!
316 Per qu'eu deyg gran ira aver,
317 car blastomament,
318 per la gola mintent,
319 | contra manta femna valent |B 5r^b
320 e hom leyal
321 ay donat; per que mal,
322 greu e pesant eviternal
323 ne dey portar,
324 pus no pot recobrar
325 fama bona sel qu'afamar
326 | fa·s contra ver. |P 4r^a
327 Si no·m donás doler,
328 contricció, no hagr'esper.

342 e – contricció] *vers de vuit síl·labes (hipermètric)*; és possible fer sinalefa entre «e» i «ajut-te» i llegir la terminació «-ió» en una mateixa síl·laba, de manera que el vers resulti de sis síl·labes, d'acord amb l'esquema versificatori de 4-6-8. El referent del pronom «-te» és el substantiu «perdó» del vers anterior.

Títol De escusació] Cap. 17. *afegeix una mà moderna B*

330 home] hom *P*

331 montiplicar] multiplicar *Pg*

333 escus'aver] escusa (*la -a raspada*) aver *B*, escus haver *r*

334 qu'eu] quiu *P*; n'ay] may *BP*

338 m'es] mes *r*

341 quir] quer *r*

342 ajut-te] adjuvet me *Lt₁*

[I.XVII] De escusació

329 Jens escusar
330 no pot home sanar,
331 ans fa·l peccat montiplicar
332 si contra ver
333 hom vol escus'aver.
334 Per qu'eu n'ay en mon cor doler,
335 car falsament
336 hay fayt escusament
337 de mon mortal, greu faliment.
338 Per que m'es greu
339 que, de ma colpa, leu
340 nuyll temps la gran ira de Deu.
341 Doncs quir perdó,
342 | e ajut-te contricció, |B 5v^a
343 qui delex escusació
344 quant es en plor,
345 e dona·l cor dolor
346 e humilia lo senyor.

Títol De impaciencia] Cap. 18. *afegeix una mà moderna B*

353 Dons] donchs *r*, doncs *g*

356 nalet] malet *P*, malum *Lt₁*

358 pasciencia·l te] paciencialtre *P*

361 ponimens] *la -e- expuntuada B*

[I.XVIII] De impaciencia

347 Impascent
348 no ha remenbrament
349 del piadós recorrimet
350 que passió
351 fa ab contricció
352 a hom qui demana perdó.
353 | Dons pascient |P 4r^b
354 ateyn perdonament
355 quant ama haver langiment
356 per son nalet;
357 e car de si fa dret,
358 pasciencia·l te tant dret,
359 que tot tort vens,
360 e nulla re vivens
361 no·l pot forsar a ponimens.
362 Per qu'eu me·n do,
363 per dret, a passió,
364 e ajud-me contricció.

373 tem-me – perdó] *vers de nou síl·labes*; es podria corregir la mètrica del vers ometent el pronom «me» o canviant la forma «jamays» per «mays».

Títol De desleyaltat] Cap. 19. *afegeix una mà moderna B*

367 será] seria *P*

370 pen'e] pena (*afegeix et a la interlínia P'*) *Pg*, pena e *r*

371 eu] eus (*ratlla i expuntua la -s B*) *BP*

373 tem-me] *Ttemme ratlla i expuntua la segona t B*, tem ne *Pg*, tement *r*; Deus] *Deu P*; jamays] *jamay P*

376 vostre'amistat] *vostre amistat P*, vostra amistat *rg*

378 senes] *sens BPrg*

365 Desleyaltat,
366 qui ha vostra amistat
367 ja no serà per Deu amat;
368 e qui vos vol
369 durará tant co·l sol
370 en el marriment, pen'e dol.
371 E car eu so
372 lo vostre companyó,
373 tem-me que Deus jamays mi perdó,
374 per que·m partray
375 de vos e per jamay
376 en vostr'amistat no seray.
377 Mas jens no so,
378 senes contricció,
379 poderós de querre perdó,
380 ni vos lezar.
381 | Per que·m vul tot donar
382 a contricció e plorar.

Títol De seynarnar] De senyorejar (*corregit per seiornar a la interlínia P'*) *BP*, Cap. 20. *afegeix una mà moderna B*, De seynarnar *rg*

384 home] hom *BPr**g*

385 seynarnat] seynarnat *Prg*

386 Car] *la -r afegeida B*

388 jamays] jamay *r*

390 querir] querrir *P*

394 .i^a.] manca *P*

396 cor] *corregeix con (la -n ratllada i la -r afegeida a la interlínia) B*; fas'exir] faça exir *r*, fass'exir *g*

399 que haurá·l] tenga *afegeixen BP*, qu'haurá'l] tenga *r*, tant *afegeix g*

400 tenga] tinga *Pg*

[I.xx] De seyornar

383 Be es malvat
384 home pres en peccat,
385 car ama estar sejornat.
386 Car sel qui va
387 en infern, on haurá
388 | pena que jamays no morrá, |B 6r^a
389 no deu dormir
390 ni cessar de querer,
391 ab contricció, penedir,
392 a Deu perdó,
393 plorant sa fallió
394 ab .i^a. tal compulsió,
395 que mant suspir
396 de son cor fas'exir
397 tant, que quant venrá al fenir,
398 la pietat
399 que haurá·l trebayllat
400 lo tenga de lay reposat.

413 en per jasé] desidiosus *Lt*, emper ja sé *r*, *afegeix* ne per jase = jàser? *en nota g*; locució adverbial que significa ‘per sempre’ (vegeu la nota al v. 279). El traductor llatí i Galmés interpreten la lliçó com una forma del verb *jaer*, segurament condicionats per la relació semàntica entre el verb i el tema del capítol, l’ociositat. Cal entendre, però, el sentit dels vv. 412-413 en relació amb la idea dels sis primers versos del capítol: la vida de l’home està limitada per la mort i, per tant, cal que no sigui ociós i es cuidi de fer el bé mentre és en aquest món si vol aconseguir mèrit en la vida eterna.

Títol De occiositat] Cap. 21. *afegeix una mà moderna B*

406 negun] ningun *P*

409 no·m] non *P*

411 querir] quir *BP*

413 en per jasé] desidiosus *Lt*, emper ja sé *r*, *afegeix* ne per jase = jàser? *en nota g*

[I.XXI] De occiositat

401 Hom ociós,
402 per que est pererós,
403 pus que a la mort fas ton cos?
404 Quant mort serás,
405 de que merit haurás
406 si de sa negun be no fas?
407 | A las! Eu so |P 4v^b
408 occiós de raó,
409 car no·m vir a contricció
410 | e a suspir |B 6r^b
411 e a mercé querer.
412 Car eu no so say per vivir
413 en per jasé
414 ni que no fassa re,
415 ans so creat a fayre be
416 e cessar mal;
417 e si d'asó no·m cal,
418 estaray en foc infernal.

- Títol** De sentir] Cap. 22. *afegeix una mà moderna B*
- 420** viandes] *afegeix et a la interlínia P'*, et *afegeix Lt*
- 423** sintrás] *sentiras P*
- 424** say] *says P*
- 426** fenex] *afegeix en nota fenix = feneixes? g*
- 429** say] *desay (de- expuntuat B) BPr*
- 430** si] *la S inicial escrita sobre una N B; greu] la -u a la interlínia B*
- 433** far] *la -a- sobre un espai raspat B*
- 435** que has] *qu'has r*

[I.xxii] De sentir

419 O tu, qui sents
420 viandes, estruments,
421 odors, paraules, tocaments!
422 Quant mort serás,
423 de lay, e que sintrás
424 dels plaers que say sentits as?
425 Sintrás dolor
426 si fenex peccador,
427 la qual dolor será major
428 que tot plaer
429 qui·s pusca say haver,
430 si no·t vires a greu doler
431 de say sentir,
432 e a mersé querer,
433 per so que pusques far delir
434 | lo faliment | *B* 6v^a
435 | que has fayt en sintent, | *P* 5r^a
436 ab contricció penedent.

Títol De cogitar] Cap. 23. *afegeix una mà moderna B*

439 per que·l] per quil *P*

443 ans] *afegeix en nota on o d'on? g*

447 pot] *la -t sobre lletres raspades B*

448 qu'eu] quiu *P*

454 que·n] quin *P*

[I.xxiii] De cogitar

437 A, cogitar
438 e per nient pensar,
439 per que·l vols en ton cor posar?
440 Car per nient
441 ha hom cogitament
442 si cogita a no scient;
443 ans se·n sec mal,
444 car so que re no val
445 a pa ne a vi ne a sal
446 tol bon pensar,
447 d'on se pot gran be far.
448 Per qu'eu deuria fort plorar,
449 car longament,
450 sens nuyll profitament,
451 ay cogitat a no scient;
452 e certament,
453 fi mant cogitament
454 mal, per que·n so molt penedent.

462 poray – trobar] *vers de set síl·labes*. El vers es pot regularitzar fent dièresi a «poray» (primera persona singular del futur); també és possible corregir «trobar» per «atrobar».

Títol De parlar] Cap. 24. *afegeix una mà moderna B*

456 fayt] feyt *P*; peccar] *escrit a sota de la línia d'escriptura (final de columna) B*

457 so qui·s] lo qui es *P*

459 A – neleytós] *vers marcat amb una creu al marge B*; neleytós] meleytos *P*

461 Ab] *la -b ratllada potser per una mà posterior B, A Pg*

465 estant] *la -t a la interlínia B*

467 nomnant] nomenant *P*

474 ab²] manca *BPr*

[I.xxiv] De parlar

455 Per erguyllós e mal parlar
456 tantes vetz m'avetz fayt peccar,
457 | afermant so qui·s falsetat |B 6v^b
458 e negant so qui·s veritat.
459 A, mal parlar tant neleytós,
460 e tant home faytz viciós!
461 | Ab contricció e plorar, |P 5r^b
462 poray ja perdó trobar
463 de tant malvat, greu parlament,
464 ab que ay fayt tant faliment,
465 estant vilá e descortés
466 en mon parlar, en tota res
467 nomnant noms de gran sutzetat
468 qui son gran orribilitat?
469 A boca, sutza e pudent!
470 A lenga, mala e mintent!
471 Recorretz a contricció
472 e demanatz a Deu perdó,
473 e ajud vos mercé clamar
474 ab greus sospirs e ab plorar.

Títol De obrar] Cap. 25. *afegeix una mà moderna B*

475 e] *manca BPrG*

479 qui] *que PrG*

482 ab ... e ab] *a afegeix la -b a la interlínia ... e e raspa la segona e i afegeix ab a la interlínia B*

483 plenes] *plens (manca abreviatura de la vocal B) BP, plens Lt₁*

485 que] *qui P*

488 neguna] *ninguna P*

490 flama] *flamas P, flammis Lt₁; trop] sempre P, semper Lt₁*

[I.xxv] De obrar

475 A mal e viciós obrar!
476 Ja no us pogués mays atrobar
477 en mes mans, on tant faliment
478 ay fayt, a tort, a manta gent.
479 A mal obrar qui res no val!
480 | Per vos me venrá tant de mal, |B 7r^a
481 si contricció no·m secor
482 ab mant suspir e ab mant plor.
483 A mans males, plenes de mal!
484 Si anatz en foc infernal,
485 que us valrá quant havetz obrat
486 en esta vida ab peccat?
487 Car d'ella no hauretz poder
488 en neguna bona obra fer,
489 | ans estaretz co·l pex nadant |P 5v^a
490 en flama de foc, trop cremant.
491 Faytz, doncs, de say quant be poretz,
492 car si u faytz, mercé trobaretz;
493 e lo be que no poretz far
494 fayts-lo al cor molt desirar.

Títol De carreres] Cap. 26. *afegeix una mà moderna B*

499 que·s] queus *P*

505 qu'eu] quiu *P*

506 ving'a] vinga a *raspa la a B*, vinga a *r*

512 e] ad *L_I*; Nostro] nostre *g*

[I.xxvi] De carreres

495 A peus, e tant avetz errat
496 en tot quant avetz pasejat!
497 En anys, setmanes e dies
498 anavetz per males vies;
499 per que·s tany que siatz cremats,
500 car ab vos ay fayts mantz peccatz.
501 E si per .i. peccat d'Adam,
502 tuyt en males vies estam,
503 quant mays va cascú a gran mal
504 | quant fa mant peccat actual? |B 7r^b
505 Per qu'eu vull virar lo camí,
506 per so que ving'a bona fi;
507 mas cové que lo virador
508 haja contricció major
509 que los peccatz, si·l vol virar
510 al port on se pusca salvar.
511 E que y ajud suspir e plor
512 e mercé de Nostro Senyor.

Títol Del cor] Cap. 27. *afegeix una mà moderna B*

514 alberg'om] *la nasal abreujada B*, albergon *P*, moratur *Lt₁*, alberga hom *r*

516 que·n] qui'n *r*; amat] *la a- a la interlínia B*

517 anatz] amats *P*

519 molt'ayga·ls] molta ayga'ls *rg*

521 cové] conve *P*

523 bon'amor] bon amor *r*

525 vos] us *Pg*

526 trametetz] *ex animo afegeix Lt₁*; suspir] *després de sorp ratllat i seguit de col ratllat P*

527 reyna] regina *r*

529 a ele·s] ales *P*, a ela's *rg*

531 molt'ayga als] molta ayga'ls *r*

532 pusquan] *la nasal abreujada B*, puscam *P*, puschan *r*, pusquen *g*

[I.xxvii] Del cor

513 A cor malvat e mal ostal,
514 en qui alberg'om tant de mal,
515 | e qui de vos avetz gitat |P 5v^b
516 Deus, que·n vos no sia amat!
517 A, en tan mal ostal anatz,
518 si, doncs, moltz sospirs no gitatz,
519 e que molt'ayga·ls uylls donetz,
520 per so que ploren mantes vets.
521 Encara us cové penedir
522 de tot vostre malvat consir,
523 e que·ls umplatz de bon'amor
524 amant Deu, vostre creador.
525 E si tot asó no vos val,
526 trametetz .i. suspir coral
527 a la reyna de valor,
528 qui munda cor de peccador,
529 si a ele·s rent per ostal
530 | e de sospirs li fa sensal, |B 7v^a
531 e molt'ayga als ulls vulla dar,
532 per so que molt pusquan plorar.

Títol De ymaginacio] Cap. 28. *afegeix una mà moderna B*

533 mal'ymaginació] mala imaginació *r*

536 procurat] percurat *P*

539 turment] temps *P*, tempus *Lt₁*

540 fortment] fortament *P*

543 que] que *afegeix l'abreviatura i la ratlla B*

545 e no] en *P*; qui] que *Pg*

548 e] *manca P*

552 perdonat] *després de honrrat ratllat P*

[I.xxviii] De ymaginació

533 A mal'ymaginació!
534 Si no havetz contricció
535 de tant peccat ymaginat,
536 per vos cregut e procurat,
537 imaginaretz vostre mal
538 tots temps en lo foc infernal,
539 on auretz mant malvat turment
540 si no ymaginatz fortment
541 say pietat, contricció,
542 misericordia e perdó.
543 | Imaginació, que us val
544 ymaginar ço que us fa mal
545 e no so qui us es garisó,
546 e qui mou la contricció
547 a moure en lo cor sospirs
548 e en la volentat, desirs,
549 e mou los uylls a molt plorar,
550 e les mans mou a molt be far,
551 com Deu sia servit, honrat,
552 e tot lo peccat perdonat?

|P 6r^a

555 a no caler] ad non curandum *Lt*₁, a noxaler *corregit a la fe d'errades per* a no caler *g*; la correcció que introdueix inicialment Galmés és una forma substantivada del verb *no caler* (vg. *GGL*, *noxaler*). L'estructura «gitar a no caler» o «gitar a noxaler» es troba, també, als *Cent noms de Déu* i al *Desconhort* (Llull 1936: 134 i 245); té el sentit de 'no importar'.

Títol De perdre] Cap. 29. *afegeix una mà moderna B*

553 as] es *P*

554 granea] gra i la tilla d'abreviatura sobre el mot *B*, gran *P*, gradu *Lt*₁

555 car] c'as *corregit a la fe d'errades per* car *g*; a no caler] ad non curandum *Lt*₁, a noxaler *corregit a la fe d'errades per* a no caler *g*

556 pográs] *afegeix una abreviatura sobre la -a-* *B*, pograns *P*, pográs *r*, pogres *g*

560 que·t] quant *P*

562 per] sobre *E* (inicial acolorida) raspas *B*; d'aquí avant] de aquí devant (*corregit per avant*) *P*

565 es-ne·l] es e nel (*la e raspada*) *B*, es en el *P*

568 as] es *P*

569 sotmetz] sozmetz *g*

571 tot] després de q ratllat *P*; en] sobre lletres raspades *B*

572 plaer] pler *BP*

553 A las, mesquí! Tant as perdut
554 de granea e de vertut,
555 car has gitat a no caler
556 so per que pogras be haver,
557 e jamays so que perdut as
558 en aquel nombre cobrarás.
559 Mas si as gran contricció,
560 e que·t vinga de Deu perdó,
561 be porás cobrar son senblant,
562 per so qui ve d'aquí avant.
563 Mas lo be que pogres aver
564 no venrá mays en ton poder,
565 e es-ne·l teu peccat cregut
566 en quant tu l'as a tu perdut.
567 Veges, doncs, com es hom malvat,
568 car as de tu tant be privat,
569 e privarás si no·t sotmetz
570 a contricció e a drets
571 | de tot quant Deus en volrá fer,
572 e que de tot n'ages plaer.

Títol eximpli] exempli *Pg*, Cap. 30. *afegeix una mà moderna B*

573 eximpli] eximpli *r*

575 altr'ome] altre home *Prg*

583 eximpli] exempli *Pg*

585 home] hom (*amb abreviatura B*) *BP*

592 eximpli] exempli *Pg*

[I.xxx] De mal eximpli

573 A, exempli de gran peccat,
574 per gran senyor o per prelat
575 | o per tot altr'ome vivent! |B 8r^a
576 Tant gran será lo poniment
577 qui venrá per la vostra sort
578 en aquels qui a mala mort
579 venran per vos, si no secor
580 la pietat de lo Senyor
581 ab contricció e suspir
582 e ab plorar e penedir.
583 A mal eximpli, qui signal
584 sots per que hom fa tant de mal!
585 E car vos tant home movetz
586 a far lo mal, per so es dretz
587 que l'om en qui sots sustentat
588 sia per vos tant turmentat
589 co·l dan d'on sots ocasió,
590 si, doncs, no y val contricció;
591 e c'hom vuyla molt desirar
592 con bo eximpli pogués dar.

604 carrera] car terra *BPr*, quo mittar *Lt₁*; error que segurament té un origen paleogràfic. La correcció és de Galmés (*g*), el qual afegeix en nota altres conjectures que descarta perquè no li semblen admissibles pel que fa al sentit: «carcera», «cartera» i formes de «cartenir».

Títol De indiscreció] Cap. 31. *afegeix una mà moderna B*

594 porá·m] poran *P*, poram *r*, pora·m *g*

599 d'altres] *a la interlínia B*

600 indiscret] indiscrets *raspa la -s B*

601 no·m] non *P*

603 moray] mora y *P*; greu] *afegit amb crida al marge B*

604 carrera] car terra *BPr*, quo mittar *Lt₁*

606 contr'ela] *ela sobre lletres raspades (segurament -a ela) B*

609 qu'eu] quiu *P*

611 venga·l] venga el *raspa el i afegeix la -l B*

612 fort] *a la interlínia B*, for *P*

[I.XXXI] De indiscreció

593 A las! De indiscreció
594 porá·m aydar contricció,
595 com sia tant gran faliment,
596 qui fal contra enteniment
597 | per ira o per gran desir, |P 6v^a
598 | ni per la paor de morir |B 8r^b
599 e per moltz d'altres mals asatz?
600 Mants jorns indiscret sui estats;
601 e si no·m val contricció
602 a recobrar discreció,
603 moray en greu peccat mortal,
604 carrera de foc infernal.
605 Car a la mort discreció
606 no·m valrá, pus contr'ela so;
607 car a hom qui·s rent bestial,
608 discreció en res no val.
609 Per qu'eu prec vos, contricció,
610 que·m rendatz ma discreció,
611 e ab ella venga·l servir,
612 e·m fasa molt fort penedir.

Títol De ublidar] Cap. 32. *afegeix una mà moderna B*

613 leal] leyal *rg*

619 desleyal] desleal *P*

621 que al] qu'el *r*

625 qu'eu] quiu *P*

630 graci'e] gratie *P*, gracia e *r*

[I.xxxxii] De ublidar

613 Oblidar son leal amic
614 e remenbrar son enemic
615 no es menbrar bo ne cortés,
616 e son oblidar de mal es.
617 E oblidar contricció,
618 com hom ha fayta falió,
619 es ublidament desleyal,
620 d'on se pot seguir tant de mal,
621 | que al jorn de lo jutjament |B 8v^a
622 menbrará Deus lo faliment
623 sens menbransa de perdonar
624 e ab menbransa del jutjar.
625 | Per qu'eu, qui tant ay ublidat |P 6v^b
626 Deu e la sua gran bondat
627 e·l be que per el m'es vengut,
628 me tenc tot per desconegut,
629 e vuyl menbrar contricció
630 e de Deu, graci'e perdó;
631 e vuyl menbrar son gran jutjar,
632 per so que fort tema peccar.

Títol De la – Deu] Cap. 1. *afegeix una mà moderna B*, De la segona part de aquest libre, qui es de confessió. I. De deu *r*, II. DE CONFESSIÓ I. De Deu *g*

637 mos] mes *P*

638 sa] la *P*

640 o·m] on *P*

641 que·n] *sobre un espai raspat B*, quin *P*

642-643 E – rubricat] *versos copiats en la mateixa línia d'escriptura BP*

642 est] es *BP*

643 qu'es] quis *P*

647 dign'es] *digne es r, digne g; molt sia] moltes ha P*

De la .ii^a. part d'aquest libre qui es de confessió, e primerament

[II.I] De Deu

633 Can m' enamor
634 e comensa l' amor,
635 me confés al major senyor,
636 qui·ns ha creats,
637 de tots mos greus peccatz.
638 E sia a sa volentatz
639 o que·m perdó
640 o·m jutje per raó,
641 car tot so que·n farà es bo.
642 E est tractat,
643 segons qu' es rubricat,
644 | poratz saber co·s ordenat
645 e tot complit
646 per lo Sant Sperit:
647 dign' es que molt sia servit.
648 E ab dolor,
649 com home peccador,
650 me confés per la sua amor.

|B 8v^b

Títol De la – Deu] Cap. 2. *afegeix una mà moderna B*

652 de] *afegit a la interlínia B*; lo] li *g*

654 en] e *P*, et *Lt₁*

658 Per qu'eu] Per quiu *P*, Perque eu *r*

659 vos] *la -s afegida B*

661 qu'eu] quiu *P*; m'acús] me acús *rg*

663 que] per *P*

664 home] hom *r*

666 mants] mantes *BP*; mortals pecats] *copiat en una altra línia d'escriptura (per manca d'espai B) BP*

667 que·n] quem *P*

669 sia·l] sia el *r*

651 A la divina unitat
652 me confés de tot lo peccat
653 que ay fayt per manera d'u,
654 en amant mays que Deus alcú.
655 Car aquel fa .i. altre deu
656 si ama si matex o·l seu
657 aytant o mays que·l creador.
658 Per qu'eu acús mi e m'amor
659 a vos, unitat de mon Deu,
660 car vas vos ay peccat molt greu.
661 Per qu'eu, quant .i., a vos m'acús,
662 car mantes causes ay sajús
663 mays amades que lo Senyor
664 con home fals e traydor;
665 e ab totes mes unitatz
666 ay faytz mants greus, mortals peccats.
667 E es bo que·n sia punit
668 | a honor del Sant Sperit,
669 o·n sia·l peccat perdonat
670 a honor de sa pietat.

Títol De trinitat] Cap. 3. *afegeix una mà moderna B*

673 d'anim'e] d'anima e r; m'a·justat] m'ajustat r, ma'justat g

674 e·ncara] e encare r

679 que·n] quant P, quantum Lt; e·n ... e·n] *el segon afegit a la interlínia B*, en ... e'n r, en ... en g

682 per] *a la interlínia B*; neguna] ninguna P

688 e·n] *a la interlínia corregeix e raspat B*, en rg

[II.III] De trinitat

671 En trenitat
672 m'a lo Senyor creat,
673 car d'anim'e cors m'a:justat;
674 e·ncara so
675 de lur conjuncció,
676 | e ab totz tres fi falió |P 7r^b
677 vas lo Senyor.
678 Per que n'ay gran dolor,
679 tant, que·n suspir e·n planc e·n plor,
680 e me·n confés
681 ab voler que yamés
682 no fasa, per neguna res,
683 negú peccat
684 contra la trinitat
685 de lo Senyor, qui m'a creat
686 a son senblant.
687 En tot quant son trinant
688 m'acús penedent e·n plorant.

699 Contra – be] *vers de set síl·labes.*

Títol De bontat] Cap. 4. *afegeix una mà moderna B, De grandesa ratllat i corregit per De bondat P*

689 es] *as la -s sobre una altra lletra P*

690 a·l] *al r, ha·l g*

692 les] *los P, las r*

694 trop mals] *top mals subratllat i tots mals afegit a la interlínia P'*

695 home] *hom P*

700 ben sové] *bene etiam memoror Lt₁*

701 est] *este raspa la -e B; me] manca BP, afegit a la interlínia P'*

702 E·ncara] *després de Car ratllat P; pogre aver] una lletra raspada al final B, puga haver P*

704 que] *qui P*

[II.IV] De bontat

689 Car Deus es bo, a be creat
690 e a·l naturalment pausat
691 | en totz los homens qui son natz. |B 9r^b
692 E car eu contra les bontatz
693 qui en mi estan naturals
694 ay faytz moltz de peccatz trop mals,
695 suy esdevengut home mal,
696 e estay fals e desleyal
697 contra la divina bontat
698 e·l be que·n mi a naturat.
699 Contra mant altre gran be
700 ay fayt molt de mal ben sové,
701 | e de tot est mal me penet. |P 7v^a
702 E·ncara, que pogre aver fet
703 molt be e cessat molt de mal.
704 Per que n'ay gran ira mortal,
705 D'on me confés a la bontat
706 de Deu en tot quant ay errat,
707 e de mon cor faray ostal
708 a Deu, e fineray a mal.

713 si – salut] *vers de vuit síl·labes (hipermètric)*; és possible fer elisió entre «si» i «es», però encara sobra una síl·laba perquè el vers sigui de sis síl·labes, d'acord amb l'esquema versificatori de 4-6-8. Segurament cal llegir «empro» (la síl·laba -«er»- és abreujada al testimoni B).

Títol De granea] .iiii. *afegeix en vermell i ratlla B*, Cap. 5. *afegeix una mà moderna B*, De grandesa P

709-710 La – poquea] *copiat en la mateixa línia d'escriptura B*, La grandesa no poquea P, Magnitudo nec parvitas non est Lt₁

711 negun'avinentea] ninguna vinentesa P, neguna vinentea r, neguna'vinentea g

712 vertut] *segueix si ratllat B*

714 granea] grandesa P

715 li] lo r

716 qui] que P

718 s'o] ço (*afegeix s'ho en nota*) r

719 granea] grandesa P

720 mortals peccatz] peccatz mortals (*el canvi d'ordre indicat amb lletres a la interlínia B*) BPg

723 tortz] *raspa la -z B*, tort P, delictus Lt₁

726 granea] grandesa P

[II.v] De granea

709 La granea
710 no posa poquea
711 en negun'avinentea
712 contra vertut,
713 si es emperó de salut.
714 Mas granea d'on son perdut
715 li peccador
716 | qui no han confessor |B 9v^a
717 ni del gran Senyor an paor,
718 s'o te a mal,
719 quant granea moral,
720 qui contra mortals peccatz val,
721 hom vol amar,
722 ni si al confessar
723 se vol de grans tortz acusar.
724 Per qu'eu m'acús
725 de mos peccats sajús
726 a la granea mays desús.

735 eu] en *P*

736 en] E (*afegeix una -n una mà posterior B*) *BP*

742 mays] may *r*

744 que·n] quin *P*

[II.VI] De eternitat

727 Eternitat,
728 | contra vos ay errat |P 7v^b
729 mant temps en mant mortal peccat,
730 d'on me penet,
731 e mi a dret sotzmet,
732 per so que n'aya meylor dret.
733 Confessió,
734 pietat e perdó,
735 si eu ay fayta falió
736 en mays amar
737 so que no pot durar
738 tant com lo vostre eternar,
739 | gran dolor n'ay, |B 9v^b
740 e jamays no u faray.
741 E vos, eternitat, si us play,
742 d'uy mays mandatz
743 so que us venga en gratz,
744 que·n vos honrar ay volentatz.

749 es eu] e seu *P*, si autem *Lt₁*, e s'eu *rg*

750 home] hom *r*; fals] false *raspa la -e B*

752 fora·n] ita esses *Lt₁*, forau *r*

753 no·n] no'm *r*

756 que us] quius *P*; plaer] pler *afegeix la -a- a la interlínia B*

758 a²] manca *BP*

759 tenitz-m'uy] tenits d'uy *r*; al fre] *fora de la caixa d'escriptura B*

760 no·m lexez] no lexats *P*, non permittas *Lt₁*

761 vostra honor] *raspa honor i afegeix nor a sobre (una mà posterior afegeix una asta a la nasal) B*, nor *subratllat i honor afegeix a la interlínia P'*, vostra amor *r*, vostra'nor *g*

764 potestat] pietat *P*, pietate *Lt₁*

[II.VII] De poder

745 Poder de Deu, confessió
746 a vos fas de ma falió,
747 c'ay fayta contra lo poder
748 que vos m'avets dat a be fer
749 es eu ay-ne fayt mant greu mal,
750 com home fals e desleyal.
751 E si·n vos no fos pietat,
752 fora·n contra mi tant irat,
753 que no·n fera confessió
754 ni esperara de vos perdó,
755 | lo qual esper a mon poder, |P 8r^a
756 per so que us en fassa plaer.
757 E vos, poder, pus tant vos datz
758 a mercé e a pietatz,
759 tenitz·m'uy mays tant fort al fre,
760 | que no·m lexez far nulla re |B 10r^a
761 que sia contra vostra honor,
762 car en tot vos am e us aor,
763 e lo poder que m'avetz dat
764 sia de vostra potestat.

770 son²] manca (afegit en nota r) BPr; corregim la mètrica del vers a partir de la conjectura de r i g.

Títol De saviea] De saviesa P

765 saviea] saviesa (la -s- ratllada B) BP

767 pegea] subratllat i poquea afegit a la interlínia P'

768 con] corregeix com (l'última asta de la nasal raspada) B, com Prg

769 qui – scien] qui offendit suum majorem Lt₁

770 qu'eu] quiu P; trist] tist subratllat i trist afegit a la interlínia P'; son²] manca (afegit en nota r) BPr

771 Car] la -r a la interlínia B

773 no·m] nona P

776 que ay tant] qu'aytant r; home] hom (amb abreviatura B) BPr

779 pendra] la -e- a la interlínia B

[II.VIII] De saviea

765 Saviea,
766 pus gran en bonea,
767 vas vos ay fayta pegea,
768 con hom sens sen
769 qui fal a son scien,
770 per qu'eu son trist e son temén.
771 Car quant hom fa
772 vos o sabets, e ja
773 per tot asó no·m romanrá
774 que no m'acús
775 a vos de mon mal us,
776 que ay tant com home gamús,
777 e no far be,
778 fallent en manta re.
779 E si·m voletz pendra merçé,
780 no faray mal,
781 | e, si no, atretal
782 me seretz per tots temps coral.

|B 10r^b

789 si enperó·s] *la -o a la interlínia B, sin pero s P*

790 ses] si es r, s'es g

791 leyal] leal P

792 fals'amor] fals amor r

796 e·n] *la -n a la interlínia B*

797 vejatz] veats P; que·n] quem P, que r; devetz] *a la interlínia corregeix voletz ratllat B*

798 qu'eu me·n] quiu me P, qu'eu me rg; vuyll] vuyll *raspa l'última -l B, nuyl P*

800 desira] *la -r- sobre una lletra raspada B; vostra] a la interlínia B*

802 jutjar] *corregeix jutjat (la -t expuntuada i la -r a la interlínia) B, jutjart P*

783 Vos, volentat contra peccat,
784 de vos vuyll esser confessat;
785 e car estatz dona d'amor,
786 amant ojatx est peccador,
787 de sos fallimentz e peccatz,
788 que ha fetz ab sa volentatz,
789 si enperó·s vol confessar
790 ses que no vuylla enganar
791 lo vostre leyal confessor;
792 car qui·s confessa ab fals'amor
793 multiplica lo seu peccat,
794 e deu-ne ser a mort jutjat.
795 Mas, pus que·m confés ab dolor
796 de cor e suspirant e·n plor,
797 vejatz de mi que·n devetz far,
798 pus qu'eu me·n vuyll a dret pausar,
799 e us clam mercé, com peccador
800 qui desira vostra honor.
801 Si·m voletz mal, quin dret aurá
802 | la raó qui jutjar me fa?

809-810 Ay – punit] *en aquests dos versos es produeix un desplaçament de la dixi de persona, tal i com es pot inferir a partir dels morfemes verbals: «ay greu fallit», primera persona singular (corresponent al jo pecador); «deu-ne esser punit», tercera persona singular (corresponent a l'home pecador). Cal advertir que la forma «deu» no s'ha pogut documentar amb valor de primera persona singular en altres textos lul·lians (les formes habituals són «deg», «dec», «deig», «dey», vg. *GGL, deure*).*

813 sia·judat] sia ajudat *raspa la a- B*, sia ajudat *r*

817 mercé] *a la interlínia corregeix pietat ratllat B*

819 e en] *en BP, e'n rg*

[II.X] De vertut

803 A vos, virtut
804 de Deu, rey de salut,
805 me confés, car tant ay viscut
806 hom viciós,
807 en be far pererós
808 e·n far lo mal volenterós.
809 | Ay greu fallit, |P 8v^a
810 e deu-ne esser punit;
811 emperó lo Sant Sperit,
812 qui es pietat,
813 vol que hom sia·judat
814 si ab virtut diu son peccat.
815 E vos, vertut,
816 d'on tot be es vengut,
817 ajats mercé d'ome caut,
818 ab gran dolor,
819 suspirant e en plor,
820 prometent per la vostra amor,
821 contra peccat,
822 a vostra volentat
823 far satisfació de grat.

830 puy] pus *g*

834 qui] que *corregeix l'abreviatura de -e per la de -i B*

835 lausament] lansament *corregit per lausament en la fe d'errades r*

841 confessat] confessar *P*

824 A vos, divina veritat,
825 me confés de tot mon peccat,
826 e mi us present
827 que·m fasatz puniment,
828 car molt ay viscut falsament
829 en cogitar e en parlar.
830 E puys que me·n vuyll confessar
831 e penedir,
832 no me vullatz punir;
833 e si o fayts, que poran dir
834 de vos aquels qui verament
835 dien de vos gran lausament?
836 Car, pus qu'eu fas
837 | so que pusch, e dic «las!,
838 per nuylla res no mentirás»,
839 a veritat!,
840 no ajatz cor irat
841 contra home be confessat.

843 no val] *fora de la caixa d'escriptura B*

846 qu'eu] *la -u escrita sobre text raspat (potser us) B; sia ab vos] ratlla ab B, sia vos P, sim tui Lt₁, si'a vos? o sia en vos? afegeix a la fe d'errades g*

851 e – deman] *vers marcat amb una creu al marge B; que] la q tacada i parcialment esborrada B*

852 direts] *direct P*

854 qu'eu] *segueix una u raspada B, quiu P*

856 promet] *permet P*

858 per] *sobre una lletra raspada B; mercé] després d'una e raspada B*

859 faitz-ne] *faitz ne <a> g*

861 que·m] *qui'm r; volretz] la -r- afegida a la interlínia B, volets P, velis Lt₁*

[II.XII] De gloria

842 A vos, gloria eternal,
843 m'acús com hom qui res no val.
844 | Car peccatz m'an tant abatut, |B 11r^a
845 que trop son vil esdevengut;
846 per que no us tany qu'eu sia ab vos,
847 que sots loc d'ome virtuós.
848 Emperó en vos es mercé,
849 pietat, caritat; e se
850 que si be m'acús confessan,
851 e que a vos perdó deman,
852 que vos ja no·m direts de no,
853 pus que en vos está perdó.
854 Per qu'eu fas ma confessió
855 enfre jutjament e perdó;
856 e per justicia promet
857 que faré so que us tany per dret;
858 e per perdó mercé deman,
859 e vos faitz-ne vostra coman,
860 car mi sotzmet a vos grair
861 en tot so que·m volretz punir.

866 tant – malvat] *vers de quatre síl·labes (hipomètric)*; probablement cal afegir «e tan» abans del segon adjectiu per fer el vers de sis síl·labes, d'acord amb l'esquema versificatori.

862 A] manca *P*; justícia] segueix de ratllat en negre i en vermell *B*

864 no·m] no *P*; enemia] enemiga *P*

867 vensr'ab] venser ab *P*, vençre ab *r*, vensre ab *g*

877 Que·s] queus *P*; que·n] que en *r*

879 far] a la interlínia corregeix dar ratllat *B*; sens] sen *P*

862 A justicia
863 de Deu! Com puria
864 que no·m fosssets enemia
865 | per mon peccat
866 tant gran, malvat?
867 Porie-us vensr'ab pietat,
868 mercé claman,
869 penident, confessan,
870 pus que pietat es tant gran
871 per lo perdó,
872 com es vostra raó
873 que havets contra ma falió.
874 Que vos en par?
875 Car eu no u say jutjar,
876 car cascú d'andós se pot far.
877 Que·s que·n sia,
878 lo perdó volria,
879 si·s pot far sens injuria.

|B 11r^b

888 eras] ara *rg*; les edicions corregeixen l'adverbi «eras» ('ara, en aquest moment, en aquest temps', *GGL*, *eras*) per la forma catalana «ara». La forma dels testimonis, equivalent a la forma occitana *era* (*LEVY*), està documentada en diversos textos lul·lians.

881 qual] quil *P*

882 vets] ves *BP*

883 me] la -e sobre lletres raspades *B*

884 fuy] suy *r*

885 e] manca *P Lt₁*; serv obtinat] a ser ho obstinat *r*

886 no·m] no *P*

888 que·n] qui·n *P*; son] afegit a la interlínia *B*; eras] ara *rg*

891 en mi] manca *Lt₁*; eximpli] exempli *Pg*

892 de²] manca *BP*

893 home] hom *P*

[II.XIV] De misericordia

880 A vos, misericordia
881 de Deu, al qual injuria
882 ay fayta mantes vets pecan,
883 me vuyll confessar en ploran.
884 Mantas vetz fuy desesperat
885 e estava serv obtinat,
886 | que no·m podia penedir, |B 11v^a
887 ni us volia mercé querir;
888 | per que·n son eras penedent, |P 9r^b
889 e clam vos mercé humilment.
890 E si·s pot far que·m perdonets,
891 en mi gran eximpli daretz
892 de perdó e de pietat,
893 car home so de gran peccat;
894 e tal aurá·n vos esperansa
895 si·m donatz vostra perdonansa,
896 que si no·m voletz exoyr,
897 no us volrá mays mercé querir.
898 E vos, dona, no esquivetz
899 nuyll hom, pus perdonar voletz.

901 Jhesucrist] Crist *Brg*, Christo *P*; la lliçó «Crist» fa el vers de quatre síl·labes i trenca l'estructura estròfica regular de tercets de 4-6-8 síl·labes d'aquest capítol. Atès que les formes «Jhesucrist» i «Crist» s'alternen en funció de les necessitats mètriques, sembla que la lliçó «Crist» ha de ser un error. Corregim la lliçó amb la forma que apareix a la rúbrica per tal de regularitzar el vers.

Títol humanitat] *després de humili ratllat B*, humilitat *P*, humilitate *Lt₁*

900 Humanitat] Humilitat *P*, O humilitas *Lt₁*

901 Jhesucrist] Crist *Brg*, Christo *P*, Christi *Lt₁*

905 e] manca *P Lt₁*

907 e] manca *BP Lt₁*

911 fam'auriatz] *la -i- a la interlínia B*, famaviats *P*, famam habebis *Lt₁*, fama hauriats *r*, fama aviatz *g*

913 c'on – far] quae dabis tibi *Lt₁*; c'on] com *P*, con *r*; la far] *afegeix la far = far la en nota g*

[II.XV] De la humanitat de Jhesucrist

900 Humanitat
901 de Jhesucrist honrat,
902 qui sotz de molt gran sanctetat,
903 dar-m'etz perdó
904 si us fas confessió,
905 ab dolor e contricció,
906 de mon peccat,
907 | horrible e malvat, |B 11v^b
908 ab lo qual vos ay fals estat.
909 Si·m perdonatz
910 e gloria·m donatz,
911 de mercé, gran fam'auriatz,
912 e de donar,
913 c'on que sia, la far.
914 | A vos, dona,·m vuyl acusar |P 9v^a
915 e penedir,
916 e volria-us servir
917 tant fort, que·n volria morir.

919 qui] que *P*

923 desvergoniatz] desvirgoniats *la* a *sobre una u P*, desvergonyats *r*, desvirgonyatz *g*

925 que·ls] *la -s afegida B*, los *Pg*

927 mol] molt *rg*

931 qui] que *Pg*

934 qui·n] que en *P*; crotz] *la -r- escrita sobre una lletra raspada i la -t- afegida a la interlínia B*, creu *Pg*

[II.XVI] De la passió de Jhesucrist

918 A l'angoxosa passió
919 qui sobre totas major fo
920 en lo rey del cel e del tro,
921 dic mos peccatz,
922 qui son moltz e malvatz.
923 E si tot so desvergoniatz
924 com los nomén,
925 pus que·ls dic penedén,
926 la passió no me·n repren,
927 car mol ama confessió,
928 | per so que pusca dar perdó |B 12r^a
929 e de Jhesucrist .i. tal do
930 eviternal,
931 qui sobre tot do val
932 en gloria celestial.
933 Per que fas ma confessió
934 a la pena qui·n la crotz fo
935 per la nostra redempció.

938 e] *afegida al marge sense acolorir B, manca P*; confesse·s] *confesses r, confessa·s g*; amor] *la a-raspada B*

941 sos] *sotz B, sots P*

944 farà] *faray la -y raspada B*

946 que·ns] *queus P*

947 compratz] *fora de la caixa d'escriptura B*

950 naletz] *malets P, mala Lt1*

[II.XVII] De senyoria

936 A vos, de tot lo mon senyor,
937 se penet vostre servidor,
938 | e confesse·s per vostra amor, |P 9v^b
939 mays que per si.
940 E si vas vos fallí,
941 quant de sos tortz no·s penedí,
942 ara se·n penet tant fortment,
943 que per jamais a son scient
944 vas vos no farà falliment.
945 E perdonatz,
946 pus que·ns amatz
947 e·n la crotz per vos fom compratz.
948 | E en .iii. vetz |B 12r^b
949 serem vostres per dretz
950 si·ns perdonatz nostres naletz;
951 les quals .iii. vetz, segons que·m par,
952 son per crear e recrear,
953 e car nos voletz perdonar.

Títol De santa – santetat] De sancta Maria. XVIII. De sanctetat *r*, XVIII. De santa Maria, e primerament, De santetat *g*

955 tement] temen *a la interlínia P*, men *afegeix P'*, valde *Lt₁*; bo] bon *Pg*

957 vostra amor] vostre amor *P*, vostr'amor *r*

958 sancta] *abreujat B*, scan *P*, bona *afegeix a la interlínia P'*, rectam (?) *Lt₁*, santa *g*

960 qui·n] que·n *P*

961 ver'e] ver e *r*

963 sutze] *segueix e raspas B*, sutz e *r*

965 e·l] e *afegeix P'*

973 espera] esperant *raspa -nt (la nasal abreujada) B*; socors] secors *rg*

De santa Maria, e primerament

[II.XVIII] De santetat

954 A vos, dona de santetat,
955 me confés, tement, de bo grat.
956 Car qui·s confessa per paor
957 e no per la vostra amor
958 no fa sancta confessió;
959 e no·s tany que venga a perdó
960 per temor, qui·n re tant no val,
961 com fa amor ver'e leyal.
962 Confés-me, doncs, per vostra amor,
963 com home sutze, peccador,
964 que de peccatz a ensutzat
965 lo cors e·l cor; mas ay plorat
966 | ab contricció, penedent, |P 10r^a
967 per so que sia lavament
968 la vostra pura sanctetat,
969 | ab perdó e ab pietat, |B 12v^a
970 la qual munda hom peccador
971 quant se confessa ab dolor
972 de cor, gitant sospirs e plors,
973 e espera vostre socors.

981 qual no·m] quel mon *P*

982 e los] els *afegeix la -o- a la interlínia B*

985 preyon] pregon *r*

989 quan] quant *la -t raspada B*

990 en^l] E *afegida al marge sense acolorir B, manca P Lt₁*

992 reyna] regina *r*

[II.XIX] De altetat

974 Con hom qui d'alt es bax caut
975 e remembra l'alta virtut
976 de vos, dona de peccadors,
977 qui estats alta en valors,
978 en pietat e en amor,
979 en menbransa de peccador,
980 ab sospirs e caut sejús
981 en peccat, del qual no·m escús,
982 leu les mans e los uyls al cel,
983 ab cor amar pus que feel,
984 consiran que vos sotz aon
985 a tot home qui de preyon
986 suspira e plany son peccat,
987 si be estats en altetat,
988 d'on vos devalla peccador
989 quan a vos puja sa amor,
990 en confessan e en ploran,
991 | dient soven: «Mercé deman |B 12v^b
992 a la reyna de perdó,
993 qui de mercé no diu de no».

994 ni enperador] ninperador *BP*, n'imperador *r*, n'emperador *g*

995 Crist] Christo *P*

1000 pus qu'a] per que a *corregit per* pus que (*raspa l'abreviatura de per i afegeix -us a la interlínia, i raspa la a*) *B*, pus que *P*, pus que a *r*, c'a *g*

1002 valc] volc *BPr*

1013 reyne·s] reyna es *Pg*, regina's *r*

994 Negú rey ni enperador,
995 enfora Crist, Nostre Senyor,
996 no hac tanta nobilitat
997 com la dona de pietat.
998 Car tant es noble en amor,
999 que valer fa tot peccador,
1000 pus qu'a ella s'es confessat
1001 conexent sa nobilitat;
1002 lo qual peccador no valc res
1003 ans que·s confessás, e jamés
1004 no pogra valer sens perdó
1005 de la cosina Salamó;
1006 e verament parenta es
1007 de Deu, qui·n ella hom se fes.
1008 Per que a sa nobilitat
1009 m'acús, com hom de gran viltat,
1010 home vil, de nient vengut,
1011 qui no es digne de salut;
1012 emperó .i. pauc es sotzpés,
1013 | pus de la reyne·s confés.

1021 ab contricció] *vers de cinc síl·labes (hipomètric).*

1028 so] *enteneu “són” (ésser, tercera persona plural del present d’indicatiu).*

1017 qu’est] *afegeix una a davant del mot P’*

1019 tramet] *trament (la nasal abreujada B) BPr*

1022 dar] *a la interlínia corregeix donar ratllat B*

1023 Qu’eu ay] *la e abreujada i la y afegida B, que vay (n’ay? afegeix en nota g) Prg*

1024 contra] *e contra P*

1027 pus] *serà per g*

1028 e] *després de Q (sense pintar) ratllada B, a g*

1031 neguna·n] *ninguna P, neguna’m r, neguna g; sia en] sia’n r*

[II.XXI] De virginitat

1014 Virginitat,
1015 dona de castetat,
1016 ha en vos tant gran pietat,
1017 qu'est peccador,
1018 qui us vol per confessor
1019 | e us tramet, suspirant e·n plor, |P 10v^a
1020 devoció
1021 ab contricció,
1022 deynetz ausir e dar perdó.
1023 Qu'eu ay errat
1024 contra virginitat
1025 de mi o d'altre; castigat
1026 sabiatz que·n so,
1027 pus que·n deman perdó,
1028 e les virginitatz qui so
1029 per vos estan,
1030 e prech vos en ploran
1031 que neguna·n sia en mon dan.

1048 en – ferm] *vers de cinc síl·labes (hipomètric).*

1032 A] *la lletra d'espera és una a però la inicial és una C B*

1033 que está] qu'está *r*

1034 bon'esperansa] *bonsperansa BP, bona esperança r*

1037 de – confessor] *debeo confiteri Lt₁; confessat] confessar Pg; confessor] confessar BP*

1041 en – poder] *apud ipsam Lt₁; son] a la interlínia P*

1043 no·m] *non P*

1046 qui] *que P*

1048 ele·m ferm] *el emferm r, ela·m ferm g*

1049 confessió·m] *confessió o'm r*

[II.XXII] De constansa

1032 A constansa,
1033 que está fermansa
1034 | de tota bon'esperansa |B 13r^b
1035 en la meylor
1036 verge, dona d'amor,
1037 de confessat e confessor,
1038 e a confessar
1039 m'acús de mon peccar.
1040 E l'acusament vuyl fermar
1041 en son poder,
1042 que·n fassa son voler,
1043 e qu'ela no·m puscha retrer
1044 al punt de mort,
1045 on hom cau en la sort
1046 qui es de bo o de mal port.
1047 | E car suy ferm, |P 10v^b
1048 en quant ele·m ferm,
1049 prec sa confessió·m confirm.

- 1050** Humilitat] L'humilitat *r*
- 1055** feés] feeus *P*
- 1057** fell] fel *rg*
- 1058** per que·n] per quem *Pg*, perqu'em *r*; cruell] cruel *rg*
- 1060** pascienci'e] paciencia *Pg*, patientia *Lt₁*, pasciencia e *r*
- 1062** vostro honor] vostra onor *g*
- 1063** e en plor] en plor *BP*, fletu *Lt₁*, e'n plor *r*
- 1064** vostr'amor] vostre amor *P*, vostra amor *g*
- 1066** es tant] estan *la nasal abreujada i la -t afegida B*; temerós] timidus *Lt₁*
- 1067** plors] *la -r- a la interlínia B*

[II.XXIII] De humilitat

1050 Humilitat,
1051 dona e caritat,
1052 prenga-us de mi gran pietat.
1053 Car humilment
1054 membre·l responiment
1055 que feés al saludament
1056 de Gabriel;
1057 | e car no havetz fell |B 13v^a
1058 per que·n dejatz esser cruell,
1059 car tota sotz humilitat,
1060 pascienci'e caritat,
1061 ajats d'est home pietat,
1062 a vostro honor,
1063 suspirant e en plor,
1064 e qui·s penet per vostr'amor
1065 e qui no ama erguyllós,
1066 e vas vos es tant temerós,
1067 con si tot fos sospirs e plors.

1076 cuy] tuy *BP*, cui *Lt_l*, tuyt (cuy? *afegeix en nota g*) *rg*; corregim la lliçó dels manuscrits per la forma de datiu del pronom relatiu *qui*. La direcció del canvi es pot explicar per una confusió paleogràfica entre les grafies *c/t*. La interpretació que fan d'aquesta lliçó els dos editors no ens sembla adequada, atès que el referent és tercera persona singular («confessor» v. 1075, «el» v. 1077).

1069 s'apareylon] sa parey lom *P*

1070 montiplic] multiplic *P*

1071 d'esperansa] de esperansa *r*

1074 que ay] qu'ay *r*

1076 cuy] tuy *BP*, cui *Lt_l*, tuyt (cuy? *afegeix en nota g*) *rg*

1079 que ay] qu'ay *r*

1081 reyna] regina *r*

1083 qu'a] que a *r*, c'a *g*; nuyll] mill *P*

1084 sia] sio *BP*

1085 que·n] quem *Pg*

[II.XXIV] De esperansa

1068 Can par l'estela en l'albor
1069 e s'apareylon tuit li flor,
1070 que·l sol montiplic lur color,
1071 d'esperansa
1072 mi vest alegransa,
1073 d'una dousor, confiansa
1074 | que ay en la dona d'amor. |P 11r^a
1075 E adoncs deman confessor,
1076 a cuy m'acús per peccador,
1077 e qu'el me man
1078 que reta tot lo dan
1079 | que ay donat gran, en peccan, |B 13v^b
1080 a cels qui estan servidors
1081 de la reyna de valors,
1082 per so que·n esper tal secors,
1083 qu'a nuyll peccat
1084 no sia obligat,
1085 pus que·n sia be confessat.

1087 plorantment] ploratment *corregit per* plorantment *a la fe d'errades r*, plorantmet *g*; és una forma adverbial formada sobre el gerundi, significa 'amb plors' (*GGL, plorantment*).

1087 e a] en *P*; plorantment] ploratment *corregit per* plorantment *a la fe d'errades r*, plorantmet *g*

1091 sos] sots *P*

1092 estan] estam *P*

1093 que ella] qu'ella *r*

1096 on] en *P*

1097 vostre] vostro *r*; am] ame *r*, ama *g*

[II.XXV] De maternitat

1086 Sí com l'infant qui ha talent
1087 e a sa mayre plorantment
1088 significa son faliment,
1089 suspir e plor
1090 a la mayre d'amor,
1091 qui de sos infantz a dolor,
1092 adoncs com estan en peccar,
1093 que ella me vuylla aydar
1094 al confessar,
1095 cridant: «Mercé, mercé, mercé
1096 ajatz, mayre on tot be ve,
1097 de vostre fill, qui us am e us cre,
1098 e qui es vensut
1099 per peccat e caut,
1100 e no pot haver qui l'ajut
1101 | mas vos, qui sotz son compliment, |B 14r^a
1102 son gaug e son restaurament,
1103 | e qui us quer mercé penedent». |P 11r^b

1104 qui] que *P*

1105 proixm'a] prohisme ha *r*, proixm'ha *g*

1109 reyna] regina *r*

1110 c'adés] que ades *r*

1119 ges] gens *r*

[II.XXVI] De pietat

1104 Sí com sel qui vens son peccat
1105 quant de son proixm'a pietat,
1106 me vuyl vensre quant ay errat;
1107 e confessan,
1108 penedent e ploran,
1109 e a la reyna deman
1110 c'adés m'ajut,
1111 ans que sia vensut,
1112 ab pietat, qui es salut,
1113 e majorment quant d'ela ve.
1114 Car sa pietat home te,
1115 en sos afars, tant fort al fre,
1116 si·l vol amar,
1117 que no·l lexa peccar,
1118 e fa·l tant piadós estar,
1119 que no ha ges de crueltat,
1120 ans es tant franc e ensenyat,
1121 que de tot hom ha pietat.

1122 fescell] fes cell (*ratllat i corregit per feel P'*) *Pr*, fescel g; *enteneu* “feel”.

1122 fescell] fes cell (*ratllat i corregit per feel P'*) *Pr*, fescel g

1123 fas a] fassa *la segona s ratllada P*

1126 son reemutz] son remutz *BPr*, som reemutz g

1130 s'o tenrá] fo tenra *BP*, addictum *Lt1*

1131 reyna] regina *r*

1134 sa amor] s'amor *r*

1136 si us ay] fiasay *B*, fiu say *P*

1139 no us ay] nosay *B*, no say *P*

1122 Una confessió fescell
1123 fas a totz los angels del cel,
1124 e majorment a Gabriell,
1125 qui les salut
1126 d'on tuyt son reemutz,
1127 | dix a la dona de virtutz.
1128 E vosaltres, angels d'amor,
1129 dejatz ausir est peccador,
1130 pus que s'o tenrá a honor
1131 la reyna
1132 qui es medicina
1133 de tuit acel qui s'enclina
1134 per sa amor a confessió,
1135 demanant a ella perdó.
1136 E si us ay fayta fallió,
1137 car del consell
1138 que·m donavetz tan bell
1139 no us ay creyut, mi vos n'apell.

1142 Ysaach] Ysach *BPr**g*; *altrament el vers seria hipomètric.*

1141 e Abraam] e Abram *Pg*

1142 Ysaach] Ysach *BPr**g*

1147 d'aquí] de aquí *P*

1151 suspirar ... plorar] suspir ... plor *P*

1153 ab – languir] et languore *Lt**i*; languir] longuir *P*

1154 peccatz] *segueix una p ratllada B, per afegeix P*

1157 puscha star] pusca estar *Prg*

[II.XXVIII] Dels prophetes

1140 O vos, Adam
1141 e Jacob e Abraam
1142 e Ysaach! Mercé vos clam,
1143 | que·m confessets, |B 14v^a
1144 e tant fort m'ajudetz
1145 a delir los meus greus naletz,
1146 e confessan,
1147 que, d'aquí en avan,
1148 Jhesucrist mos tortz no deman.
1149 E·l confessar,
1150 si no lo say formar
1151 ab suspirar e en plorar,
1152 e penedir,
1153 | ab tristor e languir, |P 11v^b
1154 e totz mos peccatz descobrir,
1155 vuyllatz forsar
1156 e tant be ordenar,
1157 que peccat no y puscha star.

- 1158** sent ... sent] sant ... st. *P*, sant ... sant *rg*
- 1159** sent ... sent] st. ... st. *P*, sant ... sant *rg*; Johan] ihan *B*, Joan *P*
- 1160** e a] e *r*; companió] companyo *Prg*
- 1162** quant] quants *Prg*
- 1168** tindrà-s'o] tendra a so *P*, tendra ço *r*
- 1169** nos] nous *P*
- 1171** es] *la -s sobre una lletra raspada B*
- 1172** glori'an] gloria han *r*
- 1174** no] *després d'una S acolorida i ratllada B*
- 1176** car] *a la interlínia corregeix un mot ratllat (potser cai) B*

[II.XXIX] De apostols

1158 A vos, sent Pere, sent Andreu,
1159 sent Johan e sent Bartomeu,
1160 e a tuyt vostre companió,
1161 fas, en plorant, confessió
1162 de totz quant peccatz ay obratz;
1163 e prenga-us de mi pietatz,
1164 qui estay en port perillós.
1165 | E si vosaltres sotz joyós |B 14v^b
1166 en paradís, e no·m menbratz,
1167 pus que per mi n'estatz pregatz,
1168 tendrá-s'o Nostra Dona a mal,
1169 qui sens pregar totz jorns nos val,
1170 e majorment quant la pregam,
1171 car ella es nostre reclam.
1172 E li senyor qui glori'an,
1173 si·ls servidors van oblidan,
1174 no son conexent ni cortés,
1175 e de menbrar no saben res.
1176 E car sotz say per nos menbratz,
1177 siem per vosaltres aydatz.

1178 sent] sant *Prg*

1180 e a totz] e tot *r*

1185 estegren] estigueren *P*

1186 on – tortz] manca *P Lt₁*

1187 eu] E *BP*

1189 e envolopat] envolopat (*afegeix una e sobre la primera o P'*) *BPrG*

1191 veuray] la -u- afegida a la interlínia *B*

1192 Nostre] a nostre *P*

1178 A sent Laurenz,
1179 Steven e Vicenz,
1180 e a totz martirs examenz,
1181 me confés say;
1182 e ells, qui son de lay,
1183 de mos peccatz m'augen, si·ls play.
1184 E si ells fortz
1185 estegren a la mortz,
1186 on venseront colpes e tortz,
1187 | eu suy say nat,
1188 e tant fort carregat
1189 de peccatz e envolopat,
1190 que si no ay
1191 secors, ja no veuray
1192 Nostre Senyor per nuyl temps may.
1193 Per que prec vosaltres, seyors,
1194 pus fos tan bons conbatedors,
1195 que haja say vostre secors.

1196 A] O (*la lletra d'espera i la caplletra són una O B*) BPr; sent] st. P, sant rg

1197 sent] st. P, sant rg

1198 confés-ma cli] confés me cli rg

1199-1200 e – peccador] *copiat en la mateixa línia d'escriptura BP*

1205 que el] qu'él r

1208 c'a] que r; cové] conve P

1210 fall'en] fall en r

[II.XXXI] De confessors

1196 A vos, senyor sent Agustí,
1197 sent Gregori e Jeroni,
1198 e als altres, confés-ma cli,
1199 e dic en plor:
1200 «Aujatz est peccador,
1201 e diatz a Nostre Senyor
1202 que li perdó,
1203 pus que a gran raó
1204 per la vostra confessió,
1205 que el vos fa molt penedent.
1206 | E car vos fa confessament, |P 12r^b
1207 met vos en tal obligament,
1208 c'a far cové
1209 que procuretz son be
1210 | tant, que no fall'en nuyla re, |B 15r^b
1211 car confessor
1212 está procurador
1213 del confessat per sa valor».

Títol De la – Deu] De la terça part de est libre, qui es de satisfacció. I. De un Deu *r*, III. DE SATISFACCIÓ
I. De un Deu *g*

1215 sol] del *P*

1218 no haja] haja (*corregit per n'aja la n- sobre la h- P'*) *P*

1222 de] manca *P*

1227 qu'el, aur] que (*afegeix el P'*) l'aur *Pr*

1228 car] *després de parent ratllat P*

1230 Encar'es] Encare es *r*; mester] menester *P*

1231 sa] la *r*

De la .iii^a. part d'aquest libre qui es de satisfació, e primerament

[III.I] De un Deu

1214 Al manament del rey major,
1215 qui vol esser tot sol senyor,
1216 ay a far satisfació
1217 si d'ell vuyl atrobar perdó,
1218 en tant que no haja altre deu
1219 e que vulla tot esser seu,
1220 e tot so que m'a comanat
1221 li reta, com sia honrat;
1222 e de tot so que l'ay fayt tort,
1223 que·n aja contricció fort,
1224 ab sospirs, lagremes e plors,
1225 clamant mercé com peccadors
1226 qui de mantz deus s'es fait servent,
1227 amant, mays qu'el, aur e parent;
1228 car aquel hom fa altre deu
1229 qui ama, mais que Deus, lo seu.
1230 Encar'es mester que m'ajut,
1231 | al satisfer, sa gran virtut, |B 15v^a
1232 | car qui fal contra infinit |P 12v^a
1233 no li satisfá ab finit.

- 1235 seyorn] *la nasal abreujada B*, senyor *P*
- 1236 qui·s ujazt] quis viats *Pr*, quod (...) laborauit *Lt*
- 1237 qui] que *P*
- 1240 estie·n] estia'n *rg*
- 1242 sa bontat] salvetat *r*
- 1247 que·m mov'a] que'n mova (*afegeix que'm mova a en nota*) *r*
- 1248 que eu] queu *BPr*
- 1250 fal en] fal' en *g*
- 1251 que·m aport] que n'aport *r*
- 1253 fass'amar] fassa amar *Prg*

[III.II] De colre festa

1234 En la setmana es .i. jorn
1235 en lo qual vol Deus que seyorn
1236 lo cors del home, qui·s ujat
1237 en los dies qui son passatz;
1238 e l'anima que fort consir
1239 en son peccat e penedir,
1240 e que estie·n sejornar
1241 de sospirs, lagremes gitar,
1242 e·n menbrar de Deu sa bontat
1243 e pensar co·l tenga honrat.
1244 E car eu ay en tot falit,
1245 clam mercé al Sant Sperit,
1246 que·m do tant gran contricció,
1247 que·m mov'a satisfació,
1248 segons que eu n'auray poder,
1249 e aquel dia tant coler,
1250 que no fal en lo mandament;
1251 e que·m aport perdonament,
1252 e que fassa tot mon poder
1253 com lo fass'amar e temer.

1264 lo qual] lo quel *P*, pro ut *Lt₁*, so que *g*; que] qui *g*; jura Deu] jurat per Deum *Lt₁*, jura a Deu *r*; *el sentit del vers presenta dubtes*. La correcció de la lliçó «lo qual» de *B* per «lo quel» a *P* ha originat diferents interpretacions del vers per part del traductor llatí i de Galmés. La forma verbal «met» i l'ús del pronom «lo qual» en *B* ens indueix a pensar que es tracta d'un incís que introdueix la veu en primera persona pel que fa a la idea de no jurar (la boca): «a la qual cosa hi afegeixo que es tracta del jurament per Déu». La lliçó «jura» és un substantiu ben documentat tant en català medieval com en occità (*DECat*, *DCVB*, *jura* f. 'jurament'; cf. *LEVY*, *jur* m., *jura* f.).

1254 Ay] A *g*

1257 fetge] sobre un espai raspat *B*, fetge e *r*

1261 que·n] la nasal abreujada *B*, quem *Prg*

1264 lo qual] lo quel *P*, pro ut *Lt₁*, so que *g*; que] qui *g*; jura Deu] jurat per Deum *Lt₁*, jura a Deu *r*

1266 Cridaray] Cridará *r*

1271 hom] home (la vocal abreujada *B*) *BP*; perdó] tanca el discurs directe *g*

1273 dirá] depèn de boca? o será diray? afegeix en nota *g*

| [III.III] No penrás lo nom de Deu en va |B 15v^b

1254 Ay las! Tant dia ay jurat
1255 falsament a tort e peccat:
1256 «Sí m'ajut Deus» e «no m'ajut»
1257 | jurant sa sanc, fetge, virtut, |P 12v^b
1258 per que son desobedient
1259 estat a son gran mandament.
1260 Per que prec ma contricció
1261 que·n fassa satisfació,
1262 firent ma boca ab ma ma,
1263 dient que mays no jurará
1264 —lo qual hi met que jura Deu—,
1265 ni metrá en va lo nom seu.
1266 Cridaray, doncs, «Mercé, Senyor,
1267 ajatz d'est home peccador,
1268 e sia-us mi restituit
1269 per lo vostre Sant Sperit,
1270 qui complex satisfació
1271 con hom vos demana perdó
1272 de Jhesucrist, ni ma, ni peu,
1273 ne jurant mays dirá “Per Deu”».

- Títol** No – testimoni] *al marge inferior corregeix honraras ton ratllat en vermell B*
- 1274** Aquel] qui *afegeixen BP, Qui Lt₁*
- 1277** atretal] aretal *BP, afegeix atretal a la interlínia P'*
- 1278** contra·l] contra lo *BPr*
- 1281** restituint] testament *P, testetur Lt₁*
- 1285** a·quels] aquels *r*
- 1287** que·n] quin *P*
- 1289** desmenta] *serà desmenten ? afegeix en nota g*
- 1290** pregan] per gran *P; a els] al's corregeix ales P*
- 1291** qui] que *corregeix l'abreviatura per la de -i B; mi·ls] -ls escrit sobre lletres raspades B*
- 1293** c'a] *la inicial és una E amb el traç central raspat B, E a P, qu'a r*

[III.IV] No farás fals testimoni

1274 Aquel fa fals testimoni
1275 | qui ab conseyl del demoni |B 16r^a
1276 infama son amic leyal,
1277 e son enamic atretal;
1278 e car fa contra·l manament
1279 de Deu, qui es adretament,
1280 será punit infernalment
1281 si no fa restituent.
1282 E car eu so aquel malvat
1283 qui fals testimoni ay dat,
1284 vuy·ne far satisfació,
1285 en tant que tot a·quels me do
1286 | contra los quals ay molt errat, |P 13r^a
1287 e que·n fassen lur volentat.
1288 Encara, que·ls deman perdó
1289 e que·m desmenta pel mentó,
1290 pregan Deu que a els ajut
1291 del dan qui per mi·ls es vengut;
1292 e si en res los vol punir,
1293 c'a mi fassa aquel mal sofrir.

1313 e sa eu vas a els] e vas a els *afegeix en nota r*, e sa eu vas éls (llegiu: e sa ‘u vas els *afegeix en nota*) *g*; *el vers és hipermètric*: cal fer les elisions de vocals entre «sa eu» i entre «a els». La forma «sa» sembla que correspon a l’adverbi *ça*, d’ús freqüent en aquest text; no es pot descartar, però, que es tracti d’una forma corrompuda de la «s» epentètica col·locada entre la conjunció «e» i el pronom personal «eu» per marcar hiat (vegeu els versos 749 i 5432), a la qual el copista (o l’antígraf) ha afegit una «a».

Títol e] y *P*

1295 mortal] moral (*afegeix la -t- a la interlínia P’*) *BPr*

1298 m’onor] meum aurum *Lt₁*, mon or *r*

1299 aur] haver *Pg*, bona *Lt₁*; e] *sobre mon raspat B*

1301 que·s ... que·n] quis ... quem *P*; tany] *la -y sobre una lletra raspada B*

1303 tot] *a la interlínia B*, tots *g*

1304-1305 E vas – mayre·tretal] *versos afegits amb crida al marge inferior B*

1304 E vas] E vos *BP*, A vos *r*

1305 mayre·tretal] mayre atretal *rg*

1308 que·n] quem *P*

1309 en quant] e quant *P*

1313 e sa eu vas a els] e vas a els *afegeix en nota r*, e sa eu vas éls (llegiu: e sa ‘u vas els *afegeix en nota*)
g

[III.v] Honrarás ton payre e ta mayre

1294 Deus es paire celestial,
1295 e sa mayre a tuit mortal
1296 | es mayre de gran pietatz. |B 16r^b
1297 E car no·ls ay tengutz honratz
1298 en mon cor, amant mays m'onor,
1299 mon caval, mon aur e auster,
1300 ay contra·l manament falit;
1301 per que·s tany que·n sia punit
1302 o·n fassa satisfació,
1303 en tant que a els tot me do.
1304 E vas mon payre natural,
1305 e la mia mayre·treta,
1306 ay falit, car no·ls ay honratz
1307 tant com dey, pus m'an engenratz.
1308 Per que·n fas satisfació
1309 en quant prec Deus que m'o perdó;
1310 e vuyl·los mays que mi honrar,
1311 e a els servir me vul donar,
1312 e fassen de mi com senyor,
1313 e sa eu vas a els com servidor.

Títol ladronici] ladronia *r*

1318 d'altres] daltre *P*

1321 en quant] quant *g*; demoni·m] demoni me (*expuntua* me *B*) *BPg*, demoni *r*

1328 reta] reta a *r*

1331 velentat] volentat *rg*

1333 mes] mos *Pr*

1314 A vos, mon Deu, ay mi emblat,
1315 e son-me donat a peccat;
1316 a vos ay emblat honrament,
1317 e ay-lo dat a mon parent;
1318 e d'altres res ay emblades
1319 a homens mantes vegades;
1320 | e·ncara, que mi ay emblat
1321 en quant al demoni·m so dat.
1322 E en tot aquest emblament
1323 ay trencat vostre manament,
1324 per que no ay altre conort
1325 mas que me·n peneda molt fort,
1326 e que reta so qu'ay emblat
1327 de mon poder; e pietat
1328 me reta vos ab tal perdó
1329 que venga a salvació.
1330 E reta-us de mon cor sospirs,
1331 e de ma velentat, desirs,
1332 e de mos uyls, lagremes, plors,
1333 e penedir de mes errors.

|B 16v^a

- 1334 qui] que *P*; ten] *a la interlínia sobre text raspat B*, te'n (te en afegeix en nota) *r*
- 1335 peccat] peccant *r*
- 1337 fass'honrament] fasse honrament *la -e raillada i expuntuada B*, fas honrrament *P*, faça honrament *r*
- 1339 peccat] peccant *r*; a] ab *g*
- 1340 sanctetat] scentat (*subratllat i corregit a la interlínia P'*) *P*
- 1341 tot vici] tots (*a la interlínia*) vicis *les -s raspades B*
- 1345 tayn] *la -n raspada B*
- 1350 en] e 'n *r*
- 1352 la] lo *P*; vivific'home] vivifica home *rg*

[III.VII] No farás homicidi

1334 Aquel qui si matex ten mort
1335 en peccat fa a Deu gran tort,
1336 car de Deu es per creament,
1337 per so que li fass'honrament,
1338 lo qual no·s pot far ab morir
1339 en peccat, mas a be vivir
1340 en vertutz e en sanctetat,
1341 contra tot vici e peccat.
1342 | E si altre home ha mort, |P 13v^a
1343 | fa a Deu d'aquel home tort; |B 16v^b
1344 e aquel tort es doblament,
1345 per que li·n taysn doble turment.
1346 E no·n fa satisfació
1347 si no·n requer doble perdó;
1348 e que vensa la mala mort
1349 ab contricció e conort
1350 en la mercé del creador,
1351 mayre de just e peccador,
1352 la qual vivific'home mort
1353 quant de peccatz se penet fort.

1355 lo] manca *P*

1356 qui] afegit a la intercolumni (la inicial sense acolorir) *B*

1357 el] no (expuntuat *B*) afegeixen *BP*

1365 que qui la] qui aquella *r*

1371 si·n fa] sobre un espai raspat *B*, siu fa *P*; negun] ningun *P*

[III.viii] No lutzuriariás

1354 Car Deus volc fos matrimoni,
1355 es contra el lo demoni,
1356 qui contra Deu fa son poder.
1357 E car Deus contra el vol fer
1358 e mostrar que el es senyor
1359 de tuit li just e·l peccador,
1360 está contra luxuria,
1361 qui·l matremoni desvia
1362 de la fi per que·s honestat.
1363 Per que Deus ha manament dat
1364 contra luxuria, e vol
1365 que qui la fa que·n aja dol,
1366 | e que lo prec que li perdó, |B 17r^a
1367 faent-li satisfació
1368 de contricció e plorar
1369 que sia angoxós e amar,
1370 | e que sia molt pascient |P 13v^b
1371 si·n fa d'el negun venjament.
1372 Per qu'eu satisfás a mercé
1373 ma castetat, penedent me.

1374 veniansa] venjansa (veniansa? *afegeix en nota g*) *Prg*; *enteneu* “veinança” (‘proximitat, veinatge’, *DCVB*, *GGL*). El testimoni *P* i els editors apliquen el criteri de regularització de *i/j* perquè interpreten que el sentit del mot és ‘venjança’, però aquesta lliçó no té sentit en aquest context i fa el vers hipomètric.

1377 lyvada] *participi passat de* livar (*variant de* levar); en aquest vers és usat a partir del sentit de ‘produir un fruit’ (*DCVB*, *levar*, 5; *GGL*, *levar*, 3).

Títol vesí] vehí *r*

1374 veniansa] venjansa (veniansa? *afegeix en nota g*) *Prg*

1379 Deus] Deu *P*

1381 bos] Vos *P*

1389-1390 en – mor] en infern on es mays dolor no mor (*copiat en la mateixa línia d’escriptura, per salt d’igual a igual en infern*) *P*

1393 que espina] qu’espina *r*

[III.IX] No cobejarás la muller de ton vesí

1374 Caritat es veniansa
1375 bona, de be comensansa;
1376 e muler es per so dada
1377 que sia d'Adam lyvada,
1378 posada en ordenament.
1379 E per so fa Deus manament
1380 que hom no sia cobeytós
1381 contra orde, car no es bos
1382 nulla res que contra orde·s fa;
1383 e qui lo manament desfá
1384 es contra Deu trop ergulós,
1385 e son cas es tan perillós,
1386 | que si no demana perdó |B 17r^b
1387 e no fa satisfació,
1388 ab caritat e honestat,
1389 en infern será soterrat;
1390 infern on mays dolor no mor,
1391 ni consciencia de cor,
1392 la qual remort ab tal turment,
1393 que espina no es tant punyent.

Títol vesí] vehí *r*

1395 possessions] possessiones *l'última -e- ratllada B*

1396 cobeeg] hom *afegeix en nota g*

1397 amic] anyc (*corregit per amic a la interlínia P'*) *P*

1399 homens] homes *r*; sia·mistansa] sia amistansa *rg*

1401 fort] *a la interlínia B*

1403 ab²] *a la interlínia B*

1404 amar] amor *P*

1405 proisme] pruxme o proxme? *afegeix en nota g*; honrar] honrrat *P*

1406 vesí] vehí *r*

1407 mes] *a la interlínia corregeix es ratllat B, m'es r*

1411 uyls] vulls *P*

1413 son] *a (elidida) son? afegeix en nota g*

[III.X] No cobejarás los bens de ton vesí

1394 Deus ha volgut far mandament
1395 | que possessions ni argent |P 14r^a
1396 no cobeeg de son vey,
1397 per so qu'el sia amic fi,
1398 e que·n Deu aja esperansa
1399 e·n homens sia·mistansa.
1400 Mays eu n'ay Deus desobeit,
1401 per que me·n tenc fort per faydit,
1402 e fas-ne satisfació
1403 ab caritat e ab perdó:
1404 ab caritat, car vul amar
1405 mon proisme, servir e honrar
1406 qui es mon vesí, en quant hom es
1407 | e en .i^a. especia ab mi mes; |B 17v^a
1408 ab perdó, demanant perdó
1409 a Deu ab tal contricció,
1410 que·n aja en mon cor dolor,
1411 qui do sospirs e als uyls, plor.
1412 E tot a caritat me rent,
1413 que fassa de mi son talent.

1432-1433 ab¹ – peccat] *notem que en aquests darrers versos es produeix un desplaçament del subjecte referencial dels vv. 1424-1430.*

1414 Aquest] *segueix una lletra raspada B; Deus] Deu P*

1416 e¹] a rg

1417 faliment] *a l'intercolumni i les darreres lletres a l'espai de la línia d'escriptura de la columna dreta B, afegeix liment a l'inici del vers següent (ratllat) P*

1418 li uyl] li vil (*subratllat i luyll afegit al marge P'*) P; son] *corregit per es i un afegit a la interlínia P'*

1423 que los] *quels (afegeix la -o- a la interlínia B) BP*

1425 coven] *conve P, cové g; n'estian] la n- sobre una lletra raspada B, nestan P*

1426 a tal] *aytal? afegeix en nota g*

1432 mala] *mal a r*

[III.XI] De veer

1414 Aquest veer que Deus m'a dat
1415 ay mantes vetz tolt e emblat
1416 a Deu e mi e mon parent,
1417 en quant n'ay fayt mant faliment.
1418 Car li uyl say qui son forat
1419 d'on entra en lo cors peccat;
1420 obrat ay ab els, en veent,
1421 peccatz, per lo consebiment
1422 del cor, desirant vanitat
1423 | per so que los uyls an guardat. |P 14r^b
1424 E car ab los uyls ay mal fet,
1425 coven qu'els n'estian a dret,
1426 a tal qu'els ne ploren soven,
1427 e·l cor ne sia penedén,
1428 e que no vengo·n vanitat
1429 del mon; e quant auran plorat
1430 | ab dolor e contricció, |B 17v^b
1431 será la satisfació,
1432 ab qui ha fet mala volentat,
1433 e ab ells nuyl temps fasa peccat.

1435 presentar] *al marge per manca d'espai B*

1436 vuyla] *la v- afegida a la interlínia B*

1438 entendre] *la e- a la interlínia B*

1444 y a] *hi ha r, y ha g*

1445 que·n] *quin P*

1447 vuyl-ne·star] *vuylne estar Prg*

1450 auray] *després de auy ratllat B*

1451-1452 e – creat] *copia els versos dues vegades (al final d'un foli i a l'inici del següent) i ratlla el text copiat al final del f. 17v B*

1451 a] *manca P*

1452 qui] *que Prg*

[III.XII] De oyr

1434 Oir es per oyr parlar
1435 de Deu e·ls seus noms presentar
1436 al cor, que los vuyla amar,
1437 e la memoria menbrar,
1438 e entendre l'enteniment,
1439 e que Deus haja honrament.
1440 Mas eu ay mon oyr girat
1441 a malvestat e a peccat,
1442 e fas d'el satisfació
1443 a judici e a perdó,
1444 e prenga-lo qui mays y a,
1445 car so que·n faran me playrá.
1446 E si es jutjat a turment,
1447 vuyl-ne·star humil, pascient;
1448 e si lo vol pendre perdó,
1449 vuyl fer com sia ab el bo
1450 en tot so que per el auray;
1451 || e a perdó lo grayray,
1452 lausant Deu, qui lo a creat,
1453 e penedir-m'ay de peccat.

|B 18r^a |P 14v^a

1471 odorant – raó] *vers de nou síl·labes*; és possible regularitzar el vers fent sinèresi a «raó».

1472 que l'en] quel *P*, qu'el *rg*; venjament] venir a ment o veniament? *afegeix en nota g*; la lliçó «venjament» té el sentit de 'compensament de l'ofensa', l'objecte del qual és l'olfacte. La manca del pronom «en» a *P*, base de *rg*, dificulta la comprensió del sentit del vers.

1455 odors] *afegeix una o- a la interlínia després de la O inicial (en tinta més clara) B*, e odors *Prg*

1458 de fors ve] *corregeix de fores (les lletres sobreescrites) P*

1460 dins] *sobre lletres raspades B*

1462 Mais] *Mas g*

1471 odorant] *odorar proposa en nota g*; la raó] *a raó proposa en nota g*

1472 que l'en] quel *P*, qu'el *rg*; venjament] venir a ment o veniament? *afegeix en nota g*

[III.XIII] De odorar

1454 Está odor per odorar,
1455 odors, per lo cor alegrar,
1456 e que lo vidal sperit
1457 ab odorar sia nodrit;
1458 car la odor que de fors ve
1459 refresca lo cor e revé,
1460 vivificant dins l'esperit,
1461 si no es de subjet pudrit.
1462 Mais eu ay ab odorament
1463 fait mant peccat e faliment,
1464 car quant odorava la flor
1465 e degra lausar lo Senyor,
1466 qui ha donat plasent sentir
1467 en odorar, per el grayr,
1468 desirava fornicament,
1469 qui es peccat vil e pudent.
1470 Per que fas satisfació,
1471 odorant, sotzmetent la raó,
1472 e que l'en fasa venjament,
1473 | e que us d'el honestament. |B 18r^b

1475 que·l] qual *P*

1478 menjar] *corregeix menjant (-nt ratllat i la -r a la interlínia) P*

1483 e – sadollat] sobreentenem hom (e hom qui per dejunar o qui en lloc de dejunar se sadolla) *afegeix en nota g*

1486 qu'eu] quiu *P*

1487 en] *a la interlínia B*

1488 satisfacció] *una -c- a la interlínia B*

1489 aporta] *Porta la inicial acolorida i la a afegida a l'intercolumni sense acolorir B*

1491 home] hom *BPr*, hom<e> *g*

1493 no n'i] no y *Pg*; mes] mays *g*

- 1494** dat] dar *BPr*
- 1496** sa amor] s'amor *r*
- 1500** mays] *sobre text raspata B*
- 1501** que·l] que lo *la –o raspada B*
- 1502** no·n] no *Pg*
- 1503** satisfacció] *una -c- a la interlínia B*
- 1504** ab] *la -b afegida B*
- 1505** qui] que *r*; delitament] delicament *Prg*
- 1506** que·n] quant *P*
- 1509** venran] veuran *P*

1494 En tocar a Deus dat plaer
1495 per so que hom lo vuyla aver
1496 ordonadament per sa amor.
1497 Mas eu ne so fait peccador,
1498 car ab plaer desordonat
1499 ay fayt mant jorn mortal peccat,
1500 car mays ay amat lo tocar,
1501 que·l Senyor, que l'a volgut dar.
1502 E no·n trobaray ja perdó
1503 | si no·n fas satisfacció
1504 ab tocar, d'on aja turment
1505 lo cors, qui hac delitament,
1506 tant que·n senta calt e fredor,
1507 e·l cor suspir e li uyl plor;
1508 e si fas aytal tocament
1509 al cors, venran de mantinent,
1510 de la gracia del Senyor,
1511 pietat, perdó e amor,
1512 qui faran satisfació
1513 de mon tocar, clamant perdó.

- 1514 Effar] Affar *rg*; sen] per ratllat i senn la -n raspada *B*
- 1515 so c'hom] la c- escrita sobre que raspat *B*, soc hom (*corregit per so que hom P'*) *P*, ço que hom *r*
- 1520 mostra·l] *corregit per mostra el P'*
- 1521 que hom] qu'hom *r*; e·l] e *afegeix P'*
- 1523 e als] e els *g*; .C. noms] *majúscula acolorida B, en cursiva rg*
- 1525 e – donar] *vers subratllat i marcat al marge amb NB per una mà moderna B*; papa·ls volguem] papa le volguen *P*, Papa els volguem *rg*
- 1526 d'efar] de far (*afegeix una e- B*) *BP*, d'affar *rg*
- 1527 ne] en ratllat i *corregit per de ella a la interlínia P'*, ve *r*, en (*afegeix ne? en nota*) *g*
- 1531 parlant] perlant *subratllat i preganle afegit a la interlínia P'*

[III.xvi] De affar

1514 Effar es sen per que parlar
1515 | significa so c'hom vol far; |B 18v^b
1516 e es sen de nou conegut,
1517 e mays que altre ha vertut
1518 en fer conexer lo Senyor
1519 e en procurar sa honor;
1520 car el mostra·l concebiment
1521 que hom ha, e·l cogitament,
1522 e mou la boca Deu lausant
1523 e als seus .C. noms nomenant,
1524 los quals escrivim en rimar
1525 e al papa·ls volguem donar;
1526 e molt altre be ve d'efar
1527 a hom que be ne sab usar.
1528 Mas eu, las, ay ira mortal,
1529 car de Deu ay dit molt de mal!
1530 E fas-ne satisfació
1531 lausant Deu, parlant, que·m perdó,
1532 | e lausant sa gran pietat, |P 15r^b
1533 e acusant mi de peccat.

1535 qui en] que en *r*

1536 los .vi.] lo .vi. *B*, lo .6. *P*

1538 qui] que *r*

1545 doler] dolor *P*

1549 no·m] no'n *r*

1550 no·n] nom *P*

[III.XVII] De ymaginació

1534 Està ymaginació
1535 per pendre so qui en lo sen fo
1536 sentit per los .vi. sentiments,
1537 per so que sia menbraments
1538 de so qui es en temps passat;
1539 | car si no fos ymaginat, |B 19r^a
1540 no fora fait remenbrament,
1541 ni hom aguera moviment
1542 a certa obra ni a cert loc,
1543 e fora perdut tot lo joc
1544 e·l delit que se·n pot aver.
1545 Mas eu, las, me dey fort doler,
1546 car ma ymaginació
1547 ay virada, en falió,
1548 contra Deu; per que·n son irat,
1549 e ja no·m será perdonat
1550 si no·n fas satisfació,
1551 pregan lo Senyor que·m perdó;
1552 e que m'ajuden a pregar
1553 contricció e sospirar.

1554 Deu] Deus *rg*

1556 son] *la nasal abreujada B*, so *Pg*

1564 ab] *a la interlínia B*

1567 bon'amor] bon amor *r*

1570 proisme] prohisme *e r*, proïsm'e *g*

1571 que·n] quin *P*; e·n¹ ... e·n²] en ... e'n *r*, en ... en *g*

1572 satisfacció] *una -c- a la interlínia B*

[III.XVIII] De memoria

1554 Memoria es per Deu menbrar,
1555 e es so qui fa retornar
1556 a la volentat son amat,
1557 | lo qual amá en temps passat |P 15v^a
1558 e la memoria lo te
1559 en temps present, com lo sové.
1560 Creá Deus la memoria
1561 per so que el menbrat sia,
1562 | e que hom se guart de falir |B 19r^b
1563 en temps present e a venir.
1564 Mas eu ay ab menbrar errat
1565 en temps present e en passat,
1566 en mays menbrar falsa amor,
1567 que bon'amor de mon senyor;
1568 per que me·n tenc fort per faydit,
1569 e son fayt de mi enemic,
1570 de mon proisme, del Senyor.
1571 Per que·n suspir e·n planc e·n plor,
1572 e fas-ne satisfacció
1573 aytant com pusc, clamant perdó.

Títol De enteniment] *després de De eternitat (rúbrica) i Eternitat ratllat P*

1576 esperital] espiritual *P*, espirital *g*

1577 que·l] que? *afegeix en nota g*

1579 que·n siam luminatz] quem siam luminats *P*, que·n sia enluminatz *g*

1581 vullam] vullan *P*

1587 com] chom *BP*; entendrà] m'entendrà *r*

1588 me] men *raspa l'abreviatura de nasal B*

1591 amar] e amar *r*

[III.XIX] De enteniment

1574 Enteniment es lum qui pren
1575 aquella causa c'hom enten,
1576 e está lum esperital,
1577 que val molt mais que·l corporal.
1578 Aquest lum a·l Senyor creatz
1579 a tots, que·n siam luminatz
1580 tot lo be que·ns a volgut dar,
1581 | e lo mal vullam esquivar; |P 15v^b
1582 e vol que ab el sia entés
1583 lo be que fa e so que es.
1584 Mas eu m'ò tenc tot per peccat,
1585 car tantes vetz l'ay ygnorat.
1586 | E qui es peccat, que farà, |B 19v^a
1587 ni lo Senyor com entendrà?
1588 Es nuyl hom qui consel me do
1589 com pogués atrobar perdó?
1590 No say als, mas en quant pusc dar
1591 a Deu mon entendre, amar,
1592 e pusc a el clamar perdó
1593 e aver gran contricció.

- 1594 qui·nsen] *una abreviatura raspada sobre la primera -n-* B, quen sen P, qu'encen rg
- 1595 enamoramen] *raspa una -t a final de mot B*, enamorament Pg
- 1596 espirital] *spiritual* Pg
- 1598 Deus] *Deu* P
- 1599 sia amat] *expuntua la a- (un forat de corc sobre la a-)* B
- 1600 e·l] *al* rg
- 1601 e] si (*ratllat B*) *afegeixen BP*; sia·l] *sia el* r
- 1602 Mas] *la -s sobre lletres raspades* B
- 1604 qu'eu] *qui* P
- 1610 al] *la -l afegida* B
- 1611 que la] *que lo BP*, qui lo r

[III.xx] De volentat

1594 Volentat es flama qui·nsen,
1595 en cor d'om, enamoramen,
1596 e es flama espirital,
1597 qui val mays que tot corporal.
1598 Ha Deus creada volentat
1599 per so que ab ella sia amat,
1600 e a-la posada e·l cor,
1601 e vol que sia·l seu tresor.
1602 Mas eu n'ay lo tresor partit,
1603 e ay-lo de peccatz complit,
1604 per qu'eu me·n tenc tant per errat,
1605 que si no me·n es ajudat,
1606 de lo Seyor seray faydit,
1607 e seray de mal esperit.
1608 Recorreray, doncs, a perdó,
1609 || e faray satisfació |B 19v^b |P 16r^a
1610 al senyor de ma volentat,
1611 que la do a sa pietat
1612 o a son judici leyal,
1613 e port-la mon sospir coral.

Títol De justícia] *després de de volentat ratllat en vermell B*

1615 ama] amà *rg*

1630 prendre·n] prendre *BP*, prendre a *rg*

1632 que·n] que·m *g*; jutjar] *fora de la caixa d'escriptura per manca d'espai B*

1633 mal far] *a l'intercolumni per manca d'espai B*

[III.XXI] De justicia

1614 Justicia es so qui fa
1615 far be a hom qui be ama
1616 e mal a home qui ha tort;
1617 e está .i^a. vertut fort
1618 tant gran, que no·s lexa forsar
1619 mas ab penedir e esperar
1620 de Deu pietat e perdó,
1621 ab suspirar, contricció.
1622 Contra justicia ay errat
1623 mantes vetz ab mortal peccat,
1624 e vuyl cobrar sa amistat
1625 ab esperansa, pietat,
1626 faent-li satisfació
1627 d'umilitat, contricció,
1628 de pasciencia, obeir,
1629 de caritat e penedir.
1630 E si no m'o vol pendre·n grat,
1631 farà vas mi tort e peccat,
1632 car pus que·n son volgut jutjar,
1633 | no·m pot, segons dret, nuyl mal far. |B 20r^a

1636 savi] saus *P*

1640 Cové] conve *P*

1643 Deu] Deus *r*

1645 prepós] perpos *P*; que] manca *P*

1648 pusc] la -s- a la interlínia *B*

1649 cor] segueix nay ratllat *P*

1650 que·n] quant *P*; e·n¹... e·n²] en ... e'n *r*, en ... en *g*

[III.XXII] De prudencia

1634 La virtut qu'es prudencia
1635 | es so qui fa que hom sia |P 16r^b
1636 savi en pendre·l major be
1637 e lo mal esquivar de se.
1638 Contra·y tal vertut ay errat,
1639 lo qual errament es peccat.
1640 Cové, donchs, ab ella gitar
1641 de mi·l peccat, si o pusc far;
1642 far no u pusc si no·m ve perdó
1643 de Deu ab satisfació;
1644 satisfació no faray
1645 si no prepós que nuyl temps may
1646 no fasa vas Deus faliment,
1647 ni vas mi ni vas mon parent;
1648 lo preposit no pusc aver
1649 si en mon cor no·n ay doler
1650 tant, que·n suspir e·n planc e·n plor,
1651 e·m tenga fort per peccador;
1652 ni·l doler jamais no·m venrá
1653 si Deus de mi mercé no ha.

1661 si no m'ajuda] no maiuda *corregit per* no auda (*les lletres raspades i la a- sobreescrita*) *B*, no majuda *P*, sí no m'ajuda (*afegeix no me·n ajuda? en nota*) *g*; la lliçó de *BP* i la correcció de *B* fan el vers hipomètric i trenquen l'estructura sintàctica dels vv. 1660-1663. Adoptem la correcció *ope ingenii* que proposa *r* (la qual ha estat reinterpretada per *g*), atès que fa sentit i s'adequa a l'estructura sintàctica dels versos.

1654 Fortitudo] *després de la capital el copista repeteix la F majúscula (parcialment raspades) B*

1655 home] hom *r*

1656 laxa] lexa *Pg*

1661 si no m'ajuda] no maiuda *corregit per* no auda (*les lletres raspades i la a- sobreescrita*) *B*, no majuda *P*, sí no m'ajuda (*afegeix no me·n ajuda? en nota*) *g*

1664 que] qui (*abreujat B*) *BP*

1665 ab] *la -b a la interlínia B*

1667 Deu] Deus *rg*

1669 Deu] Deus *r*

1670 e on] ahon *r*

1673 que·n] quem *P*; Deu] Deus *rg*

[III.xxiii] De fortitudo

1654 Fortitudo es la virtut
1655 | que te home fort combatut |B 20r^b
1656 ab temptació de mal far,
1657 e per res no laxa errar,
1658 ans lo fa esser vensador
1659 e esser fort combatedor.
1660 Aytal vertut ay perduda
1661 mantz anys, e si no m'ajuda,
1662 | en perdre-la estay perdut |P 16v^a
1663 e com a home recreut.
1664 E hom vensut, que porá far
1665 si no s'ajuda ab plorar,
1666 ab suspirar, ab penedir,
1667 e que vuyla molt Deu servir?
1668 E tot assó no li val re
1669 si de Deu no li ve mercé;
1670 e si ve, e on estará
1671 en home on tant peccat ha?
1672 No y say consell, mas que esper
1673 que·n fassa Deu a son plaer.

1677 parla] per la *P*; saviamen] saviament (*la -t raspada B*) *BPg*

1682 trempansa] temprança *rg*

1687 el'ay] ela ay *rg*

1689 Deu] Deus *rg*

1690 tempranse·m] temprança hem *r*, tempransa·m *g*

1691 qui] que *Pg*

1692 c'om n'es vil e] conesui le *P*

[III.XXIV] De tempransa

1674 Tempransa es virtut de bo grat,
1675 per la qual está sanitat;
1676 e dona meritx molt soven,
1677 e parla hom saviamen
1678 | cant ha menjat e no es ples, |B 20v^a
1679 e pren aquel qui trop a mes
1680 de viandes en son mentó,
1681 reprehent-lo de son sermó;
1682 per que trempansa mays c'aur val
1683 a fer be e esquivar mal.
1684 E car vas ela faydit so,
1685 vuyli-li far satisfació
1686 ab dejunis e penedir,
1687 car vas el'ay volgut falir;
1688 e vuyli estar en sa presó,
1689 e molt pregar Deu que·m perdó,
1690 | e que tempranse·m vuyli dar |P 16v^b
1691 contra gola, qui fa menjar
1692 tant, c'om n'es vil e descortés,
1693 e n'es mal sa en tota res.

- 1695** nostr'entendimen] *la primera -n- ratllada i en afegit a la interlínia (desfà l'aglutinació) P'*
- 1696** creent] *crent BPg, crent = creu? afegeix en nota g*
- 1698** recreació] *recreador P*
- 1705** mortificat] *mortificar P*
- 1706** natur'e] *natura e r*
- 1711** s'onor] *sa honor r*
- 1713** ela·m] *corregit per ela me P'*

[III.xxv] De fe

1694 Fe es vertut ab que entenén
1695 sobre si nostr'entendimen,
1696 creent de Deu sa unitat,
1697 encarnació, trinitat,
1698 creador, recreació,
1699 passió, gloriació,
1700 | devalá e resucitá, |B 20v^b
1701 pujá, e jutjar nos vendrá.
1702 Aquesta fe está tresor
1703 de ver sperit en lo cor
1704 qui ella pren ab caritat,
1705 ab entendre mortificat,
1706 sobre sa natur'e saber;
1707 e qui no la fa mantener
1708 per tot lo mon, pus poder n'a,
1709 en gran judici n'estará.
1710 Contra tal fe suy peccador,
1711 car no ay tractada s'onor,
1712 e fas-ne satisfació
1713 en quant a honrar ela·m do.

1717 Deu] Deus *r*

1718 e ve] ave *P*

1722 home] hom *r*

1723 quanta·n] quant en *r*

1728 Contra·ytal] Contra aytal *r*

1729 marrit] *una -r- a la interlínia B*

1731 per] *després d'una O acolorida i ratllada B; me·n cové] men (corregeix merce la -n sobreescrita)*
conve *P*

1732 Deu] Deus *r*; li] lin *Pg*

[III.XXVI] De esperansa

1714 Esperansa es la vertut
1715 qui alegra home caut
1716 | en peccat, e membre·l perdó |P 17r^a
1717 de Deu ab gran contricció.
1718 Aquesta vertut va e ve
1719 ab pietat e ab mercé,
1720 e va-sse·n ab contricció
1721 e torna ab mercé e perdó;
1722 e pot-ne tot home aver
1723 | quanta·n volrá a son plaer, |B 21r^a
1724 ab que li vuyla satisfacer
1725 de suspirar e de plorar,
1726 de penedir, mercé querer,
1727 e que no prepós mays falir.
1728 Contra·y tal vertut ay falit
1729 mant jorn, per que n'estay marrit,
1730 car faent mal la vule aver;
1731 per que me·n cové satisfacer
1732 a Deu, que li deman perdó
1733 e que·m sozmeta a raó.

1740 satlar] contracció de sadolar? o salvar? *afegeix en nota g; llegiu «celar»*. Colom recull aquesta lliçó com a variant de *sadollar*, però mostra certs dubtes pel que fa a l'origen i el sentit del mot (*GGL, satlar*). Les dues hipòtesis de Galmés són acceptables quant al sentit, però no trobem formes semblants de *sadollar* i *salvar* en Llull ni en altres textos medievals; vegeu l'ús de la forma «sadollar» en posició de rima al v. 1483 d'aquest text. Proposem la interpretació *celar* ('amagar, ocultar'), d'acord amb la idea del càstig etern de l'home avar descrita als vv. 1741-1745. Per a representacions gràfiques semblants del verb *celar* documentades en altres textos medievals, vegeu, al *DTCA*, el lema *celar* i les formes «sallar» (infinitiu), «salles» (PS2) i «cetla» (PI3), que es registren en les següents fonts: Bíblia Peiresc, *Èxode*, capítol II, 3 (CBCat III, 4) i *Primer llibre dels Reis*, capítol III, 17 (CBCat VI, 98), i Ausiàs March, poema LXXXVII «Tot entenent amador mi entengua», v. 167 (March 2000: 268).

1735 propis] *afegit al marge corregeix tots ratllat B*

1736 amar] amor *P*

1737 s'enuja] sens miia e *Br*, sens nuja e *P*; avar] aver *P*

1740 satlar] contracció de sadolar? o salvar? *afegeix en nota g*

1745 home] hom *r*

1749 Deu] Deus *rg*

1751 c'om] que hom *rg*

1752 bon'amor] bon amor *r*

[III.XXVII] De caritat

1734 Vertut que fa comunitat
1735 de propis bens es caritat,
1736 e está font de bo amar,
1737 e s'enuja contra avar,
1738 vestit de avaricia,
1739 qui mays aur que Deu volria;
1740 per que avar no·s pot satlar
1741 en nuyla res, ans a estar
1742 en foc e·n la ira de Deu,
1743 | en que negú be está seu, |P 17r^b
1744 enans es sotmés a tot mal,
1745 | lo qual aurá eviternal. |B 21r^b
1746 Que farás, doncs, tu, home avar?
1747 Porás-te, doncs, ab Deu posar?
1748 Satisfé contra ton peccat
1749 pregant Deu que·t do caritat,
1750 que es contra avaricia,
1751 e es corda ab c'om lia
1752 sa volentat a bon'amor
1753 e a mercé del Salvador.

1765 postat] *enteneu* “potestat” (DCVB, GGL, *postat*).

1755 matrimoni·s vestit] matrimoni suestat *P*, matrimoni es vestit *rg*

1761 trait] *la -i- escrita sobre una y raspada B*

1763 e·l qual a ela ay emblat] *vers afegit a la interlínia B*; e·l] el *rg*

1765 postat] potestat? *afegeix en nota g*

1769 Deu] Deus *r*

1770 tos] tots (*la -t expuntuada B*) *BP*

1771 sospirs] suspir *P*

1773 e·t] *la -t a la interlínia B*; fass'estar] faça estar *r*

[III.XXVIII] De castetat

1754 Castetat es aquel abit
1755 de que matrimoni·s vestit
1756 e per ella es ordenat;
1757 contra la qual ay fort errat
1758 ab luxuria, malament.
1759 Per que n'estay trist e tement
1760 de lo gran judici de Deu,
1761 car trait ay lo castel seu,
1762 lo qual doná a castetat,
1763 e·l qual a ela ay emblat
1764 e a luxuria l'ay dat,
1765 qui mantz jorns n'a presa postat.
1766 Cors, que faray, pus qu'eu no t'e,
1767 car luxuria tot te te?
1768 Porá·t ajudar castetat
1769 | si do a Deu ma volentat, |B 21v^a
1770 | e ella fa tos uyls plorar |P 17v^a
1771 e al teu cor sospirs gitar,
1772 e que deman per tu perdó
1773 e·t fass'estar a talió.

1776 dexén] dexe'n *r*, de dexendre = descendir *afegeix en nota g*

1784 per que·n] perque en *r*

1789 erguyl caut] erguylls (*ratlla -ls*) caut *B*, erguyl scaut *P*; son] som *r*

1791 Senyor] *escriu la -n- i afegeix l'abreviatura de nasal sobre -yo- B*

1792 totora] tot'hora *r*

[III.XXIX] De humilitat

1774 Humilitat es la vertut
1775 qui fa hom ergulós vensut,
1776 e quant dexén puja ensús
1777 en caritat e en bo us,
1778 e lo contrari fa ergul.
1779 Per que deuen plorar mei uyl,
1780 e mon cor deu aver dolor,
1781 car eu, com malvat peccador,
1782 ay desamat humilitat
1783 e ab erguyl fi amistat;
1784 per que·n son d'alt tant bayx caut,
1785 que no ay forsa ni vertut,
1786 car qui cau de l'alta amor
1787 de Deu no es crebant major.
1788 A las! E com hi pujaray,
1789 pus que·n erguyl caut son say?
1790 Car ab ergul hom enjús va,
1791 | e sel que·l Senyor no amá |B 21v^b
1792 totora cau, si lo perdó
1793 no a ab satisfació.

1812 don-m'a] don ma (*afegeix la variant don me a*) *r*; *cal entendre* “don-me a”.

1796 less'e] lessa *Pg*, lessa e *r*, lesa=lesiona? *afegeix en nota g*

1798 lo] *ratllat P*

1800 proism'a] proisme *P*, prohisme ha *r*, proïisme ha *g*

1802 jamays] *la i- escrita sobre una y raspada B*

1807 Per qu'eu] per quiu *P*, Perque eu *r*

1808 son] som *Pr*

1810 son] som *r*

1812 don-m'a] don ma (*afegeix la variant don me a*) *r*

1813 d'esperansa] de esperança *r*

[III.xxx] De diligencia

1794 A Deus de diligencia,
1795 e com es contra accidia!
1796 | Car ela la less'e la pren |P 17v^b
1797 quant home está diligen
1798 en honrar lo molt alt Senyor,
1799 e está tant bo vensedor,
1800 qu'a son proism'a caritat
1801 e de son mal es despogat,
1802 e jamays home accidiós
1803 no será mays son companyós;
1804 car accidiós a plaer
1805 quant veu altre hom dexaser,
1806 e es irat si·l veu honrat.
1807 Per qu'eu me tenc per enganat,
1808 car no son estat diligent
1809 com Deus aja gran honrament,
1810 e son estat accidiós
1811 contra mon proisme, savaylós;
1812 Mas don-m'a satisfació
1813 d'esperansa e de perdó.

1814 A] *capital pintada fora de la caixa d'escriptura B*

1815 contra·nveja] contra enveja (en- *raspat i la n- sobreescrita B*) *Br*, contran veja *P*, contr'enveja *g*

1820 tan] ta (*escrit sobre text raspat B*) *BP*

1821 poc] pauch *rg*; he] ay *g*

1823 paubre] paubre *e r*

1827 on] o'n *r*

1829 d'envej'ay] d'enveje ay *r*

1831 plorar] *a l'intercolumni B*

1814 A leyltat, e com sotz vos
1815 contra·nveja fait vertuós!
1816 Car aquel que us ha en poder
1817 nuyla enveja vol aver,
1818 ni nuyl home l'aja de vos,
1819 car qui us vol no es envejós.
1820 A leyltat, tan mal mi va!
1821 Car tant poc vos he amada,
1822 e d'enveja son tant amic,
1823 | que de vos son paubre mendic.
1824 Per que, leyltat, vos requir
1825 que me·n jutjetz a tal punir,
1826 que·n aja gran afflicció,
1827 on fassa satisfació
1828 del tort que us ay e del peccat,
1829 car d'envej'ay estat privat.
1830 A leyltat! Poray trobar,
1831 ab molts sospirs, ab molt plorar
1832 e ab vera contricció,
1833 en Deu pietat e perdó?

|P 18r^a

1852 e – contraligar] *vers de set síl·labes.*

1835 apodera] apoderia *P*, ha poder a *r*

1839 covenrà] convenrra *P*

1842 e] he *r*, ay *g*

1844 satisfacció] *una -c- a la interlínia B*

1846 vostr'amor] vostra amor *Prg*

1849 boca·n] boca en (*en sobre la n P'*) *P'rg*

1852 contraligar] contraliar (*afegeix restituïm contraliar, però dubtam de la genuïtat del mot, car el vers resulta curt en nota*) *g*

[III.XXXII] De paciencia

1834 A Deus de paciencia,
1835 | e com apodera ira! |B 22r^b
1836 Car ira no ha nuyl poder
1837 en home qui la vol aver;
1838 e cel qui ira volrá sobrar
1839 ab vos lo covenrá parlar.
1840 A paciencia d'amor,
1841 de home just e peccador!
1842 De mi, que us e pauc amada,
1843 volrietz esser privada,
1844 si us fas gran satisfacció
1845 en esperar de Deu perdó,
1846 per vostr'amor, e que turment
1847 mon cor en mant suspirament,
1848 e mos uyls en soven plorar,
1849 e ma boca·n mercé clamar,
1850 | e mes oreyles en oyr |P 18r^b
1851 quant de vos ausiran mal dir,
1852 e mes mans contraligar,
1853 e mos peus vos per tot sercar?

1871 de manés] demá n'es *r*; 'tot seguit' (*DCVB, GGL, manés*).

Títol De – bo] De la quarta part d'est libre qui es de temptació. I. De mal àngel e bò *r*, IV. De temptació I. De mal àngel e bo *g*

1856 est] *segueix una f ratllada B*

1858 pusc'om] puscha hom *r*

1865 de el exament] *la -e de de afegida B*, de elexament (*afegeix de elegiment, o de el lexament? en nota*)
g

1866 c'amduy so] qu'am d'uy ço *r*

1871 fassa·l] faça el *rg*; de manés] demá n'es *r*

1874 fass'a] faça *r*

De la quarta part d'est libre qui es de temptació, e primerament

[IV.I] De mal angel e bo

1854 Temptació
1855 | de mal angel e bo |B 22v^a
1856 vuyl ensercar en est sermó,
1857 car vuyl mostrar
1858 com se pusc'om guardar
1859 al comensament, com vol far
1860 alcuna re.
1861 E si li ve de be,
1862 sabga que de bon angel ve
1863 lo pensament
1864 que en lo far consent,
1865 e si·s fa de el exament,
1866 tant c'amduy so
1867 en lo fayt companyó.
1868 E si·l consel no es del bo
1869 angel, ans es
1870 de maligne, per res
1871 no fassa·l fait e, de manés,
1872 lo dessenblant
1873 de so que cogitant
1874 pensa fass'a lo seu talant
1875 molt desirós.

1877 amdós] amados *Pg*; la lliçó de *Pg* és una *facilior* i fa el vers hipermètric (*g* corregeix el sintagma «aquest tractat» per «est tractat» per fer el vers de vuit síl·labes). Cal entendre la lliçó «amdós» en relació amb la distinció de l'acció que prové de dos tipus de pensaments diferents, determinats per la temptació del bon àngel o del mal àngel, tal i com explica l'autor als vv. 1854-1875.

1877 aquest tractat] *la -t de tractat a la interlínia B*, est tractat *g*; qui·ls] *l'abreviatura de i sembla escrita sobre la de e B*, quels *Prg*; amdós] amados *Pg*

1884 sia·utreyatz] *si autreytatz (-ey- sobre lletres raspades i la -t- expuntuada) B*, si au treytats *P*, sia autreyatz *rg*

1876 | Per que es preciós |P 18v^a
1877 aquest tractat qui·ls faytz amdós
1878 vol ensenyar
1879 e per moltz mous sercar,
1880 per so qu'enseyn a contrastar
1881 | a conseyl mal |B 22v^b
1882 d'esperit desleyal,
1883 e que·l bon consel e cabal
1884 sia·utreyatz,
1885 e que comens viatz
1886 so que li será autreyatz.

Títol Deu] de Deu *P*, Deus *rg*

1887 Deus] Deu *P*; dupte·n] duptem *P*, dupta·n *g*

1889 Deus] Deu *P*

1890 sperital] speritual *P*

1893 Deus] Deu *P*; neguna] ninguna *P*

1895 si li o] *aglutinat B*, si ho *Prg*; fay] *la -y sobre una -s raspada B*; altreyar] autreyar *r*

1900 Deu] Deus *rg*

[IV.ii] De esser Deu

1887 Deus es, e hom no y dupte·n res
1888 si so que es sentit no es;
1889 car Deus no es ens corporal,
1890 enans es causa sperital
1891 e que no·s pot veer, tocar.
1892 E·l mal sperit fa duptar
1893 que Deus sia neguna res
1894 al home qui savi no es,
1895 e si li o fay altreyar,
1896 leugerament lo fa peccar;
1897 car qui no tem foc infernal
1898 leugerament s'enclina a mal.
1899 Mas lo conseyl del angel bo
1900 significa Deu per raó;
1901 e vuy·l-vos-o adés mostrar
1902 si be o sabetz consirar.

1932 de la] *llegiu* “de lla”.

1903 Si – mal] 1^a. *afegeix a l'intercolumni P'*; Deus] Deu *P*

1905 tot – be] B *afegeix a l'intercolumni P'*; negun] ningun *P*

1909 e·l – mort] *corregit per els vius no son tants com li morts (les -s de plural afegides) P'*

1910 negú] ningu *P*

1911 qui] que *r*

1912 E – sortz] 2^a. *afegeix a l'intercolumni P'*; Deus] Deu *P*

1913 en infinidamen] eninfundament *P*

1915 valgra] valgrá *r*

1920-1921 car – no-res] car mal ab esser no res (*salt d'igual a igual*) *P*

1922 qui] que *r*

1924 e·l] el *r*, al *g*

1925 enjús] -ús *escrit sobre lletres raspades B*; cové] conve *P*

1926 Deus] Deu *P*

1903	Si no es Deus, es major mal	P 18v ^b
1904	lo seu no esser, e no val	
1905	tot so qui es en negun be,	
1906	tant com defal en tota re;	B 23r ^a
1907	car mays está hom trist que gay,	
1908	e·l bo no son tant co·l savay,	
1909	e·l viu no son tant com li mort,	
1910	ni negú no es en est port	
1911	qui viva tant, com será morts.	
1912	E si no es Deus, es la sortz	
1913	mala en infinidamen	
1914	e bona termenadamen,	
1915	e valgra mays que tot quant es,	
1916	que no fos estat nuyla res.	
1917	E assó no·n consent raó	
1918	que·l mon, on a tant esser bo,	
1919	sia mays per mal que per be,	
1920	car mal ab esser no·s cové,	
1921	e que fos be esser no-res,	
1922	so qui será e passat es,	
1923	qui es mays que so en que som,	
1924	e que lo mal sia e·l som	
1925	e·l be enjús; per que·s cové	
1926	que Deus sia alcuna re	
1927	per qui sia altra vida,	
1928	qui de be sia complida,	
1929	e que per ella sia est mon,	
1930	e que tuyt li home qui son	
1931	e seran e son ja passat	B 23r ^b
1932	sien de la eviternat,	
1933	e qui es bo que haja be	
1934	e·l mal que haja mal jassé.	P 19r ^a

1935 Enaxí es ordonat] *vers de set síl·labes.*

1936 vertat] veritat *P*

1937 es; e l'angel] es el Angel *r*; qui·s] *la -s sobre es raspat B*, qui es *P*

1940 Deu] Deus *r*

1942 qu'el] *segueix nos ratllat P*

1946 ab] a *BPr*

1935 Enaxí es ordonat
1936 tot so qui es, pus qu'es vertat
1937 que Deus es; e l'angel qui·s bo
1938 conseyla a hom, per raó,
1939 que lax lo mal e fasa·l be,
1940 e de Deu no dupte en re,
1941 jatsia no sia sentit;
1942 car so qu'el es es esperit,
1943 lo qual no·s pot pendre ab sen,
1944 mas ab nostre enteniment,
1945 e ab menbrar e ab amar,
1946 no gens ab veer ne tocar.

1953 no es] res *afegeixen DLTg, nihil sit Lt₂ lat.*; Galmés corregeix la lliçó a partir de la variant de *T* perquè considera que el pronom «o» del vers següent demana la presència del pronom indefinit «res».

Títol De trinitat] Dictat (*segueix* que feu *ratllat D*) den R^f. Luul de la trenitat *D*, Prova la sancta Trinitat *L*, Dictat de Reimon Luil de la Trinitat *T*

1947 Contra] conta *P*; summa] sancta *DL*, sanct *T*, sanctam *Lt₂ lat.*

1948 consel] consej *DL*

1950 a home] al homo *D*, al home *LT*

1951 quant] con *DL*, com *T*; vol] vonch (*la nasal abreujada D*), volc *LT*

1953 conceylant-li] *la -y- escrita sobre una altra lletra BP*, conselali *DL*, e consellali *T*, et consulit ipsi *Lt₂ lat.*; no es] res *afegeixen DLTg, nihil sit Lt₂ lat.*

1954 vira] *després d'un mot ratllat P*, vir a *r*; palés] plaers *DL*, plaier *T*, plenius *Lt₂ lat.*

1955 be] *afegit amb crida B, precedit d'un traç parcialment esborrat D*; declarar] declara (*esmena declarar la -r final ratllada T*) *DLT*

1956 est mou] ayso *DL*, so *T*, ideo *Lt₂ lat.*

1958 que lo port en] quel port en lo *DLT*, que l'aport en *g*

1959 Mas l'angel] Mes lo Angel *T*; bo] *la b sembla una l D*, lo *LT*, ipsum *Lt₂*

1960 no] ne *T*; declarar] declararar *D*, desclarar *Pg*

1961 qu'entendre] que entendre *T*; no pren] no pot (*la -t a la interlínia D*) *DLT*, non potest *Lt₂ lat.*; no a *la interlínia P*

1962 nuy] nuy *D*; argumen] *corregeix argument (expuntua i ratlla la -t B) B*, argument *DLTP*

1963 crea] cresa *DLr*, creesa *T*

1965 hom] home *la -e afegida P*

1966 a enteniment] ya entendiment *D*, haja enteniment *L*, ay enteniment *T*; humil] subtilem *Lt₂ lat.*

1967 conseyla-li] consejali *D*; qu'a] que (*la vocal abreujada amb una titlla horitzontal recta BD*) *BDLTPr*, c'a *g*

1968 que] qui *DLT*

1969 do] don *DLT*

1970 sancta] scan *P*

1971 .i. pauc] un poch *T*

1947 | Contra la summa trinitat |T 2r^a
 1948 ha lo demoni consel dat,
 1949 e totz jorns lo dona soven
 1950 a home qui molt no enten,
 1951 quant en ela vol consirar
 1952 e per necessitat provar,
 1953 conceylant-li que Deus no es,
 1954 car si o fos vira palés
 1955 so que no pot be declarar;
 1956 | e per est mou fa-lo duptar, |B 23v^a
 1957 per so que sia descreent
 1958 e que lo port en foc ardent.
 1959 Mas l'angel bo fa cogitar
 1960 que hom no vulla declarar
 1961 la causa qu'entendre no pren
 1962 | per forsa de nuyl argumen, |P 19r^b
 1963 mas que la crea verament,
 1964 captivant son enteniment.
 1965 Emperó si es hom subtil
 1966 e a enteniment humil,
 1967 conseyla-li qu'a lo seyor
 1968 | que sobre totz está major |T 2r^b
 1969 deman que·l do certenitat
 1970 de sa gran sancta trinitat,
 1971 de la qual vos vuyl .i. pauc dir.

1972 E – falir] E si al dir temera felir *D*, si al dir (*segueix un espai en blanc*) fallir *L*, e si al dir teman fallir *T*; et si me contingeret in hoc Dictato errare *Lt₂ lat.*; e·l] el *r*, al *DLTg*

1974 si·n] si *DLT*

1975 que·n] que en *DLT*; y fal] fail *T*; sia creutz] *afegeix -ts a la interlínia sobre la -z (parcialment esborrat) B*, sia cresuts *D*, sia sia cresut *L*, sia cregut *T*

1976 ans so ... apercebutz] an so... ha persebut *DLT*

1977 que – corregiment] *vers marcat amb una ratlla al marge B*

1978 est ... valent] e so ... volent *T*; hoc ... voluntarie *Lt₂ lat.*; *vers marcat amb la nota H.. al marge P'*

1979 e] *manca DLT*; companyós] companyons *DLTP*

1980 perdós] perdon *DLT*

[1] *manca la marca de canvi de secció BP, dues barres inclinades afegides a l'intercolumni B, 1º afegeix a l'intercolumni P'*

1983 Deus] Deu *P*; es^l] *manca DLT Lt₂ lat.*

1984 e es] e ses *DLT*; fal] fals *T*

1985 raós] rahons *DLT*, raysós *r*

1986 está] estan *raspa la -n L*; complit e bos] complits e bons *DLT*, complit elus *P*

1987 infinitat] infenida *DLT*

1988 eternitat] etrenitat (*corregit per eternitat L'*) *DLT*

1990 gloria] glia (*manca l'abreviatura*) *P*

1991 d'altres] de las *T*; mantes] *subratllat i moltes afegit a la interlínia P'*

1992 Deus] Deu *P*; complit] complits *DLT*; bastatz] bastasts *L*, abastats *P*

1993 nomnar] nomenar *T*

1994 abreujar] *corregeix abreugar (l'ull de la g raspat) L*, abreuiar *TP*

1995 passem a asó] passam (*corregeix passem L*) ad asso *DLT*

1972	E temera e·l dir falir	D 211v ^b
1973	si dup·tás que Deus no·m aydás;	
1974	e si·n res hi fal, no dic pas	
1975	que·n so que y fal sia creutz,	
1976	ans so d'aytant apercebutz,	
1977	que sotzmet a corregiment	
1978	est dictat al pape valent	
1979	e a totz los seus companyós;	B 23v ^b
1980	e del fallir deman perdós,	
1981	si y es, car no·l dic a scient.	
1982	E prenc aytal comensament.	
1983	[1] Deus es, segons que provat es,	L 143v ^b
1984	e es complit, e no·l fal res,	
1985	e en si ha moltes raós	
1986	per que está complit e bos,	
1987	so es, bontat, infinitat,	
1988	poder, saber, eternitat,	
1989	voler, vertut e veritat,	
1990	e de gloria es bastatz;	
1991	e d'altres mantes dignitatz	T 2v ^a P 19v ^a
1992	está Deus complit e bastatz,	
1993	les quals no poria nomnar.	
1994	E car lo fayt vuyl abreujar,	
1995	passem a asó que direm.	D 212r ^a

2008 que en ... si ja] quen ... si ia *BP*, que ... en si ya (*subratllat T'*) *DT*, que ... en sia ja *L*, qu'en ... sia, ja *r*, que en ... sí ja *g*; el traductor llatí corregeix l'estructura dels vv. 2007-2011: «Quia si existere esset maius in isto quam agere, defectus sui agere esset Magnus, quia suum agere et suum existere non essent aequalia». La lliçó «si ja» té valor concessiu, equivalent a 'si bé, encara que'; vegeu el mateix valor en la locució conjuntiva «si tot» dels vv. 2742 i 4146 d'aquest text. Galmés edita «sí ja» i indica en nota que «ja» té valor negatiu, equivalent a «ja no»; Colom recull aquest passatge com a exemple de l'accepció 'certament, és cosa certa que' de l'adverbi *ja* al *GGL*.

1996 E – comensem] 1º *afegeix al marge P'*

1997 l'entenimen] lentendiment (*la -d- afegida L*) *DL*, lo entendiment *T*

1998 de – enten] *vers marcat com a inici de secció (amb caplletra) D*; Deu] Deus *T*; qui] que *P*

1999 que·n si a] quant y ha *T*, quem sia *P*

2000 raons] raysos *r*; natur'a] natura ha *DLTr*

2001 qui] que *DLTr*

2002 bo ... be] ben ... ben *DLT*

2003 per] en *DLT*, in *Lt₂ lat.*

2005 que·n – gran] fm. *afegeix al marge P'*; que·n] *Q* en *B*, que en *P*; produir] produït *afegeix una línia sobre la -t B*, perduït (*subratllat i produir a la interlínia P'*) *P*; sia·ytant] sia ten *DT*, sia tan *L*, sia hi tant *r*, sia aytant *g*

2007 Car – major] *vers marcat amb una ratlla al marge B*; si·n] si *DLT*, si en *r*

2008 que en ... si ja] quen ... si ia *BP*, que ... en si ya (*subratllat T'*) *DT*, que ... en sia ja *L*, qu'en ... sia, ja *r*, que en ... sí ja *g*

2010 egualan] egalem *DT*

2011 al] el *DLT*

2012 en l'obrar] e lo obrar *DLT*, et agere *Lt₂ lat.*, e·n l'obrar *g*; mirvar] *la -i-sobre una lletra raspada i la -r- sobreescrita (potser minvar?) B*, mermat *DL*, mal amat *T*, male amatum *Lt₂ lat.*, minvar *P*

2013 bonea] bonesa *DLT*, bona (*corregit per bonea amb les lletres sobreescrites P'*) *P*; qui] que *DLT*

2014 de – ha] manca *T Lt₂*, restitueix a partir de *g lat.*; be] ben *DL*

1996 E primerament, comensem
1997 a provar per l'entenimen
1998 de Deu, qui si metex enten
1999 entenent tot so que·n si a,
2000 e de ses raons natur'a
2001 qui li fan axí consirar
2002 en bo obrar e en be far,
2003 con a per si matex poder;
2004 | lo qual poder vol son voler |B 24r^a
2005 que·n produir sia·ytant gran,
2006 com es son esser en estan.
2007 Car si·n estant era major
2008 que en obrar, si ja valor
2009 de son obrar seria gran,
2010 car no seria egualan
2011 lo seu obrar al seu estar,
2012 en l'obrar seria mirvar
2013 de bonea, qui tant no fa
2014 de be com en son esser ha.

- 2015 matex] mex *BP*, meseys *DL*, meseyn (*subratllat T'*) *T*; d'infinitat] deu infinitat *T*
- 2016 si·nfinít – obrat] *una marca al marge esquerre del vers D*; si·nfinít] si·nfenít *DLT*, si·infinít *g*
- 2017 e – fos] *d afegeix al marge P'*
- 2018 Deus] Deu *P*
- 2019 de eternitat] deternitat *DL*
- 2020 fera] *la -e- escrita sobre una -o- B*, fore *D*, fora *LT*, fuisset *Lt₂ lat.*; gran peccat] sancta pecant *T*, periatum *corregit per peccatum Lt₂*
- 2022 de eternar] de termenar *DLT*
- 2023-2025 Asó – veritat] *e f g h i k afegeix a l'intercolumni P'*
- 2024 saviesa] savia *D*, saviea *T*; e] de *DLTr Lt₂ lat.*
- 2025 vertut] vertuts *DLT*; gloria] glia (*sense abreviatura*) *P*; veritat] hunitat *T*
- 2026 les quals fera] los quals foren *DTL*; peccat] peccats *D*, pecans *T*
- 2027 lurs] lur *D*; ociós] *o- sobre una lletra raspada B*
- 2028 E] *manca LT*; Deus] Deu *P*
- 2029 altra re] altre res *DLT*, a altra re *rg*
- 2030 fa – be] fassa metexs tans de bes (*bens T*) *DLT*; faceret de se ipsa tanta bona *Lt₂ lat.*
- 2031 con] com *l'últim traç de la -m raspat B*; abasta] basta *BP*
- 2033 atenyar] atinyer *T*; saber] *després de voler ratllat D*, sauber *r*
- 2034 e cascun] cascuns *DLT*

2015	Asó matex d'infinitat,	
2016	si·n finit no era obrat;	T 2v ^b
2017	e si·n eternitat no fos,	L 144r ^a
2018	fora Deus en si ociós	
2019	eternalment, de eternitat,	D 212r ^b
2020	a la qual fera gran peccat,	P 19v ^b
2021	pus que d'ella pogués be far	
2022	per manera de eternar.	
2023	Asó matex es de poder,	
2024	de saviesa e voler,	
2025	vertut, gloria, veritat,	
2026	contra les quals fera peccat	
2027	si·n lurs obres fos ociós.	B 24r ^b
2028	E car Deus no es injuriós	
2029	a si matex ni altra re,	
2030	fa en si matex tant de be	
2031	con abasta a son poder,	
2032	e son voler en vol aver,	
2033	e·n pot atenyer son saber,	
2034	e cascun hi fa son dever.	

2049 ni no] Ni *BPg*, Si (la *S*- ratllada *D*) no *DLTr*, si non *Lt₂ lat.*; corregim les lliçons enfrontades *ope ingenii*. La lliçó de *BP* fa el vers hipomètric. Rebutgem la lliçó de la branca β , adoptada per *r*, atès que sembla una innovació de *D* que el mateix copista corregeix.

2035 El] Els *T*; produir] produhi *DLT*, perdre] (subratllat i produir afegit a la interlínia *P'*) *P*

2036 e·l] al *T*, ad *Lt₂ lat.*; Espiramen] speriment *D*, esperiment *LT*

2037 Deu] Deus *rg*

2038 Deu] Deus *DLTrg*

2039 jutjat] jutgat *D*

2040 cascuna] e a cascuna *BP*

2041 bonea ... be] bonesa ... ben *DLT*

2042 e eternitat] e seternitat *DL*, e ffe ternitat *T*, eternitat *P*; eternar] termenar (*corregit per eternar L'*) *DLT*

2043 e infinitat] e senfenitat *DT*, e sa enfenitat *L*, et sua infinitas *Lt₂ lat.*, *afegeix una lletra a l'intercolumni P'*

2044 vol] volch *DLT*, voluit *Lt₂ lat.*

2045 no·l pot] subratllat *T'*

2046 per crear] per horear (*subratllat T'*) *T*, ad extra *Lt₂ lat.*

2049 ni no] Ni *BPg*, Si (la *S*- ratllada *D*) no *DLTr*, si non *Lt₂ lat.*

2035 El produir en aysó·s pren
2036 del Fill e·l Sant Espiramen,
2037 entenén Deu que ha poder,
2038 e Deu te en far son dever,
2039 segons que ja ho a jutjat
2040 | cascuna de sa dignitat. |T 3r^a
2041 Car la bonea vol be far,
2042 | e eternitat eternar, |D 212v^a
2043 e infinitat infinir,
2044 e lo poder o vol complir;
2045 e tal complir no·l pot donar
2046 a nulla causa per crear,
2047 e nuylla causa creada
2048 | pot esser infinitada |P 20r^a
2049 ni no pot esser eternal.

- 2050** Cové] Coven *DLT*; Deu] Deus *r*
- 2051** com requeren] conqueran *afegeix re- a la interlínia D*, con querran *L*, com requiran *T*
- 2052** cové] coven *DL*, convench *T*; sia·n] sien *DLP*, sian *r*, singular = que·n sia donat *afegeix en nota g*
- 2053** d'eles] de las *r*
- 2054** produyr] perduyr *P*
- 2055** un] hu *DT*, u *L*; d'altre] de altre *T*
- 2057** eternar] *després de e raspat L*
- 2058** e entendre e amament] esentendre esamamen *DLT*
- 2059** verificar] vivificar *T*
- 2060** e^l] manca *DLT*; gloriejar] glorificar *DL*, vivificar *T*, uiuificare *Lt₂ lat.*
- 2061** bastament] be estament *T*, bonus natus *Lt₂ lat.*
- 2062** essencia] eciencia *D*; agent] agement *T*, actionis *Lt₂ lat.*, *després d'una lletra ratllada P*
- 2063** de lo natural] del natural (*abreujat D*) *DT*, del ver al *L*, del natural e·l *rg*
- 2064** qui es] o les (*manca la cua de la Q inicial D, subratllat T'*) *DLT*, manca *Lt₂ lat.*; eternant] eterman *D*, eternam *T*
- 2066** e·l] es (*segueix una u ratllada D*) *DL*, es un *T*, est unus *Lt₂ lat.*

2050 Cové a Deu, doncs, complir tal
2051 | com requeren ses dignitatz; |B 24v^a
2052 cové, doncs, que sia·n donatz
2053 d'eles matexes lo complir,
2054 lo qual apelam produyr
2055 un d'altre infinidament,
2056 on sia bonificament,
2057 | eternar, possificament, |L 144r^b
2058 e entendre e amament,
2059 vertuificar, verificar,
2060 e complir e gloriejar.
2061 Enaxí es lo bastament
2062 de la essencia e·l agent,
2063 | de lo natural, naurant, |T 3r^b
2064 qui es eternal, eternant,
2065 del unible e·l unitat,
2066 del agible e·l naturat.

2069 produi] *enteneu* ‘produceix’ (*produir*, tercera persona del present d’indicatiu); la «i» és semivocàlica.

2073 engenrant en si el] engenrant sil *BP*, engenrant (engendrant *T*) sey *DLT*, engenrantse hi el *r*, engenrant-s’i el *g*; la lliçó dels manuscrits fa el vers és hipomètric. Els editors anteriors han desfet les aglutinacions per fer el vers regular (malgrat que en l’edició de Galmés encara és hipomètric). Tenint en compte que el copista de *B* tendeix a desfer aglutinacions i que la lliçó de *DTL* és propera a *B*, probablement manca algun mot en l’arquetip, segurament «en» després del gerundi. Corregim el vers afegint la preposició «en» després del verb i desaglutinant «sil».

[2] manca la marca de canvi de secció *BDLTPrg Lt₂ lat.*

2067 E aquel] O aquella *T*; qui] que *DLT*

2069 qui produi] OI produir (*manca la cua de la Q inicial D, corregeix la O per una E L’, OI subratllat T’*) *DLT*, et producit *Lt₂ lat.*, qui produí *r*, produi = produu *afegeix en nota g*; qu’enten] quenen *DLT*

2070 que·n] quem *P*; pot] manca *BP*

2071 que u] ques *DLT*; ses] sens *BP*; raons] raysons *r*

2072 per mou] promou *T*

2073 engenrant en si el] engenrant sil *BP*, engenrant (engendrant *T*) sey *DLT*, engenrantse hi el *r*, engenrant-s’i el *g*

2074 e engenra·l] el sengenral (*subratlla* genral *T’*) *DLT*, et suus generatus *Lt₂ lat.*, engenrral *P*, e engenrá’l *r*, e’ngenra·l *g*

2075 com es engenrat] so es enjenrant (engendrant *T*) *DLT*, sicut est generatus *Lt₂ lat.*

2076 hom] home (*la -e abreujada B*) *BPT*; d’altre·n] daltre *DL*, de altre *T*, ab alia *Lt₂ lat.*; humanitat] huminitat *D*

2078 infinitat] de infenitat *DLT*, de infinitate *Lt₂ lat.*

2079 Deus] Deu *P*

2080 está·n] estant (*la nasal abreujada B*) *BPr*, estan *DLT*, est *Lt₂ lat.*, n’està *afegeix en nota g*

2081 car] quasi *T*

2082 eternat] etermenat *DLT*, eternitat *P*

2083 bo car] bon cor *DLT*

2084 raó] rahon *DLT*, raysó *r*

2067 [2] E aquel qui es produent
2068 | es lo Payre omnipotent, |D 212v^b
2069 qui produi de si so qu'enten
2070 que·n pot produir francamen,
2071 segons que u volen ses raons
2072 per mou de generacions,
2073 engenrant en si el fill seu,
2074 | e engentra·l axí en Deu, |B 24v^b
2075 e molt mils com es engenrat
2076 | un hom d'altre·n humanitat. |P 20r^b
2077 E car es de infinitat
2078 l'engenrant es infinitat;
2079 e car Deus es en unitat,
2080 está·n ab el ens unitat;
2081 e car es de eternitat,
2082 está l'engenrat eternat;
2083 e es bo car es de bontat,
2084 e axí de cada raó.

- 2085 tan bo] ten bon *D*, tan bon *L*, cent bon *T*
- 2087 e aytant val] et aytal *DL*, y aital *T*, et hoc ideo *Lt₂ lat.*, caytant val *P*
- 2088 el] *la l sobre una s raspada B*; está nat] escanach *DL*, escananch *T*
- 2091 que·l] que *DLT*
- 2093 sens negú] segons nagun *DLT*, secundum ullam *Lt₂*
- 2094 agra] aguera *BPT*; far] feer *T*
- 2095 e] en *DLT*, in *Lt₂*
- 2096 fora·n] fore *D*, fora *LT*
- 2097 en] e en (*la e- ratllada B*) *BP*
- 2098 pogra] poguera *T*; eternar] etornar *DT*, et reuerti *Lt₂ lat.*
- 2099 que·n] que en *TPg*; el] eyl *D*, ell *L*; camiar] canyar *DL*, canbiar *T*
- 2100 de alcú] de algu *DLT*, dalcu *Pr*
- 2101 e enaxí] eszen (*essen LT*) ayxi *DLT*; .i. en u] .i. en .u. *B*, .i. en .i. *D*, .1. en .2. *TP*, u en u *Lrg*
- 2103 e ses raós] e sens rasos *DT*, essents rasos *L*, e ses raysós *r*, e sa raós *g*
- 2104 ne consent] *la -e a la interlínia B*, ni consant *D*, ay consant *L*, ni com sanct *T*, et quod conueniret *Lt₂*, no consent *g*, non conueniret quod conueniret *lat.*; que payre] payre que *DT*, payre que es *L*
- 2105 cové] coven *DL*, convingue *T*; Deu] Deus *r*
- 2106 Amem] Amen *LT*, aman *Lt₂ lat.*; .i.] *després de no do ratllat B*, u *L*; no] ne *DLT*
- 2107 qui] que *DLT*
- 2108 requer] requir *DLT*
- 2109 mutayre] mucayre *LT*, muciare *afegit al marge (manca la lliçó en la línia d'escriptura) Lt₂*
- 2110 ni] e *L*
- 2111 per el] el *DLT*, ipse *Lt₂*

2085 E aquel Fil está tan bo,
 2086 | tant infinit, tant eternal, |T 3v^a
 2087 com lo Payre, e aytant val,
 2088 pus que de tot el está nat,
 2089 e tot quant a li a donat
 2090 enfora sa paternitat,
 2091 per so que·l tenga eternat
 2092 | en esser fil eternalment, |D 213r^a
 2093 sens negú altre mudament,
 2094 | lo qual agra si·s pogués far |L 144v^a
 2095 d'altra, payre e eternar;
 2096 e fora·n contradicció
 2097 en esser payre, payre no,
 2098 | e pogra sufrir eternar |B 25r^a
 2099 que·n el fil se pogués camiar
 2100 en esser payre de alcú;
 2101 e enaxí de .i. en u,
 2102 tro que·l primer payre no fos
 2103 del segon fil; e ses raós
 2104 | ne consent, que payre infinit |P 20v^a
 2105 cové esser en Deu complit.
 2106 Amem, doncs, .i. Payre, no dos,
 2107 e .i. Fil qui es cabalós,
 2108 | e no requer que sia payre |T 3v^b
 2109 per so que no sia mutayre
 2110 ni contra son payre en res,
 2111 pus que per el es so que es.

- 2113** que·s payre·l] que es payre *T*, queus payrel *P*, qu'es payre el *r*
- 2114** product] produit *T*; apellat] appellant *T*
- 2116** que us] en queus *DL*, en ques *T*; provar] proar *DL*, privar (*corregit per provar la -o- sobreescrita P'*)
P
- 2117** poretz] porats *P*
- 2120** fil] fills *DLT*; si·n s'especia] sens espicia *DT*, sens espicia *L*, sin despacia *P*
- 2121** axí] axis *T*
- 2122** la laonitat] lelenitat *DL*, lelentat *T*, leopardum *Lt₂*
- 2123** la] lo *DLT*; espacia] espicia *D*
- 2124** l'a·ngenrat] langendrat *D*, la engendrat *T*, l'ha engenrat *rg*
- 2125** e en] en *DLT*; espacia] espicia *D*
- 2126** product] *corregit sobre perduent P*
- 2127** e·l – fa] manca *DLT Lt₂ lat.*; produent] perduent (*corregit per produent P'*) *P*

2112 E vuyl provar tot exament
2113 so per que·s payre·l produent
2114 e·l product es fil apellat.
2115 | E si avetz humilitat |D 213r^b
2116 en so que us en volray provar,
2117 entendre o poretz tot clar;
2118 car tot so que altra tramet
2119 de tot si matex es per dret
2120 | fil, si·n s'especia es mes; |B 25r^b
2121 axí com lo laó, qui es
2122 en la laonitat tramés,
2123 la qual sa especia es
2124 per lo laó, qui l'a·ngenrat
2125 e en sa especia posat.
2126 Per que·l product per fill está
2127 e·l produent payre se·n fa.

2129 say] *enteneu* “sé” (*saber*, primera persona singular del present d’indicatiu).

2135 so] son *DLT*; *enteneu* “són” (*ésser*, tercera persona plural del present d’indicatiu).

2128 Es] E *DLT*; Deus] Deu *DLTP*; e Fil] ffill et *D*, fill *LT*

2129 segons] segon *T*; l’eximpli] lexemple *P*, lexempli *Tg*; e say eu] essay eu *T*, et scias hoc *Lt₂ lat.*

2130 si·l] fill *LT*, filius *Lt₂ lat.*; laó] es *afegeixen DLT*; tan] ten *D*; tan solament] non est solus et est in tempore *Lt₂ lat.*

2131 fesés – eternalment] sed Filius Dei est aeternaliter a Patre *Lt₂ lat.*; fesés] feesses *T*

2132 nom] *afegeix re- a la interlínia T*

2133 d’altre] de altre *T*; fil] si *DLT Lt₂ lat.*

2134 un] *precedit d’un punt BP, .i. D, u L*

2135 so] son *DLT*

2136 ni es] ni el *BP*, ai es *L*; en] *manca DLT*

2137 qui es passat] que es posat *DLT*, in quo est positus *Lt₂ lat.*, que es passat *r*

2138 creada] o creada *DLT*

2140 filiació] patornal *afegeixen DL*, paternal *afegeix T*, et paternalis *afegeixen Lt₂ lat.*

2141 suma] *somma DL*, segona *T*, sancta *Lt₂ lat.*

2142 tan] ten *D*

2143 produu] produi *T*, perdun *P*

2144 companyó] companyon (*les n abreujades D*) *DT*

2128 Es, doncs, Deus Payre e Fil Deu,
 2129 segons l'eximpli; e say eu
 2130 que si·l laó tan solament
 2131 fesés lo fil eternalment,
 2132 | que molt mils agra nom payre, |T 4r^a
 2133 || que quant d'altre fil vol fayre; |L 144v^b |P 20v^b
 2134 encare, que sol un laó
 2135 no es payre de totz quantz so,
 2136 ni es payre en eternitat,
 2137 mas en lo temps qui es passat.
 2138 Per que en causa creada
 2139 | no es tant apropiada |D 213v^a
 2140 filiació, paternitat,
 2141 com en la suma trinitat;
 2142 car lo Payre tan solament
 2143 | produu de si eternalment |B 25v^a
 2144 lo Fil, e no y vol companyó.

- 2145-2146** E – Sperit] *el canvi de secció està marcat a l'inici del segon vers BDLPT' Lt₂ lat.*
- 2145** assí] axi T; viram] veuran (*la nasal abreujada D*) DLT, veniet Lt₂ lat.; sermó] sermon DT
- 2146** a] *inicial de secció pintada en negre segurament per una mà posterior B, manca L*
- 2147** dir] dit DLTP, dictum Lt₂ lat.
- 2148** per – s'onor] *afegeix 200 a l'inici del vers T'*; car] con DL, com T; a s'onor] *corregeix a sa onor (a s- parcialment raspat i l'altra s- afegida) B*
- 2149** e – aor] quod homo illum cantet, et ad laudem Lt₂ lat.; e c'om] que hom DLT Lt₂; aor] assor DLT
- 2150** Deu ... e Deu] del ... deu DLT, Deus ... e Deus rg
- 2151** en una] en .i^a. D, e mira L, en duas T
- 2152** .i.] .i. a DT, u a L, un a r
- 2153** cové] convench T; l'amament] lo amament T
- 2154** aytant] ayten D; andós] ams dos T, en dos P
- 2155** tant] ten D; els] el DLT
- 2156** e·ls] éls g
- 2157** pogren] progren D, pogueren T; rancuran] rencuran *subratllat T'*, contrariae Lt₂ lat.
- 2158** de ses] destes D, de estas T, harum Lt₂ lat.
- 2159** sostenen] sostenon DLT; mermatz] *corregeix mey amatz (la -r- sobre la -y- raspada i la a-expuntuada) B, meramats P, subratllat T'*
- 2160** en] *la E corregida sobre una Q B, qu'en r; qui] que DLT; menoritat] menorita BP*
- 2161** entitat] entegritat DLT, integritate Lt₂
- 2162** qui es] qu'es r
- 2163** bonea] *-ne- abreujat D, bona LT Lt₂ lat.*

2145 [3] E assí viram lo sermó
2146 a provar lo Sant Sperit,
2147 lo qual tenga mon dir complit,
2148 per so car o dic a s'onor,
2149 e c'om l'entena e·l aor.
2150 Deu Payre e Deu Fil estan
2151 en una natura aman
2152 la .i. l'altre eternalment;
2153 e cové esser l'amament
2154 | aytant gran com estan andós, |T 4r^b
2155 car si tant gran com els no fos,
2156 fora menor, e·ls foran gran,
2157 e pogren esser rancuran
2158 cascuna de ses dignitatz,
2159 que no sostenen que mermatz
2160 en qui sia menoritat,
2161 | sia de la lur entitat, |P 21r^a
2162 qui es tota infinitat,
2163 | tota bonea, eternitat. |D 213v^b

2169 sens] *corregit per senes la segona -e- a la interlínia B*; en la revisió del text, el copista de *B* modifica el recompte del vers, de manera que es comptin vuit síl·labes fins a la darrera tònica, tal i com es pot comptar el primer vers de l'apariat si no es fa elisió en un dels dos casos de contacte vocàlic entre mots («de essència» i «essència e»). Mantenim la lliçó original, d'acord amb els altres testimonis de la tradició i amb la tendència general del copista de comptar set síl·labes fins a la darrera tònica en casos de rimes femenines (vegeu el capítol III.3.1.1 del treball i, especialment, els vv. 4926, 5276, 5403-5404; vegeu, també, els vv. 2174-2175).

2164 Cové] *coven DL, convench T*

2165 sie·n] *sia en r*

2166 bonificar] *beneficiar DL; infinir] la i- sobre una lletra raspada B, en servir (ratllat) fenir D, en fenir LT*

2167 so] *la s- sobre una l- B, lo P; pusque·n] pusque D, pusca LT, pusca'n rg*

2169 qui] *que DLTrg; sens] corregit per senes la segona -e- a la interlínia B*

2170 aquels] *aysels (subratllat T') DT, aycells L, aquals P, açeylls rg; d'on] do BP*

2171 egalment] *egalament g*

2172 ab els] *a beills T; en granea] granea e DLT, en grandesa P*

2174 e¹ en] *en DLT, in Lt₂ lat.; e²] en DLT, in Lt₂ lat.*

2175 n'a] *va BP; rancura] retura DL, recura T; n'a – rancura] subratllat T'*

2176 negú] *negun DL, nengun T, nengu P; actu de] aguda DLT, alia Lt₂ lat.*

2164 Cové, doncs, que aquel amar
2165 que us ay dit sie·n eternar,
2166 en bonificar, infinir,
2167 per so que·s pusque·n tant complir
2168 | de essencia e natura, |B 25v^b
2169 qui sia gran sens mesura,
2170 | e c'ab aquels d'on es ixent |L 145r^a
2171 en amant haja egalment
2172 ab els en granea, bontat,
2173 e·n tota altra dignitat,
2174 e en essencia e natura,
2175 e si n'a no se·n rancura
2176 | negú actu de dignitat. |T 4v^a

2192 espirat] aspirat *B*; corregim la forma «aspirat», que segurament sorgeix per assimilació de la tònica contigua del mot precedent («está»).

2177 Cové] Conve *T*

2178 que·l amar] que amant *DLT*, quod amatus (*afegeix amans a la interlínia Lt₂*) *Lt₂ lat.*; Deu] Deus *rg*

2179 e que sia] que sia sia *DT*, que sia *L*, qui sit *Lt₂ lat.*

2181 Payr'e·l] payre el *DLT*, payre e'l *rg*; exament] haixament *T*

2182 en produir] en produir *B*, e per prudur *DL*, e per produir *T*, per producere *Lt₂ lat.*, en perdur *P*

2183 en] *la -n a la interlínia B*; poden] podem *P*

2184 produir] perduir *P*, amari *Lt₂*, amare *lat.*

2185 cové] *a la interlínia corregeix pot expuntuat en negre i ratllat en vermell B*, creu *DL*, creu *T*; cové exir] producant *Lt₂ lat.*

2186 tot] tota *T*; santetat] saratat *D*, s'heretat *L*, saquedat *T*

2187 amar que yx] ama qui *DLT*, amat qui *Lt₂ lat.*, amar qui ix *g*; enamorat] hanemorat *L*

2188 defaliment] de faliment *g*

2189 e es] eszes *D*, es seguit d'un espai en blanc *L*, es res *T*, a quo *Lt₂ lat.*

2190 Payr'e·l] payre *BP*, payre el *DL*, Payre al *T*, Patris ad Filium *Lt₂ lat.*, payre e'l *rg.*; qui] qui a *DL*, qui es *T*, qui est *Lt₂ lat.*; complit] complir *D*, compliment *corregit per complit T*

2191 E está] eesta *DL*, e se esta *T*

2192 espirat] aspirat *B*; d'amar] damor *P*

2193 per via] prouia *T*, prouenit (*després de poneret ratllat Lt₂*) *Lt₂ lat.*, per uja *P*; d'engenrar] dengendrar *DL*, de engendrar *T*

2194 qui] que *P*

2195 Deu en] Deu e *L*, Deus e'n *r*

2197 qui] que *DLT*; ses raós] sos *DLT*, amborum *Lt₂ lat.*

2198 sia ocíos] ssioscios *D*, siossicios (*corregit per sia ocios L'*) *L*, sia osisos *T*

2177 Cové, doncs, de necessitat,
2178 que·l amar sia Deu complit
2179 e que sia Sant Sperit.
2180 Sant es per so car innocent
2181 son lo Payr'e·l Fil exament
2182 en produir aquel amar
2183 en tot quant poden abastar
2184 de lurs raons al produir;
2185 per que·l amar cové exir
2186 sinplament tot en santetat,
2187 | com amar que yx enamorat, |D 214r^a
2188 pus que no es defaliment
2189 | e es ixent en compliment |P 21r^b
2190 del Payr'e·l Fil, qui son complit.
2191 E está per so esperit,
2192 | car está espirat d'amar, |B 26r^a
2193 e no per via d'engenrar,
2194 qui es per mou de cogitar
2195 de Deu en lo be que pot far
2196 en si, segons racionar,
2197 qui es obra de ses raós,
2198 | per so que no sia ociós. |T 4v^b

2223 qui - anima] qui cors (*la -s afegida B*) e sa anima *B*, ques ha cors et anime *DL*, ques ha cos anima *T*, qua est corpus anima *Lt₂ lat.*, qui cors eina *P*, qui ha cors e anima ha *r*, qui cors e ànima ha *g*; la lliçó de *B* és corrompuda. Corregim a partir de la lliçó de la branca β , però respectant els usos gràfics de *B*.

2224 e – está] *cal llegir el numeral com a «u» i fer elisió de la vocal de la preposició «en» (“l’u·n”).*

[4] manca la marca de canvi de secció *DLT Lt₂ lat.*

2200 es] le *D*, la *LT*

2201 E está e·l] Esta lo *DLT*, est *Lt₂*, e está el *rg*

2202 tant] ten *DT*

2203 que el] quel *DL*, qu’el *r*

2204 sie·n] sia en *r*

2205 havetz] metz *DLT*; ausit] axit *T*, ausir *P*

2206 axí] *la -i afegida B*, exit *Lt₂ lat.*; abast’un] abasta (*raspa la -a B*) un *Brg*, abascun (*corregeix per ab cascun T*) *DT*, ab cascun *L*, a quolibet *Lt₂ lat.*

2207 divina] divinitat *DLT*

2208 con] e com *T*

2209 filiació] filiacion *DLT*

2210 aytant] abtant (*corregeix per aytant T*) *DLT*; bo] bon *DLT*

2211 Es, doncs ... nombre] Adonchs ... nombres *DLT*

2213 Deus] Deu *P*

2214 que] e *DLT*, et *Lt₂ lat.*

2215 perfecció] perfeccion *DL*, perfection *T*

2216 e es] e ses *DL*; res] re *r*; bo] bon *DLT*

2217 qui] que *T*

2218 mays] mes *T*

2219 materia] *a la interlínia corregeix natura ratllat B*, matia *P*; forma] formal *la -l ratllada P*, formá *r*

2220 e] manca *DLT*; demostra] demostrá *r*

2222 en] es *DLT*, est *Lt₂ lat.*

2223 qui - anima] qui cors (*la -s afegida B*) e sa anima *B*, ques ha cors et anime *DL*, ques ha cos anima *T*, qua est corpus anima *Lt₂ lat.*, qui cors eina *P*, qui ha cors e anima ha *r*, qui cors e ànima ha *g*

2224 que·l] que lo *T*; .i. en l’atre] .i. en (*a la interlínia D*) altra *DT*, u en laltre *Lr*, .i. en laltre *Pg*

2199 [4] Es, doncs, Sant Sperit provat
 2200 e provada es trinitat.
 2201 E está e·l Sant Sperit
 2202 nombre de .iii. tant fort complit,
 2203 que el en si matex no sosté
 2204 que sie·n quart nombre per re;
 2205 car segons que havetz ausit,
 2206 axí abast'un esperit
 2207 en la divina trinitat,
 2208 con fa .i^a. paternitat
 2209 | e .i^a. filiació, |L 145r^b
 2210 pus aytant com ella es bo.
 2211 | Es, doncs, en .iii. nombre complit, |D 214r^b
 2212 e per so está establít
 2213 en tot so que Deus a creat,
 2214 que lo nombre de trinitat
 2215 ha molt major perfecció
 2216 | e es en tota res pus bo, |B 26r^b
 2217 segons so qui es natural
 2218 | e per que natura mays val, |P 21v^a
 2219 | com de materia, forma |T 5r^a
 2220 e conjuncció demostra
 2221 tot so qui es substanciat,
 2222 axí com en humanitat,
 2223 en qui s'a cors e anima,
 2224 e so per que·l .i. en l'atre está,
 2225 de totz tres es home unit.

2226 sperit] sant sperit *DLT*

2228 qu'entendre] que entendre *T*

2229 saviea, on] saviesa hom *L*

2231 cal] qual (*ratllat*) cal *D*; que n'i] a la interlínia corregeix que i raspat *B*, que ni *r*

2232 si·l .i.] sil huns *DL*, si un *T*

2233 fora ens] forasen *DT*, fora seguit d'un espai en blanc *L*, esset *Lt₂*, est *lat*.

2234 saviea] saviesa *LP*

2236 e en] en *DLT*, in *Lt₂ lat*.

2237 en tres] en (*punt*) tres *B*, de .iii. *DLT*, trium *Lt₂ lat*.

2238 Deus] Deu *TP*

2241 per] manca l'abreviatura *B*

2226 Asó metex del sperit
2227 del home, qui está de tres,
2228 segons qu'entendre potz adés
2229 en saviea, on son tres,
2230 entenent, entendre, entés,
2231 e no cal que n'i aja mes;
2232 e si·l .i. dels .iii. no y fos,
2233 ja no fora ens cabalós
2234 saviea. E volentat
2235 | ha en si amant e amat |D 214v^a
2236 e amar; e en tot so qui es
2237 está complit nombre en tres,
2238 lo qual nombre a Deus creat
2239 | significant sa trinitat, |T 5r^b
2240 | per so que sia coneguda |B 26v^a
2241 per lo nombre, e volguda.

2258 no – compulsió] *vers de set síl·labes.*

[5] *manca la marca de canvi de secció DLT Lt₂ lat.*

2242-2243 Son – plenes] *l'ordre dels versos està capgirat DLT Lt₂*

2243 dignitat son plenes] dignitats son bones *DLT*, dignitatibus sunt bona *Lt₂*

2244 natura] mesu (*corregit per mesma L'*) natura *DLT*, nexu naturae *Lt₂ lat.*

2245 sense] senes *Dg*, sens *LT*

2246 deim] disem *DLr*, diem *T*; Deu] deus *DLTg*

2247 deim] disem *DLr*, diem *T*; que] per *P*; Deu] de (*ratllat B*) deu *BP*, deus *DLTg*

2248 e – Sant] *afegeix 300 a l'inici del vers T'*

2249 deus] *a la interlínia B*; ni] *afegeix deus a la interlínia i raspa el mot B, .3. P*

2250 .i. Deu] hun deus ten *D*, un deu tan *L*, un deus tan *T*, .i. Deus *g*

2251 enans] enanu *P*

2252 una] .i^a. *D*, u *L*, .1. *T*

2253 simplicitat] simpletat *DL*

2254 vera amor] ver' amor *L*, vostra amor *TP*, suo amore *Lt₂ lat.*

2255 l'amador] lo amador *T*

2256 sel] es el *T*

2257 altre] daltre *BPr*; tocat] tocar *P*

2258 son] so *BP*; compulsió] colpolsio *DLT*

2259 d'una amor so] dunamor so *BDL*, dona morço *T*, inamoratio dat *Lt₂ lat.*, duna mort so *P*, d'un amor só *r*, d'un' amor só *g*

2260 E so] Asso *DLT*; nombre] nobre *P*

2263 d'andós] damsdos *T*

2264 E] *manca DLT Lt₂*; so] son *DLT*

2265 relació] relacion *DLT*

2266 cascun] cascú'n *r*

2268 no y] no *DLT*

2242 [5] Son, doncs, en Deu .iii. persones,
 2243 qui de dignitat son plenes,
 2244 qui son, en .i^a. natura,
 2245 distinctes sense mesura;
 2246 e per so deim Payre Deu,
 2247 | e deim que lo Fil es Deu, |P 21v^b
 2248 | e Deus está Esperit Sant; |L 145v^a
 2249 e no son .iii. deus tant ni quant,
 2250 ans estan .i. Deu solament,
 2251 no compost, enans simplament;
 2252 car una es la deitat,
 2253 e son d'una simplicitat,
 2254 enaxí com en vera amor,
 2255 en qui está .i. l'amador
 2256 e altre sel qui es amat,
 2257 e l'amar altre, e tocat
 2258 no son de compulsió,
 2259 car totz tres d'una amor so.
 2260 | E so per que n nombre estan |T 5v^a
 2261 | es car la .i. está aman, |D 214v^b
 2262 e l'altre qui está amat,
 2263 | e l'amar d'andós es donat. |B 26v^b
 2264 E car totz .iii. en nombre so,
 2265 estan, segons relació,
 2266 cascun si matex, l'altre no,
 2267 per nombre e distinció;
 2268 nombre de .iii. no y seria
 2269 si distinció no y havia.

- 2270 E] manca L; .i. es d'altre] u es de laltre L
- 2271 es d'andós] dempdos D, damdos L, de amsdos T
- 2272 .i^a.] u L, un T
- 2273 en .i^a.] une D, una LTr Lt₂ lat.
- 2274 essencia] essen BP
- 2277 granea] afegeix .i^a. i ratlla el mot B, grandesa P
- 2278 en una] en (punt) una B, .i^a. D, una LT Lt₂ lat., en una (una *corregit sobre unio*) P
- 2279 natura e] natra a P
- 2281 Deu] Deus g
- 2282 qui damunt] que demont (damont L, demunt T) DLT, que damunt r
- 2284 Deu] Deus Tg
- 2285 actu·s] actu BDLTPr, habet actum Lt₂ lat.
- 2286 an] en DL, e T, et Lt₂ lat.; ensemps] en temps P
- 2289 Payr'e·l] la -r- escrita sobre un espai raspat B, Paire el T, payra el P, payre, 'l r, Payre, el g; e·l²] el (a la interlínia D) sant DLT, et sanctus Lt₂ lat.
- 2290 l'u d'altre] lu del altre DL, lo .u. delaltre T
- 2291 que an] qu'han r

2270 E car la .i. es d'altre nat
 2271 e l'altra es d'andós donat
 2272 per .i^a. amor sens mesura,
 2273 son totz .iii. en .i^a. natura,
 2274 una essencia, .i. poder,
 2275 una bontat e .i. dever,
 2276 | un saber, .i^a. volentat, |P 22r^a
 2277 una granea, eternitat.
 2278 E car en una unió
 2279 de natura e de raó
 2280 estan totz .iii., son apelat
 2281 | un Deu, no moltz, per l'unitat |T 5v^b
 2282 qui damunt avem recomptat;
 2283 car l'una raó l'altra es,
 2284 en quant .i. Deu solament es.
 2285 E car cascun actu·s complit,
 2286 || an per so ensemps establít |D 215r^a |L 145v^b
 2287 | que sia la distinció |B 27r^a
 2288 solament per relació,
 2289 lo Payr'e·l Fil e·l Sperit,
 2290 no está l'u d'altre partit,
 2291 pus que an .i^a. natura.

- 2295 axí] enaxi *T*; sinpla amor] sinplamor *DL*, simple amor *TPrG*
- 2296 l'amador] lo amador *T*
- 2298 l'amar] lamat *DLT*, amatus *Lt₂ lat.*, lamor *P*; on estan] hon es cant (*segueix am ratllat D*) *DL*, on es quant am *T*, in quo est quidquid amat *Lt₂ lat.*; liat] lligat *T*
- 2299 la deitat] ela deytat *D*
- 2300 l'u] lun *DL*, lo un *T*; es gitat] separat *DLT*, separatur *Lt₂ lat.*
- 2301 ni l'u] nil hun *D*, ni lun *LT*; a] de *Pg*
- 2303 sien] sia *DLT*, sit *Lt₂ lat.*
- 2304 ab] en *DLT*, in *Lt₂ lat.*; no] noy *T*
- 2305 axí] *després d'un traç ratllat B*; sinpl'amor] simple amor *TPrG*
- 2306 on l'amat] sol amat *DLT*, solus amatus *Lt₂ lat.*; amar] *segueix ad ratllat D*, *afegeix un símbol L*
- 2307 en .i. temps] .i. temps (*afegit a la interlínia D*) *DLT*
- 2308 e] y *T*
- 2309 mostrat] mostrar *BP*
- 2311 home es] hom lo nes *DLT*
- 2312 est tractat] es (*ratllat i corregit per est a la interlínia B*) tractat *BDLT*, tractatur *Lt₂ lat.*
- 2313 lisca] liga (*corregit per llija L'*) *DLT*, legat hoc *Lt₂ lat.*; veer] a eser *DLT*, habere *Lt₂ lat.*
- 2314 qui] que *DL*
- 2316 que n'estará] quen stan ben *DT*, que nestan ben *L*, quod inde bene erit *Lt₂ lat.*
- tant - consolat] *afegeix 368 a l'inici del vers T'*; Deo gratias amen *afegeixen DLT Lt₂ lat.*

2292 Car la natura .i.^a. dura
 2293 eternalment e infinida,
 2294 per que no pot esser complida;
 2295 car, axí com en sinpla amor
 2296 está l'amat en l'amador
 2297 e l'amador en son amat,
 2298 e l'amar on estan liat,
 2299 enaxí, en la deitat,
 2300 l'u de l'altre no es gitat,
 2301 ni l'u a l'altre es derrer,
 2302 | car eternitat no sofer |T 6r^a
 2303 que y sien primer ni derrer,
 2304 car ab els no porie esser;
 2305 | axí com en la sinpl'amor, |P 22r^b
 2306 on l'amat, amar, amador
 2307 estan en .i. temps egualment,
 2308 sens primer e darrerament.
 2309 | Asatz avem mostrat tot clar |B 27r^b
 2310 de trinitat so que ns en par.
 2311 | E si nul home es temptat |D 215r^b
 2312 per mal esperit, est tractat
 2313 lisca, e porá tost veer
 2314 si es home qui aja saber
 2315 de la trinitat veritat,
 2316 tant, que n'estará consolat. ||| |D** |L** |T**

2323 la nostra] nostra *BPr*; en els testimonis *BPr* el vers és hipomètric. Corregim aquesta lliçó d'acord amb la conjectura de Galmés, atès que, en l'obra, l'estructura de determinant possessiu amb article definit o sense varia en funció de les necessitats mètriques.

2334 tot fors] a tot fors *rg*; *llegiu* «a tot fors» ('amb tota llibertat, amb tots els drets, sense cap limitació' *GGL*, *fors*; també *for*).

2341 lo cel infinidamen] *vers de set síl·labes*.

2343 s'estene·n] sostenen *BPr*; corregim d'acord amb la conjectura de Galmés. La lliçó de *BP* és pot explicar a partir d'un error paleogràfic.

2323 la nostra] nostra *BPr*

2324 de encarnació] d'encarnació *r*

2328 atretal] *afegeix* eviternal a la interlínia *P'*

2332 terra] terra a *rg*

2333 a] as (*expuntua* la -s *B*) *BP*

2334 tot fors] a tot fors *rg*

2337 pogren] la -r- a la interlínia *B*

2338 tots] a la interlínia *B*

2339 e – mar] e aydàs y·l cel e la mar *o* e aydàs y lo cel, la mar *o* aydàs-y lo cel e la mar *afegeix en nota* *g*; e la mar] clamar *P*

2340 ans – ultrapassar] *vers marcat amb una ratlla petita al marge* *B*

2343 s'estene·n] sostenen *BPr*

2344 corses] la -e- *escrita sobre una lletra raspada* *B*

[IV.IV] De creació

2317 Fa·l demoni temptació
2318 que no sia creació
2319 e que·l mon sia eternal,
2320 e asó fa per nostre mal.
2321 Car si lo mon no fos creat,
2322 no fora primer hom format
2323 ni fora res la nostra fe,
2324 qui de encarnació nos ve,
2325 car no fora Deus encarnat
2326 per so que·l mon fos recreat,
2327 ne fora peccat general
2328 ne altra vida, atretal.
2329 Car si lo mon eternal fos,
2330 ja no fora cascú de nos
2331 | resucitat, car abastar |B 27v^a
2332 no pogra la terra donar
2333 | si matexa a cascú cors, |P 22v^a
2334 car infinit nombre tot fors
2335 fora de corses renovatz,
2336 qui en lonc, pregon, ni en latz,
2337 no pogren negun loc aver
2338 en que tots poguessen caber,
2339 e aydás-y lo cel e la mar,
2340 ans covengren ultrapassar
2341 lo cel infinidamen.
2342 E so nula raó no pren
2343 que loc s'estene·n infinit,
2344 qui sia de corses complit.

2349 no] *manca BPr*; en els testimonis *BPr* el vers és hipomètric. Corregim d'acord amb la conjectura de Galmés.

2368 car – egal] *vers de nou síl·labes*. Galmés corregeix la mètrica del vers eliminant «tot».

2345 qual] *quel P*

2349 Deus] *deu P*; no] *manca BPr*

2353 Deus] *deu P*

2356 Deus] *Deu P*

2359 Vejatz] *Veats P*

2360 Deus] *Deu P*

2363 e·l·i.] e l'u r; l'altre·s] *la -s escrita sobre es raspat B*

2365 saber²] *sauer P*

2368 tot] *manca g*; estan] *estant raspa la -t B*

2345 Ve-us, doncs, per qual entenció
2346 fa·l demoni temptació,
2347 per so que·ns git de nostra fe.
2348 Encara diu que, de no-re,
2349 Deus nula causa no pot far,
2350 e que eternal cové estar
2351 lo mon, pus no·l pusca crear.
2352 Encara diu que ociós
2353 fora Deus si lo mon no fos
2354 | eternal, car si comensat |B 27v^b
2355 fos, ans que el l'agués creat,
2356 no agra Deus en que obrás,
2357 e per so que mays no cessás,
2358 vol que·l mon sia eternal.
2359 Vejatz com sa raó no val,
2360 car en Deus, segons son dever,
2361 poder, saber e son voler
2362 an .i. metex actu complit,
2363 e·l .i. en l'altre·s infinit,
2364 | car aytant pot lo seu poder |P 22v^b
2365 com son saber o pot saber,
2366 e aytant ama son voler
2367 com poden poder e saber,
2368 car en tot quant son estan egal.

2375 sabé ... sabé] sabé ... sabe *r*, sabe ... sabe (saber ... saber? *afegeix en nota*) *g*; els editors presenten dubtes en la interpretació de la forma «sabe» que transmet *B*. La relació de la lliçó amb el verb *saber*, però, és clara, ja que es desprèn del passatge (vv. 2359-2390; vegeu, també, els vv. 2825-2853). Considerem que es tracta de la forma de passat (tercera persona singular) i que la frase, com a corroboració de l'afirmació del vers anterior, té el sentit següent: 'Déu va saber que ho volia i al mateix temps allò que va saber ja fou pogut (esdevingut possible)'.

2375 sabé ... sabé] sabé ... sabe *r*, sabe ... sabe (saber ... saber? *afegeix en nota*) *g*

2378 si·n] si en *Pg*

2381 deus] Deu *P*

2382 que eu] qu'eu *r*

2383 puria-o·l] puria ho·l *rg*

2388 de totz .iii.] tots 3. *P*

2389 a qual] aquel *P*

2369 Vejatz com ment lo desleyal:
2370 car si·l voler vol de no-re
2371 crear lo mon, pot-o de se,
2372 pus qu'es aytant gran son poder
2373 com está gran lo seu voler.
2374 Vol, doncs, e si vol ha pogut:
2375 sabé que volc, sabé pugut.
2376 E que us iria als dién
2377 del rey del cel omnipoten?
2378 | Car si·n mi era unitat |B 28r^a
2379 de poder, saber, volentat,
2380 no sol puria·l mon crear,
2381 que de mi puria deus far
2382 si volia que eu fos deu,
2383 car puria-o·l poder meu,
2384 pus o volgés lo meu voler
2385 e o sabés lo meu saber.
2386 E tot aysó·s poria far,
2387 pus que fossen en egualar
2388 e que de totz .iii. fos .i. fayt.
2389 Vejatz, doncs, e a qual agayt
2390 vos vol aportar lo savay.

2412-2414 en – amat] *la interpol·lació entre seqüències de correlatius de sèries diferents es produeix com a conseqüència de les exigències mètriques i de rima, i pot ser la causa de la repetició de la forma «bonificar» a l'inici dels vv. 2413-2414. Corregim la primera forma d'infinitiu per «bonificat»; vegeu, també, els versos 4759, 4884 i 5138.*

2392 Deus] Deu *P*

2396 provada] probada *després de brar (del final del vers anterior) ratllat P*

2398 Fil Deu] fil de deu *BP*, e fil de Deu *r*

2400 Sant] Sanct *r*

2402 la obra] l'obra *r*; a] *ratllada i corregida per ha per una mà posterior B*

2403 Deus] Deu *P*

2406 eternat] eternitat *P*

2407 que aja] qu'haja *r*

2413 bonificat] bonificar (*afegeix la conjectura bonificat en nota g) BPrg*

2391 Encara, que vos mostraray
2392 que Deus no fora ociós
2393 | can diu que, si eternal no fos, |P 23r^a
2394 lo mon no agre·n que obrar.
2395 Car, segons que us pot remenbrar,
2396 provada avem trinitat,
2397 la qual está en eternitat
2398 produent, lo Payre, Fil Deu,
2399 al qual dona tot so del seu,
2400 e d'amdós ix l'Esperit Sant,
2401 | lo qual se dona en amant; |B 28r^b
2402 per que·n la obra que·n si a
2403 Deus gens ociós no está,
2404 car obra es de trinitat
2405 e de cascuna dignitat.
2406 No cal, doncs, sia eternat
2407 lo mon per so que aja obrat
2408 qui a el sia eternal;
2409 car dintre si l'a qui mays val
2410 e qui es de sa entitat,
2411 so es, lo Fil e l'Espirat,
2412 en qui estan bonificant,
2413 bonificat, e car amant,
2414 bonificar, amar, amat,
2415 e asó en eternitat.

2421 Deus] Deu *P*

2422 e es] *la E corregida sobre una Q acolorida B*, ques *P*

2423 ha·b] *una a afegida davant la b P'*, ha ab *rg*

2426 a – duració] d *afegeix a l'intercolumni P'*

2428 Deus] Deu *P*

2429 a – egaltat] i *afegeix a l'intercolumni P'*; a·b] ha ab *rg*

2430 E – poder] e *afegeix a l'intercolumni P'*

2435 e – seu] b *afegeix a l'intercolumni P'*

2438 que·stá] bontat *afegeixen (expuntuat B) BP*

2439 Deu] Deus *r*

2416 E pus havem tot clar mostrat
2417 que·l temptar no es veritat,
2418 manifestament vuyl mostrar
2419 que·l mon no pot, per res, estar
2420 eternal, e ve-us la raó.
2421 | Es Deus, e el está tant bo |P 23r^b
2422 e es tant alt en summitat,
2423 que res no ha·b el egaltat;
2424 e si·l mon era eternal,
2425 | seria en durar equal |B 28v^a
2426 a Deu, per la duració;
2427 per que no seria raó
2428 que Deus estés en sumitat
2429 a sel qui a·b el egaltat.
2430 E asó·s segex del poder
2431 de Deu, qui pot egal aver,
2432 car si·l mon ha eternitat,
2433 son poder pot esser durat
2434 aytant com lo poder de Deu;
2435 e aysó matex del be seu,
2436 car lo poder e lo durar
2437 covenen en bontat estar,
2438 per que·stá del mon, sa bontat,
2439 ab la de Deu, en egaltat.

2456 si tot, sal] sí com sal *g*; la correcció de Galmés sembla suggerir la interpretació de «sal» com a substantiu ('clorur de sodi'), difícil de mantenir. Tenint en compte el text dels vv. 2455-2459 i la conclusió dels vv. 2460-2462, considerem que cal entendre la lliçó «si tot» com una especificació que fa referència al món en conjunt ('tot en si mateix', 'en ell mateix', 'per ell mateix'), i «sal» com la preposició «salv», que té el sentit de 'exceptat, excepte' (vegeu *DCVB*, *GGL*, *salv*). Sembla que el passatge ha de tenir el sentit següent: "el món no és complert en totes les seves parts, per ell mateix, excepte per aquell qui recordant no entén ni vall, ni pedra, etc. (és a dir, excepte per aquell qui no sap llegir el món i les criatures com a signes del creador)".

2462-2464 mas – durar] *entenem* "en altra cosa el món val tant com Déu només en la mesura que és igual a Déu en poder fer que algun bé duri"; cal entendre la duració com la manifestació de l'eternitat divina en les criatures.

2441 tres] *després d'un punt B*

2442 Deus] Deu *Pg*

2443 dever] de ver *r*

2444 Deu] Deus *g*

2448 Deus] Deu *Pg*

2450 está infinit] es tant (*la -n- abreujada B*) finit *BPr*

2455 encara] encasra *ratlla la -s- B*

2456 parts] partes *B*, pretes *P*, pertes (*afegeix la variant parts*) *r*; si tot, sal] sí com sal *g*

2457 enten] entent *P*

2458 pera] *subratllat i terra afegit a la interlínia P'*; qu'es] qui's *rg*

2459 l'ayga] laygua *Pg*

2460 per que·l] porque el *r*, per que el *g*

2462 altra] alta *P*

2465 altreyar] autreyar *r*

2466 pusca·ternal] puscha eternal *rg*

2440 Ve-us, doncs, si·l mon es eternal,
 2441 que·n tres causes está egals
 2442 a Deus, qui son durar, poder,
 2443 bontat; per que no ha dever,
 2444 Deu, que sia del mon seyor
 2445 si per tot no está major
 2446 que lo mon; e cascú es deu,
 2447 e de Deu no está·l mon seu,
 2448 | car Deus no·l es en tot desús; |B 28v^b
 2449 e·l mon está en part dejús
 2450 | a Deu, car no está infinit |P 23v^a
 2451 extensament, ans es finit
 2452 en quant está lo cel redon,
 2453 e tot so qui·n redon contorn
 2454 cové-se que sia finit.
 2455 Encara, que no es complit
 2456 en totes ses parts, si tot, sal
 2457 qui no enten menbrant ni val,
 2458 ni la pera qu'es part del mon,
 2459 ni l'arbre, ni l'ayga ni·l jorn;
 2460 per que·l mon no está egal
 2461 en tot a Deu, per que no val
 2462 tant com Deu; mas, en altra res
 2463 tant com el val, pus egal es
 2464 en alcú be poder durar.
 2465 Per que no cové altreyar
 2466 que·l mon pusca·ternal estar,
 2467 per lo gran inconvenient
 2468 qui está manifestament,
 2469 segons que ja vos avem dit.

- 2472** Deu] Deus *g*
- 2474** ben] bem *P*
- 2481** altreyar] autreyar *r*
- 2482** Deu] Deus *r*
- 2485** que u] que (*la vocal abreujada B*) *BPr**g*
- 2488** Totz] E totz *BPr**g*
- 2495** vule injuriar] vulen injuriar *BP*, vuylan injuriar *r*, vula enjuriar *g*
- 2499** pusca·ternal] puscha eternal *rg*
- 2500** consiurar] conjurar *P*
- 2501** vos] nos *BP*; en aurem] en aur en *P*

2470 E puria·l mal esperit
2471 | per altre mou home temptar, |B 29r^a
2472 dient que Deu ha pugut dar
2473 a lo mon que pusca durar
2474 eternalment e ben complit,
2475 en quant está ple d'infinít
2476 durar, e aysó del poder.
2477 Mas Deus d'aysó no a leer,
2478 car no u pot voler son voler,
2479 | pus vol que·n tot Deus sia sus |P 23v^b
2480 e·l mon sia en tot dejús.
2481 O, si no, cové·ns altreyar
2482 que·l voler de Deu vol amar
2483 aytant lo mon com si matex;
2484 e si·l voler aysó seguex,
2485 cové que u sabga lo saber
2486 e que o pusca son poder,
2487 segons que u vol la volentat.
2488 Tutz .iii. seran tort e peccat
2489 si·n res se fan ab lo causat
2490 eguals, car en res no·s cové
2491 que so qui no está per se
2492 ab son senyor aja egal
2493 en nula re, si·n tot no val
2494 aytant com el; e no·s pot far
2495 | que Deus se vule injuriar, |B 29r^b
2496 com sia savi e complit.
2497 E jamais lo mal esperit
2498 creyatz si·n res vos vol temptar
2499 que·l mon pusca·ternal estar;
2500 e si u fa, anatz consiurar
2501 so que vos en aurem mostrat.

2503 esdevengut] esdevenguda *BP*, ha *afegeix r*

2504 jassé] j'a se *g*

2509 Deus] Deu *P*

2513 entés] en res *P*

2514 Deus] Deu *P*

2516 negun] nengun *P*

2520 fora] for *BP*

2521 no] *segueix fi ratllat B*

2523 for'e] fora e *r*

2524 Passem] passen *P*

2502 Cové, doncs, sia·l mon creat
2503 e esdevengut de no-re,
2504 car si fos d'als, fora jassé
2505 aquel altre ens eternal,
2506 e fora temptar atretal,
2507 segons que damont a estat.
2508 | Es, doncs, lo mon de nou creat, |P 24r^a
2509 e Deus está son creador,
2510 son senyor, son governador;
2511 e a lo mon per so creat,
2512 que per home sia amat,
2513 entés, membrat e car tengut,
2514 e que Deus l'aport a salut
2515 en paradís, on gaug no mor.
2516 E gens lo mon, per negun for,
2517 no pogra si metex crear,
2518 car nuyl ens pot si metex far;
2519 | car si matex far se pogués, |B 29v^a
2520 fora l'agent ans que fos res,
2521 mas asó no sofer raó,
2522 e fora contradicció
2523 en quant for'e no fora res.
2524 Passem avant, car be·s entés
2525 que·l mon de nou está creat
2526 per lo Senyor, ple de bontat.

2529 fort] *la -t a la interlínia B*

2530 e·nteniment] *e enteniment rg*

2533 que·s quart] *que sguart r; e·l] el r, al g*

2537 d'aquel] *afegeix abreviatures de i sobre la -q- i la -e- i les ratlla B*

2539 e] *y P*

2542 s'encarnació] *sa encarnació Pg*

[IV.v] De encarnació

2527 A provar encarnació
2528 cové c'hom us fort de raó
2529 e que sia hom fort subtil;
2530 e·nteniment aja humil
2531 aquel qui entendre volrá
2532 la provació qual será,
2533 e que·s quart e·l comensament
2534 del malvat amonestament
2535 | que fa lo malvat esperit, |P 24r^b
2536 qui·l ver vol posar en ublit
2537 d'aquel qui escolta lo sermó,
2538 e dona-li temptació.
2539 Anem avant e comensem,
2540 | e de Deu gracies petem |B 29v^b
2541 que·ns endrés la probació
2542 que fem de s'encarnació.

- 2545 granea] grandesa *P*; a] ha *r*
- 2546 saviea] saviesa *P*
- 2547 qual] quel *P*
- 2548 e] a *P*
- 2551 saviea] saviesa *P*; d'amor] de amor *r*
- 2553 saber] sauer *P*
- 2554 pogren] pogueren *P*
- 2555 granea] grandesa *P*
- 2556 glori'e] glie *P*, gloria e *rg*
- 2559 ateyn] *després de aten ratllat P*
- 2560 pot] *un toc de color vermell sobre la o B*
- 2561 Deus] Deu *P*; avar] a- *sobre un espai raspat B*
- 2563 contra] e contra *Pg*; granea] grandesa *P*
- 2564 gloria] glia *P*, e *afegeix r*
- 2567 e contra] contra (*la inicial sembla una E corregida abans de ser acolorida B*) *BPr*

2543 Sí com la divina bontat
2544 fo raó a lo be creat,
2545 e la granea a gran be,
2546 la saviea, qui tot ve,
2547 diu qual be pot esser major
2548 creat, e la sua amor
2549 volc amar aquel major be,
2550 e·l poder lo poc, car es ple
2551 de saviea e d'amor.
2552 E si no creás lo major
2553 be que pot saber e amar,
2554 no·s pogren en Deu egalar
2555 la granea ni la bontat,
2556 vertut, glori'e veritat
2557 ab son saber, poder, voler;
2558 car no volgra tan gran be fer,
2559 com lo ateyn lo seu saber
2560 e com lo poder lo pot far.
2561 Fora, doncs, Deus de be avar
2562 | per poder, saber, volentat, |B 30r^a
2563 contra granea e bontat,
2564 | vertut, gloria, veritat, |P 24v^a
2565 ab qui agra fet gran peccat;
2566 e fora estat ociós
2567 e contra les sues raós.

2576 ausor] autor = altor (altesa)? *afegeix en nota g*; substantiu occità que significa ‘alçària’ (LEVY, *ausor*, *aut*). El DCVB i el GGL recullen aquest passatge com a únic testimoni del mot.

2573 e] *afegit al marge sense acolorir B*; ateny-ne] *ratlla la primera -n- i escriu -ne sobre lletres raspades B*

2576 ausor] autor = altor (altesa)? *afegeix en nota g*

2577 Deus] Deu *P*

2578 ni·n] *la -n a la interlínia B*

2579 granea major] major granea (*indica el canvi d'ordre amb lletres interlineades B*) *Bg*, major grandesa *P*

2581 hom] home (*la vocal abreujada B*) *BP*; cab] cap *g*

2583 pus] *la -s escrita sobre lletres raspades B*; Deus] Deu *P*; en sa] en se = si? *afegeix en nota g*

2585-2590 e tot – Deu] *aquests versos estan copiats dues vegades (a causa de la repetició de mots-rima), el mateix copista o una altra mà medieval marca els versos repetits amb una clau i afegeix la nota vacat B*

2588 granea] grandesa *P*

2590 que·n] que en *P*

2591 pert] peit *P*

2568 E car en res no pot errar,
2569 volc-se per asó encarnar,
2570 per so que creás lo major
2571 que pot atenyer sa amor,
2572 e qui está en son poder,
2573 e ateny-ne per son saber.
2574 E es aquel major nomnat
2575 home, qui está deitat,
2576 e es pujat en tal ausor,
2577 que no la pot Deus far major,
2578 ni·n pot amar major amar,
2579 ni granea major formar,
2580 ni lo saber major en sab;
2581 car aquel hom cové esser cab
2582 de tot so qui está creat,
2583 | pus que Deus l'a en sa deitat |B 30r^b
2584 tant, que está home e Deu,
2585 e tot so qui·s creat es seu.
2586 E·l poder, saber, volentat
2587 an satisfet a la bontat,
2588 granea, vertut, veritat,
2589 gloria e eternitat,
2590 que·n si fa durar home e Deu,
2591 sens que no y pert res del seu.

2592 n'es] *corregeix mes (el primer traç de la m- ratllada) B*

2595 unitat] *participi de unitar afegeix en nota g*

2598 .i.] *u r*

2599 e estan] *la e a l'intercolumni (inicial acolorida) B, estan (afegeix en nota estant o e stan? g) Prg; .i.]
u r*

2610 per que·sta] *perque está r*

2615 vol] *manca P*

2620 que·s] *queus P*

2621 molta] *manta g*

2592 Enans n'es mostrada major
2593 en quant fa estar creador
2594 so qui de nou está creat
2595 | en .i. suposit unitat, |P 24v^b
2596 e durar dues natures
2597 un suposit sens mesures
2598 distinctes, en .i. unides,
2599 | e estan en .i. establides, |B 30v^a
2600 qui es Jhesucrist apelat,
2601 un suposit, .i. personat,
2602 e no en terç nombre passat,
2603 car es les dues natures.
2604 E aysó car sens mesures
2605 es fayta la conjunció,
2606 per que·s conserva la unió
2607 en propi nom de cascuna;
2608 car de la natura, neguna
2609 está camiat son estament,
2610 per que·sta Deu hom verament,
2611 e verament hom está Deu.
2612 E so entendre fora greu
2613 qui no consirás lo poder,
2614 la volentat e lo saber
2615 de Deu, e com vol egualar
2616 ses dignitats en son crear,
2617 pus que·nsems son comensament
2618 del mon e de son creament.
2619 Avem, doncs, demostrat tot clar
2620 so per que·s volc Deus encarnar,
2621 | e per molta altra raó, |B 30v^b
2622 provarem l'encarnació.

2632 Ara vejatz] Ara aujatz *g*; *el vers és de nou sil·labes*. Galmés corregeix la lliçó a partir de la forma que apareix al v. 2625 per tal de regularitzar el vers, segurament perquè considera que el testimoni *P* i *r* han corromput la lliçó original. Conservem la lliçó «vejatz» del testimoni *B* d'acord amb l'ús que es fa de les formes d'imperatiu del verb *veure* per introduir o cloure demostracions d'arguments en aquesta part de l'obra.

2624 abreujar] abreviar *Pr*

2629 diu] Deu *corregit per diu (la i sobreescrita) P*

2631 no·n] no *Pg*

2632 Ara vejatz] Ara aujatz *g*

2635 io] eu *g*

2639 Deus amar] *fora de la caixa d'escriptura per manca d'espai B*, Deu amar *P*

2642 be·s] be es *r*

2645 li] *segueix una g ratllada B*; pogés] *segueix un mot ratllat P*

2646 d'encarnar] de encarnar *P*

2623 Mas car d'als avem a parlar,
2624 volem lo sermó abreujar.
2625 Emperó aujatz .i. petit
2626 com tempta lo mal esperit
2627 los homens contra veritat
2628 | en so que avem recomptat; |P 25r^a
2629 car diu que so qu'es infinit
2630 e finit son tant departit,
2631 que no·n pot esser ajustat.
2632 Ara vejatz com diu falsetat
2633 contra lo divinal poder,
2634 e saviea e voler;
2635 car io, qui so home creat
2636 de no-res, ay l'unir amat,
2637 e aquel uniment enten,
2638 e d'el pusc aver menbrament;
2639 doncs, quant mais lo pot Deus amar
2640 e lo seu saber consirar;
2641 e si·l pot saber e amar,
2642 be·s sec que·l pot possificar,
2643 | per que a poder infinit, |B 31r^a
2644 lo qual no agra si finit
2645 poder li pogés contrastar
2646 a la unió d'encarnar.

- 2647 mou] mo *i una abreviatura sobre la -o B, mon P*
- 2649 Deus] Deu *P*
- 2651 pogr'aver] pogan ver *P*; encarnamens] -na- *a la interlínia B*
- 2652 Mas – responimens] manca *P*
- 2653 qu·naxí – deitat] *vers marcat amb una ratlla al marge B*
- 2654 abast'una] abasta una *rg*
- 2657 abast'un'encarnació] abasta una encarnació *rg*
- 2662 aquel'unió] aquel unió *r*
- 2664 l'unit] lunitat *Pg*
- 2665 granea] grandesa *P*
- 2666 de] *afegit a l'intercolumni sense acolorir B, manca Prg; saber] e afegeix g*
- 2668 agre·l] algrei *BP*
- 2669 obrar] sobre (*obrar afegeix en nota r*) *BPr*
- 2671 clar] *al marge (la -r il·legible a causa de la relligadura) B, cla P*
- 2674 duptar] *a la interlínia corregeix disputar expuntuat en negre i ratllat en vermell B*

2647 Per altre mou pot hom temptar
2648 lo demoni can consirar
2649 fa que Deus, de mantes natures
2650 qui estan en les creatures,
2651 pogr'aver mants encarnamens.
2652 Mas tu·n potz far responimens,
2653 que·naxí com en deitat
2654 abast'una paternitat,
2655 un Fil e un Sant Sperit,
2656 per so car cascú es complit,
2657 abast'un'encarnació
2658 | a quant es per creació. |P 25r^b
2659 Car si .i^a. no y abastás,
2660 un encarnat no fora pas
2661 complit en l'encarnació,
2662 e fora aquel'unió
2663 de complit e de no complit;
2664 | e agra en l'unit falit |B 31r^b
2665 contra granea de bontat,
2666 de poder, saber, volentat,
2667 veritat, gloria, vertut,
2668 e no agre·l mal conegut,
2669 e fora·n son obrar mermar,
2670 lo qual mirmament no·s pot far.
2671 Ve·t, doncs, com t'ay mostrat tot clar
2672 que lo demoni falsament
2673 t'a donat lo cogitament,
2674 per so que·t pusca far duptar
2675 e de la tua fe privar.

2677 que] a la interlínia corregeix per ratllat *P*

2679 Deus] Deu *P*

2680 mays] la -y- a la interlínia *B*

2683 perpetualment] perpetuament *P*

2687 plante e] plante *BP*, planta *r*

2689 hom] home la -e abreujada i l'abreviatura ratllada *B*

2690 qui u] quin *BP*

2676 Encara·t puyñ molt subtilment
2677 temptar; que lo encarnament
2678 no val tant com fora estat
2679 si Deus se fos angelicat,
2680 com sia home mays compost
2681 que angel, e cors corrupp tost,
2682 e angel sens corrompiment
2683 estará perpetualment.
2684 Veges, doncs, e com t'a mentit,
2685 car per home es establít
2686 | que tota causa corporal, | *B* 31v^a
2687 cel, terre, mar, plante e sal,
2688 | ausels, besties, e quant es | *P* 25v^a
2689 corporal, a hom es sotzmés
2690 per lo senyor qui u ha creat
2691 e a home o a donat.

- 2693** nomnada] *sobre la -o- una abreviatura ratllada B*
- 2694** sperital] speritual (*expuntua la -u- B*) *BP*
- 2696** angelicar] *corregeix angelical (la -l ratllada i la -r a la interlínia) B*
- 2697** Deus] *Deu P*
- 2699** a conjuntures] *a coniuntures l'última -e- expuntuada B, conjuntees P*
- 2701** en] *a la interlínia B; está-spirital] -spiri- escrit sobre text raspat B, està spirital rg*
- 2702** Deus] *Deu P*
- 2705** car] *la -r a la interlínia B*
- 2706** natures] *natres P*
- 2707** en] *a? afegeix en nota g*
- 2714** temptar] *teptat B*

2692 Encara, que li a donada
2693 anima racional nomnada,
2694 qui en natura sperital
2695 aytant com negú angel val.
2696 Encara, que·n angelicar
2697 no pogra Deus participar
2698 ab totes les creatures,
2699 car angel no a conjuntures
2700 a nuyla causa corporal,
2701 car en tot está·spirital.
2702 Mas, car Deus pres humanitat,
2703 participa ab tot creat
2704 en propietat e natura,
2705 car en home an conjuntura
2706 les natures de tot quant es,
2707 en les quals hom está sotzmés;
2708 | car hom, en quant es corporal, |B 31v^b
2709 participa ab celestial,
2710 ab elementz e vejatat,
2711 ab sentiment, ymaginat,
2712 e, en quant está de raó,
2713 ab l'esperital. E ve-us co
2714 vol demoni home temptar.

2715 E – enseyar] segueixen (a l'inici de la segona columna) els vv. 2708-2709 ratllats *P*

2716 don'altre] dona altra *Prg*

2717 que Crist] que que Christo *P*

2720 si·n] si en *r*

2721 que·s] quis *P*

2724 qu'es] qui's *r*

2727 ço] a la interlínia *B*

2729 n'ajam] majan *P*

2730 so] aço *r*; vos en ay] no senay *P*, vos n'ay *r*

2736 provat] privat *P*

2715 E encara us vul enseyar
2716 | com don'altre temptació |P 25v^b
2717 en quant diu que Crist nat no fo
2718 de fembra verge, car no par
2719 que cors per cors pusca passar
2720 si·n aquel no a res trencat,
2721 e que·s perda virginitat
2722 d'aquela fembra de que nax.
2723 Ara vejatz com ment pel quax,
2724 car a poder qu'es infinit
2725 no pot esser res contradict,
2726 car si res li pot contrastar
2727 contra ço qu'el en volrá far,
2728 no porá esser infinit.
2729 E d'aysó asatz n'ajam dit;
2730 | car per so que dit vos en ay, |B 32r^a
2731 pot hom conexas lo savay
2732 concel de lo mal esperit
2733 que dona de dia e de nit,
2734 e lo concel del angel bo,
2735 si vos viratz a la raó
2736 per la qual vos avem provat
2737 que·l creador es encarnat.

2742 si tot] *conjunció locativa concessiva (DCVB, GGL, sitot 'encara que, malgrat que')*; vegeu la nota al v. 2008.

2738 Encara altre] Encar'altre *r*; eximpli] eximpli *la primera -l- expuntuada B*

2745 l'encarnació] la encarnació *Pg*

2747 Deus] Deu *P*

2750 argument] *una taca de tinta sobre la g B*

2751 Deus] Deu *P*

2757 fas'en] falen *P*, faça'n *r*, fassa·n *g*

2759 li a·l] hal *P*, li ha el *r*

2764 Deus] Deu *P*

2765 fa] fassa *P*; peccat] pccat *B*

2771 si·ncarnar] s'incarnar *r*, si incarnar *g*

2738 Encara altre eximpli us en do:
2739 que Deus sab que seria bo
2740 si fayia rey d'en Berenguer,
2741 lo qual rey el no volrá fer
2742 | si tot son poder lo pot far. |P 26r^a
2743 E en aysó vul-vos temptar
2744 contra prima probació
2745 que fem de l'encarnació,
2746 allegant que gens no·s segex
2747 que Deus fassa de home pex,
2748 si be o sab lo seu saber,
2749 que o pot far lo seu poder.
2750 E respon al seu argument
2751 dient que Deus fa faliment
2752 | si no fa tot so que deu far |B 32r^b
2753 de be, e lo mal esquivar,
2754 segons judici ordenat;
2755 e sia proporcionat
2756 a Jhesucrist quant a creat;
2757 no pas que fas'en Guilamó
2758 rey contra·l be d'en Ferreró,
2759 si per dret li a·l regne dat,
2760 car faria tort e peccat,
2761 lo qual no vol sa volentat,
2762 contra la qual no pot poder,
2763 e aysó metex del saber.
2764 E si Deus está encarnat
2765 sens que no fa tort e peccat,
2766 e fa·l major be que pot far,
2767 cové que·l be vuyla amar,
2768 per so que aja amar major
2769 en esser major creador;
2770 lo qual major no pogr'estar
2771 si·ncarnar no volgés amar.

2787 be·s segés] ves seges (*corregit per seguex P'*) *P*, be·s seguex *rg*; llegiu “bé·s segueix”.

2774 qu'es] queus *P*

2776 fora·l] fora el *r*

2781-2782 provat – dit] nota *afegeix al marge una mà posterior B*, NB *afegeix al marge una mà posterior P*

2783 que·n] quan *P*

2784 la] manca *BPr*

2786 s'ajustá] se ajusta *P*, se ajustà *g*

2787 be·s segés] ves seges (*corregit per seguex P'*) *P*, be·s seguex *rg*

2789 poc] pot *Pr*; e] segueix una lletra ratllada *B*

2790 mort] morte (*ratlla la e P'*) *BP*, mort e *r*

2772 Si tu as negú temptament
2773 que Jhesucrist no pres turment,
2774 | pus qu'es de Deu e de hom unit, |B 32v^a
2775 no·n crees lo mal esperit.
2776 Car no fora·l mon recreat
2777 si no fos mort e turmentat
2778 per satisfacer a nostra mort,
2779 qui estava en mala sort
2780 per lo peccat original,
2781 provat en l'Arbre general,
2782 *Arbre de sciencia* dit,
2783 que·n Roma avem fait e escrit.
2784 E si la divina natura
2785 honrá l'umana sens mesura,
2786 en quant ab ella s'ajustá,
2787 be·s segés que la humana
2788 natura la divina honrás
2789 aytant com poc, e li donás,
2790 ab sa mort, lo mon, qui perdut
2791 era de via de salut.

2792 soferir] sofrir *BPr*; en els testimonis *BP* el vers és de set síl·labes. Acceptem la correcció de Galmés; no descartem, però, la possibilitat que manqui un mot monosíl·lab, com ara «el» abans o després de «volc».

2792 soferir] sofrir *BPr*

2794 l'agra] laygra *P*

2795 s'amor] sa amor *Pg*

2798 Crist] Christo *P*

2799 Deus] Deu *P*

2800 Crist] Christo *P*; Deus] Deu *P*

2801 ni·n] ni *BP*

2803 demoni·t] demoni et *r*

2804 Crist] Christo *P*

2805 divina] e *afegeix r*

2811 Crist] Christo *P*

2813 Deus en] Deu *afegeix en a la interlínia P*, Deus sen *r*

2792 Com mais pena volc sofrir,
2793 lo Paire lo dec mais grair,
2794 e de tot so no l'agra grat
2795 si per s'amor no fos nafrat
2796 | e mort. Encara es temptat |B 32v^b
2797 per lo mal esperit malvat,
2798 que Crist no poc per res morir,
2799 car Deus no pot pena sofrir;
2800 | per que Crist, qui ver Deus está, |P 26v^a
2801 no fo anc mort ni·n crotz penjá.
2802 Mas tu deus axí consirar
2803 si lo demoni·t vol temptar,
2804 que Crist dues naturas ha,
2805 so es, divina, humana;
2806 en quant divina no morí,
2807 axí com si mor en Martí,
2808 mor lo cors e l'anima no,
2809 car gens no ha corrupció,
2810 per qu'ela está immortal;
2811 morí·l cors de Crist atretal,
2812 lo qual volc l'anima morís,
2813 per so c'ab el Deus en servís
2814 per tot lo mon a recrear
2815 e per Deu servir e honrar.

2818 conex] corex *P*

2819 depús] depuis *r*

2820 escampa] scampa *r*, escampà *g*

2824 e·l] el *rg*

2825 duptes] dupte (duptes? *afegeix en nota g*) *BPr**g*

2827 saber] sauer *P*

2829 jutjament] jusiament *P*

2831 penria] pencia *P*

2832 c'hom] com *r*, c'om *g*

2834 jutjar] juciar *P*, jucjar *g*

[IV.VII] De resurrecció

2816 Cant hom a gran temptació
2817 | que sia resurrecció! |B 33r^a
2818 Car per natura no·s conex,
2819 depús que lo cors d'om podrex
2820 e en pols lo vent escampa
2821 a cascuna part sa e lla,
2822 que mais se pusca ajustar
2823 e en aquel nombre tornar,
2824 e·l qual era ans de la mort.
2825 E tu, qui duptes, falex fort,
2826 car no sovens lo gran poder,
2827 lo gran saber, lo gran voler,
2828 | que Deus a infinidament, |P 26v^b
2829 ni membres lo seu jutjament,
2830 qui es tal que res no·l fa tort,
2831 lo qual penria si·n la sort
2832 e en lo nombre c'hom se mor,
2833 no retornava a tot for,
2834 per so que lo pusca jutjar
2835 del be o del mal que volc far;
2836 e·l seu judici es pugut,
2837 pus que per el está volgut.

- 2838 sab] sal *BP*
- 2843 qui] *després de Li ratllat B*
- 2845 son] so *BP*
- 2847 jutjat] juciat *P*, jucjat *g*
- 2848 haurá] hará *r*
- 2851 jutjat] juciat *P*, jucjat *g*
- 2852 que aquel] qu'aquel *r*
- 2854 si – anima] *vers marcat amb una ratlla al marge B; Deus] Deu P; jug] jutj'?* *afegeix en nota g*
- 2858 si·l fa] fil (*corregit per sil a la interlínia P'*) *fa P; o si fa·l] o sil fal la darrera -l afegida B, e sil fal P, o si·l fa·l rg*
- 2859 ve] be *P*
- 2860 que hom] qu'hom *r*
- 2861 ab – desaunit] *vers marcat amb una ratlla al marge B; o] afegit a la interlínia B; desaunit] desunit afegeix en nota r, aünit? proposa en nota g*
- 2862 jutjament] juciament *P*, jucjament *g*
- 2863 de clarament] declarament *r*, declaradament *g*
- 2865 que hom] qu'hom *r*
- 2866 venga·l] *un punt després de la -l B; jutjament] juciament P, jucjament g*

2838 E·l seu saber sab qual será
2839 | e sab l'ome en qui caurá, |B 33r^b
2840 si be está son cors pudrit;
2841 car son saber es infinit,
2842 car sab totes les partides
2843 qui del cors li son exides;
2844 e·naxí com les pot saber,
2845 les pot retornar son poder;
2846 e·l retornar sa volentat
2847 vol, per so que sia jutjat
2848 aquel home qui aurá fet
2849 be o mal; car no fora dret
2850 si·l homa qui fa·l mal o·l be,
2851 no fos jutjat, pus que·s cové
2852 que aquel qui fa·l be o·l mal
2853 haja judici. E no val
2854 si dius que Deus jug anima
2855 del mal o be que fet aurá,
2856 car anima part d'ome es;
2857 e car home está sotzmés
2858 | al mal, si·l fa, o si fa·l be, |P 27r^a
2859 lo judici sobre hom ve;
2860 encara, que hom a servit
2861 ab son cors Deus, o desaunit,
2862 | per que·n deu aver jutjament. |B 33v^a
2863 Ve-us, doncs, com de clarament,
2864 per argument, avem provat
2865 que hom será resucitat
2866 per so que venga·l jutjament.

2873 la anima] la ina (*ina ratllat i corregit per anima a la interlínia P'*) P, l'ànima g

2875 aj'ample] haje ample r, aja ample g

2882 e] *manca BPr*g

2883 per que·ntens] per quen tens *BP*

2887 perdre] e *afegeixen rg*

2888 E – pixar] *vers marcat amb una ratlla al marge B*

2893 si – pixar] *vers marcat amb una ratlla al marge B*

2867 Encara fa altre temptament
2868 lo demoni, sus a la mort,
2869 lo qual temptar está molt fort
2870 si hom no·s sab be aydar.
2871 Car quant hom ve al espirar
2872 e mor, hom no veu d'el exir
2873 la anima, car no·s pot sentir,
2874 car no está cors ni figura
2875 qui aj'ample, lonc, mesura,
2876 color, car esperital es;
2877 per que no·s pot veer per res.
2878 E si tu vols saber que es
2879 anima, porás-o saber
2880 si bo entendre potz aver.
2881 Consira en tu ton menbrar,
2882 | ton entendre e ton amar, |B 33v^b
2883 e tot so per que·ntens raó,
2884 e so per qu'as perfecció
2885 en ton cogitar e parlar
2886 e en vertutz a gasanyar
2887 o a perdre, com potz peccar.
2888 | E si per natura pixar |P 27r^b
2889 requer ton cors, no u porá far
2890 per so car no u vol ton voler,
2891 qui s'acorda ab ton saber,
2892 en quant faries mal estar
2893 si vols denant home pixar.

- 2895** anima] aina (*subratllat P'*) *P*
2896 anima] aina (*subratllat P'*) *P*
2897 per que hom] perqu'hom *r*
2898 que enten] quen ten *BP*, qu'enten *r*
2899 o] a *P*
2900 d'ela·t] de la't *r*
2902 anima] aina *P*
2905 Deus] Deu *P*
2906 co·t] tot *P*

2894 E enaxí, per mantes res,
2895 potz saber anima que es.
2896 La qual anima de so está
2897 per que hom menbrar, saber ha,
2898 voler, e que enten raó,
2899 e fa lo be o falió.
2900 E d'ela·t fa temptació
2901 lo demoni, que al finir,
2902 cant no veus anima exir
2903 | del cors, qu'ela sia finida |B 34r^a
2904 e que no sia altra vida,
2905 e c'a Deus no deman perdó.
2906 Ve·t, doncs, co·t fa temptació,
2907 de la qual te porás guardar
2908 si so que t'ay dit sabs menbrar.

2919 caber] saber *Br*, *corregeix* saber (*la c- sobreescrita*) *P*; la lliçó de *B* és dubtosa, atès que ni el sentit de ‘conèixer’ ni el de ‘tenir gust’ semblen adequats en aquest context. Acceptem la correcció de *Pg* perquè concorda amb la lliçó «caber» del v. 2955, en el qual es recupera el motiu enunciat aquí (vegeu els vv. 2955-2962).

2909 demoni·t] demoni et *r*

2912 trepassant] trespasant? *afegeix en nota g*

2915 estan] está *r*

2918 Crist] Christo *P*; e aysí] caysi *P*

2919 caber] saber *Br*, *corregeix* saber (*la c- sobreescrita*) *P*

2923 sia] ha *P*

2926 en] e'n *r*; el] él = els *afegeix en nota g*

2927 e·l] el *r*, al *g*

2930 Crist] Christo *P*

2933 temptaciós] temptacions *P*

[IV.viii] Del sacrament del altar

2909 Si lo demoni·t vol temptar
2910 de lo sacrament del altar,
2911 temptar·t'a per aquest semblant.
2912 Car no par sien trepassant,
2913 sens nuyla vegetació,
2914 lo pa e·l vi que·n cors no so
2915 d'ome, quant estan en l'altar,
2916 | e que de pa se pusca far |P 27v^a
2917 carn, e sanc que·s fassa de vi;
2918 e Crist sia al cel e aysí
2919 en .i. temps, e pusca caber
2920 en la ostia, e voler
2921 haver tan gran humilitat,
2922 que·l sacrament sia menjat
2923 | e lo seu sanc sia begut |B 34r^b
2924 per tant malvat clerge perdut,
2925 qui li fan molt gran desonor
2926 en quant el estan peccador
2927 e·l temps que fan lo sacrament.
2928 Encara fa altre temptament
2929 con diu: «Aquela carn, que·s fa?,
2930 pus que·n Crist no multiplicá,
2931 e hom ne pot viure com pa».
2932 E per moltes d'altres raós,
2933 te pot dar grans temptaciós,
2934 lo demoni, del sacrament.
2935 Mas tu te·n potz guardar leument,
2936 segons qu'eu t'o volray mostrar.

2938 hom] home *BPr*_g; donar] dar *proposa en nota g*; en tots els testimonis el vers presenta nou síl·labes. Tenint en compte que en el text és freqüent la variació en l'ús de les formes *hom/home* i *dar/donar* segons les necessitats mètriques, és possible corregir indistintament tots dos mots; hem optat per corregir el primer, ja que implica un canvi menys significatiu.

2937 Deus] Deu *P*

2938 hom] home *BPr*_g; donar] dar *proposa en nota g*

2942 Deus] Deu *P*

2945 Crist] Christo *P*

2946 sia mist] *segueix una n ratllada B*, hamist *P*, sia amist *r*

2947 e·t] e *P*

2952 qui] que *P*

2953 pot] *segueix una p ratllada B*

2937 Deus vol tant fort participar
2938 ab hom, c'a el se vol donar
2939 en la vertut del sagrament,
2940 per tal c'hom ne sia vivent
2941 segons esperital menjar.
2942 E car Deus pot tota res far,
2943 pot far aquel trespasament
2944 || de pa e vi, al sagrament,
2945 en la carn e la sanc de Crist,
2946 per so que ab tu sia mist
2947 e·t pusca de peccatz mundar
2948 per lo esperital menjar.
2949 E pus o vol, no deus pensar
2950 que res o pusca contradir,
2951 car poder a, e infinir;
2952 e qui ha poder infinit
2953 be pot far, de poder finit,
2954 tot quant ne vol a son plaer.

|B 34v^a |P 27v^b

2956 Crist] Christo *P*

2957 ne en] N en *B*, A en *P*, ne'n *r*

2962 ne] no *BP*; voler] a l'*intercolumni* (*la -e- interlineada*) *B*

2965 sacrament] *la -r- interlineada* *B*

2969 perdonar] per donar *r*

2975 vol] *manca* *P*

2977 d'umilitat] *deumilitat* *P*, *de umilitat* *r*

2955 E car diu que no pot caber
2956 lo cors de Crist en tant poc pa,
2957 ne en .i. temps pot esser la
2958 e sa, gens per so no diu ver;
2959 e retorna a lo poder
2960 qui en Deu está infinit,
2961 lo qual fa de so qu'es finit
2962 tot quant ne vol far son voler.
2963 E car diu que no vol aver
2964 Jhesús tan gran humilitat,
2965 | que·l sacrament sia menjat |B 34v^b
2966 per malvat clerge peccador,
2967 veges e com diu gran error
2968 contra major humilitat,
2969 e perdonar major peccat
2970 si hom li vol mercé querir.
2971 Encara, que no·s pot sofrir
2972 que no·s do aytant co·s pot dar
2973 a manjar e a ministrar,
2974 | e que hom us del seu poder |P 28r^a
2975 en tot quant vol a son plaer,
2976 car tot es ple de libertat,
2977 de mercé e d'umilitat.

- 2978** E on] ahon *r*
- 2979** as menjat] es mejat *P*
- 2980** Crist] Christo *P*
- 2983** Crist] Christo *P*
- 2990** as] es *P*
- 2991** de xo] d'axo *r*, de so *g*
- 2993** que ab] qu'ab *r*, qui ab *g*
- 2997** porta] *segueix gran ratllat P*
- 2998** vol] vos *P*
- 3003** laven e munden] lavem e mundem *P*

2978 E car diu «E on es anat
2979 lo carn tant sant que as menjat
2980 de Crist, e·l sanc que n'as begut?
2981 E com pa e vi n'as viscut?»,
2982 consira que, pel sagrament,
2983 en Crist no·s fa nuyl adiment,
2984 car en tota res está ple
2985 de compliment e de tot be.
2986 Mas cel qui pren lo sagrament
2987 | pren per el esperitalment |B 35r^a
2988 enediment contra peccat,
2989 e lo sagrament consumat
2990 que ab l'anima as menjat,
2991 de xo que lexa potz vivir
2992 corporalment. Per que·l falir
2993 del demoni, que ab mentir
2994 te vol de la fe desviar,
2995 no vules pendre ni amar.
2996 E lausa lo senyor major,
2997 qui nos porta tant gran amor,
2998 que son poder nos vol mostrar
2999 en lo sagrament del altar,
3000 e aquel poder vol donar
3001 al prevere ministrador,
3002 e vol c'ab el li peccador
3003 | laven e munden lo peccat. |P 28r^b

3019 sí] *corregit per ni la n- sobreescrita P; enteneu “així”* (‘així doncs’). El sentit del vv. 3017-3021 és: “en el sagrament de l’altar no es multiplica, doncs, el moviment descendent de la divinitat, en la qual hi ha Jesús, encara que sigui al mateix temps en el sagrament”.

3007 Deus] Deu *P*

3009 l’obra] lo pora *P*

3012 establít] estabít *BPr*

3019 sí] *corregit per ni la n- sobreescrita P*

3021 e·l] el *r*, al *g*

3004 E per asó es atrobat
3005 lo sant sacrament del altar,
3006 sens lo qual no pogra mostrar
3007 Deus a home son gran poder,
3008 | ni tant d'umilitat aver, |B 35r^b
3009 ni l'obra dins significar,
3010 la qual a en Fil engenrar
3011 e·n espirar Sant Sperit,
3012 en qui loc no es establít,
3013 ni cantitat, ni moviment,
3014 car l'obra·s infinidament
3015 e está en eternitat.
3016 E tot aysó es significat
3017 en lo sacrament del altar,
3018 on no está multiplicar,
3019 sí, moviment del cel sajús,
3020 en lo qual cel está Jhesús,
3021 si be está e·l sacrament.
3022 E aytal afigurament
3023 es sagel de la trinitat,
3024 lo qual membres com es temptat.

3025 Está – vege] *vers de set síl·labes.*

Títol sent] sant *Pg*

3025 vege] *afegeix una -u- a la interlínia després de la -g- P*

3026 sent] sant *Pg*

3027 sent] sant *Pg*

3028 Deus] Deu *P*

3035 sies] siees *la segona -e- expuntuada B*

3037 pusca] la -u- *a la interlínia B*

3039 aytal] ay- *a la interlínia B*

3041 vege] *afegeix una -u- a la interlínia després de la -g- P*

[IV.IX] Dels claus de sent Pere

3025 Està lo papa veger
3026 de sent Pere, e pot tant fer
3027 com sent Pere per offici,
3028 car Deus enaxí u establí
3029 | per so que fos successió |B 35v^a
3030 | del ofici, qui es molt bo. |P 28v^a
3031 E car es bo, vol-te temptar
3032 lo demoni per enganar
3033 tu, e que no ajes vertut
3034 per l'ofici, ne d'el salut,
3035 ne sies en successió
3036 de la fe, e en falió
3037 te pusca portar a la mort,
3038 e que en los inferns t'enport.
3039 Garde·t, doncs, de aytal temptar;
3040 e leugerament potz pensar
3041 axí com rey que fa veger,
3042 al qual a donat son poder
3043 per so que li pusca aydar
3044 a son poble a governar,
3045 lo qual no·l poria aydar
3046 si poder no·l volia dar.

- 3047** a·lcú] a alcú *rg*
- 3048** d'u a u] *una barra abans de la a B*, dujau *P*
- 3052** Deus] Deu *P*
- 3053** sent] sant *Pg*
- 3056** sent] sant *Pg*
- 3058** de res] *a la interlínia B*; eternal] terrenal *g*
- 3060** un] *després d'un punt B*; d'altra] daltro *P*
- 3062** demoni·t] demoni et *r*
- 3065** Crist] Christo *P*
- 3066** sent] sant *Pg*
- 3067** al] e al *r*; pujar] *a l'intercolumni (-jar interlineat) B*

3047 E si·l poder dava a·lcú
3048 e que no·l donás d'u a u,
3049 | segons que u vol successió, |B 35v^b
3050 seria en privació
3051 la vegeria. E no par
3052 que Deus vula lo procurar
3053 de sent Pere en res destruir;
3054 e lo prinsep pusca jaquir
3055 successió de son poder,
3056 e no sent Pere, qui pot fer
3057 mais de causa esperital,
3058 que princep de res eternal.
3059 | No consirs, doncs, successió |P 28v^b
3060 de un papa e d'altra no;
3061 e garde·t del malvat engan
3062 que·l demoni·t vol fer temptan,
3063 car lo papa te pot ligar,
3064 e si·s vol pot-te perdonar,
3065 segons que Crist volc establir
3066 en sent Pere, quant departir
3067 se volc d'est mon, al cel pujar,
3068 e ab son Pare volc estar.

- 3071** los] sos *g*
- 3074** qu'eu] quiu *P*
- 3076** que·t] quant *P*
- 3077** que·t] quant *P*
- 3078** on] en *afegeix* que *a la interlínia P*; Deu] Deus *g*
- 3080** te ve·l] teu el *P*, te ve el *rg*
- 3082** mes] mas *g*
- 3085** ver'e] vostre *P*, vera *rg*
- 3086** Deus] Deu *P*
- 3087** o] e *P*; jutj'a] *afegeix una a a la interlínia P*, jutja a *rg*

[IV.x] De mort

3069 Quant hom esdevé a la mort,
3070 lo demoni tempta hom fort,
3071 | e mostra-li los grans peccatz |B 36r^a
3072 per que sia desesperatz
3073 de Deu e de son gran perdó.
3074 Per qu'eu aytal conseyl te do:
3075 que quant tu venrás al fenir,
3076 que·t vuylas molt fort penedir
3077 de tos peccatz, e que·t confés
3078 de so on Deu aurás offés
3079 ab contricció verament.
3080 E si pux te ve·l temptament
3081 que·l demoni te volrá dar,
3082 no·t cal als, mes vules menbrar
3083 que tu estás be confessatz
3084 e as los teus peccatz ploratz
3085 ab ver'e gran contricció,
3086 | pregant Deus que t'aja perdó |P 29r^a
3087 o qu'el te jutj'a son plaer;
3088 e de tot so qu'el volrá fer,
3089 sia de punir o perdó,
3090 que a tu sia plasent e bo.

3096 no a ma] no detura la mà = no està *afegeix en nota g*; aquesta expressió té el sentit de ‘no té poder’ (GGL, mà 3. ‘poder’).

3101 volentat] participi de volentar, equivalent a volenterosament? *afegeix en nota g*; forma adjectiva equivalent a *volenter* i *volenterós*, amb el mateix significat (GGL).

3091 en aysó] enyso *B*

3096 no a ma] no detura la mà = no està *afegeix en nota g*

3098 mes] mas *g*

3101 si i] si *BP*; volentat] participi de volentar, equivalent a volenterosament? *afegeix en nota g*

3105 si·s] sil *P*

3106 Deus] Deu *P*

3108 Deus] Deu *P*

3091 E si tu en aysó estás,
3092 e tu matex jutjat aurás,
3093 | justícia no·t pot far tort; |B 36r^b
3094 e no temes que la t'enport
3095 lo demoni, que ab moltz se·n va
3096 e a negun d'els no a ma
3097 que sia de sos tortz punit,
3098 mes que sia tentost delit
3099 quant d'est mon de la passarà.
3100 Per que al judici tort fa,
3101 car si i era volentat,
3102 en res no seria jutjat,
3103 per que mercé no·l pot valer,
3104 pus que a Deu fa desplaer;
3105 mas si·s jutja, car a peccat,
3106 e que Deus ne fasa son grat,
3107 car el o vol tot sostenir
3108 per so que a Deus pusca obeyr,
3109 tantost mercé t'aurá en grat
3110 e ab justícia, amistat,
3111 e no porás en res errar
3112 si amdues les sabs honrar.

Títol .x.] déu *r*

3113 Contra] De les? *afegeix en nota g*

3117 deen es ymaginació] *vers marcat amb una ratlla al marge B; deen es] deene's r*

3121 natura] natra *P*

3123 qui] que *P*

3124 Mes] Mas *g*

3125 parle] perle *P*

3126 qu'eu] quiu *P*

3129 as] es *P*

3132 qual] quel *P*

3133 mas] m'has *r*

3135 entenes] entens *BPr*

De .x. comensamens radicals

3113 Contra .x. partz e radicals,
3114 | contra qui·t tempta·l desleyals, |P 29r^b
3115 | les .vi. son .vi. sens sensuals, |B 36v^a
3116 e tres vertutz racionals,
3117 deen es ymaginació;
3118 e co·s fa la temptació,
3119 vuyl-te cascuna demostrar
3120 per so que te·n sabges gardar;
3121 e vuyl-te dir la natura
3122 de cascú e la ventura
3123 qui ve per la temptació.
3124 Mes cové qu'entendre ajes bo,
3125 car s'eu te parle e no m'entens,
3126 tot so qu'eu te dic es niens,
3127 e fas en tu va mon parlar;
3128 mas eu n'ay merit del mostrar
3129 e tu as colpa del oyr;
3130 e si tu te·n volrás jaquir,
3131 aurás-ne colpa si o fas;
3132 vejes, doncs, e qual en penrás.
3133 No as conseyl mas d'escoltar,
3134 e que·t vuyles fort esforçar
3135 con entenes a ton poder,
3136 e tal entenció aver,
3137 | que del ausir ajes profit, |B 36v^b
3138 e no·t noga·l mal esperit,
3139 qui·t nou en quant no vols amar
3140 so ab que te·n pusques gardar.

- 3141** vist] just *P*
- 3142** Jhesucrist] Jesus-Christ *P*
- 3143** En tu] E tu (e ton o e·l teu? *afegeix en nota g) BPr*
- 3144** bela] belá *r*
- 3145** ele·t fa·legrar] el et fa alegrar *r*, ela·t fa alegrar *g*
- 3146** Crist] Christo *P*; for] fort *la -t ratllada P*
- 3147** vist as] just es *P*
- 3148** vist] just *P*; aurás] *la -s interlineada BP*
- 3153** Dementre·stás] *la -r- a la interlínia B*, dementre stás *rg*
- 3154** esguardar] *la -r- a la interlínia B*
- 3155** lo – lentament] *vers marcat amb una ratlla al marge B*
- 3162** as vist] es just *P*

[IV.XI] De veer en temptació

3141 Tu as veer per so que·l vist
3142 t'ajut a servir Jhesucrist.
3143 | En tu veer natura ha |P 29v^a
3144 que quant ne veus causa bela,
3145 qu'ab ele·t fa·legrar ton cor
3146 per tal que Crist ams a tot for,
3147 del qual es tot so que vist as,
3148 e que·l laus en quant vist aurás,
3149 car tot es fayt a sa lausor,
3150 e vol que ton cor s' enamor
3151 d'el e de tot so que volrá,
3152 e de tot so que a tu fa.
3153 Dementre·stás en alegrar
3154 de bella causa esguardar,
3155 lo demoni ve·y lentament
3156 e toca ton alegrement,
3157 e vol·te moure a l' amor
3158 qui no está per lo Senyor,
3159 | ans es per tu e ton parent. |B 37r^a
3160 E quant tu sentz lo tocament,
3161 si tu consentz a son talent,
3162 tu desvies so que as vist
3163 de la honor de Jhesucrist,
3164 com si no fos feita per el.

3171 delen] *la nasal abreujada B*, tenén? *afegeix en nota g*; lliçó dubtosa, probablement una forma de tercera persona plural del present d'indicatiu del verb *delir* 'anihilar-se, esser reduït a no res' (*GGL*).

3168 qui] que *g*

3169 servir] a *afegeixen P g*

3170 may] mays *g*

3171 delen] *la nasal abreujada B*, tenén? *afegeix en nota g*

3173 e] a *P*

3183 guanyes] guanes *P*

3184 val] vol *P*

3165 E si tu de mi prens coseyl,
3166 quant te sintrás axí temptat,
3167 tant tost muda ta volentat
3168 a la fi de so qui as vist,
3169 qui es per servir Jhesucrist,
3170 may que per tu ni ton parent,
3171 car delen totz generalment.
3172 E si aysó fas, aurás vensut
3173 | lo demoni e combatut, |P 29v^b
3174 e del veer merit aurás,
3175 e del vensre. E en est pas,
3176 potz conexer acordament
3177 d'anima e de cors verament;
3178 car per lo cors está·l veer,
3179 e per veser ve el plaer,
3180 qui está per la volentat;
3181 | per que·l demoni es sobrat |B 37r^b
3182 per l'anima e per lo cors,
3183 e tu guanyes tan gran tresors,
3184 que nula ciutat no lo val,
3185 car totz temps es perpetual.

- 3186** si] tu *afegeix g*; lega] leja *g*
- 3187** animal] ainal (*subratllat i animal afegit a l'intercolumni P'*) *P*; o en] *segueix fi ratllat B*
- 3188** demoni·t] demoni et *r*
- 3193** car tener] cartener *r*
- 3194** desebut] *sobre un mot raspat B*
- 3195** tem] *subratllat i tem repetit a la interlínia P'*
- 3196** desplaser] *la segona -s- afegida B*
- 3197** que aurás] qu'haurás *r*; veser] venser *P*
- 3198** peccat] peccant *P*
- 3199** disformat] deformat *P*, desformat *g*
- 3204** si·naxí] si enaxí *rg*; vols] vol *BP*

3186 E si veus lega figura
3187 en animal o en pintura,
3188 e lo demoni·t vol temptar
3189 que fort te·n vulas entristar,
3190 per so que te·n fasa paor
3191 e de ton cor tola amor,
3192 que y aurá mes lo bel veer
3193 per honrar Deu e car tener,
3194 garde·t no sies desebut,
3195 car cel qui tem tost es vensut.
3196 E vira aquel desplaser
3197 que aurás per lo leg veser,
3198 contra faliment e peccat,
3199 qui cascú está disformat
3200 e cascú fa pus leg veer,
3201 quant lo cors a en els plaer,
3202 | que no es nulla sutzura |P 30r^a
3203 | de hom, fembre e vestidura. |B 37v^a
3204 E si·naxí vols cogitar,
3205 porás gran merit gasayar,
3206 e aurás dues vetz vensut
3207 lo demoni e dessebut.

3212 sia] sia, e *r*

3214 aus] ous *afegeix en nota g*

3216 que·ls] enteneu que als *afegeix en nota g*

3218 aplic'a Deus] aplica Deu *P*, aplica a Deus *rg*

3224 demoni·t] demoni et *r*; temptar] teptar *B*

3225 ausirás] ausires *P*

3227 responiment] responament *P*

3230 demoni·t] demoni et *r*

[IV.XII] De oyr en temptació

3208 Deus t'a lo teu oyr donat
3209 per so que quant serà nomnat
3210 lo seu sant nom molt gloriós,
3211 per tu oyt e amorós,
3212 sia ton cor en Deu amar
3213 tant, que quant oyrás parlar
3214 de nula res, o aus cantar
3215 li clerge, ausel e li juglar,
3216 e·l so que·ls arbres fa lo vent,
3217 o la mar quant es fort brugent,
3218 tot o aplic'a Deus amar,
3219 qui t'a ton ausir volgut dar
3220 per so que·n tot quant ausirás,
3221 per Deu o auges; e si o fas,
3222 soven aurás d'el menbrament,
3223 enteniment e amament.
3224 E si·l demoni·t vol temptar
3225 | per so que ausirás parlar, | *B 37v^b*
3226 e fa a ton cor tocament,
3227 farás-li lo responiment
3228 com a home enamorat
3229 | de Deu e de sa gran bontat; | *P 30r^b*
3230 e si·l demoni·t troba ple
3231 d'enteniment e de mercé,
3232 altra vetz no·t volrá tocar,
3233 car pena li es acostar
3234 a cor d'ome enamorat,
3235 en qui Deus está albergat.

3242 umple] umpl *r*

3243 Deus] Deu *P*

3244 metr'a] metra a *r*, metre a *g*

3246 n'i] ni *r*; metz] *fora de la caixa d'escriptura per manca d'espai B*

3248 que] qui *r*

3236 Mas si ton cor no es complit
3237 de Deu en so que as oyt,
3238 en aquel buyt el pot posar
3239 un pauc de vanagloriar
3240 per cantar o per preicar,
3241 o per vanitatz escoltar.
3242 Si el umple aquel loc petit,
3243 tantost ne será Deus exit,
3244 e potz-hi metr'a ton plaer
3245 lo mal; e com lo volrás trer,
3246 no·l n'i potz trer si Deus no y metz;
3247 | e del entrar Deus, no es dretz |B 38r^a
3248 que lo·n pusques ab mal forsar.
3249 En aquest pas porás pensar
3250 con hom peccador está pres
3251 si no s'ajuda ab mercés
3252 e ab ausir, per Deu servir,
3253 e penedent de son falir.

3255 qui·t] quet *Prg*

3256 d'altr'odora^ment] d'altre odora^ment *rg*

3257 Per so que] per que *BPr*; fervent] servent *Pr*

3258 bon'odor] lo bon odor *BPr*

3259 bon'amor] bon amor *r*

3260 per que·s] per que *BP*

3264 si – jausiment] *vers marcat amb una ratlla al marge B*; a tan jausiment] a ta jausimet (*manquen les abreviatures de nasal*) *B*, a ta jausiment *Pr*, a tal jausiment *g*

3266 peccat] *afegeix una abreviatura a l'asta descendent de la p- B*

3267 Deus] Deu *P*

3268 per] pel *P*

[IV.XIII] De odorar en temptació

3254 Sabs tu per que as la odor
3255 qui·t ve de la novela flor,
3256 del ambre o d'altr'odorament?
3257 | Per so que tu sies fervent |P 30v^a
3258 adoncs com sintrás bon'odor,
3259 qui mou lo cor ab bon'amor,
3260 segons la fi per que·s creat
3261 l'odor, e fa·s de Deu amat.
3262 Mas lo demoni·t fa falir
3263 quant odores la flor de lir,
3264 si te·n mous a tan jausiment,
3265 d'on perdes ton bon estament.
3266 E veges com fas gran peccat,
3267 que l'odor que Deus ha creat
3268 | per alegrar cor, on amat |B 38r^b
3269 vol estar ab alegrement,
3270 dones a fayt qui es pudent.

3271 Desira] desires *g*; **3272** as pres] es pres *P*, és prés <a> *g*; a causa de la variant de *P* al v. 3272, Galmés corregeix la forma imperativa del primer verb per tal d'establir concordança amb la forma del v. 3276. La lliçó de *B* permet observar que la concordança s'estableix a partir de la coordinació de dues accions subordinades al primer vers: «quant as pres l'odorar» (v. 3272) i «gires lo drap blanquejat» (v. 3276).

3272 doncs – l'odorar] *vers de set síl·labes*; és possible fer dièresi a «quant» per fer el vers regular.

3271 Desira] desires *g*

3272 as pres] es pres *P*, és prés <a> *g*

3274 vestit] *al marge corregeix vensit expuntuat en negre i ratllat en vermell B*

3277 sutzetat] sutztat *B*, sutstat (*segueix en ratllat*) *P*

3281 sintrás] sentiràs *g*

3283 e – desconexent] *vers marcat amb una ratlla al marge B*

3286 e] a *BP*

3271 Desira com se pusca far,
3272 doncs, quant as pres l'odorar,
3273 ab ajuda del esperit,
3274 qui alegra ton cor, vestit
3275 de mal abit, drap de peccat,
3276 e gires lo drap blanquejat,
3277 en sutzetat e en pudor,
3278 a desonor del creador,
3279 qui vol que causa mal olent
3280 sia a tu figurament
3281 que, com sintrás mala odor,
3282 que d'infern ajes gran paor,
3283 e de tot fait desconexent,
3284 lo qual put al enteniment
3285 del home qui a leyaltat
3286 e son cor a en santetat.

3293 sovent] servent *BPr*, sové·s *g*; corregim la lliçó de *BPr* a partir de la forma de gerundi del verb *sovenir* ('tenir present en la memòria, recordar', *GGL, DCVB*).

3288 mal'odor] mala odor *r*, mala'odor *g*

3290 el] e *rg*; tant] *a la interlínia corregeix te expuntuat B*

3291 a·prés] ha apres *r*

3293 sovent] servent *BPr*, sové·s *g*

3295 que hom] qu'hom *r*

3296 e] *segueix e plor ratllat P*

3297 dousor] Deu sor *P*

3298 bon'odor] bon odor *r*

3287 | E si·l demoni·l vol temptar |P 30v^b
3288 ab mal'odor, e desirar
3289 lo mal plaer d'on ela ve,
3290 | el aquel temptar tant sosté, |B 38v^a
3291 tro que a·prés a consirar
3292 l'engan que·l demoni vol far,
3293 sovent que causa mal olent
3294 significa naturalment
3295 que hom son peccat plange e plor,
3296 e en fer mal senta pudor
3297 al cor, e dousor en far be;
3298 la qual bon'odor li sové
3299 per so que lo be vuyla far;
3300 axí com pudor, qui menbrar
3301 deu far a home faliment,
3302 per so que li sia pudent.

3307 saviesa] saviea g

3310 qui·sta] qui esta *Prg*

3312 tempta·t] temptar *P*

3313 e·l] al g

3321 hom] home (*la vocal abreujada B*) *BPr*

[IV.XIV] De gustar en temptació

3303 Quant vols gustar per sustentar
3304 ton cors, no per sabor cercar,
3305 de ton gustar uses molt be.
3306 E quant lo demoni o ve,
3307 ab saviesa sperital,
3308 qui en tot bon us pren seyal,
3309 car ab el no·s pot concordar
3310 lo seu us, qui·sta en mal far,
3311 | car fas lo be, a·n desplaer; |B 38v^b
3312 e tempta·t com te pusca fer
3313 desirar sabor e·l manjar,
3314 per so que·t pusca trastornar
3315 | de bon us en sel qui es mal. |P 31r^a
3316 Car sabor a viure no val
3317 tant com fa so en que está,
3318 e la sabor mant home fa
3319 trop beure e masa menjar,
3320 e fa molt home enbriagar,
3321 e mant hom ric en paupertat
3322 dousa sabor a aportat.

3331 de – romá] *vers de set síl·labes*; la correcció que proposa Galmés en nota («qui te») és possible, però també es pot fer dièresi a «causa».

3323 enduu-t'a peccar] en dun ta peccat *P*, endúute a peccar *rg*

3325 alcuna] alguna *Prg*

3328 dega] deja *g*

3329 e – samfuniment] *vers marcat amb una ratlla al marge B*; samfuniment] sam funament *P*

3330 pijor] puor *P*

3331 de – romá] *vers marcat amb una ratlla al marge B*; qui·t] qui te? *afegeix en nota g*

3336 l'asaborament] la saborament *r*

3337 a] E *BP*; mas] mays *g*

3339 que¹ a] qu'a *r*; per que] per ques (*la -s ratllada i expuntuada B*, *afegeixen fa (expuntuat B) BP*)

3323 Enaxí enduu-t'a peccar
3324 si per la sabor vols menjar.
3325 E si·t sobra alcuna re,
3326 de la qual bona sabor ve,
3327 volrás-ne encara menjar,
3328 ans que ella se dega gastar;
3329 e venrá-te·n samfuniment,
3330 qui es pijor que·l gustament
3331 de la causa qui·t romá;
3332 veges, doncs, l'engan com se fa.
3333 | E si enaxí es temptat, |B 39r^a
3334 recurri a ta libertat,
3335 e esgarda lo faliment
3336 qui ve per l'asaborament
3337 a sels qui li han mas d'amor
3338 e qui son trop gran menjador,
3339 que a la fi per que está,
3340 so es, que hom per el aja
3341 diligencia a manjar,
3342 per so que·l cors pusca durar.

3351 si·l ... fas] si lo ... faras *BP*; la llicó de *BP* fa el vers hipermètric. La llicó «farás» segurament està condicionada per la forma de futur del mot-rima del primer vers de l'apariat i del primer mot del vers següent.

3344 metre·l] metre el *r*

3348 noble] noble e *r*

3351 si·l ... fas] si lo ... faras *BP*

3355 d'altre] altre *r*

3343 E veén tu·l desviament,
3344 | on te vol metre·l temptament, |P 31r^b
3345 aurás manera de sobrar
3346 lo temptador, qui·t vol temptar;
3347 e aurás merit e amar
3348 qui será noble, virtuós,
3349 e de Deu serás graciós,
3350 e a molt mal pas fugirás;
3351 e si·l contrari d'aysó fas,
3352 serás vensut e mal après,
3353 e a judici escomés,
3354 | e pauc viurás, ne serás sa, |B 39r^b
3355 e molt d'altre mal te venrá,
3356 per sabor, en tu e el teu,
3357 encara mays si en pertz Deu.

3359 colpa] *corregit per colpe P'*, colp *g*

3364 Deu] Deus *g*

3365 a·ltre] a altre *rg*

3367 peccador] pccador *B*

3371 si·stás] si estás *r*, si stàs *g*

3372 contra·l] cotral (*manca l'abreviatura de nasal*) *B*

3374 e·l] e'n *r*

3375 t'escrurá] te scriurá *rg*

[IV.XV] De tocar en temptació

3358 Can te toca calor, fredor,
3359 colpa o alguna dolor
3360 en tractar a Deu honrament,
3361 tantost te darà temptament
3362 lo demoni a esquivar
3363 tota passió de tocar
3364 per que Deu aja honrament,
3365 e mourá·t a·ltre tocament
3366 ab que li fases desonor,
3367 e tu ne sies peccador
3368 tocant alcú carnal delit.
3369 E si li estás obeit,
3370 serás a Deu molt desplaent;
3371 e si·stás enfortidament
3372 | contra·l tocament del malvat, |P 31v^a
3373 serás per Deu e·ls santz amat,
3374 e·l libre de vida escrit,
3375 | on t'escriurá Sant Sperit. |B 39v^a

3379 qui – stay] *vers de set síl·labes*; stay] *enteneu* “està” (*estar*, tercera persona singular del present d’indicatiu); vegeu la nota al v. 5392.

3388 consent – senyal] *vers de set síl·labes*.

3391 layns] lá dins *r*, là yns *g*

3392 que hom] qu’hom *r*

3393 montiplica·l] multiplical *P*

3396 que] qui *r*

3398 pus que] pus *BPr**g*

3376 E veges, doncs, qual te val may,
3377 o·l tocamet de lo veray,
3378 o·l tocamet de lo savay,
3379 qui del cel caut stay
3380 en turment qui tostemp está,
3381 en lo qual tot home caurá
3382 qui·l vuyla creure per tocar;
3383 lo qual fa a contrariar
3384 de so qui es be e es mal,
3385 e·l tocar es esperital,
3386 e fa-lo ab consentiment
3387 d'aquel qui son consebiment
3388 consent al malvat senyal
3389 que l'enemic pren en l'ostal
3390 on lo concebiment está;
3391 car si·l malvat layns intrá,
3392 el conex que hom li consent,
3393 e montiplica·l tocamet
3394 e fa d'ome tot so que·n quer;
3395 mas si el está en derrer,
3396 que dintre no pusca entrar,
3397 adoncs conex c'om en be far
3398 | está, pus que no li consent. |B 39v^b
3399 Ve·t, doncs, qual es lo tocamet,
3400 e ve·t com te·n porás guardar
3401 | si so que t'ay dit sabs menbrar, |P 31v^b
3402 e com de Deu grat potz aver,
3403 e tu e altre complaer.

3420 celes del temptament] cels del temptament *BP*, ceylas del temptament *r*, celes d'enteniment *g*; aquesta lliçó fa referència a les orelles de l'enteniment esmentades al v. 3410, que es contraposen a les orelles corporals esmentades al v. 3419 i són aquelles amb les quals el dimoni fa la temptativa que permet valorar si hom fa un ús virtuós de l'afar. Galmés va corregir la lliçó per tal de fer concordar la referència amb la lliçó del v. 3410, però cal tenir en compte que el referent de les orelles «del temptament» és descrit no des de l'òptica de l'objecte sinó de l'acció (les orelles amb les quals es fa el temptament).

3421 les – avem] *vers desaparitat*. Aquest vers està constituït íntegrament per una frase de relatiu que complementa la referència del vers anterior i tanca una secció de discurs. El fet que el vers es trobi en una seqüència d'apariats que fan rima en *-ent* (vv. 3419-3420, 3422-3423, 3424-3425) i abans d'un vers que presenta problemes al mot-rima en la còpia medieval (v. 3422) podria fer pensar que falta algun vers o que aquesta unitat ha estat afegida per subratllar la contraposició i la referència dels vv. 3419-3420. Atès que l'estructura del discurs de les dues seccions és coherent i que no hi ha indicis clars sobre l'origen d'aquest vers, hem mantingut el text del testimoni de base.

Títol parlar] *effar g*

3404 affar] *esfar P*

3411 tempta] *temptar BPr*

3413 res far] *re'sfar? o esfar = desfer? afegeix en nota g*

3415 sent] *la -t a la interlínia B*

3416 tu·s vol acostar] *tu se vol acosta (una -r afegida per mà moderna B) BP*, *tu se vol acostar r*

3417 enaxí] *e enaxí r; be far] be'ffar g*

3420 celes del temptament] *cels del temptament BP*, *ceylas del temptament r*, *celes d'enteniment g*

3421 avem] *la nasal abreujada B*, *haven r*

3422 mintent] *a la interlínia corregeix durment expuntuat B*, *minten rg*

3423 ergulosament] *corregeix una o- sobre la e- P'*

3425 sintrá] *sintira P*

3426 no] *no·<t> g; trastornar] -nar il·legible a causa de la relligadura P*

3427 enaxí ... far] *axí .. effar g*

[IV.XVI] De parlar en temptació

3404 Adoncs com tu has ton affar
3405 en Deu servir e en honrar,
3406 lo demoni no·t a plaser;
3407 e veges com o pot saber
3408 si be o volrás consirar.
3409 Quant el ausirá ton parlar
3410 ab oreyles d'enteniment,
3411 tempta si el a pagament
3412 de so que tu fas en parlar;
3413 si el de Deu no pot res far,
3414 el conex que lo parlament
3415 es virtuós, e sent turment
3416 en quant a tu·s vol acostar;
3417 enaxí conex lo be far,
3418 si be no ou lo teu parlar
3419 ab oreyles corporalment,
3420 | mas ab celes del temptament, |B 40r^a
3421 les quals damunt dites avem.
3422 Mas si el te troba mintent,
3423 e parles ergulosament,
3424 aurá a tu acostament,
3425 del qual no sintrá lo turment
3426 que sent quant no pot trastornar;
3427 enaxí conex ton mal far.

3430 e·l] el *r*

3431 l'effar] le effar *B*, le estar *P*

3439 bel] vel *P*

3447 so qui] lo qui *r*, so que *g*

3428 | E tu potz saber exament |P 32r^a
3429 con está participament
3430 de ton effar e·l seu saber,
3431 car si as en l'effar plaer,
3432 e·l effar está virtuós,
3433 e·t toca pensar viciós,
3434 qu'es contra la vertut d'effar,
3435 adoncs pots saber e provar
3436 que lo demoni·t vol temptar
3437 com per l'effar sies lausatz
3438 e no per l'effar Deus onratz,
3439 mas tu per ton bel parlament.
3440 E si·t vires encontinent,
3441 com per l'effar sia honrat
3442 | aquel senyor qui·l t'a donat, |B 40r^b
3443 aurás combatut e sobrat
3444 l'esperit qui fa lo temptar,
3445 e sintrás ton cor alegrar,
3446 com cavalier qui ha vensut
3447 e cobrat so qui ha perdut.

3452 per – palés] *vers marcat amb una ratlla al marge B*; ultra] *l'abreviatura de -r- després de la -l- B*, ul
ta *P*, ul'ta *r*, o'l'tre (ultra palès = prou conegut? *afegeix en nota g*)

3455 la .i. l'altre] l'ú·b laltre? *afegeix en nota g*

3456 ymagin'a] imagina a *rg*

3457 En] E'n *r*

3459 bon'entenció] bona entenció *rg*

3464 sintrás – libertat] *després de sintras so que as pensat (en la línia anterior) ratllat P*; sintrás] sintiras
P; en estar] estar en *g*

3465 as] es *P*

3467 que·l] qu'el *r*, que al *afegeix en nota g*

[IV.xvii] De ymaginació en temptar

3448 Lo demoni te vol temptar
3449 en totes causes e sobrar,
3450 e comensa temptació
3451 en ta ymaginació
3452 per aquest mou ultra palés.
3453 Ymagina alguna res
3454 per alcú be, o per mal far,
3455 | o per la .i. l'altre mesclar, |P 32r^b
3456 o ymagin'a no scient.
3457 En ests .iiii. mous verament
3458 potz conixer temptació;
3459 car si as bon'entenció
3460 en so que vols ymaginar,
3461 adoncs com volrás ordonar
3462 ton sentiment a la raó,
3463 | la tua ymaginació |B 40v^a
3464 sintrás en estar libertat,
3465 si farás so que as pensat;
3466 o si lo contrari farás,
3467 si sentz que·l be far pena aurás,
3468 o desplaer en alguna re,
3469 adoncs te tempta en so que
3470 estás tement de lo be far.

3483 amuser] musar *BP*; la lliçó de *BP* fa el vers hipomètric. El *GGL* recull aquest passatge en l'accepció d'*amuser* 'divertir', però sembla més adequat el significat de 'perdre el temps' (vg. *musar*), tal i com suggereixen els dos versos següents.

3485 de l'afar] d'ela far (del afar *afegeix en nota*) *r*, d'el a far (del afer? *afegeix en nota*) *g*; enteneu "de l'afer" (vegeu el v. 4197).

3475 dementr'anaxí·l] dementre enaxí'l *r*

3476 represente·t] representet *r*

3480 que·n] que en *Prg*

3483 amuser] musar *BP*

3485 de l'afar] d'ela far (del afar *afegeix en nota*) *r*, d'el a far (del afer? *afegeix en nota*) *g*

3471 Car dementre te fa duptar,
3472 mortifica aquel amar
3473 qui mou lo teu ymaginar
3474 quant comensa en far lo be;
3475 e dementr'anaxí·l reté,
3476 represente·t alcuna re
3477 qui es peccat, o es mercé
3478 qui per altre mou se pot far,
3479 per so que·t fasa oblidar
3480 lo be que·n lo comensament
3481 ymaginest a ton scient.
3482 E si·n asó·t pot trestornar,
3483 asatz te farà amuser,
3484 | car pasaran ores e mes |P 32v^a
3485 que de l'afar no farás res.

3491 o] *a la interlínia corregeix car expuntuat B; car] a la interlínia B*

3492 que hom] qu'hom *r, c'om g*

3496 tantost] tant tost *Pg*

3505 e·l] el (*al afegeix en nota*) *r, al g*

3507 Deus] Deu *Pg*

3486 E si ymagine a scient,
3487 | com fases alcú faliment, |B 40v^b
3488 l'angel bo te vol conselar
3489 que tu no vules lo mal far,
3490 ni lo pos en elecció
3491 si farás be o mal, car no
3492 conseyla que hom fasa lo mal.
3493 Mas l'angel qui es desleyal
3494 fa lo contrari en lo temptar,
3495 e toca ton ymaginar
3496 a comensar tantost lo mal;
3497 e si aquel tocar no·l val,
3498 el aporta alcú senblant
3499 de be, on no a tant ni quant,
3500 per so c'ab el te meta avant
3501 a lo mal far sens alonger;
3502 e si tu consentz al sender
3503 en lo qual el te vol menar,
3504 sy hi entres no porás tornar,
3505 car e·l sender estarás pres
3506 si doncs no t'ajuda mercés,
3507 e que tu a Deus la demans.

3515 enans] *enteneu* ‘avanç, avançament’. Forma de substantiu derivada del verb *enantar* o *enansar*, que fa rima equívoca amb l’adverbi *enans* (‘abans’) del vers anterior. Al *GGL* no es documenta aquesta forma amb aquest valor en altres textos de Llull (*GGL*, *enans*, conj., prep., adv., m.; *enansar* v.; *enantar* v.).

3516 gran] *cran* (*afegeix una ratlla al marge per marcar el vers B*) *BPr*_g, *cras* *afegeix en nota r*; els editors anteriors han respectat la forma que presenten els manuscrits, i Colom va recollir aquest passatge com a únic testimoni del mot *cran*, ‘forat, portell, pas’, d’orgien francès (encara que presenta dubtes pel que fa al sentit d’aquest mot en aquests versos, vegeu *GGL*, *cran*). Considerem que es tracta d’un error provocat per la confusió entre les grafies *G/C* majúscules en posició inicial de vers (vegeu, per exemple, el v. 4639); la lliçó fa sentit si s’interpeta el mot-rima del vers anterior com a substantiu (‘avanç’) i no com a adverbi (‘abans’): “i haurà pres en tu un avançament gran (un avantatge gran) si et pot aportar a això”.

3508 E car te] *Encara·t g*

3509 adoncs] *e doncs P*

3510 far] *fayre g*

3511 representar-t’a] *representarte Pr*_g

3513 t’i] *te P*

3515 en] *a la interlínia corregeix de expuntuat B*

3516 gran] *cran* (*una ratlla afegida al marge per marcar el vers B*) *BPr*_g, *cras* *afegeix en nota r*; *a·ysó·t]*
a ayço·t rg

3519 ve] *ve a r*

3521 asagia] *asaig ja r*

3522 entinció] *intencio P*, *entenció rg*

3524 feent-te] *feent BPr*

3527 es] *est r*; *e·n]* *e en r*

3528 te ajut] *tajut BPr*

3529 es] *est r*

3508 E car te vol fer altr'engans,
3509 adoncs quant vas ymaginans
3510 | en far alcuna mercé, |B 41r^a
3511 e representar-t'a de se
3512 c'a far lo be te cové far
3513 alcú mal, que t'i pot aydar,
3514 | e que lo mal comens enans; |P 32v^b
3515 e aurá pres en tu enans
3516 gran si a·ysó·t pot aportar.
3517 Car pus que vols ymaginar
3518 en far lo be, nuyl faliment
3519 del faliment te ve talent;
3520 e pus que lo t'a fet amar,
3521 de tu asagia pot far
3522 en mudar ta entinció
3523 en far alcuna falió,
3524 feent-te lo be oblidar
3525 que primerament volgist far.
3526 E pus c'axí·t pot trestornar,
3527 tu es seu e·n peccat caut
3528 e, si no es qui te ajud,
3529 mort es en peccat, e dret vas
3530 en infern, on no exirás.

3533 t'aduga] te duga *r*; de] *segueix* tol ratllat *B*

3535 nul cas] vulcas *P*

3540 fa] far *BPr*

3545 comensa] *afegeix una abreviatura sobre la -o-* *B*

3546 d'on ay] dóna'y (d'on ha'y *afegeix en nota*) *r*

3550 e·l] el *rg*

3553 que a] qu'ha *r*

3558 mes] *després de* es ratllat *B*

3531 Encara·t vol per altre cas
3532 | metre a mort e peril fort, |B 41r^b
3533 com t'aduga de tort en tort,
3534 adoncs quant ociós serás
3535 e no ymagine nul cas,
3536 bo ni mal, a negú scient;
3537 e adoncs ve de lent en lent,
3538 e mostra alcuna faysó
3539 a ta ymaginació,
3540 e fa parer alcuna re
3541 en qui pories fayre be;
3542 lo qual be, per aquela res
3543 qu'el te mostra, no potz adés
3544 | comensar, car no es de sa sort, |P 33r^a
3545 car ela comensa ab tort,
3546 d'on ay peccat e faliment.
3547 E car a tu está plasent
3548 aquela res ymaginar
3549 a excitar lo teu amar,
3550 e·l teu entendre e menbrar
3551 en so que vols ymaginar,
3552 e per lo gran enantament
3553 que a ton ymaginament,
3554 | comense·l far d'ymaginar; |B 41v^a
3555 e car be no y pot comensar,
3556 comense-y mal, e a·t conqués
3557 lo demoni per cela res
3558 on a ton ymaginar mes,
3559 menbrant, amant e entenent
3560 sens que de Deu no es tement.

3561 sia en] sien *BP*, sia'n *r*

3562 cové] conve *P*

3563 hom] home *BPr*; poria] procura (*subratllat i corregit per podria a la interlínia P'*) *P*

3564 en] manca *BPr*

3573 e ve] ave *P*

3577 aestme] a est me *r*, aestma *g*

3578 sent] fent *P*

3579 a] manca *BP*

3581 e qual] equal *r*

3582 es] e's *r*

3583 si·ncontinent] si encontinent *r*; l'avé] la ve *r*

3586 que as] *la -e abreuçada B*, qu'as *r*

3587 aquel] aquel<es> *g*

[IV.XVIII] De memoria

3561 Tot hom que sia en vetlant
3562 cové que membre tant o quant;
3563 car hom no poria vetlar
3564 si no estava en menbrar
3565 alguna causa, qual que fos,
3566 ab la qual causa·l netleytós
3567 vol temptar a mal mi e vos,
3568 per molt malvat remenbrament.
3569 E vuyt-t'ó mostrar clarament,
3570 ab que hi vuyles veer clar.
3571 Quant tu vols causa remenbrar
3572 | segons Deu e contra far be, |P 33r^b
3573 lo demoni, qui va e ve
3574 de mal en mal, vol asajar
3575 si son menbrar pot acordar
3576 | ab lo teu en so que·t sové, |B 41v^b
3577 e en aysó aestme te;
3578 e quant sent que son menbrament
3579 ab lo teu a acordament,
3580 conex que·l teu menbrar es mal,
3581 e après encerqua e qual
3582 es la causa que tu sové;
3583 e si·ncontinent no l'avé,
3584 el, qui en tot molt subtil es,
3585 en pocs temps menbra tantes res,
3586 que aquella que as menbrada
3587 en aquel es atrobada.

3589 sen pasar] *la primera -a- abreujada B*, sen pasar *P*, sens posar (*afegeix* sens presar *i* sens passar *en nota*) *r*, sent posar *g*; *enteneu* “sent passar”. La forma gràfica que presenta *B* ha originat dubtes al copista de *P* i als editors moderns. Per a la mateixa idea dels vv. 3589-3591, vegeu els vv. 3578-3579.

3589 Quant] *E quant BPrG*; el] *manca g*; sen pasar] *la primera -a- abreujada B*, sen pasar *P*, sens posar (*afegeix* sens presar *i* sens passar *en nota*) *r*, sent posar *g*

3597 e] *manca P*

3604 e¹] *a r*; menbrar] *corregeix* membrament (*-ment ratllat i la -r sobreescrita*) *P*

3606 be] *bo P*

3588 E ve·t com se fa l'atrobar.
3589 Quant el la menbra sen pasar
3590 son menbrar en acordament
3591 del teu menbrar, e·ncontinent
3592 conex so on es ton menbrar;
3593 e quant o ha conegut clar,
3594 pensa com fasa·l temptament,
3595 e asoptila·s tant fortment,
3596 que moltes vias el n'enten,
3597 e comensa a temptar len
3598 per que no sies conexén
3599 | d'aquel engan qu'el te vol far, |B 42r^a
3600 | car molts mils te pot enganar. |P 33v^a
3601 E si tu as bo menbrament
3602 d'alcuna res a onrament,
3603 adoncs tira tan fort, volvent
3604 e sa e la lo teu menbrar,
3605 tro qu'el te fassa trestornar
3606 en menbrar mal contra lo be.

3623 a – parent] *vers de set síl·labes.*

3609 c'a tu] castu *expuntua la -s- B, cascu P, que tu rg*

3612 aquel] aque *B; qui] que g*

3607 E si en aysó no avé,
3608 temptar-t'a per entenció,
3609 conseylan-te c'a tu es bo
3610 que sies honrat per la gent
3611 e fasses honrar ton parent
3612 per aquel be qui volgist far
3613 primerament, al comensar,
3614 quant menbraves fayre honor
3615 per alcú be a ton senyor.
3616 E si·l vira ta entenció,
3617 lo teu menbrar ja no es bo,
3618 car tu no deus nul be menbrar
3619 per tu ni per altre honrar,
3620 mas per lo Senyor solament,
3621 | que tu a format de nient; |B 42r^b
3622 e si·l ne vol dar honrament
3623 a tu e al teu parent,
3624 adoncs te potz per dret amar,
3625 e aysó matex de ton par.

3626 Vol-te·ncara] Volte encara *r*

3629 no y] ny *BP*, n'y *g*

3631 dispon-te a·lcuna] disponenta alguna *P*, disponente alguna *r*, dispon-t'a alguna *g*

3640 lo·nduu] londun *P*, l'enduu *rg*

3645 es tant en els] estant en el *r*; cregut] cregut = crescut *afegeix en nota g*

3651 ve-te] vet e *rg*

3652 que el] quel (*la vocal abreujada B*) *BP*, qu'el *r*

3655 regla·s] regals *BP*, regla es *rg*

3626 Vol-te·ncara per als temptar
3627 segons natura d'amament
3628 quant toca a ton menbrament,
3629 ab que no y sia enteniment,
3630 | qui conex lo mal e lo be, |P 33v^b
3631 e dispon-te a lcuna re
3632 qui está util a menbrar,
3633 la qual utilitat amar
3634 la fa tan fort a lo voler,
3635 que·l demoni no a poder
3636 que pusca lo be desviar.
3637 Mas quant pot l'entendre privar
3638 de bo menbrament e amar,
3639 e fa menbrar hom sens scient,
3640 tost lo·nduu a mal amament,
3641 car no ha prior ni patró
3642 qui los gart de far falió;
3643 | e quant an pres enlassament |B 42v^a
3644 e vol entrar l'enteniment,
3645 es tant en els vici cregut,
3646 que l'entendre está vensut
3647 e no y pot far acurriment;
3648 e car desira acordament
3649 ab els, e no vol ignorar,
3650 vol consentir al mal a far;
3651 e ve-te com t'a desebut.
3652 Si vols que el sia vensut,
3653 fe lo contrari exament
3654 de so on es lo temptament.
3655 E esta regla·s general,
3656 qui contra temptació val.

3657 Dona al enteniment] *vers de set síl·labes*.

3677 sia dreit] sia dret *BP*, sia adret *r*, sia a dret *g*; lliçó dubtosa. La lliçó de *BP* no rima amb el mot-rima del segon vers de l'apariat («grait»); d'altra banda, el vers és hipomètric. Per regularitzar el vers, Rosselló corregeix la lliçó «dret» per «adret» (adj.) i Galmés afegeix una preposició «a» abans del mot (de manera que en resulta l'expressió «ser a dret», 'segons justícia, segons raó', equivalent a l'adjectiu «ser dret», 'sotmès a la raó'). El subjecte de l'oració subordinada «consirant molt sia dret, / e per los oentz molt grait» és la segona persona singular (el mateix de «volrás parlar», v. 3676); els dos mots en posició de rima estan lligats a la forma verbal «sia». Tenint en compte l'estructura dels dos versos d'aquesta subordinada i la rima de l'apariat, mantenim la forma sense preposició «sia dret ... grait» i proposem la variant «dreit» que permet fer dièresi i desplaçar l'accent de la *-e-* a la *-i-* per rimar amb el vers següent en *-it*.

3659 lo·ndug'a] l'enduga a *r*, l'endug'a *g*

3660 comensa·l] comensa el *r*

3661 mantes] *corregit per moltes les lletres sobreescrites P'*

3662 en] e *P*

3664 que el] qu'el *r*

3667 serie] series (*la -s expuntuada B, ratllada P'*) *BP*, seria *rg*

3671 si en] sin *BP*

3675 volrá] volria *P*

3676 parlar] *fora de la caixa d'escriptura B*

3677 sia dreit] sia dret *BP*, sia adret *r*, sia a dret *g*

3682 ligat] liat *g*

3684 erguy] *una o- escrita sobre la e- P'*

3657 Dona al enteniment
 3658 lo demoni gran temptament
 3659 per so que lo·ndug'a peccat.
 3660 E ve·t com comensa·l malvat
 3661 a temptar per mantes vies,
 3662 en momens, oras e dies.
 3663 Si as enteniment humil
 3664 | e que el sia fort suptil,
 3665 ab ergul, en lo comensar,
 3666 no·l te volrá per res temptar,
 3667 car tost serie conegut
 3668 l'engan, e auries vertut
 3669 a el a vensre e sobrar,
 3670 car .i. contrari vens son par
 3671 si en alcú enantament
 3672 el contrast sia sinplament.
 3673 Mas si est home pauc entés
 3674 e ton entendre humil es,
 3675 ab ergul be·t volrá temptar
 3676 adoncs quant res volrás parlar,
 3677 consirant molt sia dreit,
 3678 e per los oentz molt grait,
 3679 per so que n'ajes vanitat
 3680 e ton entendre sia fat,
 3681 ergulós, vilá, optinat;
 3682 e pus que axi t'aja ligat,
 3683 aurá a tu tolt tu e Deu,
 3684 e en erguyl serás tot seu.

|B 42v^b

3697 car – pren] *vers desaparitat*; tal i com s'ha conservat el text fa sentit, però no es pot descartar la possibilitat que manqui un vers entre els actuals vv. 3696-3697 que formés una subordinada.

3687 temptará] *després de N inicial ratllada B, Atemptara P*

3688 mas altre] mas alt e r, mays altre g

3689 de] *repetit i el primer expuntuat B*

3693 menjar] menja BP

3696 que·n] que en r

3697 altre·n] altre en r

3699 E] *manca el traç central de la inicial BP; si·nperó] si empero r; t'atroba] te troba rg*

3700 que ab] qu'ab r

3709 enganar-t'a] enganarte P

3710 el a·mat] clamat P, él ha amat r, <es> amat g

3685 Mas si est home be entés
3686 | e ton entendre humil es, |P 34r^b
3687 | temptará ta humilitat |B 43r^a
3688 ab erguyl, mas altre peccat
3689 que no sia de dret en dret
3690 contra humilitat, e ret
3691 lo temptar en gran lentetat;
3692 car si tempta ta humilitat
3693 ab trop menjar e sejournar,
3694 ton entendre no está clar,
3695 e puys fer-lo-t'a ergulós,
3696 pus que·n res l'atrop viciós,
3697 car ab .i. vici altre·n pren,
3698 contra vertut, entendre fort.
3699 E si·nperó t'atroba sort,
3700 que ab menjar ni sajornar,
3701 ni ab ergul, pusca temptar
3702 ton entendre, ni far falir,
3703 tocará·l voler a desir
3704 d'alcuna res contra vertut;
3705 e si·l entendre es desebut,
3706 que no consir aquela res
3707 qui pel voler amada es,
3708 ni sa fi es de be o mal,
3709 | enganar-t'a lo desleyal; |B 43r^b
3710 car pus que l'objec el a·mat
3711 sens entendre, es obstinat
3712 l'enteniment, car pres está
3713 sotz lo voler, qui aferma
3714 o nega en tot so que·s vol,
3715 | car tot l'enteniment o tol. |P 34v^a

3733 devant vostre desirar] *vers de set síl·labes.*

3718 moral] mortal *P*

3719 conqués] com ques *P*

3722 consintra] concintira *P*

3726 puis] pus *r*

3730 si·naxí] si enaxí *r*

3731 sapiatz] sa pietats *P*

3733 vostre] vre (*manca l'abreviatura*) *B*

3736 virar vos] viras vos *BPr*

3737 per so que us] per sus ques (*les vocals abreujades B*) *BP*, per sus que *r*

3738 com] com com *P*

3739 a vostre] aurem *P*; entendre] entendre e *rg*

3741 atretal] altretal *P*

3716 Enaxí está obtinat
3717 e no está racionat
3718 segons moral vertut, ans es
3719 tant fort engruxat e conqués,
3720 que si voletz argumentar
3721 e per raó lo ver provar,
3722 ja no consintrá la major
3723 preposició ni menor,
3724 ans estará en posició
3725 consirada sens raó;
3726 e puis poretz asatz parlar,
3727 que·n res no us volrá escoltar,
3728 e será vas vos ergulós,
3729 mintén, vilá e viciós.
3730 E si·naxí no us pot forsar,
3731 | e que us en sapiatz guardar, |B 43v^a
3732 posant vostre entendre clar
3733 devant vostre desirar,
3734 per so que us mostre la raó
3735 si·l desirar es mal o bo,
3736 virar vos a vas altre pas,
3737 per so que us pusca metre·l las;
3738 axí com si vol presentar
3739 a vostre entendre, consirar,
3740 alcuna causa qui pauc val,
3741 e après, altra atretal,
3742 tant que, d'escaló en escaló,
3743 entendretz sens discreció
3744 entenció a no scient,
3745 | en causes sens profitament. |P 34v^b

3750 son – lasol] *vers marcat amb una ratlla al marge B*; met] ment (*la nasal abreujada B*) BPr; e-1 lasol] el la sol *r*, e ha sol *g*; *enteneu* “met en el llaçol”, és a dir, ‘posa en el llaç de caçar’ (DCVB, *llaçol*). Galmés corregeix el passatge *ope ingenii*, però la interpretació que proposa és força dubtosa. Adoptem la correcció de «ment» per «met», atès que és un error habitual en *B* (vegeu, per exemple, el mot-rima del v. 4030), i interpretem la lliçó d’acord amb el sentit que es repeteix també al v. 3737: «per so que us pusca metre·l las».

3750 son – lasol] *vers marcat amb una ratlla al marge B*; met] ment (*la nasal abreujada B*) BPr; e-1 lasol] ella sol *P*, él lá sol *r*, e ha sol *g*

3755 mes] mas *g*

3756 E-us tant] -us *escrit sobre una lletra raspada B*, eu stant *r*

3758 que²] manca *P*

3759 totes] totz *B*, tots *Pr*

3760 us] eus *r*

3761 entendre] entendre·n? *afegeix en nota g*

3746 E adoncs vostre enteniment
3747 irá com la fula que·l vent
3748 la mena vas la part on ve,
3749 e pus que ociós vos te,
3750 son entendre met e·l lasol
3751 vostre entendre en so que·s vol;
3752 e ve-us lo peccat concebut,
3753 e vejatz com hi es vengut.
3754 Moltes d'altres raós poria
3755 mostrar, mes esquivar volria
3756 | prolixitat. E-us tant mostrat |B 43v^b
3757 de l'entendre com es temptat,
3758 que per so que oyt n'avetz,
3759 vos poretz aydar totes vetz
3760 que lo demoni us vula far,
3761 per vostr'entendre, res errar.

3765 virant-te] virante *r*

3767 ni] *a la interlínia corregeix qui ratllat B*

3768 tant] tont *P*

3770 sia·mic] sia amich *rg*

3772 que a penes] qu'apenas *r*

[IV.xx] De volentat

3762 O, tu, qui tot be vols amar!
3763 Vejes e com te vol temptar
3764 lo fals temptador desleyal,
3765 virant-te a especial
3766 amar, qui no está tan gran
3767 com lo general ni val tan.
3768 E veges tant hom n'a vensut,
3769 car a penes es hom sabut
3770 qui de public be sia mic,
3771 ans es public be tan mendic,
3772 que a penes a nuyl servidor,
3773 | car quax totz se fan amador |P 35r^a
3774 d'especial be, qui no val
3775 tant com val lo be general.

3795 que – bo] *vers de set síl·labes.*

3784 trop ab] troba ab *r*, trob en? *afegeix en nota g*

3787 que·nsús] que en sus *Pg*

3794 Deus] Deu *P*; natur'e raó] natura e raysó *r*, natura e raó *g*

3795 que] *després d'una lletra raspada B*

3796 e·sta] e está *r*, e sta *g*

3797 vens] veus *P*

3776 Enaxí no ha, gran amar,
3777 gran subject on pusca estar;
3778 e per so car es ociós
3779 en granea, es viciós
3780 | en amar be especial, |B 44r^a
3781 e per so gita-lo a mal
3782 lo demoni ab son temptar,
3783 que d'alt en bax lo fa estar;
3784 e pus no·l trop ab gran vertut,
3785 tost l'a combatut e vensut.
3786 E no·l porás ja esforsar,
3787 tro que·nsús lo vules pujar
3788 al general be, on fo mes
3789 segons caritat; e jamés,
3790 si·n aquel grau lo fas estar,
3791 lo demoni no·t pot sobrar
3792 de donar negú temptament;
3793 car tant es gran l'acurriment
3794 que·t fa Deus, natur'e raó,
3795 que lo teu amar es bo
3796 e·stá enbegut de vertut,
3797 e vens e no está vensut
3798 per poc amar desconexent.

3814 a] *enteneu* “hi ha”.

3815 es errat] *el subjecte és segona persona singular*.

3799 fa·ncar’altre] fa encare altre *r*, fa encar’altre *g*

3808 que ames] qu’amas *r*

3811 home] hom *BPr*

3819 fos dat] *fora de la caixa d’escriptura B*

3822 eneic] enemich *r*, eneïc (creim que ha d’esser enic *afegeix en nota*) *g*

3825 nou-li] mouli *r*; mas] mays *g*

3799 E fa·ncar'altre temptament
3800 lo demoni a ton amar
3801 per so que·t pusca far peccar;
3802 | car si ames ton bon senyor |B 44r^b
3803 | per so car es digne d'amor, |P 35r^b
3804 per seynoria e bontat,
3805 conseyla·t que l'ams car t'a dat,
3806 no pas per so car el es bo;
3807 enaxí gita·t de raó,
3808 e pus que ames contra dever,
3809 en tota res pren ton voler
3810 a vilania e peccat.
3811 E si ames home malvat,
3812 per so car t'a alcuna res dat,
3813 e desames cel qui es bo,
3814 car ab el a contenció,
3815 potz conixer que es errat
3816 e per lo demoni enganat,
3817 car ab donar est amador
3818 de malvestat contra valor;
3819 e valgre·t mays res no·t fos dat
3820 e que hagesses bo amat,
3821 car aquel es en gran destric
3822 qui pren d'ome mal eneic,
3823 car soven ha gran passió
3824 qui ama hom qui no es bo,
3825 | e nou-li mas aquel turment, |B 44v^a
3826 que no li val l'aur ni l'argent,
3827 lo qual a pres d'ome malvat.

3831 melor] *la -r a la interlínia B, melour P*

3832 .i.] u *rg*

3833 vera] vostre *P*

3836 qui] *segueix un traç ratllat B*

3838 era·l] era el *r*

3828 Encara·t fa estar temptat
3829 si vols mais esser desirat
3830 e mais obeit e honrat
3831 que Deu, ne que melor que tu;
3832 | car en ton voler no ha .i. |P 35v^a
3833 qui seguexca vera amor,
3834 qui fa, per so, ver amador,
3835 car li fa mays amar melor
3836 que sel qui menys val; car lausor
3837 d'amor no poria estar
3838 si no era·l major amar
3839 en la causa qui es meylor;
3840 e per so son li peccador
3841 qui amen so qui tant no val,
3842 mais que so qui es pus cabal.

- 3843** altra raó] alteracio (-cio *corregit per rao les lletres sobreescrites*) *P*
- 3844** que·t] quant *P*
- 3849** con] *segueix que ratllat P*
- 3850** lex] lex<s> *g*
- 3857** mermat] merimat *P*
- 3859** puis] pus *P*
- 3865** mal'amor] mal amor *r*
- 3868** d'altra] dastra *P*

3843 Vet-te una altra raó
3844 en que·t fa la temptació.
3845 Si tu vols alcú be gran far
3846 e sens pauc be no·l potz menar
3847 a ffi ni a perfecció,
3848 | temptar-t'a·l be que pauc es bo |B 44v^b
3849 con per si lo vuyles amar,
3850 e que lex lo gran be estar
3851 car trop es greu de procurar,
3852 e passar c'as ab be menor.
3853 Ve·t com te fa l'enganador
3854 exir de perseverança,
3855 de fortitudo, esperança
3856 e de la major caritat;
3857 e pus a ton voler mermat,
3858 ja lo t'a enduit a peccat;
3859 e puis de grau en escaló,
3860 metrá·l en tal condició,
3861 que quant será afrevolit,
3862 | que la vertut e l'esperit |P 35v^b
3863 faliran en lo be amar,
3864 e porá en ton cor entrar
3865 mal'amor e mal desirar,
3866 e será peccat ton amar,
3867 e tu, enemic de be far.
3868 E per molt d'altra ocasió
3869 te pot donar temptació,
3870 mas tu te·n porás ajudar
3871 | si so que t'ay dit sabs menbrar. |B 45r^a

3872 Son encara] Com encara (Com encara ha *afegeix en nota r*) *BPr*

3875 moralitat] mortalitat (*corregeix en nota r*) *BPr*

3881 mantes] mantz *BP*

3883 produyr] perduyr *P*

3884 vista] justa *P*, ajust a *r*

3886 atresí] entre si *P*

De .x. raons naturals d'ome

3872 Son encara altres partides,
3873 qui en home son establides,
3874 ab que home está ordenat
3875 subject de la moralitat,
3876 qui está via de salut,
3877 contra les quals es combatut
3878 per lo demoni e temptat.
3879 La primera está bontat,
3880 e les altres ausir poretz.
3881 E lo demoni mantes vetz,
3882 de la forma qui·s natural
3883 a produyr vertut moral,
3884 vol que vista moralitat;
3885 e ve-us n'exempli en bontat,
3886 e en les altres atresí.
3887 E qui ha enteniment fi
3888 consir alcuna humilitat
3889 que pot aver per est tractat.

3893 qui – be] *vers de nou síl·labes*; és possible regularitzar el vers fent sinèresi a «sia».

3892 Deus] Deu *P*; crea] creá *r*

3893 qui] que *r*; covinent] convinent *P*

3899 desleal] desleyal *Prg*

3902 qui] que *g*

3906 bontat] bontas *BP*

3907 moral] mortal *P*

3910 a si] así *r*

3915 d'aquel] dquel *B*, d cal (*ratllat*) quel *P*

3890 Tot so qui·n home está creat

3891 está naturat en bontat,

3892 | car Deus no crea nulla re

|B 45r^b

3893 qui no sia covinent ab be.

3894 E so es car no pot crear

3895 neguna causa ab mal far,

3896 e car creat está en be,

3897 per aysó natura li ve

3898 que deja fer be e no mal.

3899 Mas ve-us que fa lo desleal

3900 esperit, qui no vol sofrir

3901 que .i. be d'altre pusca exir,

3902 ans tempta hom qui isca mal

3903 del be creat e natural,

3904 lo qual mal es tort e peccat

3905 que vir contra moralitat

3906 de la bontat qui·s natural,

3907 qui de be moral fa sensal

3908 a Deu en home vertuós.

3909 Mas lo malvat vol viciós

3910 sensal a si, per far lo mal

3911 contra lo sensal qui molt val;

3912 e per so, si vols nuyl be far,

3913 per so que·t pusca enganar,

3914 aportar-t'a mant argument

3915 | que d'aquel far ve faliment,

|B 45v^a

3916 per so que tu sies tement

3917 en far lo mal e continent.

3927 tro – enemic] *vers de nou síl·labes*; caldria llegir «sies» en una sola síl·laba. Probablement la lliçó «sis» de *B* pretén suggerir aquesta lectura per corregir la hipermetria del vers.

3919 farà·ltre] farà altre *r*

3922 no·l] nols *P*; far] *després de dar expuntuat B*

3925 qui] que *r*

3926 mostrar-t'a] mostra ta *P*, mostrarte (*afegeix la variant mostrar t'ha*) *r*, mostrar t'a *g*; destric] descrit *BP*

3927 sies] sis *B*

3929 pererós] pereós *g*

3931 e] manca *BPr*

3935 si·n] si en *r*; fer] far *g*

3936 desraó] derao *P*, desraysó *r*

3940 te] *després de ve expuntuat B*

3943 e, doncs] adonchs *r*

3918 Tantost quant t'aurá fait duptar,
3919 | te farà·ltre be consirar, |P 36r^b
3920 del qual no est fort coratjós;
3921 e si·l vols far dar-t'a raós
3922 que aquel be no·l deus tost far;
3923 e quant t'aurá fait sperar,
3924 metrá·t devant .i. be petit,
3925 qui no está de gran profit,
3926 e·n lo far mostrar-t'a destric
3927 tro que d'el far sies enemic.
3928 E quant t'aurá fait ociós
3929 en far lo be, e pererós,
3930 assatz atrobará engans,
3931 ores, dies, meses e ans,
3932 co·t fassa estar en gran mal
3933 contra lo teu be natural,
3934 qui·n portará pena mortal
3935 si·n infern va per fer lo mal.
3936 Car molt está gran desraó
3937 que home sia creat bo
3938 | e per bontat deja be far, |B 45v^b
3939 e aquel servir a mal peccar
3940 contra so que de bontat te.
3941 Car lo foc, qui·s calt, no sosté
3942 que per calor sia fredor,
3943 e, doncs, be fal lo peccador
3944 qui de be fa lo mal exir.

3946 vol sofrir] vol soffir *B*, nol sofir *P*, no'l soffir *r*, vol sofrir *g*; el *GGL* recull aquest passatge editat per Galmés com a únic testimoni del mot *sofir*, el significat del qual Colom considera poc clar ('ésser suficient'). La lliçó de *B* sembla un error de grafia per «sofir», usat en el sentit de 'permetre, tolerar, deixar fer (una cosa)'.

3946 vol sofrir] vol soffir *B*, nol sofir *P*, no'l soffir *r*, vol sofrir *g*

3949 arbre] arbr *B*

3954 falir] segueix un mot ratllat *P*

3955 demoni·n] demoni en *g*

3960 sa natur'atresí] la natura atresí *r*, sa natura atresí *g*

3963 metex] meter *B*

3966 senes] sens *BPr*

3945 Vejatz e com fa a punir,
3946 car vol sofrir ni escoltar
3947 que de be vuyla mal usar
3948 so que no fa foc ni moltó,
3949 | arbre, ausel, aur ni pexó, |P 36v^a
3950 mas tan solament hom malvat,
3951 que·n si a mais be naturat
3952 que tot lo romanent del mon,
3953 en qui sia lonc ni pregon;
3954 e tot est falir li avé
3955 car escolta·l demoni·n re.
3956 Mas que fasa·l be que pot far,
3957 e vet lo mal que pot vedar,
3958 e sia fortz combatedor
3959 ab so que li ve del Senyor
3960 | e de sa natur'atresí. |B 46r^a
3961 E si no·s combat enaxí,
3962 dretz es qu'el sol sia caut,
3963 pus qu'el metex se te vensut;
3964 e meraveyl-me, per ma fe,
3965 car a esperansa en be
3966 usant de si senes raó,
3967 ni d'on li ve clamar perdó.

3968 So] Vet so? *afegeix en nota g*

3969 en ... que l'orifan] e'n ... glorificant *r*

3974 virar] jurar *P*

3975 granea] grandesa *P*

3980 e] manca *g*; messiós] *fora de la caixa per manca d'espai B*

3984 granea] grandesa *P*

[IV.xxii] De granea

3968 So per que home está gran
3969 en vertut, mais que l'orifan,
3970 segons a vertut natural,
3971 desira granea moral
3972 en vertut contra tot peccat.
3973 Mas, adoncs, l'esperit malvat
3974 vol virar aquel desirer
3975 en granea d'on no·s pot fer
3976 vertut moral, mas faliment;
3977 | e fa adoncs lo temptament |P 36v^b
3978 que hom sia gran en poder,
3979 en saber, amics e aver,
3980 en far grans faitz e grans messiós,
3981 | e que granea de raós, |B 46r^b
3982 ab que estan vertutz morals,
3983 no sia a home corals,
3984 tant com granea sensual
3985 e tant com de vertutz no val.

3995 que granea] grandesa *P*

3998 e·sta] e está *r*, e stà *g*

3999 peccat] quant *P*

4000 trestorna] trestornar *P*

4001 granea] grandesa *P*

4007 a·b] al *P*, ab (ha? *afegeix en nota g*) *rg*; granea stada] grandesa stada *P*, grane'ha stada (granea estada? *afegeix en nota*) *g*

4008 la a] ha *g*

3986 E en est pas se fa lo mal,
3987 car home, estant en procurar
3988 com sia gran en ajustar
3989 dinés, honors e honramentz,
3990 amics e d'altres manamentz,
3991 no pot procurar caritat,
3992 justícia, humilitat,
3993 e les altres vertutz morals;
3994 e passa hom de .i. en als
3995 tant, que granea corporal
3996 ama hom mais que sperital.
3997 E enaxí es decebutz
3998 per l'enemic, e·stá cautz
3999 en peccat, e no·s pot levar
4000 si no trestorna son amar
4001 a la granea sperital,
4002 e que am mais esser leyal,
4003 savi, just, humil, vertader,
4004 | ab granea de son dever, |B 46v^a
4005 que esser gran en honrament,
4006 en amics, delitz e argent;
4007 | car a·b aytal granea stada |P 37r^a
4008 plasent a Deu, qui la a donada
4009 vertut pus gran a hom leyal,
4010 qui es gran per vertut moral,
4011 que al cel, ni al element,
4012 ni a castel, ni a honrament.

- 4013** gran] *manca r*
- 4015** devant] *danant Pg*
- 4016** diu] *Deu P*
- 4020** presat] *pesat P, posat r*
- 4023** granea] *grandesa P*
- 4024** fas-te·star] *faste star r, fas-te star g*
- 4025** granea] *grandesa P*
- 4028** covenrà·t esser] *convenrrat esset P*
- 4030** met] *ment (la nasal abreujada B) BP*
- 4031** e·l] *el r, al g*
- 4034** el deu] *al Deu P*

4013 Per que si tu vols gran be far
4014 en gran vertut a conquistar,
4015 tantost lo fals te ve devant
4016 e diu que lo magnificant
4017 que aplega molt gran tresor,
4018 gran honrament, es a tot for
4019 per tota gent molt nomenat,
4020 e sobre los altres presat;
4021 e car en lo magnificar
4022 d'onramentz, dinés ajustar,
4023 consent granea de ton cors,
4024 si·l creus, fas-te·star gran defors
4025 granea de moral vertut,
4026 e de dins estás enbegut
4027 de grans vicis, mals e peccatz,
4028 | e covenrá·t esser jutjatz |B 46v^b
4029 ab gran puniment, e es dret;
4030 car cel qui dins gran vici met
4031 e gran vertut posa e·l cors
4032 e gran vertut gita defors,
4033 no es amic a Deu fezel,
4034 ni ab el deu estar al cel.

4040 viure] e *afegeix r*

4042 esperital] esperitual *P*

4045 gran] mays *g*

4050 mas] mays *g; .i.] u r*

[IV.xxiii] De duració

4035 Sí com hom es bo per bontat
4036 | e vertader per veritat, |P 37r^b
4037 dura per la duració
4038 que pres en sa creació;
4039 e per aysó vol hom durar
4040 en viure, honor, delitar,
4041 segons natura corporal
4042 e natura esperital.
4043 E en est pas ve lo temptar,
4044 car l'enemic te vol virar
4045 a desirar gran durament
4046 de corporal delitament,
4047 en menjant, bevent, honrament,
4048 e en solaz de ton parent,
4049 que·n durar qui es de raó;
4050 | car mas val .i. amar qui·s bo, |B 47r^a
4051 que tota la duració
4052 qui es de causa corporal.

4056 durar] *després de do raillat B*

4057 entendre e] enten (*la nasal final abreujada B*) BP

4061 no] no<t> g

4069 en qui·s está] en qui estàs? o on qui·s està? *afegeix en nota g*

4073 pererós] pereós g

4075 membrar] e embrar (*la inicial és una E*) BP

4053 E per aysó lo desleyal
4054 vol que tu desirs molt durar
4055 per molt menjar e sejourar,
4056 no pas per durar bo amar,
4057 bo entendre e bo menbrar,
4058 e la obra de ton be far
4059 vas Deu, vas tu e ton parent,
4060 car el, per aytal durament,
4061 no pot temptar ni enganar.
4062 Mas car te mou a desirar
4063 durament de delitament,
4064 mostra·t aquel durar plasent
4065 | per tantes maneres tro t'a |P 37v^a
4066 de tot en tot pres en sa ma;
4067 e quant tu ne cuydes exir,
4068 el te fa mant delit venir
4069 en qui·s está acostumat
4070 e qui en tu an molt durat,
4071 e an tant gran enlassament,
4072 per raó del gran durament,
4073 | que pres estás, e pererós |B 47r^b
4074 estás a privar viciós
4075 membrar, entendre e amar,
4076 e bo parlar, ymaginar
4077 de tu e lo bo conquerir.

4089 e – aurás] *vers de nou síl·labes*; caldria fer sinèresi a «tua» per regularitzar la mesura del vers. La forma «dea» que presenten els manuscrits és el resultat de l'assimilació de la «u» final a la preposició «a» que segueix.

4087 aquest] aques *BP*

4089 Deu a] dea a *BP*

4093 lo] bo *BP*

4098 be] bo *P*

4101 fe] e *afegeixen BP*

4103 que i] qui *Pg*

4078 E enaxí no potz fugir
4079 si no fas .i. gran durament
4080 de ton menbrar, enteniment,
4081 en consirar Deu e sa onor
4082 tant, tro que te venga amor
4083 e temor de ton faliment,
4084 e que desirs lo durament
4085 de bona custuma molt mais
4086 que de mala. E lo savais,
4087 per aquest mou vensre porás
4088 e de ses mans escaparás,
4089 e Deu a la tua part aurás
4090 e ab el tostems estarás
4091 en lo cel, si sabs elegir
4092 que mays desir, lo teu desir,
4093 lo durament esperital,
4094 que lo durament corporal,
4095 | car tost es per vici vensut; |P 37v^b
4096 | mas l'esperital a vertut |B 47v^a
4097 tant gran, que no lo vens peccat,
4098 ab que sia be ajudat
4099 per justicia, prudencia,
4100 fortitudo, tempransia,
4101 fe, esperansa, caritat;
4102 e fassa tot quant pot peccat
4103 e totz los demonis que i son,
4104 car tant no·t iran environ,
4105 que no·t poran en res sobrar
4106 si vertutz fas en tu durar.

4107 home] hom *P*; viu] *la -u a la interlínia B*

4109 l'es] li es *r*, li's *g*

4119 e·l] al *g*

[IV.XXIV] De poder

4107 Tot home qui viu a poder
4108 en lo qual pot esser aver,
4109 lo qual poder l'es natural,
4110 e per el pot poder moral
4111 aver e vertutz gasanar
4112 contra malvestat e peccar.
4113 E ve-us com ve lo temptament
4114 per lo malvat espirament,
4115 qui ha poder de conseylar
4116 mal far e lo be esquivar.
4117 Tu as poder de libertat
4118 | qui está enfre be e peccat; |B 47v^b
4119 e·l latz vas qual está lo be
4120 lo demoni no tempta re,
4121 car a el no·s pot acostar,
4122 car lo be no·l lexa entrar.

4123 mal] mas *BPr*

4124 va·s] vas *r*

4134 fer] far *Pg*

4135 per] e per *g*; c'ome] com *BPr**g*

4123 Pus qu'el es mal e vol mal far,
4124 | el demoni va·s acordar |P 38r^a
4125 ab altre latz, on potz peccar,
4126 lo qual en tu está plantat,
4127 car de no-res estás creat,
4128 car de no-re no ve, per se,
4129 negú poder plantat en be;
4130 car ja fora alcuna res,
4131 si, per el, poder be pogés.
4132 E car no-re be no pot far,
4133 pot, per no-re, hom franc estar
4134 a fer lo mal, tort e peccar;
4135 per so c'ome es, pot estar
4136 franc a far be, si lo vol far,
4137 e deu-lo far, pus es creat
4138 de no-re a far re bontat,
4139 e si no·l fa, pus n'a poder,
4140 es contra Deu e son dever.

4144 no cal] *pot tenir el sentit de 'no interessa' (GGL, caler), o 'no cala, no s'inclina' (DCVB, calar, I).*

4146 si – no-re] *oració concessiva que es refereix al «dret poder ... plantat en be»; per al valor de la locució conjuntiva «si tot», vegeu les notes als vv. 2008 i 2742.*

4159 Creure – desleyal] *vers de set síl·labes; és possible fer dièresi a «desleyal».*

4141 que] qui *BPr*; al] ha'l *afegeix en nota r*

4142 e·l] el (e él *afegeix en nota r*, él *g*

4143 fer] far *g*

4144 al ... no cal] ha'l ... no cal *afegeix en nota r*, el ... no·t val? *afegeix en nota g*

4150 a·b] ha ab *r*, ha'b *g*

4152 es] est *r*

4154 montiplicamen] *montiplicament ratlla i expuntua la -t B*

4157 c'ajudar] que ajudar *r*

4161 ja] jat *P*

4162 liges] lies *g*

4141 Ve-us, doncs, que al poder esquerre
4142 | ve lo demoni, e·l requerre |B 48r^a
4143 que li ajud a fer lo mal;
4144 e si al dret poder no cal,
4145 lo qual está plantat en be
4146 —si tot es creat de no-re—,
4147 lo demoni t'a abatut,
4148 car lo franc poder es vensut,
4149 pus que tu t'enclines a mal
4150 poder, qui a·b lo desleyal
4151 acordament contra vertut.
4152 E si no es apercebut,
4153 pus que·l malvat en tu part pren,
4154 | será lo montiplicamen |P 38r^b
4155 de tu e·l mal espirament;
4156 e la part que potz en be far
4157 está presa, pus c'ajudar
4158 vols al poder de far lo mal.
4159 Creure vols lo desleyal?
4160 Assatz potz cridar, trebaylar,
4161 que ja no·t porás desliar,
4162 pus que tu·t liges a mal far.

4164 ab] al *rg*

4173 Deus] Deu *P*

4175 any] *afegeix abreviatura de nasal B*

4180 que as] qu'has *r*

4182 abelir] abolir *P*

4183 que ab] *abreujat B, c'ab g; l'altre vuyle·t] l'altre·l vuyles g*

4184 tot'ora] tota hora *r*

4188 malvat] malval *B*

4189 norrit] morrit *Pg*

4163 Mas si d'aysó te vols aydar,
4164 vire·t ab latz on potz be far,
4165 | e comensa a reclamar |B 48r^b
4166 a Deu, ab contricció gran,
4167 molt humilment e en ploran,
4168 que de tu haja pietat,
4169 tro aja·l poder desliurat
4170 ab qui potz far be contra mal;
4171 e puys fe contra·l desleyal
4172 tot quant porás ab lo poder
4173 que Deus t'a donat per dever
4174 far so qui a bon hom pertany;
4175 e·n aysó sta jorn, mes, any,
4176 tant tro que del latz viciós
4177 no fasses al malvat secós,
4178 ni per el pusca en tu entrar.
4179 E vuyles tant acostumar
4180 lo poder que as en be far,
4181 que quant lo poder de errar
4182 | te volrá en res abelir, |P 38v^a
4183 que ab l'altre vuyle·t tant punir,
4184 que tot'ora sia son pres;
4185 e sies franc o be après
4186 vas Deus e tu e ton amic;
4187 e no creas lo fals mendic
4188 | consel del malvat esperit; |B 48v^a
4189 e sies fort o be norrit.

4197 l'afar] la far *rg*; *enteneu* “l'afar” (substantiu masculí).

4195 son²] *manca BPr*

4197 l'afar] la far *rg*

4199 que aurás] qu'haurás *r*

4200 c'a] que a *r*; nula] mula *B*

4201 no yrá] noyra *r*; a] *manca BP*

4203 de] be (*expuntuat B*) *afegeixen BP*

4206 estar-li-as] estar has *Pr*, estar as *g*

4207 e – gamús] *vers marcat amb una creu al marge B*; gamús] *gramus P*

4190 Encara·t farà mantz baratz,
4191 si no·t gardas, lo fals malvatz.
4192 Car dir-t'a: «Tu as gran poder
4193 d'alcuna causa gran a fer»,
4194 e «tu potz aysó far durar»;
4195 car son saber e son amar
4196 en tota res te consintrá,
4197 si en l'afar peccat está.
4198 E en est pas conexerás
4199 la temptació que aurás,
4200 c'a nula ora no consintrá,
4201 tant no yrá a sa ni la,
4202 que tu en gran far pos lo be,
4203 car seria-hi vertut de se,
4204 ni en durar ni en saber.
4205 E si axí·t vols captener,
4206 estar-li-as tostemps desús,
4207 e far-l'as tenir per gamús.

4208-4212 Contra – mal] aparentment el passatge presenta problemes de referencialitat i de cohesió sintàctica, per la qual cosa Galmés va corregir la forma de gerundi «faent» per la forma de present «fa» i la preposició «en» (v. 4211), de manera que el subjecte de «fa en parvent» és «home», segons es desprèn de la nota que afegeix l'editor («creu en apariència»). És possible, però, entendre la lliçó «quant home» (v. 4210) en sentit causal ('quant a home, com a home, pel fet de ser home'), de manera que l'expressió «faent parvent que... » es relaciona sintàcticament i semàntica amb «lo demoni» (v. 4209) i «lo temptament / que li dona [el dimoni a l'home] » (v. 4210-4211). D'acord amb això, interpretem els versos en el sentit següent: “L'home és combatut i vençut, com a home, pel dimoni contra la virtut, pel temptament que li dona fent veure que el que és virtut és dolent”.

4211 faent parvent] fa en parvent (creu per apariència? *afegeix en nota*) *g*

4218 jutjar] *la -r interlineada B*

4220 a·n] ha en *r*

4222 la .i^a.] la una *Prg*

4225 será] seria *P*

4233 car tener] car *a la interlínia P*, cartener *r*

4236 tanta] manta? *afegeix en nota g*

[IV.XXV] De virtut

4208 || Contra vertut es combatut |B 48v^b |P 38v^b
4209 per lo demoni e vensut,
4210 quant home, per lo temptament
4211 que li dona, faent parvent
4212 que so qu'es vertut sia mal;
4213 e ve-us com o fa·l desleyal.
4214 Si avetz volentat pia,
4215 menbrar vos ha justicia,
4216 per so que no fassatz perdós
4217 e que jutjetz com hom irós;
4218 e quant volretz per dret jutjar,
4219 remenbrar vos a perdonar;
4220 e far vos a·n aysó estar
4221 tro que us aja fayt oblidar
4222 la .i.^a. e l'altra e, de se,
4223 ab .i. altre pensar vos ve,
4224 apparent que sia vertut,
4225 on será peccat escondut,
4226 e farà·l vos tant consirar
4227 tro que us enduga a peccar.
4228 E si voletz vertutz amar,
4229 farà-us aqueles desirar
4230 | per tal que ne siatz lausatz; |B 49r^a
4231 e pus qu'el vos aja viratz,
4232 per so, a les vertutz aver,
4233 c'om vos en deja car tener,
4234 sotz ypocrit esdevengut,
4235 e en molt greu peccat caut,
4236 en lo qual caen tanta gent.

4240 vulla amar] amar *BP*

4250 don'altre] dona altre *r*; temptar] *corregeix* temptament (-ment a l'intercolumni expuntuat en negre i ratllat en vermell i la -r interlineada) *B*

4252 que] *segueix un traç vertical ratllat en negre i en vermell B*

4253 Deus] Deu *P*

4262 gardar] guardar *P*

4263 fe] fo *P*

4237 | E farà altre temptament. |P 39r^a
 4238 Car si vul aver caritat,
 4239 virar-m'a a tal volentat
 4240 qui la caritat vulla amar
 4241 per parays a conquistar
 4242 e fugir a foc infernal;
 4243 per que la caritat no val
 4244 si no la am per lo Senyor,
 4245 mais que per mi; car peccador
 4246 es tot hom qui ama alcú be
 4247 mais per si que per sel d'on ve,
 4248 digne de la major amor,
 4249 per so car es major senyor.
 4250 Encara·t don'altre temptar
 4251 en aquel be que volrás far;
 4252 | car semblar-t'a que, per lo be, |B 49r^b
 4253 Deus te deja aver mercé
 4254 d'alcú peccat que fait aurás,
 4255 sens que satisfacer no·l volrás;
 4256 e ja lo be no te valrá
 4257 que·n gloria n'ages de la
 4258 si no·t penetz de ton peccat,
 4259 segons que t'o avem mostrat,
 4260 per contricció, confessar
 4261 e satisfacer, mercé clamar.
 4262 E si de tot te vols gardar,
 4263 fe lo contrari del tocar
 4264 que·t farà lo mal esperit,
 4265 e lig soven en est escrit.

4266 ver] aver *BPr*

4274 so qui es] lo qu'es *r*

4276 fer-t'a] ferte *r*

4284 ab cascu'altra] a cascunaltra *B*, a cascuna altra *P*, a cascuna altre *r*, ab cascuna altra *g*

4287 pot] *afegit al marge corregeix vol expuntuat B*

4290 vertut] *després de ver ratllat B*

4266 Veritat es so per que ver
4267 es que tu as ausir, veer.
4268 D'esta veritat natural,
4269 deus tu far exir ver moral,
4270 per so que amdues veritatz
4271 te fassen hom contra peccatz.
4272 Mas lo demoni·t vol temptar
4273 contra veritat, e mostrar
4274 | que so qui es fals sia ver;
4275 e quant t'aurá en son poder,
4276 fer-t'a amar la falsetat
4277 e desamar la veritat;
4278 mas tu·t garda del temptament,
4279 e dar-te-n'ay ensenyament.
4280 Com te parrá que ver será
4281 so que·t dirá, tu assaja
4282 aquela causa ab bontat,
4283 justicia e caritat,
4284 e ab cascun'altra vertut;
4285 e adoncs será conogut
4286 aquel engan que·t volrá far,
4287 car falsetat no pot estar
4288 en concordança ab vertut,
4289 car veritat vest la vertut,
4290 e la vertut, la veritat.

|B 49v^a

4310 ‘ver] ver *BPr*; *enteneu* “haver”.

4294 que es] qu’es *r*

4295 demoni] fa (*ratllat B*) *afegeixen BP*

4297 fala] fa la *r*, fa<l> la *g*

4301 tot ton] ton (*la nasal abreujada*) ton *B*, ton *P*; e] es *P*

4302 vertat] veritat *BPr*

4306 e·l] el *r*, al *g*

4310 ‘ver] ver *BPr*; vertatz] veritatz *BPr*

4313 boca] *segueix* dira lo ver *ratllat P*

4315 volrá aver] volra ver *BPr*

4319 qu’enans] que mans *P*, que enans *rg*

4321 a via] auja *P*

4291 Emperó si estás irat
4292 o as trop menjat o begut,
4293 | falirás en aver vertut |P 39v^a
4294 a conexer so que es ver.
4295 Per que·l demoni son poder
4296 | fa que faça temptació |B 49v^b
4297 quant fala disposició
4298 a conexer lo seu temptar;
4299 e que tu no vulles jutjar
4300 en nulla res si no estás
4301 ab tot ton sen, e si o fas,
4302 tal vetz cuydarás dir vertat,
4303 que dirás molt gran falsetat.
4304 Encara·t volrá enganar
4305 en so que volrás recomptar;
4306 car e·l ver farà·l fals caber
4307 si y afigs so qui no es ver,
4308 o si vires aquel sermó
4309 a vanagloria, on so
4310 per ‘ver dites mantes vertatz
4311 e vestides de grans peccatz,
4312 estant en lo cor veritat
4313 e en la boca falsetat;
4314 o la boca dirá lo ver
4315 e·l cor lo fals volrá aver.
4316 E que·t iria als dient?
4317 Mas que si·t ve lo temptament
4318 | que de ver te vires a mentir, |B 50r^a
4319 e diges qu’enans vols morir,
4320 que viure home mentider,
4321 qui no a via ni sender.

4324 qual] que? *afegeix en nota g*

4327 e en] e'n *r*

4329 temptació] teptacio *B*

4331 en] *segueix* Deu *ratllat P*

4336 beles] bes les *BPr*

4337 missions] messions *g*

4340 es] est *r*; naturatz] naturaatz *B*, natura hats *r*

4341 a²] manca *P*

4346 l'altre a] laltre *BP*

4322 En hom gloria natural
4323 es una part substancial,
4324 per qual te ve naturalment
4325 desig de gloriejament;
4326 e lo desig es departit
4327 en sentir e en esperit.
4328 E en est desig te dará
4329 temptació, tant com porá,
4330 lo demoni; car si plaer
4331 as en gloria ab Deu aver
4332 e ab los santz qui ab el son,
4333 mostrar-t'a del mon son sejour,
4334 e la gloria d'aquest mon
4335 e·l plaser que hom a en veser
4336 beles causes, e fama aver
4337 de grans faits e de missions,
4338 de vestirs, anels e cordons,
4339 | e de parens richs e honratz;
4340 e tu, qui es dins naturatz
4341 a estes res a desirar,
4342 volrá·t ab eles trestornar
4343 en la gloria del sentir
4344 e la del esperit jaquir,
4345 dient que be porás aver
4346 est mon e l'altre a ton plaer.

4368 t'ajudará tan fortment] *vers de set síl·labes.*

4348 aysó] a ayço *r*, a so *g*

4351 est] este *Br*

4354 que en] qu'en *r*

4356 tot'a] tot a *r*

4359 bon'amor] bon amor *r*

4362 malenantz] mal enats *P*

4369 e contra·l] *la e afegida al marge amb lletra petita i una E escrita sobre la C inicial B, contral Pg, contra el r; malvat] malval B*

4370 mas] mays *g*

4374 los] les *P*

4376 tota ora] *la primera -a sobre un espai raspat i ora afegit a la interlínia B; vensrás] venceras P*

4377 bos] los *P*

4347 E si ton pensament respon
4348 aysó on el es jausion,
4349 en mou que el n'aja plaer,
4350 el conex que tu vols aver
4351 | en est mon gloriejament, |P 40r^a
4352 e crexerá·t lo temptament
4353 tant d'una causa e d'altra,
4354 que en ton cor no romandrà
4355 desig de gaug esperital;
4356 enaxí irá tot'a mal
4357 la natura del esperit.
4358 Mas si tu tens ton cor garnit
4359 de natura de bon'amor,
4360 e desires mais lo Senyor
4361 | veer, aver, e los seus santz, |B 50v^a
4362 e consires com malenantz
4363 son en infern li peccador
4364 qui amaren aver honor
4365 en est mon e gloria aver
4366 mays que far a Deu son plaer,
4367 la natura de ton voler
4368 t'ajudará tan fortment
4369 e contra·l malvat temptament,
4370 que mas amarás say estar
4371 en trebayl, dolor, que lexar
4372 la gloria esperital,
4373 e ab Deu aver .i. ostal,
4374 e ab los angels atressí.
4375 Per que, si·t defens enaxí,
4376 tota ora vensrás l'enemic,
4377 e de bos faytz estarás ric,
4378 dels quals mays de gloria aurás
4379 que de quanta per lo mon as.

4383-4384 e hom pintat / a belea qui es moral] cal entendre «hom pintat» en el sentit de l'home com a imatge de Déu i de la bellesa de la criatura com a imatge de la bellesa del creador. Vegeu el significat de l'exemple dels pares que miren una imatge del seu fill al capítol 53 del *Llibre de meravelles*: «Molt plach a Felix la semblança, per la qual entés que aquest mon es ymatge per la qual es significada la gran bonea et noblea de Deu, [...] en la qual ymatge son significades les dignitats de Deu» (Llull 2011-2014: II, 67).

4396 e – irá] *vers de nou síl·labes*; és possible fer sinèresi a «belea».

Títol bellea] bellesa *P*

4380 belea] bellesa *P*

4381 e a belea] e a bele *B*, e ab ele *P*

4382 belea] bellesa *P*

4383 hom] hon *BP*

4384 belea] bele *BP*

4388 belea] bellesa *P*

4389 desleal] desleyal *Prg*

4392 te·n] tem *P*

4395 del mon] de molt *g*

4396 la] *segueix una s ratllada B*, la sobrer? *afegeix en nota g*; belea] bellesa *P*

4400 colpa] culpa *P*

4401 a portar] aportar *r*

4402 t'es] t'has *r*

4404 bellea] bellesa *P*

4406 requés] requers *rg*

4380 Hom a belea natural
4381 e a belea qui·s moral.
4382 La belea d'on est format
4383 es natural, e hom pintat
4384 | a belea qui es moral;
4385 e cascuna es corporal,
4386 e·n cascuna estás temptat.
4387 Per so que tu fasses peccat
4388 contra belea natural
4389 e corporal, lo desleal
4390 te tempta a ergul aver
4391 e a luxuria mover.
4392 Mas tu te·n potz be ajudar
4393 si consires lo comensar
4394 de ton esser, nativitat,
4395 vengut del mon gran sutzetat,
4396 e que la belea se·n irá,
4397 e·l cors en terra pudrirá,
4398 e aysó será en breument;
4399 e l'erguyl perpetualment
4400 en tu colpa fará estar,
4401 d'on aurás pena a portar
4402 si d'erguill no t'es confessat
4403 e luxuriós est estat
4404 per ta bellea o d'altruyl;
4405 que en tu as tan gran erguyl,
4406 | que a Deu no requés perdó.

|B 50v^b|P 40v^a

4424 per – honrament] *vers de nou síl·labes.*

4411 e·l] *corregit per e el P'*

4413 belea] *bellesa P*

4416 belea] *bellesa P*

4417 as] *es r*

4418 belea] *bellesa P*

4420 defores] *deforms P*

4421 vas pensant] *nas pensat P*

4422 belea] *bele BP*

4423 si es] *sies (afegeix si es en nota) r*

4424 qui·l] *qu'el r*

4426 d'on s'orna] *donchs orna r*

4428 membrar] *després de voler ratllat P*

4431 vire·t] *viret r*

4432 la anima] *la aina P, l'ànima g*

4437 mas] *mays g; aur] després de aver ratllat P*

4438 vertat] *virtut P*

4407 Per que si·t ve temptació
4408 | per veer bela figura |B 51r^a
4409 que·t mova a luxuria,
4410 consira la gran sutzetat
4411 de luxuria e·l peccat,
4412 e ajes gran meraveyla
4413 com es mogut per belea
4414 a causa de gran sutzetat,
4415 de la qual serás tost hujat.
4416 La belea esperital,
4417 la qual en tu as natural,
4418 com belea d'enteniment,
4419 de volentat e menbrament,
4420 requer defores son senblant;
4421 so es, que·n tot quant vas pensant,
4422 haja belea de vertut
4423 moral; e si es combatut
4424 per l'enteniment, qui·l honrament
4425 qui ve per vertut moralment,
4426 d'on s'orna lo teu consirar,
4427 vol destruir e desformar
4428 per so que hajes leg menbrar,
4429 leg entendre e leg voler,
4430 per so car fas contra dever,
4431 vire·t a lo informament
4432 | de la anima, com moralment |B 51r^b
4433 se fa lega en son mal far;
4434 e desama lo informar
4435 | e ama bel remenbrament, |P 40v^b
4436 bel entendre e amament,
4437 mas que aur, castel ne ciutat,
4438 en qui no ha tant gran vertat,
4439 com en .i. pauc de menbrament
4440 qui es per vertut moralment.

4441 Deus] Deu *P*

4442 bo] bon *Pg*

4449 paor] pauor *P*

4453 liyar] ligar *r*

4454 desviar] desujar *P*

4456 ve] be *P*

[IV.XXIX] De libertat

4441 Deus t'a donada libertat
4442 com fases lo be de bo grat;
4443 car far be deu esser elet
4444 per voler franc e no costret,
4445 car lo be a tant gran valor,
4446 que no deu aver amador
4447 qui aquel am sens libertat;
4448 car aquel qui ama forsat
4449 per paor o per altra re,
4450 d'aquel amar, merit no·l ve.
4451 E per asó la libertat,
4452 estrument de ta volentat,
4453 vol lo demoni fals liyar,
4454 per so que pusca desviar
4455 la volentat en amar be
4456 | ab libertat; e·l temptar ve, |B 51v^a
4457 ve·t com, si o sabs be pensar.

4463 ab – liyar] *vers de deu síl·labes.*

4462 si·l te] silte te *P*

4463 liyar] ligar *r*

4470 met·te·n] met te en *r*

4473 c'a] que *r*

4475 Deus te creset] Deu te crescet *P*

4476 leu] *després de nient ratllat P*

4482 axí] e'xí *g*

4458 Quant tu volrás alcú be far,
4459 el te volrá altra res mostrar,
4460 qui es contrari d'aquel be,
4461 de la qual alcú delit ve;
4462 e si·l te pot far desirar,
4463 ab aquel desir te farà liyar
4464 | la volentat contra lo be, |P 41r^a
4465 tant, que libertat no val re,
4466 pus que·l mal plaer vol amar,
4467 e fa a tu matex liar
4468 la libertat qui de Deu ve,
4469 la qual t'a donada a far be.
4470 E met-te·n altra libertat,
4471 ab la qual fas lo mal de grat,
4472 e aquela ve·t de no-re,
4473 per so c'a ta natura te
4474 asó on fo·l comensament,
4475 can Deus te creset de nient,
4476 al qual nient series leu
4477 si no volia tenir Deu
4478 so que de nient a creat.
4479 | E pus que t'as axí liat |B 51v^b
4480 e secz lo cors on est vengut,
4481 estás vensut e combatut;
4482 axí com ayga qui dexent
4483 segons son cors, naturalment,
4484 te vas enjús a lo mal far.

- 4485 desliyar] deslyar *Pg*
- 4487 que] qui *P*; don'a] dóna a *rg*
- 4489 Deus] Deu *P*
- 4492 Deus] Deu *P*; qui] que *r*
- 4493 contra] contra a *r*
- 4494 ligat] liat *g*
- 4496 fari'e] faria e *r*
- 4500 Deus] Deu *P*
- 4501 s'acoste·n] s'acosta en *r*, s'acost'en *g*

4485 Mas si tu te·n vols desliyar,
4486 e requers sela libertat
4487 que Deus don'a la volentat
4488 per so que·l be sia amat,
4489 e prega Deus c'a tu perdó
4490 e que·t do la contricció
4491 que desús ja dita avem.
4492 E Deus, qui vol que el pregem,
4493 no fa contra la libertat
4494 | que t'a donada, ne ligat |P 41r^b
4495 vol que sies per lo malvat;
4496 car tort te fari'e peccat
4497 si·t tolia so que t'a dat,
4498 pus que·n preposes ben usar;
4499 car contra be no pot estar
4500 Deus, pus qu'el fa esser lo be,
4501 e a mal no s'acoste·n re.

4503 com] *després de* si pot liar *ratllat P*

4510 ligament] liament *g*

4514 t'avem] tanen *P*

4518 cové] conve *P*; e] *manca BP*

4524 ligament] liament *g*

4526 contat] *a la interlínia corregeix provat expuntuat en negre i ratllat en vermell B, recontat? afegeix en nota g*

4502 | Está libertat estrument |B 52r^a
4503 com sia franc l'enteniment
4504 a conexer lo be e·l mal;
4505 e si no era natural
4506 la libertat que a·n raó,
4507 no seria l'entendre bo
4508 per vertut del enteniment,
4509 e seria·l costreyniment
4510 ligament del enteniment,
4511 e no seria conexent
4512 per si, mas per alcuna res,
4513 e no seria so que es.
4514 Ve·t, doncs, que t'avem demostrat
4515 que l'enteniment libertat
4516 ha en fayre elecció
4517 a conexer que·s mal e bo
4518 que·t cové, e lo temptament
4519 del malvat a l'enteniment,
4520 qui vol liar sa libertat
4521 per so que entena forsat
4522 lo be e·l mal ab libertat
4523 qui ha natura de nient;
4524 | ab la qual li fa ligament |B 52r^b
4525 | si pot liar la volentat, |P 41v^a
4526 segons que ja avem contat.

4529 consciencia] et ab *afegeix a la interlínia P'*

4531 de amabilitat] *damabilitat BP*

4538 en tensó] *segueix una q ratllada B, entens ho r*

4527 Car axí com l'entenimen,
4528 la volentat lassa e pren
4529 ab consciencia, rasó,
4530 en voler lo be e·l mal no,
4531 ab ver de amabilitat
4532 e ab ver d'odibilitat,
4533 enaxí mou la volentat
4534 l'enteniment a son optat,
4535 segons que aquel vol amar
4536 o segons que·l vol ayrar;
4537 per que l'enteniment costret
4538 en tensó, aquel el sotzmet,
4539 e·nsemps an .i^a. libertat;
4540 mas l'us que n'an está virat
4541 segons que natura o requer,
4542 e que l'object pusca aver
4543 cascú usant de libertat.

4549 'xi] *enteneu* "així".

4549 full'e·l] fulla·l *rg*

4561 que] que<n> *g*

4564 ubliga] ublida *BPr*

4544 Per que·l demoni te forsat
4545 l'enteniment si lo voler
4546 | pot liar ab lo seu plaser; |B 52v^a
4547 car la volentat qui mal fa,
4548 lo fa entendre sa e lla,
4549 e mene·l, 'xi com full'e·l vent,
4550 a la natura de nient,
4551 e lunya-lo a la rasó;
4552 e si vol far nuyl mal sermó,
4553 fa·l a l'enteniment pensar,
4554 sens que no li pot contrastar,
4555 | si doncs, no·s pren a desliar |P 41v^b
4556 e sa libertat recobrar
4557 tant, que ab ella fassa estar
4558 sí franc en tot so que enten,
4559 sens que no fassa addiment
4560 de sa libertat al voler,
4561 mas que vula en si aver
4562 aytanta quant n'a volentat;
4563 car a si tort fa, e peccat,
4564 si ubliga sa libertat
4565 a cela de la volentat.

4566 Si – ren] *vers marcat amb una ratlla al marge B*; vol ren] volren *r*

4567 a·quel] a aquel *P*, aquel *r*, ha'quel *g*; ubligamen] *corregeix* ublidament (*la g sobreescrita*) *P*

4570 Deus] Deu *P*

4574 no·t] tot *BP*

4577 abreujar] abreviar *Pr*

4586 sapies] sapjes *g*

4591 mas val a] mas a *BP*, mas ha *r*

4566 Si, doncs, la volentat vol ren,
4567 a·quel matex ubligamen,
4568 e que ajen societat
4569 | egalment en la libertat, |B 52v^b
4570 car Deus l'a dada francament
4571 a cascú, e al menbrament;
4572 e si totz .iii. an egaltat
4573 en so que fan en libertat,
4574 no·t nourá ja temptació,
4575 car franc estarás en raó
4576 e franc serás en ton amar,
4577 menbrar. E vul-te abreujar.
4578 Tu si sabs egalment partir
4579 ta libertat e ton desir
4580 en ton entendre e menbrar,
4581 lo demoni no·t pot soptar
4582 per neguna temptació;
4583 mas si sentz que egals no so
4584 en libertat lo teu amar
4585 e entendre e ton menbrar,
4586 | sapies que tu estás temptat |P 42r^a
4587 e vestit d'abit de peccat.
4588 E aver est ensenyament
4589 val mays que tot l'aur e argent
4590 que ac lo savi Salamó,
4591 car mas val a temptació.

4599 n'i] *correix per ne P', ni r; mes] mays g*

4600 Deus n'i creara] Deu ni criara *P*

4602 que] qui *BPr*

4606 e] y *P*

4607 aje ser] aja'sser *g*

4608 Deus] Deu *P*

4612 vendre] vendrer *P*

[IV.xxx] De perfecció

4592 | Negú ha perfet compliment, |B 53r^a
4593 mas lo Senyor omnipotent.
4594 E car es ple de caritat
4595 e vol mostrar sa gran bontat,
4596 creada a perfecció,
4597 segons que pot, la passió
4598 creada, aquella aver;
4599 car si n'i pogés mes caber,
4600 Deus n'i creara mais gran re.
4601 La perfecció ve·t d'on ve:
4602 que ens creat sia per se
4603 nombre complit, com la luna,
4604 ton cors, caval, e cascuna
4605 causa qui es establida
4606 avent vida e no vida,
4607 o on aje ser apropiat.
4608 A Deus altre compliment dat,
4609 qui es per manera d'obrar,
4610 axí com compliment d'amar
4611 e compliment qu'es per sentir,
4612 e per comprar, vendre o bastir,
4613 e·naxí de cascuna re.

4618 te] et *r*

4619 que es] ques *BP*, qu'es *r*; d'obrar] de obrar *r*

4620 mostra] mostre *g*

4628 si el] si'l *rg*

4630 fer] far *P*

4614 | Compliment en dues vetz ve, |P 42r^a
4615 | la una es de part l'estar |B 53r^b
4616 e l'altra es de part l'obrar;
4617 aquela qu'es de part l'estar
4618 lo demoni te vol temptar
4619 ab aquela que es d'obrar,
4620 e ve·t com t'o mostra tot clar.
4621 Si vols aver complidament
4622 vertut o alcú nudriment,
4623 temptar-t'a lo mal esperit;
4624 dir-t'a: «No·l potz aver complit
4625 si alcú vici no y metz»;
4626 e açó dirá tantes vetz
4627 tro que t'o fasa consentir.
4628 E si el seu conseyl vols seguir,
4629 ab lo vici no potz aver
4630 lo compliment, car no·s pot fer
4631 que venga negú compliment
4632 ab vici ni ab faliment;
4633 e pus lo vici aurás pres,
4634 en tu lo tindrà tant estés,
4635 tro que no y romanga vertut,
4636 e·n serás en peccat caut.

4639 garda] car da *BP*

4640 l'una·l'altr'as] lunal altre *P*, l'una'l'altr'as] l'una l'altra as *g*

4641 naturament] naturalment *P*

4643 seguir] segur *g*

4644 sabs] sab *BP*

4653 fait] *diversos punts sobre les vocals B*, fayre *r*

4655 desformat] deformat *Pg*

4658 a·lcuna] a alcuna *rg*

4665 subject] subjiect *P*

4637 E si d'aysó te vols gardar
 4638 | en so que volrás acabar, |B 53v^a
 4639 garda les partz de compliment,
 4640 si l'una·l altr'as tu vivent
 4641 e si son de naturament,
 4642 per lo qual está compliment;
 4643 e adoncs potz seguir obrar,
 4644 | si be sabs les partz acordar. |P 42v^a
 4645 Si alcuna part no t'o consent,
 4646 prin lo contrari mantinent
 4647 d'aquela part, car ella es
 4648 del compliment en tota res;
 4649 e quant aurás lo fayt complit,
 4650 venrá·t temptar mal esperit
 4651 que·l fayt no está acabat,
 4652 e tocará ta volentat,
 4653 que·n lo fait ac d'alcuna re
 4654 la qual ab lo fayt no·s cové,
 4655 ans es per ela desformat.
 4656 E tu qui·l fayt veurás errat,
 4657 aurás ja major volentat
 4658 a·lcuna res en el pausar;
 4659 e·n aysó te fará estar
 4660 tant, tro tot sia destruit.
 4661 Ve·t, doncs, com lo mal esperit
 4662 | te tempta per via d'obrar; |B 53v^b
 4663 lo qual obrar fa consumir
 4664 l'esser qui está per estar
 4665 e es subject de l'obrament.

 4666 Mostrat t'ay, doncs, lo faliment,
 4667 lo qual ve per mou de temptar.
 4668 Ara·t vul mostrar mou d'orar.

4675 quinta – qualitat] *vers de set síl·labes*; cal fer dièresi a la primera síl·laba de «qualitat» perquè el vers sigui regular.

Títol De oració] Part 5. *afegeix una mà moderna al marge B*, Incipiunt oraciones *afegeix S*, de mestre remon lul *afegeix al marge S'*, manca *I*, De oratio per les regles *L*, De la cinquena part de est libre, qui es de oració *r*

4669 Vuyl] vull *corregit per vuyll L'*

4670 ve-us] ves *MSNIg*, vers *L*, veus *r*; co] ço *NI*, so *L*

4671 Primera es] Primeras *MNg*, Primeres *I*, Primera (*afegeix una -s i la raspa S*) *SLr*; de so] d'ayço *r*; que] de (*ratllat*) que *S*; Deus] manca *Lt₃ lat.*

4672 segona] es *afegeix i expuntua B*; de so] d'ayço *r*

4673 terça] tercia *SL*

4675 quinta] cuiquena *corregit per cinquena a la fe d'errades r*

4676 ço] a la interlínia *B*; sapiatz] sapxatz *Mg*

4677 se] la -e sobre un espai raspas *M*

4678 vuytena] huytena *MSNIg*; es] repetit i el primer esborrat *I*

4682 segons] després de es ratllat *B*; que·n] que en *P*

4685 auja] havia *Lr*, avie (subjuntiu de aviar *afegeix en nota*) *g*

4688 ajut nos] ajut a nos *N*

	De oració	M* 15r ^a S* 142r N* 52v L* 70r
4669	Vuyl departir oració	I* 31r ^a
4670	en nou maneres, e ve-us co.	
4671	Primera es de so que Deus es;	
4672	segona, de so de que es;	
4673	terça de per que estará;	P 42v ^b
4674	quarta de quantitat dirá;	
4675	quinta es de qualitat;	
4676	sisena, de temps, ço sapiatz;	
4677	setena, de loc se dirá;	
4678	vuytena es de manera;	
4679	novena dirá e ab que	
4680	pot hom a Deu querre mercé.	
4681	Per estes nou va tot quant es,	
4682	segons que·n l'Art general es	
4683	exemplificat e mostrat.	
4684	E Deu, per sa gran pietat,	
4685	auja nostra oració	B 54r ^a
4686	ab pietat e ab perdó,	
4687	en tant que siam exoit;	
4688	e ajud nos Sant Esperit.	

- Títol** De oració *que*] vel quid est? *afegeix al marge P'*; *que*] de (*ratllat en tinta negra*) *que B*
- [1] *el número de paràgraf afegit al marge per una mà moderna B*
- 4691** e] *sobre una lletra raspada M*; vos] a vos *BP*; aor] *segueix e ratllat I*
- 4692** e en] en *BP*
- 4696-4697** clam – bontat] *versos marcats al marge amb un 80 I*
- 4697** Deus] deu *NIP*
- 4698** pietat] e pietat *N*
- 4699** vos e esser] vos esser *BP*, tu et tuum esse *Lt3 lat.*
- 4700** estat]z] estas *BP*, E estats *N*, *segueix una q ratllada S*; que us] us *sobre vos raspat B*, ques *P*; e us] a la interlínia *corregeix e raspat B*, euus *N*
- [2] *el número de paràgraf afegit al marge per una mà moderna B*
- 4701** Aor] *capital en negre B*; Deus] Deu *P*
- 4702** qui] *corregit per que B*, que *IP*; .i.] u *Lr*
- 4703** qui] que *NI*; un] *precedit per un punt B*, .i. *MS*, u *Lr*
- 4706** poder] pietas *Lt3*; infinitat] *corregeix finit*at (*in- afegit amb tinta més clara M'*) *M*
- 4707** vertut] natura *Lt3 lat.*
- 4708** saviea] saviesa *SNILPr*
- 4710** atresi] autresi *MSNLRg*

[V.I] De oració *que*

4689 [1] A vos, essencia de Deu,
4690 do tot mi e tot so qui·s meu,
4691 e vos aor ab cor aman,
4692 | en ploran e en suspiran. |L 70v
4693 Car vos, essencia, estatz
4694 eternal e infinitatz,
4695 | e tot so qui es comprenetz, |N 53r
4696 clam vos mercé que·m perdonetz,
4697 pus que vos sotz Deus e bontat,
4698 caritat, | mercé, pietat, |S 143r
4699 e vos e esser, una re
4700 || estatz; per que us aor e us cre. |M 15r^b |P 43r^a
4701 [2] Aor vos, Deus, en unitat,
4702 per qui sotz .i. no termenat
4703 e per qui sotz un Deu tot sol.
4704 Vos, unitat, aor e col,
4705 car vos sotz .i^a. gran bontat,
4706 un poder, una infinitat,
4707 | una vertut e una amor, |B 54r^b
4708 una saviea major
4709 e infinida veritat,
4710 e atresí eternitat.
4711 Totes son per vos singulars,
4712 per que us clam mercé ab plorars.
4713 E vos, unitat, tant aor,
4714 que de vos sola m' enamor.

[3] *el número de paràgraf afegit al marge per una mà moderna B*

4715 Aor] *capital en negre B; Deus] Deu P; sotz] so- il·legible a causa d'un forat S*

4716 infinitat] *e afegeixen NILr*

4717 saviea] *saviesa SNILPr, e afegeixen MSNILrg, et afegeixen Lt₃ lat., eternitat afegeix i ratlla P*

4718 valor] *sobre text raspat N*

4720 e·m] *corregit per e me la -e sobreescrita P'*

4721 Senyor] *seyner Mg*

4722 d'on] *a la interlínia corregeix on ratllat B*

4723 Senyor] *seyner Mg*

4724 en] *sobre un espai raspat M*

4725 e car] *car L*

4727 mais] *mes NI*

4729-4730 *vostra bontat / es] est tua bonitas et Lt₃ lat.*

[4] *el número de paràgraf afegit al marge per una mà moderna B*

4729 Senyor] *seyner MNIg*

4730 infinitat] *-ta- il·legible a causa d'un forat S*

4736 a qui] *corregeix l'abreviatura B, aquet P*

4738 convertex] *covertex M*

4740 l'altra] *altra MSLg*

4742 qui us] *quis MNSLg*

4715 [3] | Aor vos, Deus, car soz bontat, |S 143v
 4716 infinitat, eternitat,
 4717 poder, saviea, amor,
 4718 vertut, veritat e valor,
 4719 gloria e tot compliment;
 4720 | per que a vos me do e·m rent. |N 53v
 4721 E vos, Senyor, pus soz bontat,
 4722 donatz-me be, d'on soz bastat;
 4723 e pus que vos, Senyor, soz gran,
 4724 engranitz-me en vos aman;
 4725 | e car vos soz eternitat, |L 71r
 4726 sia mon viure alargat
 4727 per so que mais pusca servir
 4728 | vos, qui soz poder e complir. |I 31r^b
 4729 [4] | En vos, Senyor, vostra bontat |P 43r^b
 4730 | es vostra gran | infinitat, |B 54v^a |S 144r
 4731 vostre poder, vostre saber,
 4732 vostra vertut, vostre voler;
 4733 | e ella es eternitat, |M 15v^a
 4734 gloria e gran veritat,
 4735 tot compliment, tota valor,
 4736 a qui pertayn tota honor.
 4737 Per que de vos mal no·s segex;
 4738 e car en vos se convertex
 4739 cascuna vostra dignitat
 4740 ab l'altra, doncs, per pietat,
 4741 ajatz mercé d'est peccador,
 4742 qui us clama mercé ab amor.

4759 bonificat] bonificar *BMSNILPrg*, bonificare *Lt₃ lat.*; l'ús de la forma «bonificar» per fer referència al Fill és un error probablement condicionat per les formes d'infinitiu dels mots-rima de l'apariat. Vegeu, també, l'error del v. 4884, només corregit per *SL*, i l'error de *BP* als vv. 2413 i 5138. Per a la distinció de l'activitat de les persones divines a partir dels correlatius, vegeu els vv. 4743-4745, vv. 5228-5235 i vv. 5239-5242.

[5] *el número de paràgraf afegit al marge per una mà moderna B*

4743 Deus] Deu *P*

4744 vos] vo (*la -s afegida per una mà posterior*) *N*; bonifican] bonificant *ratlla la -t L'*

4746 pusquen] puscha *N*, pusquem *P*

4747 a complir] a com- *sobre un espai raspat (l'abreviatura de nasal il·legible) B*; gran] afegit a la interlínia *B*; bontat] bo- *il·legible a causa d'un forat S*

4749 neguna] negu *afegeix -na a la interlínia B*, negun *Mg* negune *la -e raspada S*, ninguna *P*

4750 sens – mal] *vers marcat amb una creu M*

4753 Cové] Conve *P*; que] manca *P*; totz .iii.] tuyt tres *MSNILrg*

4755 Deus] deu *NI*

4756 produits] *la -s sembla afegida posteriorment B*, produit *P*, producit *Lt₃*

4758 Payre] pare *I*

4759-4764 E·l – amat] *versos marcats al marge amb el número 9 I*

4759 bonificat] bonificar *BMSNILPrg*, bonificare *Lt₃ lat.*

4761 ple] plen (*subratlla la -n L'*) *MSLg*

4763 Sant] -an- *parcialment il·legible a causa d'un forat S*

4764 e de amat] e amat *BP*, e damat *N*, et amato *Lt₃ lat.*

4765 axí·n] axi en *N*, at. axi en *afegeix al marge M'*, et exit in *Lt₃ lat.*; bo] manca *N*

4743 [5] Aor vos, Deus, en remenbran
 4744 que en vos ha bonifican,
 4745 | bonificat, bonificar, |N 54r
 4746 per so que pusquen abastar
 4747 a com|plir vostra gran bontat, |S 144v
 4748 on no fora infinitat
 4749 ni neguna obra eternal;
 4750 sens la qual fore·n ela mal,
 4751 car fora·y ociositat,
 4752 qui fora mal de la bontat.
 4753 Cové, doncs, que totz .iii. egal
 4754 | en ela sien eternal. |B 54v^b
 4755 Sotz vos, doncs, Deus bonificant,
 4756 | qui produits Fil, engenrant |L 71v
 4757 de vostra matexa bontat,
 4758 | per que sotz Payre apelat. |P 43v^a
 4759 E·l bonificat es obrar,
 4760 lo qual apelam engenrar;
 4761 e·l bonificar ple d'amor
 4762 atribuyem al gran seyor
 4763 | e Sant Sperit apelat, |S 145r
 4764 qui ix d'amant e de amat,
 4765 axí·n bontat per bo obrar,
 4766 | com fa en amor per amar. |M 15v^b

4767 Paire] pare *I*

4768 son – complit] 6 *afegeix al marge una mà moderna B*; son] sou *BP*

4770 sí u sotz] si us sotz *MSILg*, siusots *N*, estu sotz *P*, si tu es *Lt₃ lat.*

4773 pot-ne·xinpli] pot nexempli *Mg*, pot neximple *I*, pot ne eximpli (*la e- afegida L'*) *L'Pr*; ser] esser *SL*, 'sser *g*

4775 Senyor] seyner *MNIg*

4776 avem] havez *N*; aujatz ma vots] hajats me vots *Lr*, adiuua mea uota *Lt₃ lat.*

4779 amar] -a- *pràcticament il·legible a causa d'un forat S*

4780 e] *afegida al marge sense acolorir B*; tot] *a la interlínia M*

4782-4784 E – aydar] *versos marcats al marge amb el número 62 I*

4782 puis] pus *MSNILrg*

4767 E·l Paire, el Fil e·l Esperit
4768 son vos, .i. Deu, qui sutz complit
4769 per totz .iii. en vostra bontat;
4770 e sí u sutz en infinitat,
4771 en eternitat, en poder,
4772 | en volentat e en saber; |N 54v
4773 e pot-ne·xinpli ser donat,
4774 axí com de vostra bontat.
4775 E pus que aysó, Senyor, sutz
4776 que dit avem, aujatz ma vots,
4777 | ab que us aor en unitat |B 55r^a
4778 e·n trinitat, ab volentat
4779 com vos po|gés molt fort amar, |S 145v
4780 e per tot lo mon preicar
4781 tot so que de vos dit avem.
4782 E puis que sens vos no podem
4783 nul be aver ni comensar,
4784 per mercé, venitz nos aydar.

[6] 7 *afegit al marge per una mà moderna B*

4785 *Senyor] Seyner Mg; Deus] Deu P*

4786 *vos²] vots P*

4792 *que no y] repetit i el segon ratllat P*

4793 *vos] no I*

4794 *Per que: s tany] Per queus (amb abreviatures B) tany BPr, per questeny I, quare tibi pertinet Lt₃ lat.*

4795 *e] et MSLg*

4796-4798 *que – oració] versos marcats al marge amb el número 80 I*

4796 *puscam] pusquem I*

4797 *misericordia e] la e a la interlínia B, misericordie M, misericordi' e g*

4799 *E – sotz] {1 3 4 5 2 6} MSNILrg Lt₃ lat.; Senyor] seyner Mg*

4801 *dons] doncs M*

4802 *siatz onratz] honratz (marcat amb crida i afegit al marge S) siatz SLr*

4804 *entés] magnificaris Lt₃ lat.; hom] home (-e abreujada B) BP; bendit] beneyt N, be dit I, ben dit g, benedicaris Lt₃ lat.*

4805 *no: s tany] no cal I, no es tany P; c'om] ratllat i corregit al marge per que hom B, que hom afegeix al marge M', que hom NIPr, corregit per que hom L'*

4806 *estiatz] ratllat i corregit al marge per siats B, siats P*

4807 *a] corregeix en ratllat (a la interlínia amb lletra cursiva) N, manca P; creador] la -a- afegida a la interlínia P'*

4785 [6] Senyor Deus, ab plors e sanglotz
 4786 vos aor en so que vos sotz
 4787 || en lo mon com a creador, |L 72r |P 43v^b
 4788 governador e faedor
 4789 | de tot so que·l sel se conté. |I 31v^a
 4790 Car vos sotz causa de tot be,
 4791 e sotz-ne causa ab bontat
 4792 tant gran, que no y pot peccat
 4793 per vos estar ni comensar.
 4794 Per que·s tany que us dejam | orar, |S 146r
 4795 e en vos tal esper aver,
 4796 que de vos puscam conquerer
 4797 misericordia e perdó
 4798 en la nostra oració.
 4799 || E, Senyor, segons que vos sotz |M 16r^a |N 55r
 4800 | en lo mon compliment de totz, |B 55r^b
 4801 donatz grans dons e perdonatz,
 4802 e faitz com molt siatz onratz,
 4803 amat, loat e mol servit,
 4804 entés e per tot hom bendit;
 4805 car no·s tany c'om sia malvatz
 4806 en ostal on vos estiatz
 4807 com a senyor e creador,
 4808 mas que tot hom vos port onor.

4820 que so] quod tantum *lat.*; *enteneu* “que sóc”.

[7] 8 *afegit al marge per una mà moderna B*

4809 Aor] *capital en negre B*; Deus] *Deu P*

4812 es vostre] -s i v- *sobre un espai raspat B*, est tecum *Lt₃ lat.*; e-nviro] e en viron *SL*, e environ *r*

4813 E] *afegida al marge L'*; be] *manca I*

4814 do – sensal] *vers marcat al marge amb un trèvol M*; do] *dol la -l raspada B*; per sensal] pro arbitrio *Lt₃ lat.*

4815 al vostro] *sobre text raspat B*, al vostre *MSNILrg*

4816 cové] *conve P*

4819 sens] *sen S*

4820 que so] quod tantum *lat.*

4823 car m'avetz] *quem havets I*

4824 vas] *ves (corregeix per vas L') NIL*; ay] *afegeix una h- M'*, he *I*

4825 que] *qui MSNILrg*

4826 qui] *que NI*

4827 pus] *pus que N*; n'avetz] *corregeix mavetz (la primera asta de la m raspada) B*

4828 aquel] *quel I*

4830 A] *sobre una E parcialment raspada B*; senyor] *seyner Mg*; Deus] *deu NP*; ploran] *ploram P*

4832 *vala·m]* -am *sobre lletres raspades B*

4809 [7] Aor vos, Deus, | pus que avetz |S 146v
 4810 en aquest mon so que us voletz,
 4811 e tot so qui es en est mon
 4812 es vostre en mig e·nviron.
 4813 E car voletz ab be sens mal,
 4814 do lo meu voler per sensal
 4815 al vostro, per so que am be
 4816 e no mal; per que no·s cové
 4817 | que vulatz be e que yo mal, |L 72v
 4818 | pus que avetz dret natural |P 44r^a
 4819 en mi, qui sens vos no son res,
 4820 e tot so que so es sotzmés
 4821 a voler so que vos volretz;
 4822 e encara, que avetz dretz
 4823 | tantz e tantz, car m'avetz creat |B 55v^a
 4824 e car vas vos ay tant | errat. |S 147r
 4825 E vos, que avetz tot lo be
 4826 | qui es creat, ajatz mercé, |N 55v
 4827 e donatz be, pus tant n'avetz;
 4828 e aquel be que vos daretz
 4829 sia gran, pus que vos sotz gran.
 4830 A senyor Deus! A vos, ploran,
 4831 deman pietat e mercé,
 4832 | e vala·m, pus vos mi sové. |M 16r^b

4842 donasetz-m'aon] .s. una *afegeix al marge M'*, donassets me hon *ILr*, donasets m'aon g, dabis mihi uirtutem *Lt₃ lat.*; llegiu “donasetz-me aon”, en què «aon» té el sentit d'abundància, satisfacció del desig' (*GGL, aon*). El mot apareix en posició de rima als versos 48 i 984 de l'obra; de fet, els mots-rima de l'apariat són els mateixos, encara que invertits, en aquests casos: «aon» / «preyon» (vv. 984-985) i «pregon» / «aon» (vv. 4841-4842).

[8] 9 *afegit al marge per una mà moderna B*

4833 Deus] deu *NP*; e] a la interlínia *B*; potestat] poestat (*afegeix un signe tironià a la interlínia sobre la -e- M'*) *M*

4834 en quant] en tot (*ratllat per mà posterior B*) quant *BP*, in omni quod *Lt₃ lat.*; creat] creats *I*

4836 ay] la -y sobre una lletra raspada *B*

4837 vostra] *E (expuntuat B)* vostra (*sobre text raspat S*) *BSLP*; granea] grandesa *P*

4838 en – dretamen] et tua sapientia me determinat *Lt₃ lat.*; dretamen] a la interlínia *corregeix* determen *expuntuat B*, detramen (-ra- *abreujat*) *M*, determen (*corregit per dretament L'*) *SL*, dretramen *N*, determinat *Lt₃ lat.*

4842 donasetz-m'aon] .s. una *afegeix al marge M'*, donassets me hon *ILr*, donasets m'aon g, dabis mihi uirtutem *Lt₃ lat.*

4843 tantes] *afegit al marge S*

4844 que·naxí] que enaxí *r*; m'environatz] mavironats *N*

4846 e no] ens *P*

4833 [8] A Deus, e com gran potestat
4834 avetz en quant avetz creat!
4835 Car vostre poder posseex
4836 tant mi, que no ay mi matex;
4837 vostra granea mi comprén
4838 en vostre saber dretamen;
4839 per totes vostres dignitatz
4840 | estaig comprés e termenatz. |S 147v
4841 E doncs, pus que·naxí pregon
4842 | avetz mi, donasetz-m'aon |I 31v^b
4843 de vostres tantes dignitatz
4844 ab que·naxí m'environtatz,
4845 | com per cascuna pusca far |B 55v^b
4846 be e no mal; e vuyl plorar
4847 per so que n'ajatz pietat,
4848 || e vos en siatz mils pregat. |L 73r |P 44r^b

Títol *de que]* est Deus *afegeix* Lt₃, est *afegeix* lat.

[1] *el número de paràgraf afegit al marge per una mà moderna* B

4849 Senyor] seyner Mg; ver] *a la interlínia corregeix si expuntuat en negre i ratllat en vermell* B; Deus] Deu P; m' enamor] *a la interlínia corregeix text ratllat i raspat* B

4850 e·n] e BP

4852 Deus] Deu P; Paire] pare I

4854 e espirats] espiritats BP

4856 Fil] fi (-ll *afegit posteriorment* S') S; ab] a BP

4857 Aor] E *afegeix a l'intercolumni i raspa* B; Deus] Deu P

4858 e] *afegit a l'intercolumni sense acolorir* B, manca P

4859 aor] E *afegeix a l'intercolumni sense acolorir* B

4860 sancta] *corregeix scan (les lletres sobreescrites)* P'

4862 Deus] Deu P

4863 Deus] Deu P; Payre] pare NI

4866 d'una granea] duna grandesa P, manca Lt₃ lat.; atretal] autretal MSNILrg

4867 de .i.] dun N

4868 d'un' amor] duna amor NIP, d'un amor r; de .i.] dun IP

4869 de] *afegit a la interlínia* B, manca P

4870 que] qui MSNILPrg; de le] de la MSNIL, d'ela rg

4871 faç] *la -c sobre una -s raspada* B, *afegeixen* de Lt₃ lat.

4873 granea] grandesa P

4877 de] *a la interlínia* B

4878 a] *ha una abreviatura sobre la vocal N*; no-res] non res Mg

[V.II] De oració *de que*

4849 [1] Senyor ver Deus, d'on m' enamor,
4850 vos aor, suspirant e n plor,
4851 per so car sotz de vos metex,
4852 | e car de vos, Deus Paire, nex |N 56r
4853 eternal | Fil e infinit, |S 148r
4854 e espirats Sant Esperit
4855 de vos metex eternalment,
4856 e lo Fil ab vos exament.
4857 Aor, doncs, Deus de qui es Deu,
4858 e aor Deu qui es de Deu;
4859 aor Deu en comunitat,
4860 de qui es sancta trinitat;
4861 e trinitat creu e aor,
4862 de qui es Deus lo creador.
4863 Deus Payre, Fil, Sant Esperit,
4864 | qui son d'un esser infinit, |M 16v^a
4865 d'una bonea eternal,
4866 d'una granea atretal,
4867 | aysó matex de .i. poder, |B 56r^a
4868 d'un' amor e de .i. saber,
4869 e de les | altres dignitatz |S 148v
4870 que estan de le deitatz,
4871 aor; e sí·m faç deitat
4872 qui está de sa gran bontat,
4873 de sa granea eternal.
4874 | E car en Deu de que tant val, |L 73v
4875 | lo meu de que d'el enamor, |P 44v^a
4876 e sia seu, per servidor,
4877 lo meu de que, qui·s son sotzmés,
4878 lo qual a creat de no-res.

- 4879 [2] Car – bontat] *manca la marca d'inici de secció B*; Deus] Deu *P*
- 4881 l'aor] loar *NI*; e·l¹] el *r*
- 4884 bonificat] bonificar *BMNIPrg*, bonificare *Lt₃ lat.*; engenrat] engenrrar *P*
- 4885 matex] mex *corregit a la interlínia B*; de infinir] dinfinir *MSNILrg*
- 4886 de eternar] deternar *BP*, segueix eternar *ratllat N*
- 4887 e saber] e de saber *I*
- 4889 E] E de *P*; de Deu] *manca Lt₃*
- 4892 mon – amor] *al marge amb lletra cursiva corregeix del mon per quem coman samor ratllat M*; que] *a la interlínia B*; sa amor] samor *MSNILrg*
- 4893 que] *a la interlínia B*
- 4897 de] *manca N*
- 4901 d'eternitat] de Trinitat *L*, de eternitat *r*; eternal] tam aeternus, quod *lat.*

4879   [2] | Car Deus es bo de sa bontat |N 56v
 4880   e·s infinit de infinitat,
 4881   l'aor e·l creu e·l vuyl amar,
 4882   e car es son bonificar
 4883   del bonificant, qui·s bontat,
 4884   e de bonificat engenrat;
 4885   aysó matex dic de infinir,
 4886 | de eternar e de complir, |S 149r
 4887   de possificar e saber,
 4888   de entendre e de voler.
 4889 | E tot so qui·n Deu de Deu es |B 56r^b
 4890   vul amar sobre tot quant es,
 4891   e al de que qui es senyor
 4892   mon de que coman per sa amor.
 4893   [3] Aor vos, Deus, pus que no es,
 4894   de vos, nul faliment en res;
 4895   car tant sotz bo de gran bontat,
 4896   que de vos no es nul peccat;
 4897 || e tant sotz ple de compliment, |M 16v^b |I 31^{bis,a}
 4898   que de vos no es faliment;
 4899   e tant sotz gran d'infinitat,
 4900   que no sotz en loc termenat;
 4901 | d'eternitat sotz eternal, |S 149v
 4902   de vos no es res temporal.

4903 de poder] saber *afegeix a la interlínia una mà moderna N*, per saber *r, forsan legend. sapienta afegeix en nota lat.*; la lliçó «saber» és una conjectura que afegeix la tradició moderna: segurament també es troba en algun testimoni derivat de *N* i consultat per Rosselló en l'edició. Es tracta d'una *facilior* condicionada per l'estructura consecutiva dels apariats dels vv. 4895-4904: el primer vers identifica una dignitat divina i el segon indica, per negació, la manca de concordança entre la dignitat i l'adjectiu o el substantiu que identifica una qualitat contrària de la dignitat.

4903 [4] Car – poder] *manca la marca d'inici de secció BP*; Deus ... Deus] Deu ... Deu *P*, Deus ... manca *Lt₃*; de poder] saber *afegeix a la interlínia una mà moderna N*, per saber *r, forsan legend. sapienta afegeix en nota lat.*

4904 pot] *entre punts i ratllat per mà posterior B*; ignorancia aver] ignoranciaver (*afegeix una a-davant de -ver L'*) *MSNIL*, ignoranci' aver *g*

4905 Deus] Deu *P*

4907 Deus] Deu *P*; Paire es] payres *MSNILg*, Pater *Lt₃*

4909 Deus] Deu *P*; e] *ratllat a la línia d'escriptura i afegit al marge S, manca P*; poria] pora *BP*

4911 infinitat] in infinitate *Lt₃ lat.*

4913 Per] *després de que ratllat P*; e us] *a la interlínia corregeix e ratllat B*

4914 causes] coses *I*

4915 gran] *a la interlínia B*

4917 e·m] *sobre un espai raspat M*; face estar] fassastar *MSg*, faça (fassa *L*) estar *NLr*, faça star *I*

4918 gart-me] quart *N*

4903	[4] Car Deus Fil es Deus de poder,	L 74r
4904	no pot ignorancia aver;	P 44v ^b
4905	Deus Sant Esperit es d'amor,	
4906	per que está gran donador;	N 57r
4907	car Deus Paire es de si matex,	
4908	de tot so qui es se servex.	
4909	A Deus, e qui poria dir	
4910	vostre de que ni escribir?	
4911	Car tot está infinitat,	
4912	en compliment e en bontat.	B 56v ^a
4913	Per que us aor e us vuyl servir,	
4914	e·n totes causes obeir,	
4915	clam vos mercé, per gran amor,	
4916	que·l vostre de que m' enamor	S 150r
4917	e·m face estar obedient,	
4918	e gart-me de tot faliment.	

4919 mi] *la m- sobre una lletra raspada B*, unum *Lt₃ lat.*; *enteneu* “per a mi”. La hipòtesi del testimoni llatí és una vulgarització de la lliçó.

4919 Deus fe] Deu fa *P*; mi] *la m- sobre una lletra raspada B*, unum *Lt₃ lat.*; que] *corregeix qui* (*amb abreviatura*) *B*; *nomnat*] *nomenat P*

4921 Crist] christo *P*

4922 aor] aora *la -a expuntuada N*; eu] et credo *Lt₃ lat.*

4923 qui es exaltat] quis exalsat *MSNIL*, qui's exalçat *rg*

4924 sobre] *la -e a la interlínia B*

4925 ents] *afegeix una abreviatura sobre la -t- B*, ens *Ir*, en tres *P*

4926 e·n tal] e en tal *MSNILrg*

4928 potestat] poestat *Mg*

4930 e] es *la -s expuntuada N*, et *corregit per es L'*; creador] credor *la -a- afegida a la interlínia P'*

4931 esper tal] esperital *la -i- raspada M*, spirituali *Lt₃*

4932 que·m] quen *P*

4934 de] *a la interlínia B*

4935 que] *afegit a la interlínia L'*; que·m] quen *MSg*, *la nasal abreujada I*, qui'm *r*, quod *Lt₃ lat.*

4936 servir] cum omni puritate *afegeixen Lt₃ lat.*

4919 [5] Deus fe mi de que molt nomnat,
 4920 de si e de humanitat,
 4921 qui es Crist ver home e Deu;
 4922 e aquel de que aor eu
 4923 con a de que qui es exaltat
 4924 sobre tot so qui es creat;
 4925 e está ents e persona
 4926 e·n tal altea cumuna,
 4927 que la fi de quant es creat
 4928 está dejús sa potestat.
 4929 Per qu'eu aquel de que aor,
 4930 | qui·s de creat e creador, |*M 17r^a*
 4931 | e d'el esper tal caritat, |*L 74v*
 4932 que·m sia peccat perdonat.
 4933 || E vos, de que, qui·m faitz estar |*S 150v |N 57v*
 4934 | d'anima e de cors, faitz-me far |*P 45r^a*
 4935 | tal de que, que·m pusca delir |*B 56v^b*
 4936 totz mos peccatz e vos servir.

4954 mi rent] mi sent *BPr*, me (*corregit per mi L'*) sent *SL*, me rent *I*, me cognosco *Lt₃ lat.*; corregim la lliçó «sent» de *BSLPr*, atès que es tracta d'una *facilior* respecte de la forma «rent», transmesa pels testimonis *MNIg*. La forma «rent» és d'ús habitual en aquest text per expressar la restitució del subjecte pecador davant de Déu, de la Mare de Déu i de les virtuts per la culpa comesa.

4937 Senyor] Seyner *MNg*; Deus] Deu *P*; can be] tambe *P*, quando *Lt₃ lat.*

4939 fort] for *I*

4941 de memoria, enteniment] de memorienteniment *M*, de memoria e enteniment *N*, de memoria denteniment *I*, memoria et intellectu *Lt₃ lat.*, de memori' enteniment *g*

4942 de ymaginar] dimaginar *MSNILg*

4943 d'estes] destz *BP*

4945 d'anima e] danime *MS*, d'ànim'e *g*, danima (*afegeix e L'*) *L*, de spiritu et *Lt₃ lat.*; de] a la interlínia *B*

4946 hom] home *I*; a tot fors] a tots (*la -s ratllada SI*) fors *SILr*, integrum *Lt₃ lat.*

4950 qui] E (*inicial raspada*) qui *M*

4951 E – falit] Et quia erga te Domine erraui *Lt₃ lat.*; eu] a la interlínia *L*; Senyor] seyner *MNIg*; ay] he *NI*; falit] defallit *P*

4952 m'avetz] mavestz *B*; bastit] vestit *r*

4953 marriment] mariment (*afegeix una altra -r- a la interlínia M'*) *M*

4954 mi rent] mi sent *BPr*, me (*corregit per mi L'*) sent *SL*, me rent *I*, me cognosco *Lt₃ lat.*

4955-4956 e – perdó] versos marcats al marge amb un 80 *I*

4956 perdó] repetit i el primer raspat *I*

4960 e d'entendre] dentendre *BP*, e de entendre *MSNILrg*, et intelligere *Lt₃ lat.*; e de amar] e damar *MSNILrg*, et amare *Lt₃ lat.*

4961 Senyor] seyner *MNIg*

4962 ma oració] moracio *MSNILg*

4937 [6] Senyor Deus, can be mi consir
 4938 so de que son per vos servir,
 4939 molt me tenc per fort ubligat
 4940 a servir vos de volentat,
 4941 de memoria, enteniment,
 4942 de ymaginar e sentiment,
 4943 car d'estes partz m'avetz format,
 4944 hedificat e compilat,
 4945 en tant que d'anima e de cors
 4946 me faitz esser hom a tot fors,
 4947 per vos menbrar, | entendre, amar |S 151r
 4948 e sentir e ymaginar
 4949 les corporals creatures,
 4950 qui son les vostres factures.
 4951 E car eu, Senyor, ay falit
 4952 ab tot so d'on m'avetz bastit,
 4953 ay-ne tristor e marriment,
 4954 e a vos culpable mi rent;
 4955 | e a vos fas oració |I 31^{bis}r^b
 4956 en ploran, e deman perdó
 4957 per mes partz, qui son d'elementz,
 4958 de vegetar, de sentimentz,
 4959 | d'imaginar e de menbrar, |B 57r^a
 4960 | e d'entendre e de amar. |N 58r
 4961 | E vos, Senyor, per pietat, |L 75r
 4962 prenetz ma oració de grat.

- 4963** Quan – concebut] Nota bones paraules *afegeix al marge una mà posterior M*; so] son *MSNILg*, *afegit a la interlínia sobre son L'*
- 4964** e·l – viscut] et quomodo de mea matre uixi *Lt₃ lat.*; ventre] de *afegeixen (a la interlínia BM')* *BM'NIP*; mayre] mare *I*, mays *N*
- 4965** so] aço *N*
- 4966** maire] mare *I*
- 4967** que·m] quen (*la -n sobre una lletra raspada S*) *SLr*
- 4968** que·m] *la nasal és abreujada BMSN*, que·n *Lrg*, de quo mihi *Lt₃ lat.*
- 4971** vermens] vermes *MSLg*; pudriment] pudriments *P*
- 4972** son] som *P*
- 4973** qui] que (*corregit per qui L'*) *SL*
- 4974** s'ergull] *corregit per ser orgulls P'*; en res] in illa re *Lt₃ lat.*
- 4977** recore e] de cor e *P*
- 4974-4978** no – fo] *versos afegits al marge inferior B*
- 4975-4977** Per que – perdó] *versos marcats al marge amb un 80 I*
- 4976** segons – es] *manca Lt₃ lat.*
- 4979** causa] cosa *I*
- 4980** no] ne (*afegeix una o a la interlínia S*, *corregit per no L'*) *MSL*
- 4982** no] *ratllat per una mà posterior N*
- 4983** es] *a la interlínia B*
- 4987** leal] leyal *MSNILrg*
- 4988** que·s] quel *SLr*; quart] *la -r- a la interlínia B*

4963 [7] || Quan pens de | que so concebut, |M 17r^b |P 45r^b |S 151v
 4964 e·l ventre ma mayre viscut,
 4965 e so de que era vestit
 4966 con de ma maire fui exit,
 4967 aquel de que·m fa consirar
 4968 so de que·m ve humiliar.
 4969 E quant consir so de que so,
 4970 menjar per putrefacció
 4971 de vermens e de pudriment,
 4972 adoncs son humil e tement,
 4973 car hom qui d'aytal cosa es,
 4974 no ha de que s'ergull en res.
 4975 Per que al Deu qui de Deu es,
 4976 segons que damunt ja dit es,
 4977 recore e deman perdó,
 4978 car hom qui de vil causa fo
 4979 | e de vil causa menjar es, |S 152r
 4980 no degra falir per jamés
 4981 contra Deu qui de Deu está,
 4982 en qui nul faliment no a,
 4983 ans es complit de compliment
 4984 e está vida e enguent
 4985 de peccador qui be·s penet,
 4986 e de si matex li fa dret
 4987 | en servir-lo ab cor leal, |N 58v
 4988 | e que·s quart de peccat mortal. |B 57r^b

[1] *el número de paràgraf afegit al marge per una mà moderna B*

4989 Deus] Deu *P*; per] que *BSLPr*, que per *N*

4992 e us] eu *P*; mes] may *MNg*

4994 bo] be *P*

4995 granea] grandesa *P*

4996 que vos] queus *escrit després d'un mot ratllat I*; e us] eu *P*

4998 estatz] e estatz *SLr*, e stats *NI*, e statz *g*, et es *lat.*

4999 saviea] saviesa *SNILPr*

5003 vertater] vertader *MSNILrg*, verdader *P*

5004 Deus] Deu *P*

5006 aondós] *afegeix una h a la interlínia sobre ao- M'*, ahondos *S*, habundos *N*, abundos *I*

5007 Aor – que] 2 *afegeix al marge una mà moderna B*; dons] doncs *MSNILPrg*

4989 [1] Aor vos, Deus, pus per vos soztz,
4990 per que a nul no soztz desotz;
4991 | e car per vos es tot quant es, |P 45v^a
4992 vos aor e us am mes que res.
4993 | Vos soztz .i. Deu per unitat, |S 152v
4994 e soztz bo per vostra bontat,
4995 | e per granea estatz gran, |M 17v^a
4996 per que vos aor e us reclam;
4997 per eternitat eternal
4998 estatz etern sens temporal;
4999 per saviea savi soztz;
5000 per volentat amorós soztz;
5001 virtuós estatz per vertut;
5002 vos soztz gaug de nostra salut;
5003 vertater soztz per veritat,
5004 e Deus estatz per deitat;
5005 per gloria soztz gloriós
5006 e per compliment, aondós.
5007 Aor, dons, lo vostre per que
5008 e am-lo mais que nula re.

[2] manca la marca de canvi de secció BNP

5011 grans] grants *N*

5013 a vostra] auran *P*; granea] grandesa *P*

5014 potestat] poestat *Mg*

5015 saviea] saviesa *NILPr*; amor] e amor *NI*

5018 magnificatz] sobre manifestatz raspas *M*, manifestats *NI*

5020 Paire] pare *I*, et afegeixen *Lt₃ lat.*

5021 e] després de *E* car ratllat *P*; qu'ix] qui hix *S*, qui ix *Lr*, existit *Lt₃ lat.*

5022 Deus] Deu Deu *P*

5024 mais] mes *I*; que altre] caltre *MSNg*, qualtre *ILr*, potest et *Lt₃ lat.*; val] afegit al marge *S'*

5026 que·s] que *I*

5028 poderós] piger *Lt₃*

5029 que vos] queus *I*

5031 far] fer *I*; tot] ton (*la nasal abreujada B*) *BP*

5032 car tener] cartener *r*

5009	[2] Per so car sotz bo faitz lo be,	S 153r
5010	e car sotz gran, a vos cové	
5011	que vostres obres sien grans,	B 57v ^a
5012	en tant que sien abastans	
5013	a vostra granea e bontat,	N 59r
5014	eternitat e potestat,	I 31 ^{bis} v ^a
5015	saviea, veritat, amor;	L 76r
5016	per que vos reclam e aor.	
5017	Car per aytant com vos estatz,	
5018	vostres obres magnificatz	
5019	per vostra sancta trenitat,	
5020	on a Paire, Fil engenrat	
5021	e Sant Esperit qu'ix d'andós,	P 45v ^b
5022	e cascú es Deus gloriós,	
5023	infinidament eternal.	
5024	Vostre per que mais que altre val,	S 153v
5025	car en aytant com vos estatz,	
5026	vostre per que·s infinitatz,	
5027	e per so no sotz ociós	
5028	de res d'on siatz poderós.	M 17v ^b
5029	Per que vos aor e us deman	
5030	que mon per que fassatz tan gran,	
5031	que·m fassa far tot mon poder	
5032	en vos honrar e car tener.	

[3] manca la marca de canvi de secció BP

5033 granea] grandesa P

5035 veritat] manca lat.

5036 tot] una titlla d'abreviatura sobre la -o- M

5038 cascuna es] e cascuna es BP, cascunas MSNI, cascunes L, cascuna's g; l'altra] lautra MS, l'autre g; vertat] veritat SLP

5039 pus] pus que (afegit al marge dret M, que ratllat L') MSNIL; l'una] la .i^a. MIg, la una SNLr; l'altra] lautra MSg

5040 estat] estaz B; Deus] Deu P

5044 tota] totes N

5045 Deus] deu P

5046 e·n] e I

5048 Deus] la -s ratllada L', Deu Pr; Paire] pare I

5050 Sant – enamoratz] a la línia següent afegix e en una comunitat (v. 5053) i ratlla el vers P

5051-5052 Per – unitats] versos afegits amb crida al marge inferior B

5052 tant son grans] tant sots gran N, es tam magnus Lt₃ lat.

5054 que·n] quem P; sotz] sou N

5055 donen] doneu L

5056 do] de P

5033 [3] En vos granea e bontat,
 5034 poder, saber, eternitat,
 5035 | veritat, vertut e amor, |B 57v^b
 5036 e tot quant pertany a valor,
 5037 son en vos una unitat;
 5038 cascuna es l'altra per vertat.
 5039 Per que, pus l'una l'altra es,
 5040 | es|tatz Deus a qui no fal res, |N 59v |S 154r
 5041 ans estatz en tant abastat
 5042 com pot voler la volentat;
 5043 e aytant com podetz saber,
 5044 podetz en tota res aver.
 5045 | E per so podetz Deus estar |L 76v
 5046 e·n vos metex deificar
 5047 Deu Fil e Deu Sant Esperit,
 5048 vos, Deus Paire, qui sotz complit
 5049 e ab lo Fil vos espiratz
 5050 Sant Esperit enamoratz.
 5051 | Per que prech vostres dignitats, |P 46r^a
 5052 pus tant son grans en unitats
 5053 e en .i^a. comunitat,
 5054 que·n sotz .i. Deu en trenitat,
 5055 que·m | donen gracia e be, |S 154v
 5056 que a vos do tot mon per que.

[4] 3 *afegit al marge per una mà moderna B*

5057 Deus ... Deus] Deu ... Deu *P*

5058 e] *et correxit per en L'*

5059 Deus] Deu *P*

5060 que] *manca N; s'obra] sobre NI; pusca estar] puscastar M, puscha star NIg*

5063 Deus] Deu *P*

5064 Deus] Deu *P; que·m] correxit per que mi (la -i afegida) L'*

5065 *devem – adorar] vers marcat amb un trèvol M; dos] precedit per un punt B, .ii. MNIg*

5067 .i.] .i^a. *N, u Lr; Deus] Deu P*

5068 *per – es] manca Lt₃ lat.; que·n] que BP*

5069 *l'autre] l'altra N, laltre I; que] per que BP, quia Lt₃ lat.; Deus] Deu P*

5070 *de] manca P*

5071 *Deu] deus MSILg*

5072 *de Deu Deu] de deu deus MSNLg, de deus deu I, de Deo Deus Lt₃ lat.; se] afegit a la interlínia B*

5075 *pusca] puga I*

5076 *Deus] Deu P; sa obra] sobra (afegeix una i a la interlínia sobre -br- S') MSNL, se obre afegeix al marge M', subira I, s'obra rg*

5057 [4] Deus es Deus per sa natura,
 5058 per son esser e dretura;
 5059 e es Deus per deificar,
 5060 per so que s'obra pusca estar
 5061 | aytan gran en sa deitat, |M 18r^a
 5062 | en sa bonea, infinitat, |B 58r^a
 5063 com es Deus gran per son estar.
 5064 E per so Deus, segons que·m par,
 5065 devem en dos mous adorar,
 5066 honrar, servir e reclamar:
 5067 | la .i. es per so car Deus es |N 60r
 5068 si matex, per so que·n si es;
 5069 l'autre es so que Deus es Deu
 5070 per so que | Deu sia de Deu. |S 155r
 5071 Adorem, doncs, Deu per so qu'es,
 5072 e car de Deu Deu se seguex
 5073 per engenrar e espirar,
 5074 per los .ii. mous vuyt, doncs, orar,
 5075 | per so que pusca tant pregar |L 77r
 5076 Deus per sa obra com per estar.

5100 augol] angol *SL*; *enteneu* “aujol”: substantiu occità que significa ‘avi, avantpassat’, usat en aquest passatge en el sentit de ‘parent’ (vg. *GGL*, *augol*; *LEVY*, *ajol*, *aujol*).

[5] 4 *afegit al marge per una mà moderna B*

5077-5078 Ador-te – donat] *versos marcats al marge amb un 82 I*

5077 Ador-te] Aor te *MSILrg*; Deus] Deu *P*

5078 mas] mays *MSNLrg*

5079 per tot quant] quod *Lt₃ lat.*

5081 mais] mes *NI*

5082-5083 per¹ – do] *versos marcats al marge amb un 80 I*

5082 per – amat] *vers marcat amb un trèvol M*; deus] Deus *corregit amb una d minúscula a la interlínia L*, Deu *P*; mays] mes *I*

5083 ton] *afegit a la interlínia B*

5084 e] *afegit a la interlínia B*

5086 fas] *la -s escita sobre una lletra raspada B*; fas-li estar] *repeteix la lliçó i ratlla la primera I*

5087-5088 s’amor – desgrat] *versos marcats al marge amb un 82 I*

5087 tant] tan *MSLg*, ta *NI*

5088 que – desgrat] *vers marcat amb un trèvol M*; que] e *BP*; no t’a] not na *MSNILg*

5089 mais] mes *I*

5090 d’onor] -or *sobre lletres raspades M*; e] o *MSNILg*, manca *Lt₃ lat.*

5091 no·t ama] not nama *MSNILg*; no u] no (*a la interlínia B*) *BP*

5094 bo e] be *BPr*; en] e *I*

5095-5096 Per – donar] *versos marcats al marge amb un 80 I*

5097 paraís] paradís *MSNILg*

5098-5100 Per – augol] *versos marcats al marge amb un 80 I*

5098 qu’eu] quen *SL*; e am] e tam *MSNIrg*, e tem *L*, te amo *Lt₃ lat.*; e cre] et cre *MIg*, et crech *SL*, e crec *P*

5100 puis] puxs *Mg*; augol] angol *SL*

5101 de la] de lla *SNI*, dalla *L*

5102 lo] manca *BP*

5077 [5] Ador-te, Deus, per ta bontat,
 5078 mas que per so que m'as donat
 5079 ni per tot quant me potz donar,
 5080 | car ta bontat, sens comparar, |P 46r^b
 5081 | val mais que tot lo be creat; |I 31^{bis}v^b
 5082 per que deus esser mays amat
 5083 per ta bontat que per ton do,
 5084 per ta | gracia e perdó. |S 155v
 5085 | E qui per tu te vol amar |B 58r^b
 5086 mais que per si, fas-li estar
 5087 s'amor en tant gran fermetat,
 5088 que si li tols no t'a desgrat,
 5089 e si li dones mais d'aver,
 5090 d'onor e so que vol aver,
 5091 no·t ama mais, car no u pot far,
 5092 pus que son voler fas estar
 5093 en amar tu per so car es
 5094 | bo e complit en tot quant es. |M 18r^b |N 60v
 5095 Per que·t prec que·m fases amar
 5096 mais tu per tu, que per donar
 5097 paraís ni null altre be.
 5098 Per qu'eu t'aor e am e cre,
 5099 | primerament per tu tot sol, |S 156r
 5100 e puis per mi e mon augol,
 5101 e per lo be que fas de la
 5102 e tot lo be que fas de sa,
 5103 segons que está ordenat
 5104 per ton saber e volentat.

5116 e – sotzmet] e mi a dret tot en sotzmet *B*, e mi a dret tot en sotsment *P*, et totum me iudico et submitto *Lt₃ lat.*; tant la lliçó de *B* com la de *MSNIL* són admissibles, però la lliçó «en» de *B* fa l'efecte d'una *facilior*, segurament originada per la mala interpretació d'una abreviatura. Per a una estructura semblant, però sense l'adjectiu «tot» i el pronom davant del verb, vegeu els vv. 730-731: «d'on me penet, / e mi a dret sotzmet».

5105 Deus – enteniment] Nota bones paraules *afegeix al marge una mà posterior M*; Deus] Deu *P*

5108 palpar] parlar *N*; gustar] gusta *S*

5111 ab] a *BP*

5112 gran] greu *MSNILrg*

5113 lo] manca *I*

5114 fet] fayt *N*; e·n] en *rg*

5115 Deus] Deu *P*

5116 e – sotzmet] e mi a dret tot en sotzmet *B*, e mi a dret tot en sotsment *P*, et totum me iudico et submitto *Lt₃ lat.*

5117 en – dampnar] vers marcat amb una manícula *S*; si·m] si em *P*; voletz] voles *N*

5118 jutjar] jugjar *Mg*, jutiar *corregeix* virtut ratllat *P*

5119 pel] per lo *N*

5120-5121 e – dit] versos marcats al marge amb un 80 *I*

5120 en] e *P*

5121 avem dit] cavem dit *MSNg*, quavem dit *IL*, quod dictum est *Lt₃ lat.*

5123 se] *corregeix* si (la -e sobre la -i raspada) *M*

5125 e] en la -n raspada *L*; salut] vertut *r*

5126 salut] vertut escrit sobre text raspat *S*, virtut *NILg*

5129 estia] esta *P*

5105 [6] | Deus m'a donat enteniment, |L 77v
 5106 volentat e remenbrament,
 5107 veer, oir e odorar,
 5108 palpar, gustar, ymaginar,
 5109 | per so que·n sia son sirvent |B 58v^a
 5110 | en orar e en loament. |P 46v^a
 5111 E eu ab totz ay fort errat,
 5112 per qu'eu estaig en gran peccat,
 5113 car lo con|trari del per que |S 156v
 5114 ay fet en mi e·n tota re.
 5115 Per que a vos, Deus, me penet,
 5116 e tot mi a dret em sotzmet,
 5117 en tant que si·m voletz dampnar,
 5118 que lou e am vostre jutjar,
 5119 car mon voler pel vostre es,
 5120 e que vos am en tota res
 5121 | mais que mi, segons avem dit. |N 61r
 5122 Emperó si·l Sant Esperit
 5123 ab mercé se vol acordar
 5124 que·m vula peccatz perdonar
 5125 e dar la joya de salut,
 5126 sa pietat lou e salut;
 5127 | e vuyl plorar e sospirar, |M 18v^a
 5128 e d'el mon cor enamorar
 5129 | tant, que d'el estia tot ple, |S 157r
 5130 e a el do tot mon per que.

5150 obrar] obra g; Galmés corregeix la lliçó dels manuscrits per tal que el mot concordi amb «ela» del vers següent. Malgrat aquesta manca de concordança, l'ús de l'infintiu «obrar» marca el dinamisme de l'acció en les dignitats i les persones divines i es distingeix, en aquest vers, de les altres referències a l'acció fetes amb el substantiu (v. 5148 i v. 5155).

Títol De oració] Oracio *N*

[1] *el número de paràgraf afegit al marge per una mà moderna B*

5131-5132 Aor – quantitat] *versos marcats al marge amb un 14 I*

5131 Aor] Cor (*la lletra d'espera és una a però la capital pintada és una C B*) *BP*; Deus] Deu *P*; infinitat] in infinitate *Lt₃ lat.*

5132 que infinit] quinfinit *MNIg*, qui infinit *SLr*; sots] *afegit amb crida al marge superior B*

5134 e] *manca BP*

5136 a en] he en *poc llegible a causa d'una taca i he en afegit al marge posteriorment S'*; un] *després d'un punt B, .i. Mg*

5138 bonificar e] bonificat (*una mà posterior corregeix la -t amb una -r B*) *BP*, bonificare *Lt₃ lat.*

5139-5140 e – bontat] *versos marcats al marge amb un 22 I*

5139 tots] tot *I*; senes] sens (*ses i una abreviatura sobre la -e- B*) *BSILPr*

5141 granea] grandesa *P*

5144 dignitat] volentat *I*

5146 Sperit] *després d'un punt B*

5147 on] en *L*

5150 obrar] obra *g*

5151 ma quantitat] *la quantitat? afegeix en nota g*

5152 de – volentat] *do meam sapientiam et uoluntatem Lt₃ lat., e mon saber? afegeix en nota g*

5153 de – menbrar] *de ma memorie membrar MS, de ma memori' e membrar g, do meam memoriam et memorare Lt₃ lat.*

5157 ymaginar] ymagenayr *S*

[V.IV] De oració de quantitat

5131	[1] Aor vos, Deus infinitat,	B 58v ^b
5132	que infinit sots sens quantitat;	
5133	sens quantitat vos entenetz,	L 78r
5134	e sens quantitat vos podetz;	
5135	sens quantitat, vostra bontat	
5136	a en si un bonificat,	
5137	un bonificant infinit,	
5138	un bonificar e complit;	P 46v ^b
5139	e tots .iii. senes quantitat	
5140	son distintz en .i. ^a . bontat.	
5141	Aysó metex es de poder,	
5142	de granea e de saber,	
5143	de veritat e volentat,	I 32r ^a
5144	de tota vostra dignitat,	S 157v
5145	engenrant Deu, Deu infinit,	
5146	ixent d'andós Sant Sperit,	
5147	on quantitat no pot estar,	N 61v
5148	pus l'obra es de eternar,	
5149	de infinir e de complir.	
5150	Aytal obrar am e desir,	
5151	a ela do ma quantitat	
5152	de mon saber, ma volentat,	
5153	de ma memoria, menbrar,	
5154	per so que pusca contemplar	B 59r ^a
5155	obra qui es de infinir,	
5156	de eternar e de complir,	
5157	on no abasta ymaginar,	
5158	ni ab cantitat consirar.	

- 5159** cové esser] covesser *MSNI*, cove ser *L*, cové'sser *g*; exalçat] *la e- a la interlínia i la -ç- escrita sobre una -s- raspada B*
- 5162** eternat] eternitat *L*
- 5163** consirar] -ar *afegit L'*; trop] trob *M*
- 5164** la ajuda] lajuda *MSNILrg*
- 5166** poca] *segueix ora ratllat P*
- 5167** pauc ... pauc] poc ... poc *MSNILg*
- 5168** de] *repetit i el segon ratllat B*; pauc] poc *MSNILg*; n'am e'n enten] *corregeix menten (la m-raspada i namen afegit a la interlínia) B*, naine enten (*corregit per nama ne enten a la interlínia P'*) *P*, n'ama e'n enten *r*, n'am'e nenten *g*
- 5170** pererós] pereos *IL*
- 5171** e – quantitat] *vers marcat amb una creu M*; qui-n orar] *corregeix quinonar (onar ratllat i parcialment raspat i orar afegit a la interlínia) B*, qui nonar *M*, quin ora (*afegeix una -r després de ora S'*) *S*, quin hora (*raspa la h- i afegeix una -r L'*) *L*, qui in oratione *Lt₃ lat.*
- 5172** potestat] poestat *MSg*
- 5178** en] e *BP*
- 5180** la oració] loracio *MSNIg*; marrit] marit *afegeix una altra -r- a la interlínia M'*
- 5181** Deus] Deu *P*; s'alunya] se lunya *NIrg*; sa amor] samor *MSNILrg*
- 5183** Deu] deus *I*
- 5184** te] *la -e resultat d'una esmena S*; e] se *L'*
- 5188** en] em *P*, et *Lt₃ lat.*; pregar] *segueix un mot ratllat I*; car tener] cartener *r*

5159 | Per que cové esser exalçat |M 18v^b
 5160 consirar | sobre quantitat, |S 158r
 5161 en contemplar Deu engenrat,
 5162 infinitat e eternat;
 5163 | lo qual consirar es trop greu, |L 78v
 5164 mas fa·s ab la ajuda de Deu.
 5165 [2] Hom qui fa breu oració
 5166 e ab poca devoció,
 5167 | car pauc mesura e pauc pren |P 47r^a
 5168 de Deu, car pauc n'am e·n enten,
 5169 de quantitat es occiós,
 5170 d'on es avar e pererós.
 5171 E qui·n orar met quantitat
 5172 aytant com pot per potestat,
 5173 per menbrar, amar e saber,
 5174 | car de si fa Deu son dever, |N 62r
 5175 montiplica oració
 5176 | ab bonea e ab raó, |B 59r^b
 5177 ab vertut e ab compliment,
 5178 en qui | está alegrament. |S 158v
 5179 E cel qui aora petit
 5180 en la oració es marrit,
 5181 car Deus s'alunya de sa amor;
 5182 per que no pot aver sabor
 5183 en Deu pregar, pus cantitat
 5184 te occiosa, e bontat,
 5185 volentat, saber e menbrar,
 5186 en qui cantitat pot entrar
 5187 aytanta com ne vol aver
 5188 en pregar Deu e car tener.

- 5189 senyor] seyner *Mg*; Deus] Deu *P*; cortés] -tes *escrit sobre text raspat B*
- 5191 montiplicatz] multiplicats *NI*
- 5194 en] e'n *r*; loar, querre perdó] laudando quae (?) remissionem *Lt3*
- 5198 que·n] quem *P*; re] res *MSNILrg*
- 5199 O] A (*corregit per Ah L'*) *MSLg*, Ay *NI*, Ah *r*; senyor] seyner *MIg*; Deus] Deu *P*; ay] he *I*
- 5200 per que] per quen *MSLg*
- 5201 molt] e molt *S*; pauc] poc *MSNILg*
- 5202 sejornar] uitiari *Lt3 lat.*
- 5203 co us] co *i una abreviatura sobre la vocal B*, com *P*
- 5204 e] e ab *L*
- 5205 ay] he *NI*
- 5207 que es] ques *MSNILrg*
- 5208 Senyor] seyner *Mg*; pietat] *afegeix perpetuat P'*
- 5209 Senyor] seyner *MIg*
- 5210 qui·m ve] que ne *BP*, *l'abreviatura de -i- esmenada S*, quem ve *Lr*
- 5211 onrar] orar *BP*
- 5212 que pusc] que (*a la interlinia L'*, *corregit per q'he L'*) pusca (*ratlla la -a L'*) *L*, que pusca *P*
- 5213 falla en] falan *MSIg*, fallen *L*, falle en *Pr*
- 5214 senyor] seyner *Mg*; Deus] deu *NP*; mercé] merces *la -s afegida L'*

5189 E per so, senyor Deus cortés,
5190 qui habundatz en tota res,
5191 montiplicatz en mon menbrar,
5192 | mon entendre e mon amar, |M 19r^a
5193 | cantitat en oració, |L 79r
5194 en vos loar, querre perdó.
5195 | Que·n vos pregar deu tot hom far |S 159r
5196 son poder en vos contenplar,
5197 | e ab tan gran devoció, |P 47r^b
5198 que·n re no li digatz de no.
5199 [3] | O senyor Deus! Molt ay fallit |B 59v^a
5200 contra vos, per que son marrit;
5201 | per que m'es obs molt vos pregar, |N 62v
5202 molt vetlar e pauc sejourar,
5203 consirant co us pusca servir
5204 | ab ymaginar e sentir |I 32r^b
5205 e ab tot quant ay en poder,
5206 e dementre que n'ay leer,
5207 car mon temps say que es termenat.
5208 E vos, Senyor, per pietat,
5209 donatz-me, Senyor, per mercé,
5210 la | quantitat del temps qui·m ve |S 159v
5211 en vos servir, en vos onrar;
5212 e que tot lo be que pusc far
5213 fassa, sens que no falla en res.
5214 A senyor Deus, mercé, mersés!

5219 e – engenrat] *afegeix una ratlla sinuosa a la línia d'escriptura posterior M*; aquest vers no presenta apariat. El copista de *M* deixa una línia d'escriptura en blanc després del vers i hi afegeix una marca per indicar que no manca text escrit; el copista de *L* va copiar el vers següent en la mateixa línia d'escriptura d'aquest vers.

5215 Deus] Deu *P*

5216 que] qui *MIg*; mas] may *M*, mays *SLrg*, mes *NI*, mais *P*

5219 e – engenrat] *afegeix una ratlla sinuosa a la línia d'escriptura posterior M*

5220 per – filiació] *vers copiat en la mateixa línia d'escriptura que el vers anterior (afegeix una marca per indicar el salt de línia L')* *L*

5222 es] e's *r*; una altra] un'altra *MSNIL*, un'altra *g*

5226 .i.] un *sobre text raspat* (potser una) *N*; qual] quals *la -s parcialment raspada B*

5228 En – entés] *vers marcat amb un trèvol M*

5231 propiament] *afegeix i ratlla una abreviatura al peu de la p- B*

5232 s'amor] amor *BPr*

5233 altre] *segueix e ratllat B*

5234 está] estan *la -n raspada I*

[V.v] De oració de qualitat

5215 [1] Aor vos, Deus, qui sutz .i. qual
5216 que sobre tot quant es mas val.
5217 Vos sutz .i. qual en deitat
5218 per propria paternitat;
5219 e sutz altre qual engenrat
5220 per propria filiació;
5221 e santa espiració
5222 || es una altra propietat, |B 59v^b |L 79v
5223 | qui es altre qual espirat. |M 19r^b
5224 | E totz .iii. quals .i. Deu estan, |P 47v^a
5225 | lo qual aor e el reclam, |S 160r
5226 car el es .i. qual qui·s bontat,
5227 | infinitat, eternitat. |N 63r
5228 En bontat .i. qual es entés
5229 qui propi bonificant es;
5230 un qual qui es bonificat,
5231 propiament Fil apelat;
5232 e·l bonificar per s'amor
5233 es altre qual, e que aor,
5234 car dels .ii. quals está ixit
5235 perfet Deu e Sant Esperit.

5246 bonificar – mesclat] *afegeix una ratlla sinuosa a la línia d'escriptura posterior M, vers copiat en la mateixa línia d'escriptura que el vers anterior (afegeix una marca per indicar el salt de línia L') L*; aquest vers no presenta aplegat. *M* i *L* utilitzen els mateixos recursos que al v. 5219.

5247 ab l'altre·n] ab altre *BP*, ab lautren *MSg*, ab l'altre *r*, cum alio et *Lt₃ lat.*; corregim la lliçó de *B* d'acord amb la resta de la tradició i d'acord amb l'ús de l'article definit al v. 5249; vegeu, també, l'ús de l'article definit per explicar la convertibilitat de les dignitats divines les unes amb les altres i amb Déu als vv. 5038, 5039, 5703, 5711.

5236 .iii.] .iii.^{es} *Mg*

5239 que] qui *BP*; bonificat] *corregit per bonificant (afegeix -nt sobre la -t) P*

5240 e – bonificant] *manca P*; altre es] altres *MSNIL*, altre's *g*

5241 bonificar] *corregit per bonificant (la -r sobre -nt raspat) M*

5242 Esperit Sant] esperit *NI*, Spiritus scilicet *Lt₃ lat.*, *corregit per El Esperit L', E'l Esperit r*

5244 que – bontat] *vers marcat amb un trèvol M*; que] qui (*corregit per que L') SL*; Deus] Deu *P*

5246 bonificar – mesclat] *afegeix una ratlla sinuosa a la línia d'escriptura posterior M, vers copiat en la mateixa línia d'escriptura que el vers anterior (afegeix una marca per indicar el salt de línia L') L*; si] *siy L, s'y r*

5247 cascú] *cascun I, corregit per cascun L'*; ab l'altre·n] ab altre *BP*, ab lautren *MSg*, ab l'altre *r*, cum alio et *Lt₃ lat.*

5248 que] si *Lt₃ lat.*; different] *diferant N*

5249-5250 Mas – es²] *versos marcats al marge amb un 22 I*

5249 la .i.] la u *r*; l'altre] *lautre MS*

5250 Deus] Deu *P*; cascú] *cascun MIg*

5252 essència e] *essencie M, essencia NI, essentia Lt₃ lat., essenci'e g*

5255-5256 la qual – dam] *versos marcats al marge amb un 80 I*

5255 beneesc] *benesc BP, beneyesc L*

5256 e que·m] *em BP, et me Lt₃ lat.; dam] dan NL*

5236 Per estes .iii. propietatz
5237 substancials, no qualitatx,
5238 pot hom entendre, en bontat,
5239 que .i. es lo bonificat
5240 e altre es lo bonificant,
5241 e·l bonificar qui | es sant, |S 160v
5242 Esperit Sant d'andós vengut.
5243 E sens los quals no es legut
5244 que Deus entesés, en bontat,
5245 | bonificant, bonificat, |B 60r^a
5246 bonificar, si fos mesclat
5247 cascú ab l'altre·n convertent,
5248 e que no fosen different.
5249 Mas car la .i. l'altre no es,
5250 pot Deus saber cascú qual es
5251 en sa bontat, en son poder,
5252 en sa essencia e saber,
5253 | e en cascuna dignitat. |L 80r
5254 | E per so es en trinitat, |N 63v
5255 | la qual beneesc e reclam |M 19v^a
5256 que·m perdó e que·m quart de dam.

5257 .i.] i *raspat* (sense punts) i un *afegit amb crida al marge B*, un *SNILPr*; la lliçó transmesa per tots els testimonis presenta el determinant numeral, encara que fa el vers hipermètric. Des del punt de vista expositiu, la presència del numeral remarca la idea d'una unitat («i. altre qual» v. 5257) formada per dues qualitats diferents («en qui estan quals ajustat» v. 5258), la divina («un qual» v. 5259) i la humana («altre qual» v. 5261), tal i com s'exposa als v. 5259-5263.

5275 e – a·propiada] e ha l'home apropiada *r*, e a l'ome ha 'propiada *g*, et homini appropriavit *Lt₃ lat.*; la primera «a» és una preposició, la segona el verb auxiliar aglutinat a la forma de participi del verb «apropiar» (*GGL, apropiar*). El subjecte és Déu, el qual dona la seva propietat divina a l'home (vegeu el v. 5276).

[2] *Xrist·afegeix al marge una mà posterior M, manca la marca de canvi de secció (calderó) I*

5257 .i.] i *raspat* (sense punts) i un *afegit amb crida al marge B*, un *SNILPr*; *Crist*] *Jesuchrist* (*ratlla Jesu L'*) *L*, *trist* (*ratllat amb llapis*) *P*

5258 quals] *mot escrit entre dos punts M*, *duo quales lat.*

5261 altre] *altro* (*corregit per altre L'*) *SL*

5262 cascú] *cascun I*; *d'andós*] *dandosos BP*, *damdos MSNILrg*

5263 cascú] *cascun I*

5264 qual] *segueix es ratllat N*

5267 *Deu*] *deus I*

5268 *Deu*] *després d'una lletra raspada S*; *e aysó*] *car so BP*; *en Jhesús es*] *est Iesus Lt₃ lat.*

5271 *En*] *repetit i el primer ratllat i parcialment raspada S*; *Deus*] *Deu P*

5272 *apropiá*] *apropria r*, *apropriá g*

5274 *home*] *hom N*

5275 e – a·propiada] e ha l'home apropiada *r*, e a l'ome ha 'propiada *g*, et homini appropriavit *Lt₃ lat.*

5276 a] *manca BPr*

5279 *Deu*] *la -u sobre una lletra raspada B*

5280 *granea*] *grandesa P*

5282 *obra*] *cum operatione Lt₃ lat.*

5283 *emperó – es*] *vers marcat amb un trèvol M*

5284 *esser*] *a la interlínia corregeix es expuntuat B*

5257 [2] | Es .i. altre qual, Crist | apellat, |P 47v^b |S 161r
 5258 en qui estan quals ajustat.
 5259 Un qual es aquel qui es nat
 5260 de Deu Payre per deitat;
 5261 altre qual es cel qui hom es;
 5262 e cascú d'andós Jhesús es,
 5263 e Jhesús está-lo cascú.
 5264 Aytal qual no fo anc negú,
 5265 | car cascú tot lo tot está, |I 32v^a
 5266 car la divina persona
 5267 | es Deu e home, e hom es |B 60r^b
 5268 Deu, e aysó en Jhesús es,
 5269 lo qual es Deu viu, eternal,
 5270 e qui en est mon fo mortal.
 5271 En el Deus es propiament,
 5272 qui apropiá verament
 5273 a si l'umanitat que pres,
 5274 | per la qual veray home es; |S 161v
 5275 e a l'ome a·propiada
 5276 sa deitat e a donada
 5277 per so que l'ome sia Deu.
 5278 E l'apropiar no es greu
 5279 a Deu, pus que n'a volentat,
 5280 ab granea, humilitat
 5281 | e poder qui es infinit, |N 64r
 5282 e obra de Sant Sperit;
 5283 | emperó gran miracle es, |L 80v
 5284 lo major qui esser pogés.

5297-5298 la mar – manté] aquests versos recuperen les rimes (bé que invertides) i l'estructura del primer membre d'un díptic del *Dictat de Ramon* (capítol V, proposició 5): «Cell qui crea e qui manté, / mays fa que cell qui sosté.» (Llull 1936: 271, vv. 217-218).

5285 senyor] seyner *Mg*

5288 a vostra] *corregeix auran (la -n raspada i l'abreviatura afegida) B, a nostra (corregit per a vostra L') SL; humanitat] segueix ha ratllat i una marca de final de vers S*

5289 Deus] Deu *P*; trastot] tre tot *I*

5290 mes] mays *MSLrg*

5291 qual] *mot escrit entre dos punts M; de] manca BP*

5292 de] et de *Lt₃ lat.*

5293 al] el *MSNI*; cel] cel cel *N*

5294 senyor] seyner (*la segona -e- abreuçada B, corregit per seynor M')* *BMI*, seneyr (*una e afegida a la interlínia sobre la y amb lletra cursiva*) *N*

5295 so] son *N*

5296 l'ayre] langel *BP*; e-l tro] et omnia *Lt₃ lat.*

5298 crea] creá *rg*

5302 so] son *MSNILg*

5303 vas] ves *L*

5304 Per qu'eu] per queus *N*, perquen *L*

5305 sa amor] samor *MSNIL*, s'amor *rg*

5306 poder] saber *I*

5309 tot] manca *N*

5311 vas] ves *L*

5313 lo meu] *corregeix mon (lo a la interlínia i meu sobre mon) B*

5314 do-li-n] *la nasal abreuçada BM, doli SNILrg, donli ratllat i corregit per dolni P*

5285 Per que us aor, senyor Jhesús,
5286 qui sotz, per alt e per enjús,
5287 senyor de tot quant es creat;
5288 | e, | a vostra humanitat, |M 19v^b |S 162r
5289 || a Deus creat trastot quant es. |B 60v^a |P 48r^a
5290 Per que us vuyl amar mes que res,
5291 car vos sotz qual de deitat,
5292 de creada humanitat.
5293 [3] Aquel qual qui está al cel
5294 senyor del angel Gabriel
5295 e de totz los angels qui so,
5296 e mou lo cel, l'ayre e-l tro,
5297 la mar e la terra sosté,
5298 e qui crea e qui manté
5299 tot so qui es, am e aor,
5300 e per el planc, suspir e plor;
5301 car molt lo volria amar
5302 e molt so tengut d'el honrar,
5303 | e vas el ay fortment falit. |S 162v
5304 Per qu'eu prec lo Sant Sperit
5305 que·m do, per sa amor, tal saber,
5306 tal gracia e tal poder,
5307 tal virtut e tal volentat,
5308 | que tot sia enamorat |N 64v
5309 de tractar tot son honrament,
5310 e que sia molt penedent,
5311 car vas el ay tan fort falit.
5312 || E d'aysó lo Sant Esperit |B 60v^b |L 81r
5313 sia lo meu procurador,
5314 e que u sia, do-li·n m'amor.

5316 neguna] nenguna P; res] re I

5317 qual] manca *Lt₃ lat.*; que hom] la -e abreujada B, com (*corregit per que hom L'*) MSNILg

5318 forçar] la -r- a la interlínia B; selar] a la interlínia *corregeix* forsar *expuntuat* B, clelar *ratllat i seguit de celar* P

5319 que] qui MSNILrg; jutjará] jugjara Mg, jutiar P

5320 que·n] quem P

5322 mays] la -y- a la interlínia B, mes NI

5324 vuyl-me·sforsar] vuylme *esforsar Pr*, vuylme *sforsar g*; s'amor] sa amor P

5325 a – vol] *vers marcat amb un trèvol M*

5327 E¹ - suspirar] *vers repetit al final de la primera columna de la pàgina i a l'inici de la següent I*

5328 per¹ – amar] *vers marcat amb un trèvol M*

5329 est] est<s> g

5315 [4] Aquel qual qui no pot morir
5316 ni en neguna res falir,
5317 e qual que hom no pot engalnar, |S 163r
5318 forçar, ni nula res selar;
5319 | e qual que nos totz jutjará, |P 48r^b
5320 e tot so que·n volrá será;
5321 | e qual qui ama fort perdó, |M 20r^a
5322 e ama mays donar gran do
5323 que petit, reclam e aor.
5324 E vuyl-me·sforsar, per s'amor,
5325 a esser bo, pus qu'el o vol,
5326 e de mos peccatz aver dol.
5327 E vuyl plorar e suspirar
5328 | per penedir e per amar, |I 32v^b
5329 car per est .ii. pot peccador
5330 aver gracia del Senyor.

5346 a] *raspat i corregit per am M'*, am *SNILg*, amet *Lt₃ lat.*; la correcció de *M* i la lliçó que transmeten *SNIL* és una *facilior*, probablement suggerida per la interpretació de la «a» dels vv. 5345-5346 com una preposició. L'ús del verb *haver* en aquests dos versos forma un paral·lisme sintàctic i, des del punt de vista enunciatiu, concorda amb el v. 5348: «qui a tot quant dic».

5332 negú] negun *MSNILrg*

5333 destruir] destrouir *N*

5337 gloria al cel] glorial cel *MSNILrg*, caelestem gloriam *Lt₃ lat.*

5339 sanar] salvar *SLr*

5340 ploure] ploure e *MSNILrg*, plure et *Lt₃ lat.*

5341 d'enperadors] *l'última -r- a la interlínia S*

5342 valors] *la -r- a la interlínia S*, valeros (*corregit per valors L'*) *L*

5345 qui¹] que *NI*; a si] *corregeix a per ha (la h- a la interlínia M'*, assi (*corregit per ha si L'*) *L*

5346 bo] bon *NI*, *afegeix una titlla sobre la -o L'*; a] *raspat i corregit per am M'*, am *SNILg*, amet *Lt₃ lat.*

5347 No] *esmenat per Ni L'*; sol .i.] .i. *B*, un *P*, *segueix queu say ratllat I*; qu'eu] *corregeix quey L'*

5348 qui – may] *habet omnia. Sed (il·legible Lt₃) dico adhuc plus Lt₃ lat.*; qui a] que a (*la a sobre en raspat N*) *NI*

5349 bo] bon *MSNLg*

5350-5351 lo – perdó] *versos marcats al marge amb un 80 I*

5351 e-m] *corregeix e L'*

5352 on] don *MSNILg*, quorum *Lt₃ lat.*

5331 [5] Qui es qui pusca res crear
 5332 ni negú peccat perdonar?
 5333 | Qual es cel qui pot destruir |S 163v
 5334 en .i. punt lo mon e delir?
 5335 || Qui fa florir e fa granar? |B 61r^a |N 65r
 5336 E qui pot hom resucitar?
 5337 E qui dona gloria al cel?
 5338 E qui es ver amic feel?
 5339 E qui pot los homens sanar?
 5340 E qui fa ploure, lampegar?
 5341 E qui es rey d'enperadors?
 5342 E qui es senyor de valors?
 5343 | E qui fa estar los dampnatz |L 81v
 5344 en mortal foc perpetuatz?
 5345 E qui es qui a si matex,
 5346 ni per bo dret a nula res?
 5347 No es mas sol .i. qui qu'eu say,
 5348 | qui a tot quant | dic, encar may: |P 48v^a |S 164r
 5349 aquel qui es bo Deu d'amor,
 5350 lo qual prec, reclam e aor,
 5351 que·m do sa joya e·m perdó
 5352 mos peccatz, on penedent so.

- 5353 Deus] Deu *P*
- 5355 senyor] seyner *Mg*; Deus] Deu *P*
- 5356 veurá] *després de vo ratllat I*
- 5358-5359 veent – enteniment] *versos marcats amb un trèvol M*
- 5359 de enteniment] denteniment *BP*
- 5361 Payre] *després d'una s ratllada B*, pare *N*
- 5364-5365 Car – esperital] Car aquel veser esperital *P*
- 5368 c'om] con *N*, chom *I*, quando *Lt₃ lat.*, que hom *r*; veyrá] veura *MSNILg*
- 5369 tot] manca *P*; e] manca *Lt₃ lat.*
- 5370 eternitat] e eternitat *Lr*
- 5371 saviea e] saviea *MSg*, saviesa *NIL*, saviesa e *P*, sapientiam *Lt₃ lat.*
- 5374 hom – manifestament] *comença frase lat.*; veurá] veyra *MSNILg*
- 5377 dignitat] *a la interlínia corregeix deitat ratllat B*
- 5378 veyrá] veura *MSNILg*; s'obra] sobre *I*; vertat] veritat *P*, virtutem *Lt₃ lat.*

[V.vi] De oració de temps

5353	[1] Aor vos, Deus, on temps no es,	M 20r ^b
5354	car eternal sotz per jamés.	
5355	A senyor Deus! E quant será	B 61r ^b
5356	aquel temps que hom vos veurá	
5357	en gloria perpetuat,	
5358	veent la vostra trenitat	
5359	ab vista de enteniment,	
5360	veent lo sant engenrament	
5361	que·l Payre fa de son Fil car,	N 65v
5362	ni veser lo sant espirar	S 164v
5363	del Sant Esperit gloriós?	
5364	Car aquel veser es joyós,	
5365	e es veser esperital,	
5366	qui veu infinit, eternal	
5367	produyment e yximent,	
5368	c'om veyrá manifestament	
5369	sens tot mijá; e la bontat,	
5370	infinitat, eternitat,	
5371	poder, saviea e amor,	L 82r
5372	virtut, veritat e valor,	
5373	gloria e tot compliment,	
5374	hom veurá manifestament,	
5375	veent vostre bonificar,	
5376	vostre entendre, eternar;	
5377	e de cascuna dignitat,	B 61v ^a
5378	hom veyrá s'obra per vertat.	P 48v ^b

5388 a] ha a (*la a afegida a la interlínia L'*) *L'rg*, habet ad *Lt₃ lat.*; *cal llegir* “tot quant vol ha a son talan”: la forma de tercera persona del verb *haver* i la preposició «a» estan aglutinades. Els editors anteriors i el traductor Ilatí han desambiguar la lliçó, però per qüestions mètriques preferim mantenir la forma sense desambiguar.

5389 Per – cre] Per quel aor e lam el cre *BP*, Perque l'aor el am e'l cre *r*; **5390** desir-la] desir ia *BP*; aquestes variants semblen determinades pel doble referent femení i masculí del v. 5384, «vostra essència, vostre esser». Corregim *B* d'acord amb l'estructura pronominal que transmeten els altres testimonis medievals («la cre, / desir-la») i que concorda amb el referent femení dels versos precedents («ella» vv. 5386-5387).

5379 tam] tan *N*, tant *r*

5381 boca] -ca *escrit sobre altres lletres B*; no u] no *MSNILg*

5382 senyor] seyner *Mg*; Deus] Deu *P*

5384 vostra essència, vostre esser] vostre sencie vostre sser (*afegeix e- davant de sencie i de sser M'*) *M*, vostre essencie vostre esser *S*, vostr'essència, vostr'esser *g*, tuam essentiam et tuum esse *Lt₃ lat.*

5385 mariment] *afegeix una -r- a la interlínia M'*

5387 home] hom (*ho i abreviatura B*) *BMSNILPr*

5388 a] ha a (*la a afegida a la interlínia L'*) *L'rg*, habet ad *Lt₃ lat.*

5389 Per – cre] Per quel aor e lam el cre *BP*, Perque l'aor el am e'l cre *r*

5390 desir-la] desir ia *BP*; veer] veser *MSNILrg*; mas] may *MSILrg*, mes *N*

5379 | Aquel veser tam bel será, |S 165r
5380 tan gloriós e tan valrá,
5381 que boca no u poria dir.
5382 A senyor Deus! E tan desir
5383 aquel temps qu'eu pogés veser
5384 vostra essencia, vostre esser,
5385 car no pot aver mariment
5386 | qui ela veu, car compliment |M 20v^a
5387 ha home en ella tan gran,
5388 | que tot quant vol a son talan. |N 66r
5389 Per que l'aor, l'am e la cre,
5390 desir-la veer mas que re.

5392 estay] *enteneu* “està” (*estar*, tercera persona singular del present d’indicatiu). L’ús de la terminació *-ay* per a la tercera persona del singular del present d’indicatiu està determinada per la rima; també es troba en Andreu Febrer (vg. Febrer 1951: 116, n. 7).

5403 don esperansa] do gran esperansa *MSNILg*, *magnam spem in hoc dono* *Lt₃ lat.*; **5404** ay menbransa] nay remembransa *MSNILg*, n’ay membraença *r*; aquestes variants estan determinades per un tractament diferent del recompte sil·làbic del vers en casos de rima femenina. Atès que en el conjunt de l’obra s’observa una tendència a comptar set síl·labes fins a la darrera tònica, tal i com presenta la variant de *B*, mantenim aquesta llició.

5391 veuray] verray *N*

5392 paradís] parays *S*, pardis *P*, parais *r*; joy] *repetit i el primer ratllat I, corregit per joye L’*

5394 a] *inicial escrita sobre una E raspada (sense acolorir) B*

5396 nul be] negun *B*, ningun *P*

5399-5401 Per – donat] *versos marcats a l’intercolumni amb un 80 I*

5399 que vos] queus *I*

5402 grans] *la -s a la interlínia N*; dons] *afegit al marge amb lletra cursiva S’*

5403 don esperansa] do gran esperansa *MSNILg*, *magnam spem in hoc dono* *Lt₃ lat.*

5404 ay menbransa] nay remembransa *MSNILg*, n’ay membraença *r*

[3] temps de nativitat· *afegeix al marge una mà posterior M*

5405 senyor] seyner *Mg*

5406 en] e *P*

5407 vos] *segueix una s ratllada B*

5408 carns] carnes *SL*

5413 lo] al *P*

5414 paubre] *la -e afegida S, pobre NIL*

5391 [2] A Jhesucrist! Quant vos veuray
 5392 | en paradís, on joy estay |I 33r^a
 5393 tan gran, que dona compliment
 5394 a seyn | e ymaginament |S 165v
 5395 e a sentiment corporal,
 5396 tan gran, que nul be temporal
 5397 no pot donar tant de plaer
 5398 com hom a en vostre veser?
 5399 Per que vos aor e us reclam,
 5400 | e per mercé, pus que tant am |B 61v^b
 5401 vostre veser, sia·m donat;
 5402 e car grans dons donatz de grat,
 5403 | ay en lo don esperansa |L 82v
 5404 e d'el totz jorns ay menbransa.
 5405 [3] Jhesucrist, senyor! A, qui fos
 5406 en aquel temps que nasqués vos,
 5407 | e vos vesés infant petit, |P 49r^a
 5408 vostres carns | nues e poc lit, |S 166r
 5409 pobre de draps, ple de bontat.
 5410 A, com fora enamorat
 5411 en vos veser, tenir, tocar,
 5412 e contra ergull contrastar,
 5413 veent lo rey del cel e·l tro
 5414 jaer en paubre liteló!

- [4] jhesus infant· *afegeix al marge una mà posterior M*
- 5417 e – anás] *afegeix vostres carns a la interlínia i ratlla P; c'om] corregit per que hom L', quod Lt₃ lat., com r*
- 5418 estés] hilaret *Lt₃ lat.; ab²] e ab N*
- 5420 als] al *N*
- 5421 E – etat] ·edat de Xrist· *afegeix al marge una mà posterior M; etat] edat MSNLg, edad L*
- 5422 servís] serveix *N; grat] corregeix gran (la -n expuntuada i la -t a la interlínia) B*
- 5423 e¹ –pres] ·passio Xrist· *afegeix al marge una mà posterior M; el] manca MSNLg; liat] ligat I*
- 5426 anc] en (*una mà posterior afegeix anch a la interlínia) N, an I, hanc Lr*
- 5427 que hom] com *MSNIL, c'om g, si hoc Lt₃ lat.; pogr'aver] pogra haver (corregeix pogra 'ver L) NL'r*
- 5428-5429 A – cel] *versos marcats a l'intercolumni amb un 80 I*
- 5428 A – plaer] ·ihesus en lo cel· *afegeix al marge una mà posterior M, afegeixen marca de canvi de secció (calderó) NI; Jhesú] jhesu christ (ratlla christ L') SL, Jesus IPr*
- 5429 veer] veser *MSNLg*
- 5431 Michael – Rafael] *raspat i afegit en la mateixa línia d'escriptura que el vers anterior pel copista (afegeix una marca per indicar el salt de línia L') L*
- 5432 es – aor] *escrit sobre el vers raspat L; es eu] E eu MSNLg, E seu P, E s'eu r*
- 5433 vos desir] tant *BPr, tantum desidero Lt₃ lat.; que·n] queu (corregit per quen L') SL*

5415 [4] | A, qui fos en sel temps nuyrit |N 66v
 5416 que Jhesús fo infant petit,
 5417 e c'om totz jorns ab el anás,
 5418 ab el estés, ab el jugás!
 5419 | A, com fora gaug de plaer! |M 20v^b
 5420 A, qui volgra als mais aver?
 5421 E cant Jhesús ac sa etat,
 5422 que hom lo servís a son grat;
 5423 | e quant el fo liat e pres, |B 62r^a
 5424 que hom | son companyó estés |S 166v
 5425 en tota la greu passió
 5426 e·n la greu mort, anc gaug no fo
 5427 major que cel que hom pogr'aver.
 5428 A Jhesú! Per vostre plaer,
 5429 faitz-me vos veer en lo cel,
 5430 on vos adora Gabriel,
 5431 Michael, Seraphin, Rafael;
 5432 es eu en est mon vos aor,
 5433 vos desir, que·n suspir e plor.

5434 A – serà] manca el calderó, una mà posterior afegeix un trèvol al marge *M*; senyor] seyner *MIg*

5435 c'om] afegeix una lletra a la interlínia (potser *e*) i la raspa *M*, quom *I*, corregit per que om *L'*, que hom *r*

5436 e] manca *SLr*

5438 exempli] eximpli *SILr*; bo] bon *MSNILg*

5439 s'onor] la *s-* escrita sobre sa raspat *B*

5440 e] per *MSNILg*, propter *Lt₃ lat.*

5441 ben] be *MSILg*, son *N*; bon] bel *MNIg*, pulchrum *Lt₃ lat.*

5442 A – es] afegeixen marca de canvi de secció (calderó) *NI*; senyor] seyner *Mg*; Deus] Deu *P*

5446 no-m] la nasal final abreujada *BM*, non *IP* no'n *r*; morré] una *-r-* afegida a la interlínia *B*, moyre *P*

5434 [5] A senyor Jhesús! Quan será
5435 aquel temps c'om mays amará
5436 || vos amar, honrar e servir, |L 83r |P 49r^b
5437 e per vos trebayls sostenir,
5438 per exempli de bo pastor,
5439 que per | si matex e s'onor, |S 167r
5440 per son parent e son castel,
5441 per ben menjar e bon mantel?
5442 | A senyor Deus! E tan mal es |N 67r
5443 aquest temps en que m'avetz mes!
5444 Car no·l despen en vos servir,
5445 | e veg-me a la mort venir, |B 62r^b
5446 e no·m se lo temps que morré,
5447 ne si de mi auretz mercé.

5456 poray] pora *MSLg*, porra *NI*, posset *Lt₃ lat.*, porá'y *r*; tant la lliçó de *BP* com la de *MSNIL* són admissibles. La tercera persona singular «porá» está determinada pel referent «hom» de la frase del v. 5455, en la qual es forma la primera part de l'estructura comparativa del v. 5456. Mantenim la lliçó «poray» de *BP*, que pot ser interpretada com a tercera persona singular del futur, o bé —i aquesta interpretació ens sembla preferible— com a primera persona singular del futur, d'acord amb el referent «eu» dels verbs dels vv. 5450-5454, a partir del qual es produeix un desplaçament semàntic del subjecte de la comparació (del referent genèric «hom» al referent particular «eu»).

5456-5457 que¹ – mar] quod multies plus aquae posset plorare quam habeant fontes et mare *Lt₃ lat.*;
5457 que ayga no a-y en] daygua que no an *MSNILg*, Qu'ayga no ay *r*; la variant en l'estructura dels elements de la comparació i l'ús de formes verbals diferents determina una conceptualització diferent d'aquest terme de la comparació, admissible en tots dos casos des del punt de vista sintàctic i semàntic.

5448 A] Ay *la -y raspada B*; senyor] seyner *Mg*; Deus] deu *IP*, manca *Lt₃ lat.*

5449 ay] est *Lt₃ lat.*; no-m] non *P*; defala say] multum deficiat *Lt₃ lat.*

5450 muyr] *la -y- afegida a la interlinia M'*, muy *P*; sens] sen *MS*

5452 que] si *Lt₃ lat.*

5454 iray] irat *P*; on] en *P*

5455 en²] ab *I*

5456-5457 que¹ – mar] quod multies plus aquae posset plorare quam habeant fontes et mare *Lt₃ lat.*

5456 que] qui *B*; poray] pora *MSLg*, porra *NI*, posset *Lt₃ lat.*, porá'y *r*; mas] may *MSNLg*, mes *I*

5457 que ayga no a-y en] daygua que no an *MSNILg*, Qu'ayga no ay *r*

5458 e que-] qui *Lt₃*, et qui *lat.*; comte] repetit i el primer ratllat *I*; renovelás] *la -s sobre lletres raspades M*

5459 lagremes] lagrgremes *el primer -gr- ratllat B*

5448 A senyor Deus, tan gran esglay
5449 ay que temps no·m defala say!
5450 Car si eu muyr sens vos amar,
5451 sens penedir, sens reclamar,
5452 | e que no·m sia confessat |M 21r^a
5453 | de mon faliment e peccat, |I 33r^b
5454 iray en temps | on foc no mor, |S 167v
5455 en qui hom está tan en plor,
5456 que mil vetz poray mas plorar
5457 que ayga no a-y en fontz ni mar;
5458 e que·l comte renovelás
5459 de lagremes, e retornás
5460 lo comte infinidament,
5461 porá esser lo nombrament
5462 de cascuna gota de mar.

- 5463 senyor] seyner *Mg*; Deus] deu *NP*
- 5464 que estan] questan *MSNIL*, que stan *g*; peccador] li peccador *BPr*
- 5465 e] es *N*; pens] penes *P*
- 5466 del] de *I*; las] -as *sobre lletres raspades M*
- 5468 que·l] aquell *NI*; lase e] lasse *MSNI*, lassa (*corregit per los sa L'*) *L*, lass'e *g*
- 5469 que] manca *I*
- 5470 pusc] puc *L*
- 5472 tal] la inicial escrita sobre una *CB*, cal *P*
- 5473 fermat] format (*corregeix fermat L*) *IL'*
- 5475 esperitual] espirital *Mg*, sperital *NI*
- 5476 que] qui *SL*
- 5478 que amàs] camas *MSN*, quamas *ILr*, c'amàs *g*; mays] mes *NIL*, segueix una o ratllada *I*
- 5479 qui] que *SNIL*
- 5481 senyor] seyner *MNIP*, senyo *S*; Deus] Deu *P*
- 5483 orar] una taca sobra la -r *B*

5463	A senyor Deus! Quant vuyt pensar	
5464	lo temps en que estan peccador	
5465	en infern, e pens la dolor	
5466	que auran, del pensar son las.	L 83v P 49v ^a
5467	E quant pens quant estan li las	B 62v ^a
5468	ab que·l demoni lase e pren,	S 168r
5469	per so que vagen al turmen,	N 67v
5470	no·m pusc abstenir de plorar.	
5471	Per que us volria demanar	
5472	tal temps en est mon, on estés	
5473	axí fermat, per tot quant es,	
5474	trestot mon esser corporal	
5475	e mon esser esperitual,	
5476	que, per tot so que·n lo mon es,	
5477	no feés faliment en res;	
5478	e que amás mays oració	
5479	que honrament, ni l'aur qui fo	
5480	ni qui es ne jamés será.	
5481	A senyor Deus! E cant veyrá	
5482	aquel jorn lo vostre sotzmés,	
5483	c'am mais orar que nulla res?	

- 5484 Deus] Deu *P*
- 5486 Estatz] Restatz *la -e- raspada i la inicial parcialment esborrada S, E estats L*
- 5487 vostre·ser] vostre esser *SILr; no·s] no N, la -s ratllada L'*
- 5488 negun] nengun *P*
- 5490-5491 per – mercé] *versos marcats al marge amb un 80 I*
- 5490 us clam] us am *SL, te amo Lt₃ lat.; us³] vos P*
- [2] cel imperial· *afegeix al marge una mà posterior M*
- 5493 que] qui *MSNILrg; mais] mes N*
- 5494 Jhesucrist apellat] *sobre gloria qui mays val parcialment raspat L*
- 5495 cor] c[h]or g; ordenat] ordenatz *la -z afegida per la mà que ressegueix els mots esborrats de la pàgina S*
- 5496 e·l tro] et ubi *Lt₃ lat.; en mig] el mig (al? afegeix en nota g) MSNIg, al mig L*
- 5497 pres] *després d'un mot ratllat I*
- 5498 Jhesús] I Jesus *P; resplan] resplen I, corregit per resplen L'; clardat] claredat NIP*
- 5499 e li salvat] et sanctos *Lt₃ lat.*
- 5501 Deus] deu *NP; no·n] no NI*
- 5502 qu'ix] quis *NI*
- 5504 cors] *sobre text raspat M, cos L*
- 5506 resplan] resplen *N*
- 5507 ni la gloria] in gloria *Lt₃ lat.; que·ls] quilts MSNL; santz] sant P; n'an] sobre text raspat S*
- 5508 desir – lay] *vers marcat amb un trèvol M; com] cum N*
- 5509 e – say] et nihil optimo (*forsan. legend. nihil opto afegeix en nota lat.*) quidquid sit *Lt₃ lat.; preu] corregit per pren (la -n sobreescrita) i restituit per preu (la -u a la interlúnia) amb la nota preu apretio al marge L'*

	[V.vii] De oració de loc	S 168v
5484	[1] Aor vos, Deus, qui·n vos estatz	M 21r ^b
5485	e en tot quant avetz creatz.	
5486	Estatz en loc e fora loc,	
5487	e vostre·ser nul temps no·s moc,	
5488	car negun esser infinit	
5489	no es mogut ni departit;	B 62v ^b
5490	per que us aor e us clam e us cre,	
5491	de mos peccatz deman mercé.	
5492	[2] Está lo cel emperial	
5493	loc de gloria que mais val,	
5494	loc de Jhesucrist appellat,	L 84r
5495	on está lo cor ordenat	N 68r P 49v ^b
5496	e·l tro: Jhesús en mig está	
5497	e, pres d'el, sancta Maria.	S 169r
5498	Jhesús resplan ab sa clardat	
5499	trastot lo cel e li salvat	
5500	e·ls angels, de tal resplandor,	
5501	que Deus no·n pot crear major.	
5502	Car resplandor qu'ix d'ome Deu	
5503	es tant gran, que no la pot Deu	
5504	de nul altre cors far exir	
5505	tan gran; e can be m'o albir,	
5506	com la resplandor fort resplan,	
5507	ni la gloria que·ls santz n'an,	
5508	desir com pogés esser lay,	
5509	e no preu res que sia say.	

5522 moran] *llegiu* ‘morran’ (tercera persona plural del futur).

5510 qu’eu] *queus la -s expuntuada N*; aor – Jhesús] *te adoro rex Iesu Lt₃ lat.*

5512 que] *qui SIL*

5513-5514 que·m – mercé] *versos marcats al marge amb un 80 I*

5514 parays] *paradis MSLg, parais Nlr; sa] la BP*

5515 de sa] *de say MSNILg; tan] segueix de ratllat S*

5516 e] *manca MSLg*

5518 Car] *la inicial corregeix una E B*; onrar] *afegeix una abreviatura sobre la o- B*

5519 parays] *paradis MSILg, parais Nr*

5520 negú] *negun I*; que²] *qui (abreujat S) SLr, pro ipso afegeixen Lt₃ lat.*

5523 vestit] *vestir P*

5524 a] *ab BNLPr, ha (corregeix ab L’) IL’g*

5525 s’amor] *sa amor P*

5510 Per qu'eu aor lo rey Jhesús,
5511 e prec los santz qui son la sus
5512 || que per mi pregon lo Senyor |S 169v |I 33v^a
5513 | que·m vesta de sa resplandor |B 63r^a
5514 en parays, per sa mercé,
5515 e que de sa fassa tan be,
5516 qu'el ne sia amat e honrat,
5517 | e qu'eu ne fos marturiat; |M 21v^a
5518 car cel qui mor per Deu onrar
5519 en parays será pus clar
5520 que negú que no sia mort.
5521 A, com será bona la sort
5522 | a totz cels qui per el moran! |N 68v
5523 Car d'aquel drap vestit seran,
5524 | on Jhesús a sa resplandor, |L 84v
5525 del qual vest qui mor per s'amor.

[3] cara de ihesus· *afegeix al marge una mà posterior M*

5526 Jhesú] jhesus (*la -s afevida L'*) *NIL'Pr*

5527 que·ser] que esser *SLr*

5528 veser] veer *P*; ela] *afegeix una altra -l- M'*

5529 aver] en *afegeixen BPr*

5530 Ela] *afegeix una altra -l- M'*, et illa *Lt₃ lat.*

5533 que auran] cauran *MSNL*, quauran *I*, qu'haurán *r*, c'auran *g*

5534-5536 Aqueia – veser] *versos marcats al marge amb un 40 I*

5534 car'am e] *una titlla sobre la segona -a- afevida per una mà posterior M*, cara me *la -a i me parcialment esborrat (reescrit sobre lletres raspades i esborrat per corrimet de la tinta) B*, cara am *e SLr*, car *P*

5538 pas] *corregit per pos L'*

5541 essencia] bonitate *Lt₃ lat.*

5542 bo] bon *MSNLg*

5543 e] et *Mg*

5544 eu] *a la interlínia L*

5545 mul] *la -l sobre una -y raspada B*, vuyll *S*, vull *NIL*

5546 plor] plors *NI*, ploratibus *Lt₃ lat.*

5547 d'ela] *una mà posterior afegeix una altra -l- B*

5526 [3] | La cara de Jhesú loc es |P 50r^a
5527 tot lo melor que·ser pogés, |S 170r
5528 car, en veser ela, aurá
5529 hom tot so que aver volrá.
5530 Ela es loc de compliment,
5531 on a repós tot sentiment
5532 e tota ymaginació
5533 d'aquels que auran salvació.
5534 Aquela car'am e aor,
5535 qui dona gloria major
5536 que tot so qui·s porá veser;
5537 | e per ela hom a poder |B 63r^b
5538 com pas son entendre, menbrar,
5539 son amar, en Deu consirar
5540 com está en sa trinitat,
5541 essencia e unitat,
5542 e com es bo e poderós,
5543 e en si matex gloriós.
5544 Aquela | cara eu aor, |S 170v
5545 e ma cara mul, per s'amor,
5546 de lagremes e plor soven,
5547 e d'ela say mercé atén.

- [4] boca de ihesus· *afegeix al marge una mà posterior M*
- 5548 Jhesú] jhesuchrist *N*, jesus *ILPr*, Iesu Christi *Lt₃ lat.*
- 5551 n'está el cel] in illo est *Lt₃ lat.*; n'está] ne esta *N*, ne sta *I*, ne'stá *r*; el] al *L*
- 5552 Car – parlar] Qui audit eum loqui *Lt₃ lat.*
- 5553 beure] veure *P*
- 5557 c'om] quando *Lt₃ lat.*, com *r*; ausirá] ausir á *r*
- 5558 a Jhesú] a Jesus *LPr*, Iesum Christum *Lt₃ lat.*
- 5559 qui] que *NI*; dousor] dolçor *NI*
- 5560 Deus] deu *NP*; no] non *Mg*
- 5562 Jhesú] Jesus (*la -s afegida L'*) *L'Pr*
- 5563 que home] *les -e abreujades B*, come *MSI*, com *N*, chome *corregit per qu'hom L'*, que hom *P*, qu'hom *r*, c'ome *g*
- 5564 el aor] laor *I*
- 5568 e] *C manca la titlla central de la inicial E M*, quod *Lt₃ lat.*; honrar] *corregit per horar L'*

5548 [4] La boca de Jhesú es loc
 5549 | on en parlar se fa tal toc, |N 69r
 5550 | que tot so qui·s per oyment, |M 21v^b
 5551 n'está el cel en compliment.
 5552 Car qui ou Jhesucrist parlar,
 5553 no cal de beure ni menjar
 5554 | ni de tocar, nul sentiment; |L 85r
 5555 car tot quant say a tocament
 5556 | no·s una glan a comparar |P 50r^b
 5557 vas so c'om ausirá parlar
 5558 a Jhesú, lo major senyor,
 5559 qui parla ab tan gran do|usor, |S 171r
 5560 | que Deus no pot posar major |B 63v^a
 5561 en nulla causa corporal.
 5562 A Jhesú, vostre parlar val
 5563 tant, que home no u poria dir!
 5564 Per qu'eu el aor e desir;
 5565 e datz-me forsa e poder,
 5566 com totz temps sia vertader
 5567 per amor de vostre parlar,
 5568 e ab ver dir vulria honrar.

[5] ·paradis· *afegeix al marge una mà posterior M*

5571 Deus] *a la interlínia B, Deu P*

5572 En] *E'n r; cascú] cascun NI*

5573 Jhesú] *Jesus (la -s afevida L') L'Pr, Ihesu Christo Lt₃ lat.*

5574 on] *a hon L, a on r*

5575 santz] *sant MSNILg; e tan fort, clar] tant fort e clar MSNILg, cantum fortem et clarum Lt₃ lat.*

5577 trinitat] *ternitat P*

5580 Deus] *Deu P*

5581 On] *En NI*

5583 no·s] *la -s a la interlínia M*

5584 que ... qui] *qui ... que B, que ... que P; tost] totost la primera síl·laba ratllada B*

5586 qu'eu] *que (esmenat per queu L') SL; sa] manca N*

5569 [5] Paraís es loc assignat
 5570 on estaran tuit li salvat
 5571 aytan de temps com Deus será.
 5572 | En aquel loc cascú aurá |I 33v^b
 5573 en Jhesú tot so que volrá;
 5574 loc on hom ausirá cantar
 5575 angels e | santz, e tan fort, clar, |S 171v
 5576 | lausant de Deu sa unitat, |N 69v
 5577 sa trinitat e sa bontat,
 5578 e cascuna sa dignitat,
 5579 e·ncara la humanitat,
 5580 per que Deus ver home está.
 5581 On, tot lo be que sia sa
 5582 | no val tant com sol .i. cantar |B 63v^b
 5583 | del menor sant, car no·s pot far |M 22r^a
 5584 | que causa qui tost es pasada |L 85v
 5585 | vala tant com perpetuada. |P 50v^a
 5586 Per qu'eu de sa cant e aor
 5587 per amor del major Senyor.

[6] ·inffern· *afegeix al marge una mà posterior M*

5588 que·n] que *N*

5593 e – dura] *vers copiat després de E loch tots temps mal ratllat I*

5596 e·star] *estar rg; tostemps] totz temps MSNILrg; liatz] ligats N*

5598 E – raó] *vers marcat amb un trèvol M, et est mihi debitum Lt; lat.*

5599 feita] *feta N*

5600 bo] *una mà posterior afegeix una titlla després de la -o M, bon N*

5588 [6] Can pens lo loc que·n infern es,
5589 del qual hom no yxirá mes,
5590 loc | tenebrós, negre, pudent, |S 172r
5591 on hom está en cremament,
5592 loc qui de tot be a fretura,
5593 e loc en qui totz temps mal dura,
5594 tot estaig trist, e son tement
5595 que no vaja en foc ardent,
5596 e·star tostemps pres e liatz
5597 per raó de mos greus peccatz.
5598 E s'eu vay lay, será raó,
5599 pus que ay feita falió
5600 contra Deu, qui bo me creá
5601 e ab sa sanch me recreá.

5613 qual] cal *I*; en fassa n'am] *corregit per fassa on man M*, fassa on (con *corregit per on S*) man *SL*, en fassa nan *N*, en fassaman *I*, faciat homo amet *Lt₃ lat.*, faça n'han *r*; la correcció de *M* i les variants de *SL* i *N* i *I* estan determinades per la rima del primer vers de l'apariat: «deman». Atès que es detecten diversos casos de rima vocàlica en ariats en què es combinen les terminacions *-am* i *-an* (vv. 4995-4996, 5224-5225, 5851-5852; vegeu, també, l'ús del mot-rima «dam» en lloc de «dan» als vv. 5255-5256), mantenim la lliçó de *B* i de *M* abans de la correcció. Per a una descripció de les variants dels testimonis, vegeu la crítica del text (apartat VI.4.2, pp. 457-460).

5603 e·naxí] e nax (*esmenat per e naxi L'*) *SL*; fas] la -a- sobre una lletra raspada *M*, fam *N*

5604 Deus no·m] Deu no *P*

5605 pus] pus que *BP*; jutjar] jugar *Mg*

5606 Deus] Deu *P*; tort] la -r- a la interlínia *B*

5607 a²] per sa *BP*

5609 ab – tener] *vers marcat amb una creu M*; que esperança] *quesperansa MNIL*, *ques speranca S*, *que speransa g*; car tener] *cartener r*

5610 sabia] *sapia SNILr*, *sabja g*

5611 ha – raó] *reddet rationi Lt₃*, *reddet rationem lat.*; ha estar] *astar MSN*, *hastar I*, *estar Lr*, *ha star g*

5612 qui] que *N*

5613 qual] cal *I*; Deus] Deu *P*; en fassa n'am] *corregit per fassa on man* (en *expuntuat i on afegit a la interlínia amb lletra cursiva M'*, *man escrit sobre nam parcialment raspata M*, *fassa on* (con *corregit per on S*) *man SL*, en fassa nan *N*, en fassaman *I*, faciat homo amet *Lt₃ lat.*, faça n'han *r*

5615 en] eu *BP*

5617 c'om] *la c corregida per una q segurament per una mà posterior M*, que *I*; l'altre amar] *laltramar MSNIL*, *l'altr'amar rg*

5618 fa·y·tal] *fay tal Lr*

5619 mays] *manca BP*, *may Lr*

5602 Per qu'eu me sotzmet a raó,
 5603 | e·naxí fas oració |N 70r
 5604 | tal, que Deus no·m pot condempnar, |B 64r^a
 5605 pus de mos tortz me vul jutjar.
 5606 | Car Deus es just e no fa tort |S 172v
 5607 a cel qui s'acusa a mort,
 5608 per so car fal contra dever,
 5609 ab que esperansa car tener
 5610 sabia, e que deman perdó
 5611 a Deu, qui ha estar a raó
 5612 a tot hom qui mercé deman;
 5613 e qual que Deus en fassa n'am,
 5614 | sia punir o salvament; |L 86r
 5615 | car en Deu estan egalment |P 50v^b
 5616 | justicia e perdonar, |M 22r^b
 5617 per c'om deu l'u e l'altre amar.
 5618 E qui fa·y tal oració
 5619 a Deu, no·l dirá mays de no.

Títol d'oració] de oracio *MSNILPrg*

5620 A – oració] 1 *afegeix al marge una mà posterior B*

5621 cové – devoció] ·devocio· *afegeix al marge una mà posterior M; cové] conve P*

5622 e – peccat] ·fore peccat· *afegeix al marge una mà posterior M; que] quod homo Lt₃ lat.*

5624 Deus] Deu *P*; ab] a *raspat i ab afeit al marge dret S*; home] *la -e abreujada (i raspada M) BM, hom NILPrg*; en orar] *corregeix e honrar sobre hon- raspat M, en onrar BPr, in oratione Lt₃ lat.*

5625 Encara] e *encara SLr*

5626 sa – veser] *viste· afegeix al marge una mà posterior M; vista] justa corregit per uista (l'asta descendent de la j raspada) M, justa P; tal] tals? afegeix en nota g*

5627 qui] que *SLr*; enpaxe·n] *empaxem P, impediunt Lt₃ lat., empatxen rg*

5628 en] a *N*

5629 ni – contricció] *contricció· afegeix al marge una mà posterior M*

5631 cové] conve *P*

5632-5633 de¹ – sentir] ·odorar hoir · / *gustar sentir· afegeix al marge una mà posterior M*

5633 gustar] *segueix e ratllat L*

5634 los] *manca I; enpatxats] la -s sobre una -z raspada B*

5635 ordenats] *la -s sobre una -z raspada B*

5636 home] *hom BP; qui] que SLrg*

[V.VIII] De manera d'oració

5620 | A manera d'oració |S 173r
5621 cové aver devoció,
5622 e que no sia en peccat,
5623 qui enpatxa la amistat
5624 que Deus a ab home en orar.
5625 Encara deu hom ordenar
5626 | sa vista en tal res veser, |B 64r^b
5627 qui no enpaxe·n lo plaer
5628 qui·s pertay en oració,
5629 | ni destrua contricció, |N 70v
5630 | sens la qual hom no deu orar. |I 34r^a
5631 E aysó matex cové far
5632 de son odorar e ausir,
5633 de son gustar, de son sentir,
5634 car can los seyns son enpatxats
5635 per sentir, no es | ordenats |S 173v
5636 home qui pusca be pregar.

- 5637** Aysó – d'ymaginar] ymaginar· *afegeix al marge una mà posterior M*
- 5640-5642** mas – tement] *versos marcats a l'intercolumni amb un 81 I*
- 5640** mas] mays *N*; ymagin] en *afegeixen BP*, una abreviatura raspada sobre la -n *M*, imaginabitur *Lt₃ lat.*; gran] greu *SLr*
- 5641** que] qui *S*; hom] *repetit i el segon ratllat N*
- 5642** home] hom *r*, manca *Lt₃ lat.*
- 5646-5647** E – marturiar] martirj· *afegeix al marge una mà posterior M*
- 5647** ymagin] ymagen *MSNILg*
- 5648** alcú] alcun *MSrg*, algun *NIL*
- 5650** puis] pux (*la -x sobre una -s raspada S*) *MSLg*, pur *NI*; ymagen] imagin *r*
- 5653** Dona al] donal *MSNILrg*
- 5654** atresi] autresi *MSNILrg*; sant] sen *Mg*, sent *S*
- 5655** be] ben *MSLg*; va] *una lletra raspada en la línia d'escriptura i va afegit al marge M*
- 5657** mellorar] mejorar *N*, maiorar *I*, corregit per majorar *L'*

5637 Aysó matex d'ymaginar,
5638 qui·n orar está molt noent
5639 can no es en ordenament;
5640 mas que ymagin lo gran mal
5641 que hom a en foc infernal,
5642 | car home n'estará tement |L 86v
5643 e de sos peccatz penedent,
5644 per que·n será mils ordenat
5645 | com a Deu deman pietat. |P 51r^a
5646 E per so que pusca plorar,
5647 ymagin gran marturiar
5648 | de alcú home, son amat, |M 22v^a
5649 | per so que n'aja pietat; |B 64v^a
5650 e puis ymagén lo turment,
5651 la dolor | e lo plorament |S 174r
5652 que Jhesucrist ac en la crotz,
5653 e Nostra Dona al peu desotz,
5654 e atresí de sant Johan.
5655 E si be va ymaginan,
5656 | porá sospirar e plorar, |N 71r
5657 e ses pregeres mellorar.

- 5658** ymagén] imagin *r*; sus] en (*sobre sus raspat B*) *BP*; tro] *després de rao ratllat P*
- 5659** está] *raspat i corregit per es et M'*, es et *SL*, es e *g*
- 5660** e Nostra Dona·l] enran donal *P*, en redon al (enran donal *afegeix en nota r*; cel] *manca Lt₃ lat.*
- 5661** atresi] autresi *MSNILrg*; li feel] linfeel *N*
- 5664** Jhesús] jhesu *MSLg*; desús] gloriae *Lt₃ lat.*
- 5668** per – devoció] 2 *afegeix al marge una mà posterior B*
- 5669** sobre] *a la interlínia corregeix la raspat B*
- 5670** e – raó] *afegeix una ratlla sinuosa en la línia d'escritura posterior M*; sospena·nsús] sospena en sus *r*
- 5670-5671** sa raó / so es] *manca Lt₃ lat.*
- 5671** so – amar] *afegeixen marca de canvi de secció (calderó) NI*; entendre] -endre *sobreescrit L'*; e] *a la interlínia B*
- 5674** sotspés] *corregeix sotpes (sot- raspat i sots afegit a la interlínia B) B*, sospes *N*
- 5675** a] *corregit per en L'*, en *r*
- 5675-5676** sancta – bontat] *S. trinitatem unitatem et bonitatem Lt₃, suam trinitatem, unitatem et bonitatem lat.*
- 5677** que·n] quem *P*; no] non *M*
- 5678** Deu] Deus *L*
- 5679** E – bo] *vers marcat amb un trèvol M*; Deus] deu *NLP*; tal] ço *N*
- 5680** pas] *corregit per par L'*; res] re *I*
- 5681** per] *a la interlínia S*
- 5682** el] *afegeix una altra -l M'*
- 5683** E qui·naxí] *corregeix En axi (la -n raspada i quin a la interlínia) B*, e quen axi *P*, E qui enaxí *r*
- 5684** sintrá·s] *la -s a la interlínia N*, *la -s ratllada L'*
- 5684-5685** per¹ – menbrar] per suum intelligere, amare et memorare *Lt₃ lat.*
- 5685** e] *manca B*

5658 Aprés ymagén sus lo tro
 5659 on Jhesús está, e·nviró
 5660 los santz e Nostra Dona·l cel,
 5661 e atresí tuit li feel;
 5662 car per aytal ymaginar,
 5663 se porá fort enamorar
 5664 de Jhesús e dels santz desús,
 5665 e son orar irá ensús.
 5666 E quant aurá ymaginat
 5667 e molt suspirat e plorat,
 5668 | per crexer sa devoció, |S 174v
 5669 pug sobre ymaginació,
 5670 e sospena·nsús sa raó,
 5671 so es, son entendre e amar,
 5672 | son menbrar; no vula parlar, |B 64v^b
 5673 | clausa sos uyls, no auja res, |L 87r
 5674 e tenga son pens tant sotspés
 5675 a Deu e sancta trinitat,
 5676 | sa unitat e sa bontat, |P 51r^b
 5677 que·n nulla res als no consir,
 5678 mas de sol Deu aja desir.
 5679 E am Deus per tal car es bo,
 5680 | no pas per nula res qu'el do, |M 22v^b
 5681 ni per perdonar son peccat,
 5682 ni que el no sia dampnat.
 5683 | E qui·naxí volrá orar, |N 71v
 5684 | sintrá·s tan alt per son amar, |S 175r
 5685 per son entendre e menbrar,
 5686 que no porá pus alt pujar.

5692 si·n orar] sine oratione *Lt₃ lat.*; amor] a mur *BPr*, amont *Ng*, a mont *I*; no i val] ni val *BMSNLPr*, ni vall (*rima amb defall*) *I*, nihil valet et *Lt₃ lat.*, ni ‘val *g*; les diverses variants dels testimonis es poden explicar a partir de la lliçó «amor» i la reducció de «no i» per «ni» en l’arquetip, d’acord amb la forma que presenten *MSL*; vegeu un altre cas de reducció de «no i» en «ni» al v. 3629. La consideració de l’existència d’un error en la lliçó «amor» i la interpretació del mot-rima «val» com un substantiu permeten explicar l’origen de les variants de *BP* i *NI*, formades a partir d’estructures semblants: «ha (*haver* PI3) X ni Y», en què X («mur» *BP*, «mont» *NI*) són referents d’altitud contraris de Y «vall», que representen un impediment perquè la pregària arribi a Déu. Galmés corregeix la lliçó de *M* a partir de *NI*, però interpreta les lliçons com dos adverbis: «amunt» i «avall». La idea d’altitud en la pregària com a mitjà entre l’home i Déu pot estar condicionada pels vv. 5683-5686 i vv. 5687-5691.

5687-5688 E – avé] *versos marcats a l’intercolumni amb un 80 I*

5689-5691 e – defal] *versos marcats a l’intercolumni amb un 63 I*

5689 qui fa·l] at. quiu fa *afegeix al marge M’*, qui fall (*corregit per fal L’*) *SIL*, qui deficit *Lt₃ lat.*, qui fal *rg*

5690 sa oració] soracio *MSNIL*, s’oració *g*

5692 si·n orar] sine oratione *Lt₃ lat.*; amor] a mur *BPr*, amont *Ng*, a mont *I*; no i val] ni val *BMSNLPr*, ni vall (*rima amb defall*) *I*, nihil valet et *Lt₃ lat.*, ni ‘val *g*

5693 sa oració] soracio *MSNIL*, s’oració *rg*; no] *corregit per ne M’*

5695 donar] dona *N*

5696 Car – exoir] *vers marcat amb un trèvol M*; Deus] Deu *P*

5697 mas] mays *MSILrg*, mes *N*

5698 que Deu] que de (*a la interlínia B*) Deu *BP*; amat] e amat *la e ratllada (i expuntada S) SL*

5698-5699 que – onrat] *quam Deo seruire et ipsum intelligere, amare et honorare Lt₃ lat.*

5699 e¹ – far] *vers marcat amb un trèvol M*; e¹ onrat] *una mà posterior afegeix una marca de pausa M, la inicial de vers no està pintada S, copiat a la mateixa línia d’escriptura que el vers anterior (una crida indica la posició correcta d’aquesta lliçó L’) L*; E²] *pintada com a inicial d’apariat S*

5703 e²] *a la interlínia B*, at. en *afegeix a la interlínia M’*, manca *Lt₃ lat.*

5705 .i^a.] duna *N*

5706 qui·s] *corregit per qui es (ratlla la -s i afegeix es a la interlínia) B*, qui es *P*; dignitat] dignat *L*

5707 es] ses *MSNILg*

5710 tot compliment] *sobre de falliment raspat N*

5711 en] *la -n ratllada L’, e P*; l’altra·s] *corregeix l’altra es (la e- expuntuada) B*, *l’altre’s Lr*

5713 e] manca *BP*

5715 e¹] *inicial afegeida al marge sense acolorir B*

5716 tan] *afegit al marge corregeix en ratllat N*

5717 l’autre] *laltre N*

5687 E qui prega mays per son be
5688 Deu, que per el, gens no avé;
5689 e qui fa·l, no pot alt pujar
5690 sa oració, son contemplar,
5691 car la manera li defal.
5692 E si·n orar amor no i val,
5693 sa oració no pot passar
5694 | a Deu, ni el pot perdonar |B 65r^a
5695 | ni donar, ni·l pregar grair. |I 34r^b
5696 Car Deus no vol hom exoir
5697 qui vula mas esser salvat,
5698 que Deu servit, entés, amat
5699 e onrat. | E qui vol mais far |S 175v
5700 en Deu pregar e contemplar,
5701 consir cascuna dignitat
5702 de Deu, e son actu format,
5703 | e com l'una e l'altra es, |L 87v
5704 e com ensemps son .i^a. res
5705 | sotz .i^a. santa deitat, |P 51v^a
5706 un Deu qui·s cada dignitat,
5707 e sí es l'actu de cascuna;
5708 e de les dignitats, neguna
5709 no está ab defaliment,
5710 | ans a en si tot compliment, |N 72r
5711 e l'una en l'altra·s complida;
5712 e aysó per obra infinida,
5713 | intrinseca e eternal; |M 23r^a
5714 e es per Payre divinal
5715 e Fil e per Sant Esperit,
5716 | e | cascú está tan conplit |B 65r^b |S 176r
5717 com l'autre, e estan totz tres
5718 un Deu, no departit en res.

- 5720** sa oració] soracio *MSNIL*, s'oració *g*
- 5721** sa] *a la interlínia B*
- 5723** de] *ne NI*; causa] cosa *MSNILg*
- 5724** nula oració] nuloracio *MSNIL*, nul'oració *g*
- 5727** causa] cosa *NI*
- 5729** c'om] com *r*
- 5730** en¹] *la -n parcialment esborrada B*
- 5733** senyor] seyner *Mg*; Deus] Deu *P*
- 5734** lo qual] quam *Lt₃ lat.*
- 5735** Pus] puy *LPr*; l'oració·m] loracio *N*, la oracio *P*
- 5737** fort] *la -t a la interlínia B*; que ab] cab *MSNg*, quab *ILr*

5719 E qui enaxí pot levar
5720 sa oració, e pot estar
5721 lonc temps en sa oració,
5722 e sens ymaginació
5723 de nula causa corporal,
5724 nula oració tant no val.
5725 Car hom estará tot raubit,
5726 sus alt, per lo Sant Esperit,
5727 no curant de causa de say;
5728 son orar será sí veray,
5729 c'om no y poria enadir
5730 en contemplar ni en desir.
5731 Per que·m parria gran raó
5732 c'om amás tal oració,
5733 e vos, senyor Deus, per mercé,
5734 lo | qual aor e am e cre. |S 176v
5735 || Pus l'oració·m faytz saber, |L 88r |P 51v^b
5736 faitz-la amar a mon voler
5737 | tant fort, que ab ella vos aor, |N 72v
5738 | e que de vos molt m' enamor. |B 65v^a

- 5739 Hom] Chom *I*
- 5742 e] *a la interlínia B*
- 5745 ab – Deu] *vers marcat amb un trèvol M; be] ben (amb abreviatura M) MSNILg*
- 5747 de peccar] *corregeix de peccat (la -t expuntuada i la -r a la interlínia) B, a peccato Lt₃ lat.*
- 5751 fe, esperança] *sapientiam (Cm Lt₃) Lt₃ lat.*
- 5752 de] *raspat i corregit per ver B, ver NIP; aor'hom] aorom (corregit per aor' hom L') L, e aorom I, aora hom r*
- 5753 i met] *met (segueix la expuntuat B) BP*
- 5754 fortitudo] *fortitut NI; tempransa] la -r- a la interlínia S, tempransa Mg, tempransia r*
- 5756 e] *per (escrit sobre la E inicial acolorida B) BNIP*
- 5758 fer] *corregeix haver S, far P*
- 5759 veray'oració] *veraya (la -a afegida L') oració L'r*
- 5760 e – devoció] *vers marcat amb un trèvol M*
- 5761 E] *manca NI*
- 5762 sa oració] *soracio MSNIL, s'oració g*
- 5763 Deus] *deu NP*
- 5764 granea] *grandesa P*
- 5766 e] *et Mg*

[V.IX] De oració *ab que*

- 5739 [1] Hom fa a Deu oració
5740 ab la boca·n quere perdó.
5741 Oració es ab parlar
5742 de Deu, e d'el be recontar.
5743 E oració home fa
5744 ab bon desir, on mal no a;
5745 | ab be far, hom aora Deu, |M 23r^b
5746 ab almoyna e dar del seu;
5747 e ab gardar-se de peccar,
5748 pot hom pregar Deu e orar.
5749 Ab voler | qui ama bontat, |S 177r
5750 justicia e caritat,
5751 fe, esperansa e honor
5752 de Deu, aor'hom lo Senyor;
5753 e qui i met prudencia,
5754 fortitudo e tempransa,
5755 humilitat, absteniment,
5756 e que hom sia pacient,
5757 leyal, cortés e vertader,
5758 | ab aytals vertutz pot hom fer |B 65v^b
5759 | a Deu veray'oració, |I 34v^a
5760 e que y sia devoció.
5761 [2] E qui vol mais ensús pujar
5762 sa oració, porá-o far
5763 || ab amar Deus per sa bontat |N 73r |L 88v
5764 | sa granea, eternitat, |P 52r^a
5765 e per so car es infinit
5766 e en totes causes | complit. |S 177v

- 5767** [3] Encara·s – pujament] *manca la caplletra però afegeix dues barres abans del vers B*;
Encara·s] E encaras *I*
- 5769** Deu] Deus *Lr*; mais] mes *N*; be·n enten] be enten *NI*
- 5771** e] et *MSLrg*
- 5772** puj'om] puja hom *MSNILrg*; lo Senyor] seynor *MSNILg*
- 5773** e on] Con *Lr*; mais] mes *N*
- 5774** puja ensús] puyensus *MN*, puiensus *SI*, puja sus *L*, puy'ensus *g*
- 5776** ab¹ – amar] cum intellectu et uoluntate *Lt₃ lat.*
- 5777** vertatz] veritats *P*, virtuosis *Lt₃ lat.*
- 5779** puja l'entendre] *la -r- a la interlínia B*, pujal tendre (*afegeix en- a la interlínia M'*) *M*; e] *a la interlínia B*
- 5780** Aysó] E ayço *NI*
- 5781** qui] que *NI*; puja ab] puyg ab *MSLg*, pug ab *NI*; e] *a la interlínia B*
- 5782** totz] totes *N*
- 5783** de oració] doracio *MSNILg*
- 5784** entendre es] entendres *MSNIL*, entendre's *rg*
- 5785** altre – amar] amare alius *Lt₃ lat.*; altre escaló] altrescalo *MSNIL*, altre'scaló *r*, altr'escaló *g*;
l'amar] lamor *P*
- 5786** altre es] altres *S*, alius *Lt₃ lat.*
- 5787** cascú] cascun *MSNILg*; autre es] autres *MI*, altres *SNL*, altre es *r*, autr'es *g*
- 5793** qui] que *I*
- 5794** e al] al *SL*
- 5795** tir'ensús] tira en sus *r*; pregament] *després de pregam ratllat I*
- 5796** ab] *la -b a la interlínia B*; exoiment] eximent (*corregit per exoiment L'*) *SL*

5767 [3] Encara·s altre pujament
5768 d'orar, ab son enteniment.
5769 Car qui de Deu mais be·n enten,
5770 mais afina son amamén;
5771 e on mais s'afina l'amor,
5772 mais puj'om pregar lo Senyor;
5773 e on mais puja l'amament,
5774 mais puja ensús l'enteniment;
5775 enaxí puja lo pregar,
5776 ab entendre e ab amar
5777 de Deu, ab grans obres, vertatz;
5778 | e on mais el es remenbratz, |M 23v^a
5779 mais puja l'entendre e amar.
5780 | Aysó matex es de menbrar, |B 66r^a
5781 | qui puja ab amar e saber; |S 178r
5782 enaxí totz .iii. an mester
5783 a pujament de oració,
5784 car entendre es .i. escaló,
5785 altre escaló está l'amar
5786 e altre es lo remenbrar;
5787 cascú al autre es ajudant,
5788 e ab cascun hom va pujant
5789 a Deu sa gran oració,
5790 | de escaló en escaló. |N 73v
5791 Mas lo pujar fora petit,
5792 si no fos lo Sant Esperit,
5793 qui ajuda al remenbrar,
5794 e al entendre e amar,
5795 || e tir'ensús lo pregament |L 89r |P 52r^b
5796 ab que·s fa lo exoiment.

5804 a ab] *A raspat i corregit per Sap (la inicial sense acolorir) B, Sap P; corregim B d'acord amb la tradició i amb l'ús dels termes «ab que» (la regla de l'Art que marca el tema del capítol) com a anàfora a l'inici de diversos versos d'aquestes seccions breus (vv. 5804, 5809, 5816, 5825, 5829). La correcció «sap que pot» introduïda pel copista de B (i indicada també al marge superior del foli) és una *facilior*, segurament condicionada per l'error en la transcripció de l'ordre dels versos 5803-5804.*

[4] ·pregar ab sant· *afegeix al marge una mà posterior M*

5797 alcú] *alcun MSg, algun NI, cascun L*

5798 c'om] *qu'hom ratllat i corregit per com a la interlínia L'; honrar] corregeix orar ratllat N, ratllat i corregit per orar a la interlínia L'*

5799 aquell] *a la interlínia corregeix aque ratllat B, aqueu P*

[5] *manca la marca de canvi de secció B*

5803-5804 sa – pregar] *aquests dos versos estan copiats en l'ordre invers (unes lletres afegides a l'intercolumni n'indiquen l'ordre correcte B) BP*

5803 sa] *després de et Lt₃ lat.*

5804 a – pregar] *afegeix sab que pot al marge superior B; a ab] A raspat i corregit per Sap (la inicial sense acolorir) B, Sap P; Deus molt] molt deus MSNILg, Deu molt P*

5805 car – desir] *vers marcat amb un trèvol M*

5806 u] *a la interlínia M*

[6] *manca la marca de canvi de secció B, ·mal parlat a tort· afegeix al marge una mà posterior M*

5807 mal dit] *maldit r*

5808 tort] *la -r- a la interlínia S; gite·n] git en (afegeix una abreviatura sobre la -t M') M, gita en SNILrg*

5813 cel] *subratllat i aquell afegit a la interlínia P'*

[7] *manca la marca de canvi de secció B*

5816 ab que] *subratllat i una indicació afegida a la interlínia P'; de] al marge corregeix ab ratllat N; bo grat] bon grat MSLLg, bontat N, corregeix bon grat per bondat L', Deum afegeixen Lt₃ lat.*

5822 trop] *trob M*

5824 can] *segueix una f ratllada S*

5825 cové] *després de ve ratllat B*

5826 que] *qui (la inicial escrita sobre una E B) BIP; home] hom BP*

5797 [4] Ab alcú sant, hom pot pregar,
 5798 ab c'om | lo sant vula honrar, |S 178v
 5799 car aquell sant es ajudant
 5800 en tot so per c'om va pregant.
 5801 [5] Aquel qui vol per Deu servir,
 5802 | trebaylar e mort sostenir, |B 66r^b
 5803 sa oració acabar,
 5804 a ab que pot Deus molt pregar,
 5805 car solament lo seu desir
 5806 prega tant fort c'om no u pot dir.
 5807 [6] Aquel qui es a tort mal dit,
 5808 si aquel tort gite·n oblit,
 5809 a ab que fa oració
 5810 tal, que Deu no·l dirá de no
 5811 | de nula res que li deman, |M 23v^b
 5812 pus que fa oració gran;
 5813 car cel | qui prega ab petit |S 179r
 5814 totes vetz no es exoit.
 5815 [7] Aquel qui ama castetat
 5816 a ab que prega de bo grat.
 5817 | E qui ama luxuria, |N 74r
 5818 a Deu fa gran injuria
 5819 si·l prega, car no a ab que
 5820 deja a Deu clamar mercé.
 5821 [8] Aquel qui s'orna ab vestir,
 5822 e vol trop menjar e dormir,
 5823 mira son cors e son taló,
 5824 | can vol far gran oració, |B 66v^a
 5825 || no a ab que, car no·s cové |I 34v^b |P 52v^a
 5826 | que ab peccat home prec be. |L 89v

- 5828** contricció] contricton *la -n abreujada M; e-n] la -n expuntuada M, e SNILrg*
- 5829** a ab] *corregit per Ha ab la H afegida al marge sense acolorir B, ha ab a P, e ab (corregit per ha ab L') L; pot molt Deu] molt pot deu (corregit per pot molt deu el canvi d'ordre indicat amb lletres B) BP, pot deu molt MSNILg, pot molt (ratllat) deu molt I*
- 5830** sia al] sial *MSNIL*, sia'l *rg*
- 5831** d'ipocrisia – plors] ·ypocrisia· *afegeix al marge una mà posterior M*
- 5835** Deus] Deu *P*
- 5836** E – oració] ·pregar per dines· *afegeix al marge una mà posterior M, afegeixen marca de canvi de secció (calderó) NI; E cel] E ell NI*
- 5837** l'en] *corregit per sen r; per – logat] ut laudetur ab hominibus Lt₃ lat.*
- 5838** vol-ne esser] vol n'esser *MSNIL*, vol n'esser *rg; pagat] pragat P*
- 5840** l'autre] *laltra I*
- 5843** cosí] *entre dos punts M, manca Lt₃ lat.; honrament] ornament NI*
- 5844** bo] bon *MSNILg; orament] la o- esmenada P*
- [10]** ·pregar per pahor· *afegeix al marge una mà posterior M*
- 5845-5847** Cell – pregar] *versos marcats al marge amb un 63 i un 81 I*
- 5845** Cel] A el (*la A expuntuada i una c afegida al marge, la lletra d'espera també és una c B*) *BP*
- 5851** fa] *repetit i el primer ratllat I; preg'a] prega a r; dan] dam corregit per dan (l'últim traç de la - m raspat) M, dam g*
- [11]** *manca la marca de canvi de secció B*
- 5852** Ay] A (*corregit per Ah L'*) *MSNILg, Ah r; senyor] seyner Mg; Deus] Deu P*
- 5853** que·m] e que·m *MSNILg; us aor] ratllat i us done laor afegit a la interlínia P'*
- 5855-5856** e – me] *versos marcats amb un trèvol M*
- 5856** que·n] quem *P; mas] mays MNIg, mes SLr*

5827 [9] Aquel qui prega suspirant,
 5828 ab contricció e·n plorant,
 5829 a ab | que pot molt Deu pregar, |S 179v
 5830 ab que no sia al suspirar
 5831 d'ipocrisia, ni los plors;
 5832 car lo pregar no a valors,
 5833 pus ypocrisia y consent,
 5834 ans li·n tany .i. tal punyment,
 5835 que Deus no li do ni·l perdó.
 5836 E cel qui fa oració
 5837 per so car hom l'en a logat,
 5838 e vol-ne esser molt mils pagat
 5839 que no es la oració,
 5840 fa contra l'autre falió,
 5841 e l'orar a el res no val,
 5842 pus que y fa peccat mortal;
 5843 car aur, cosí ni honrament,
 5844 || no val tant com | bo orament. |M 24r^a |N 74v | S 180r
 5845 [10] Cel qui prega mais per paor,
 5846 que de Deu conquerir amor,
 5847 | no a ab que pusca pregar; |B 66v^b
 5848 car hom no deu adenantar
 5849 lo petit contra lo major,
 5850 a qui pertany tota honor;
 5851 e qui o fa, preg'a son dan.
 5852 [11] Ay senyor Deus! Fort vos reclam
 5853 que·m donetz ab que us aor,
 5854 e ab que vos fasa onor;
 5855 e can vos pregaré de re,
 5856 que·n pregar am mas vos que me.

5869 Si'a] *afegeix una a L'*, sia a r, si'a g; *llegiu "sia a"*.

5857 A – Esperit] *manca la marca de canvi de secció B, finis afegeix una mà posterior (potser del s. XVIII) al marge S; de] del MSNILrg*

5858 escrit] script *N*

5859 Mayorca] malorca *MSNILPg*, Maylorca *r*

5860 e·l] en *SL*; nombre] *subratllat i an afegit a la interlínia P'*; Deus] deu *NP*; fo encarnat] foncarnat *MI*, fo carnat *N*, fo'ncarnat *g*

5861 e treens] treens *la -s a la interlínia B*, tresc.s *P*, e tresens *MSLrg*, e .ccc. *NI*; e·l] al *L*; juylol] juliol *SNIL*, de juliol *P*

5862 Qui·s] qui es *SLr*; e·xir] e exir *SL*, e ixir *r*

5863 ab] am *BPr*, *corregeix ab per am L'*; escrit] escript *N*

5868 hi] *manca BNILPr*

5869 Si'a] *afegeix una a L'*, sia a r, si'a g

5870 sa amor] samor *I*; amat] *repetit i el primer ratllat I*

ÈxPLICIT Amen] *manca I*, Expliciuent orationes *afegeix S*, Finito libro laus sit et gloria Christo (Jesu-Christo *P*) *afegeixen BP*

5857 || A onor de Sant Esperit, |L 90r |P 52v^b
5858 Ramon a fenit son | escrit |S 180v
5859 en Majorca, dins la ciutat,
5860 e·l nombre que Deus fo encarnat
5861 mil e treens e·l mes juylol.
5862 Qui·s en peccat e·xir en vol,
5863 ab est escrit, a son poder;
5864 car ab el porá mantener
5865 la fi a la qual es creat,
5866 e·n sabrá ixir de peccat.
5867 El tractat sia corright
5868 si en res eu hi ay falit.
5869 Si'a sancta Maria dat,
5870 | e per sa amor sia amat. |B 67r^a

Amen.

